

Parintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa

cuvinte Vii

„A sluji lui Hristos înseamnă suferință”...

Ediție îngrijită la Mănăstirea Diaconești

0

Editura Bonifaciu 2009

Coperta I: fotografie Părintele Gheorghe Calciu, 2006 Coperta II: crucea de piept a Părintelui Gheorghe Calciu Foto carte: Lucian Popescu, maica Nina Hagopian
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României CALCIU-DUMITREASA, GHEORGHE
Cuvinte vii / părintele Gheorghe Calciu. - Bacău :

Bonifaciu, 2009

ISBN 978-973-88575-4-4

28

© Mănăstirea Diaconești

Lămurire asupra ediției

Și eu venind la voi, fraților, venit-am nu întru înălțarea cuvântului și a înțelepciunii... ci întru arătarea Duhului și a puterii (I Cor. 2,1-4), spune Apostolul neamurilor și odată cu el toți cei au luat de la Dumnezeu darul apostolesc.

Deși trăim într-un veac în care înțelepciunea cea mincinoasă a acestei lumi a devenit dreptar de viață chiar și pentru creștini, în care cuvântul Scripturii este defăimat și neluat în seamă, totuși mai cu putere, din adânc, sufletul omului însetează și dorește precum cerbul izvoarele cuvintelor vii ale Adevărului. Cu darul lui Dumnezeu suntem încredințați că până la sfârșitul veacurilor nu vor lipsi vasele alese în care cuvântul lui Hristos să locuiască bogat și să dăruiască curgeri de ape vii celor însetați de mântuire.

Un minunat izvor duhovnicesc aducem înaintea cititorilor și prin cartea de față, prilejuită de adunarea mai multor cuvinte rostite de Părintele Gheorghe Calciu, preotul și slujitorul lui Dumnezeu căruia i s-a dăruit nu numai a crede în Hristos, ci și a pătimi pentru Hristos, laolaltă cu ceata mărturisitorilor veacului XX.

Deși purta pe trupul său „rănila Domnului”, având o viață sfințită prin suferință și rugăciune, totuși Părintele Gheorghe Calciu nu pe sine se propovăduia, ci pe Hristos cel Răstignit. Căci cum altfel pot fi înțelese cuvintele „A sluji lui Hristos înseamnă suferință...”, decât ca un îndemn la Cruce și nevoiță.

Socotind așadar că nu mic va fi folosul citirii cuvintelor unui astfel de om care a trăit Evanghelia și a pățimit pentru ea, am adunat în această carte, cu osârdia ucenicilor Părintelui de la biserica „Sfânta Cruce” din Washington DC, o seamă de cuvinte duhovnicești culese din predicile pe care Părintele le-a rostit în decursul anilor. Dorind ca aceste cuvinte să ajungă înaintea cât mai multor cititori, și nu doar a celor iubitori de omiletică, ne-am luat îndrăzneala de a le publica într-o formă rânduită tematic. Astfel cartea cuprinde patru părți, intitulate: Despre viața duhovnicească, Biserica și ispitele veacului, România creștină și martiră și Cuvinte de sărbătoare.

Am mai folosit și câteva înregistrări cu interviuri și conferințe ale Părintelui Gheorghe Calciu, atât din România cât și din America, pentru a completa anumite idei și a întregi astfel moștenirea duhovnicească pe care Părintele a lăsat-o Bisericii din dragoste și dăruire pentru mântuirea fiilor săi.

Mulțumim familiei Părintelui Calciu, din Washington și din țară, pentru dragostea cu care a contribuit la adunarea materialelor cărții. Mulțumiri alese și Părintelui Dumitru Păun din Washington DC - ucenic al Părintelui Gheorghe Calciu încă din anii '70, din vremea Seminarului - care a avut bunăvoința să scrie câteva amintiri de suflet în prefața acestei cărți.

Citind Cuvintele vii, vom vedea că nu într-o înțelepciune omenească a vorbit Părintele, deși agonisise o cultură laică și teologică demnă de invidiat, precum și o mare experiență de viață. Ci, căutând doar folosul celor ce ascultă, Părintele nu se rușina a mărturisi singur: N-am urmărit să fac niște predici teologice, ci am vrut să intru în inima voastră. Și nu eu, ci să deschid inima voastră, și urechile, și mintea pentru învățătura lui Hristos. Nu atât predica Lui, cât faptele lui Hristos. Ce a făcut, cum a trăit și cum a murit pentru ceea ce a spus...

Fie ca urmând Cuvintelor vii, să devenim cu toții carte a lui Hristos, scrisă nu cu cerneală, ci cu Duhul lui Dumnezeu celui Viu, nu pe table de piatră, ci pe tablele inimilor noastre (I Cor. 3,3).

Mănăstirea Diaconești 9 august 2009, Sfântul Apostol Matia

Cuvânt înainte

Doamne, iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu Celui viu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!

“Dumnezeu n-a venit în lume ca să explice suferința. Nici să pună capăt suferinței. El a venit ca să umple suferința umană cu prezența Lui. Aceste cuvinte au fost ca o revelație pentru mine și am înțeles că, în suferința noastră, noi eram plini de prezența lui Iisus Hristos.” (Din Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu Celui viu, predica părintelui Gheorghe Calciu-Dumitreasa la biserica Sfântul Elefterie - București, 20 septembrie 1998).

Mult încercate și mult răbdătorule părinte Gheorghe Calciu, rugați-vă pentru mine, păcătosul, și îngăduiți-mi spre a mă apropia de “Aducerea aminte” a Sfinției Tale!

Va fi greu? Nu știu. Va fi fiind bine ce doresc să încep? Nu știu.

Un singur lucru este foarte adevărat: că măicuțele de la mănăstirea Diaconești îmi doresc foarte mult să cuprindă în interiorul cărților pe care le scriu despre faptele, întâmplările, trăirile, suferințele, cuvintele de învățătură ale părintelui nostru Gheorghe Calciu-Dumitreasa, și câteva însemnări din partea unui fost elev și ucenic, care l-a urmat până la mormânt. Nu mă văd în stare de o asemenea lucrare, dar fiind încredințat că părintele va îngădui și se va ruga pentru mine, voi încerca să-mi aduc aminte, cu sfială, de unele lucruri care m-au bucurat, dar și de altele care m-au întristat, tulburat ori m-au făcut să sufăr...

8 Părintele Gheorghe Calciu

În 1974, l-am cunoscut pe părintele Gheorghe Calciu la examenul de admitere la Seminarul Teologic Ortodox din București, la care era profesor examinator. Un preot nu prea voinic și nici prea impunător... Aceasta la prima vedere... Ceea ce am realizat însă imediat - și nu o numesc „revelație” decât din smerenie - a fost că aveam în față un preot care știa foarte bine ce înseamnă să fii dascăl, dar și un dascăl care nu a uitat niciodată să fie și preot. Iar aceasta s-a adeverit pe parcursul celor cinci ani de seminar, dacă vreți, chiar prin contrast, căci aveam să întâlnesc mulți părinți profesori care nu aveau sau nu-și cultivaseră aceste două daruri și totuși „profesau” acolo (din mila altcuiva, nu a lui Dumnezeu).

Am petrecut aproape patru ani de școală alături de părintele, avându-l ca preot, profesor, diriginte și duhovnic. Nu știu care dintre aceste chemări i s-ar potrivea mai mult. Sau poate că, numai împreună, TOATE îl definesc pe părintele nostru.

Ne-a fost și TATA, și PRIETEN. De multe ori, poate mai mult decât ne așteptam. Îmi amintesc - ce greu îmi e să vorbesc despre PĂRINTELE la timpul trecut... - cu câtă grijă părintească se ocupa de strângerea de fonduri pentru elevii clasei sfinției sale, pentru ca nici unul dintre noi să nu simtă greutatea - sigur, materială, financiară, dar și psihologică, în fond - a vieții micii noastre obști. Multora le cumpăra din banii strânși de pe la diferite biserici și mănăstiri haine de școală sau chiar le ajuta familiile nevoiașе. Se interesa de situația la învățătură a fiecăruia dintre noi, iar de multe ori transforma orele de dirigiență în adevărate AGORAS pentru cei cu rezultate slabe (cei care i-au fost elevi știu bine ce-

am vrut să spun). Și aceasta, numai din dorința de a face din noi adevărați și curați slujitori ai Sfințelor Altare.

Pentru noi, a fost un preot al rugăciunii și al meditației.

Când ne chema la rugă, era primul care se așeza în genunchi și începea cu multă încredere în cele cerute Domnului, Maicii Sale sau Sfinților plăcuți din slujbele de Acatist. Ne impresiona stăruința cu care spunea: "Pomeniște-i, Doamne, pe cei neajutorați, pe cei bolnavi, pe cei din închisori..." Și imediat îl podideau lacrimile, din iubirea, dar mai ales din profunda înțelegere pentru cei pomeniți.

Cuvinte vii 9

Când predica și trebuia să spună ceva împotriva „necredincioșilor” (deci a ateilor - așa cum era, în fapt, sistemul însuși), cu greu reușea să-și domolească mânia, făcând pauză și schimbând întrucâtva șirul cuvântării. O abținere care a ținut, oricum, puțin timp, mai precis trei ani din cei în care ne-a păstorit. În cel de-al patrulea, nu a mai suportat durerea la care era supusă întreaga Biserică a lui Hristos și a declarat, cum zice o vorbă din bătrâni, „război pe față” rânduiei și rânduitorilor fără de Dumnezeu ai României. Pentru dirigintele și duhovnicul nostru, „Cele șapte cuvinte către tineri” au fost după chipul și întru asemănarea celor șapte rostiri pe Cruce ale Cuvântului Mântuitor. Și nu s-a înșelat: în urma lor, părintele Calciu avea să-și ia crucea - pe cea a credinței, dar și pe cea a dorului de țară - și să urce cu ea Golgota lumii, sub un alt cer.

Îubea mult slujba Sfintei Liturghii, în timpul căreia, de multe ori, îl surprindeam plângând. Îl surprindeam - eu și ceilalți trei colegi care am ales, din dragoste față de Dumnezeu, să îngrijim zilnic de curățenia și de cele necesare Sfântului Altar și întregului lăcaș de închinare. Cei trei colegi sunt și ei acum preoți, și - dacă mi se îngăduie o fărâma de mândrie creștinească - nu doar slujitori „de rând”, ci cu înalte responsabilități în iconomia Bisericii noastre Mame: părintele protoiereu Dinu Pompilică (în București), părintele protoiereu Ștefan Mușat (în Ploiești) și părintele Gheorghe Zaharia, astăzi consilier patriarhal.

Revenind însă la vremea uceniciei noastre, micul nostru „serviciu” în biserica seminarului ne dădea dreptul să participăm la slujbe în interiorul Sfântului Altar, spre deosebire de restul colegilor noștri. Ce mare taină era ca un copil - căci niște copii eram, abia ieșiți de pe băncile unei școli ce se voia ateistă - să asiste la Invocarea Duhului Sfânt de către vrednicul spre pomenire Episcop Roman (Ialomițeanul) sau de către cei mai mari duhovnici ai vremii ! Am fost martori atunci și, iată, suntem astăzi mărturisitori, ai rugăciunilor vrednicilor noștri părinți-profesori Gheorghe Calciu- Dumitreasa, Damian Ionescu, Anatolie Zarea, Chilea, apoi ale arhimandritului Sofian Boghiu și ale câtor altor preoți, ieromonahi și arhierei ai vremii. Ai acelei vremi de tristă, dar și de luminoasă
10 Părintele C/heorghe Calciu
amintire!

Apoi, la îngenuncherea spovedaniei, nu am simțit niciodată că îl am înaintea, în persoana părintelui Gh. Calciu, pe profesorul de Noul Testament, de Dogmatică sau de Franceză. Acolo, în fața mea, între mine și Dumnezeu, era prietenul meu și slujitorul Lui Hristos. Din această ipostază doar, părintele căuta să-i transmită fiecăruia dintre elevii săi ce înseamnă a fi duhovnic, cât de multă căldură și cât de mare îngăduință trebuie să ai față de cel ce-și pleacă fruntea și genunchii sub cruce și sub patrafir, așteptând din partea ta cuvânt de iertăciune, de dezlegare, de mângâiere, de îndreptare - altfel spus, de MÂNTUIRE.

De altfel, în toți cei patru ani de grație petrecuți la Seminar, am învățat CE ÎNSEAMNĂ A-L URMA ȘI A-L SLUJI PE HRISTOS de la părintele Calciu. De-o parte și de cealaltă a catedrei... Dincoace și dincolo de ușile clasei... înăuntrul și în afara Seminarului...

Ne purta, de pildă, pe la diferite spitale, să le ducem „de-ale gurii”, dar mai ales „de-ale sufletului” bolnavilor pe care nimeni nu-i vizita, să-i ajutăm pe bătrânii care nu puteau

să-și care singuri lemnele sau să le rânduiască în magazinele din curțile lor. Sau, în multe dintre duminicile ori praznicele împărătești de peste an, ne lua să cântăm pe la diferite biserici din București, iar din ceea ce primeam pentru mica noastră slujire, ne ajutam întreaga clasă.

Sau, în vacanțe, mai ales în cea de vară, ne „pornea” spre natură, spre cea plămădită de Dumnezeu și spre cea sfințită de către om întru Numele Lui: munții și mănăstirile. Eram mereu câte 12 elevi - un grup pe care Părintele mi-l încredința spre alegere și bună rânduire, la sfârșitul fiecărui an școlar. 12 ucenici - tot în sens simbolic, cu siguranță - pe care „învățătorul” nostru ne ducea spre culmile Carpaților, dar și spre cele spirituale, în ruga bisericilor și în liniștea mănăstirilor. Înălțimi, rugăciuni și liniște la care sufletul lui - mult încercat în timpul detenției politice - tânjise peste două decenii. O libertate a înălțimilor cu care încerca să ne umple și nouă sufletele, ființa, existența. Și nouă - pentru că, deși nu suferiserăm ca el încarcerarea în celebrele „școli de reeducare” ale vremii, și noi eram fizic și riscam să fim spiritual prizonierii universului

Cuvinte vii 11

concentraționar comunist. Or, aceasta era exact ceea ce nu-și dorea ÎNVĂȚĂTORUL nostru. Aceasta era marea neliniște a PĂRINTELUI nostru.

Căci Părintele nu a fost un om liniștit. Cred că nu a fost născut pentru liniște. Avea, ca om, un simț prea dezvoltat al luptei pentru Dreptatea Socială, iar ca preot - o prea mare credință în Dreptatea Divină. A fost unul din acei puțini oameni care au avut curajul și puterea să înfrunte fiara comunistă și atee. Cei mai mulți dintre noi nu l-au înțeles atunci și, poate, unii dintre noi, nici astăzi. Dar ce păcat, pentru că, fără un preot Gheorghe Calciu, nu știu dacă un poet Dinescu sau un pastor Tokes ar mai fi putut ridica glasul fără a fi reduși, „în secunda doi”, la tăcere. Tot respectul pentru cei doi din urmă care au continuat, fiecare în felul lui, să i se împotrivească Fiarei și sistemului ei de a încerca să ne extermină fizic și spiritual. Nu cunosc dacă astăzi cei doi își continuă - ca și părintele nostru, până la ultima suflare - lupta de apărători ai binelui, ai dreptății și ai credinței. Dacă da, cinste lor ! Dacă nu... „yae victis !”. Pentru că Părintele era singura voce din interior care lua atitudine împotriva constrângerilor la care era supusă - a se citi „chemată să reziste” - Biserica națională. De aici, prigoana - de mii de ori mai perfidă, poate, decât în primele veacuri de istorie creștină - dezlănțuită asupra mărturisitorului lui Hristos, Gheorghe Calciu.

În câteva rânduri, împreună cu alți colegi, l-am însoțit, prin tramvaie, până acasă... Și aceasta nu pentru că nu și-ar fi cunoscut drumul ori pentru că ar fi fost prea bătrân și neputincios să o facă... Ci pentru că „unii oameni”, puși de către „alți oameni”, îi spuneau că nu are loc în acel tramvai. Și nici în următoarele... (Poate nici în București, nici în țară sau chiar nici pe întregul Pământ, cine știe...). Iar noi reușeam să-i facem... loc.

Ce vremuri! Parcă nu-mi vine să cred că au trecut.

Sau, câteodată, nu-mi vine să cred că au existat cu adevărat.

Sau, câteodată, mă întreb dacă astăzi este mai bine...

Nu, nu cred. Nu este, pentru că atunci nu exista libertate, iar acum oamenii au libertate, dar nu știu ce face cu ea. Sau, pur și simplu, se comportă ca și cum ar fi împotriva ei.

12 Părintele Gheorghe Calciu

Și, din nou, ce mare păcat! Pentru că noi să avem astăzi această libertate să-l slujim Domnului, au suferit și chiar au murit atât de mulți oameni, nevrând să l se închine decât lui Dumnezeu.

Poate foarte puțini dintre noi cunoșteau trecutul de rezistență al părintelui Gh. Calciu. Eu, unul, nu am știut mult timp de ce părintele a trebuit să facă atâția ani de pușcărie. Și aceasta, pentru că el nu voise să se prezinte în fața noastră ca un „Erou al rezistenței comuniste”. Voise, pur și simplu, ca noi să ne păstrăm curați și, astfel, firesc, să devenim

curajoși apărători ai credinței Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române.

Cred că primul lucru pe care ni l-a transmis a fost un foarte dezvoltat simț al nesupunerii în fața celor necredincioși. Or, repet, cum "sistemul" însuși - cu toate angrenajele lui, dar mai ales, cu neoamenii lui - era fără-nici-un-Dumnezeu, este de la sine înțeles cui îi deveniseră dușmani părintele Calciu și "calciștii"¹ lui. Nu-i însă mai adevărat că, de departe, cea mai puternică armă împotriva neomeniei amintite era tot învățătura părintelui nostru: nu trebuie să întoarcem și celălalt obraz în fața celor ce ne batjocoresc, ci mai degrabă să respectăm verticalitatea cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om și să urmăm exemplul Mântuitorului, Care, atunci când a fost lovit peste obraz, nu l-a întors și pe celălalt, ci a cerut socoteală zicând: "Dacă am vorbit rău, dovedește că este rău, iar dacă am vorbit bine, de ce mă bați ?" (Evanghelia după Ioan cap.8,23).

O credință dreaptă. DREAPTĂ!

Dreaptă credință și încă un lucru... Un fapt care ne-a demonstrat nouă, elevilor lui, ceea ce avea să-i demonstreze lumii întregi, mai târziu: ne-frica de moarte.

'Ultima generație de seminariști păstorită de către Părintele Profesor Gheorghe Calciu. A fost denumită de către unii "generația de aur" a Seminarului Teologic Ortodox din București în special pentru credința cu care a urmat învățaturii și jertfei părintelui ei diriginte (cf. Ioan Gură de Aur, Despre credința primilor creștini). De către alții, a fost denumită "generația copy-paste" sub pretextul că nu ar fi produs lucrări originale în domeniul teologic - omițând însă că, în creștinism, nimeni nu este mai original decât...Hristos și că Urmarea Lui presupune întâi de toate Jertfa. După smerita mea părere, am fost o generație de sacrificiu, dar în sens pur creștinesc - o generație a slujirii, a iubirii, a iertării, dar și a ne-uitării. "Cine are urechi de auzit să audă" (Sf. Evanghelie după Matei 13,9).

Cuvinte vii 13

4 Martie 1977 - o noapte de care orice român își aduce aminte cu... tremur. În ACEA NOAPTE, din tot corpul profesoral al instituției noastre, DOAR PĂRINTELE CALCIU ne-a fost alături. Doar el a însoțit grupul de seminariști (între care Sorin Grecu și cu mine) care a alergat spre acea aripă a Seminarului năruită de cutremur, încercând să-i salveze pe cei prinși sub dărâmături. Și, tot astfel, numai noi îi știm efortul, zbuciumul, lacrimile și rugăciunile părintelui nostru diriginte când i-am găsit fără suflare pe trei dintre colegii noștri și pe un al patrulea rănit grav. Și câtă dragoste a pus părintele pentru pomenirea lor... Și câtă stăruință pe lângă colegii săi, de astă dată - profesori și director - pentru a aproba procesiunea din jurul bisericii cu sicriile celor care fuseseră meniți a ajunge preoți și pe care Dumnezeu îi luase la Sine. Și numai El, Bunul, știe câtă smerire a sufletului le va trebui acelor care s-au împotrivit rugăminții părintelui Calciu... Ori ce pedeapsă vor căpăta păcătoșii - același director și un alt „prea-supus” (comunismului) angajat al instituției - pentru a-l fi îmbrâncit pe părintele Gheorghe Calciu afară din curtea Seminarului și a-i fi închis poarta în față, spre a nu-și mai putea rosti ultimele dintre "Cele 7 cuvinte către tineri".

Cu excepția părintelui Damian Ionescu - un alt mare duhovnic și dascăl al nostru de suflet - nimeni nu l-a apărut. Nici colegii de cancelarie, nici confrății întru slujire, nici ierarhii întru ascultare.

Iar noi... într-o discuție de suflet pe care am avut-o cu sfinția sa la una dintre mănăstiri, l-am rugat să mai aștepte, să ne crească mai întâi pe noi - promoția '79, cum aveam să ne numim - și să luăm atitudine împreună față de cei ce ne prigoneau Biserica. Mi-a răspuns: „NU ! Nu pot să mai aștept.” Și a urmat: „încă nu este vremea jertfei voastre. Va fi și pentru voi loc de jertfă.”

Și a fost...

Câtă dăruire ! Cât de mult a dorit să nu ne expună ca pe niște prunci nevinovați încercărilor pentru care încă nu eram „copti” și pe care trebuia să le rezolve „cei mari și puternici”. El știa că, pentru el, Securitatea avea destule „probe” pentru a-l închide, dar

pentru elevii și pentru fiii săi duhovnicești, aceste probe trebuia să fie „produse”.

Și aveau să fie fabricate cu grijă, mai ales cu concursul chiar al

14 Părintele Qheorghe Calciu

unora dintre colegi și sub “ocrotitoarea binecuvântare a profesorilor profesioniști”.

Lucrul de care se temea părintele și de care a vrut să ne ferească s-a întâmplat. Au început să ne „cearnă”. Mai întâi ne-au împărțit în două clase... Nu au reușit să ne dezbine... Apoi unii dintre profesori aveau grijă să ne amintească faptul că „nu degeaba v-ți u separat” - cu alte cuvinte “Atenție, vă vine rândul! ”.

Rândul... Adică urmărirea permanentă prin oraș... Dacă-l vizitam acasă pe părintele nostru diriginte (pentru că numai pe dânsul l-am socotit, până azi, dirigintele nostru)... Cine erau acei elevi care multiplicau “Cele 7 cuvinte către tineri”... Care erau persoanele care-l încurajau pe părintele Gh. Calciu... Și multe, multe alte pretexte de hărțuire, de șicane, de amenințări, de șantaj.

Iar în ziua arestării părintelui... Am văzut multe “fețe” - mai mult sau mai puțin bisericești - respirând cu ușurare (și cu ușurință, cu prea multă ușurință !). Era ca și cum ar fi scăpat de „grija Calciu” - de el însuși, dar și de ceea ce ne făcea și pe noi să rezistăm „sistemului”.

Înloc de epilog...

Sfârșindu-se cei 5 ani de liceu, a venit vremea examenului de admitere la Institutul Teologic Ortodox din București. Și, cum „viața bate filmul”, a existat o listă (nu a lui Schindler... ci a Departamentului Cultelor, și nu salvatoare, ci mai degrabă, dimpotrivă, de „eliminare”). O listă cu „incomози”, adică, așa cum lesne se poate înțelege, cu cei „fidei” părintelui Calciu. Unii au „picat”, alții nu...

Din greșeală ?! Din păcate ?! Din păcatele cui, oare ?!

A urmat armata... 9 luni, la TR... Eram a cincea generație de teologi cu stagiul militar obligatoriu. Prima fusese și... prima promoție de seminariști ai Părintelui Calciu. Noi... ultima.

Să fie coincidență ?! O pură întâmplare ?!

Sau, cum spunea alt mare părinte al dreptei credințe creștine românești, Dumitru Stăniloae: „întâmplarea este doar întâlnirea între voința Domnului și calea omului.” ?!

Un lucru este sigur: am trăit o viață - sentimente, cunoaștere, duhovnicie, slujire, jertfelnicie - sub semnul părintelui Calciu.

A fost, este și va fi acea Golgotă pe care - păstrând proporțiile - am împărțit-o cu cel care a rostit cele „Șapte cuvinte către tineri”, dar mai ales cu Cel Care le-a împărțășit lumii pe Cruce.

Preot Protoiereu Dumitru Păun (ucenic al Părintelui Calciu) Washington DC, Maryland, SUA 1 august 2009

Pe5yrt Vifctfr clutun/niczMcfr

Vă vorbesc ca un om care dorește să meargă pe urmele lui Iisus, care dorește să facă o călătorie în duh cu fiecare dintre voi, care crede în iubire, deși poate că nu o practică așa cum trebuie, care crede în iertare, deși poate că nu sunt chiar așa de iertător cum trebuie, care crede în rugăciune și asceză, deși poate că nu sunt un om de mare rugăciune și asceză, dar undeva ... pe la mijloc sunt, și tare aș vrea să fim cu toții acolo unde ar trebui.

CREȘTINUL ȘI LUMEA

Suntem străini în lumea aceasta

Ne-am luat pe umerii noștri, când am devenit creștini, această mare povară a Crucii: de a trece printr-o lume păgână, o lume în care suntem străini, și pentru care poate va veni cineva și va spune ca în acea cântare bisericească: „dă-mi-l mie pe străinul acesta, care n-a avut unde să-și plece capul cât a trăit pe pământ”.

Iisus a fost un străin în lumea aceasta, fiindcă El a venit într-o lume plină de păcat și a adus o învățătură nouă, inacceptabilă. Noi astăzi suntem obișnuiți, cel puțin teoretic, să spunem că trebuie să fii umil, să ierți pe vrăjmașul tău, să-l iubești pe aproapele tău... Teoretic știm toate lucrurile acestea. Dar atunci Iisus venea într-o lume care nu știa lucrul acesta, care nu accepta astfel de lucruri. O lume pentru care singura justiție, cea mai bună justiție era aceea ca să răsplătești dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, vânătăie pentru vânătăie, viață pentru viață. Venea Iisus și spunea: iubește pe vrăjmașul tău! Fă bine celui ce-ți face rău! Binecuvintează pe cel ce te blestemă! Și roagă-te pentru cei care te prigonesc!

Din cauza asta, creștinismul e un corp străin în lumea aceasta, /despre atașamentul față de lume

Mântuitorul spune: „Acolo unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră”. În general ființa umană își face atașamente. Se atașează de ceva. Noi, europenii, ne atașăm de locurile natale, de casa pe care am avut-o, de tradiția noastră, de pământul pe care am crescut. Facem aceste atașamente pe care americanul nu le face.

20 Părintele Qheorghe Calciu

Americanul a venit aici ca un rătăcitor și trăiește ca un rătăcitor. El pleacă departe de casa lui fără să-i pese. Nouă ne pasă de casa părintească și chiar dacă plecăm din ea, ne întoarcem acolo cu nostalgie. Facem atașamente sentimentale. Aceasta nu e un păcat, ci dimpotrivă, este stabilitate.

Dacă faci atașamente față de comorile tale, atunci, da, păcătuiești. Acestea sunt comori care se spulberă într-o clipă. În clipa când ai murit, averea s-a și despărțit de tine. Este ca și cum nu ar fi existat, pentru că nu mai ai nici un atașament de lumea aceasta. Ești mort. Rudele te duc până la groapă. De acolo se întorc acasă. Numai faptele bune te însoțesc dincolo. Mântuitorul ne îndeamnă să fim nepăsători față de răutățile lumii, să-i iertăm pe cei care ne fac rău, să-l iubim pe vrăjmașul nostru, pentru că numai așa ne apropiem de desăvârșirea Tatălui ceresc. Dacă facem atașamente față de cele materiale, atunci și inima noastră este materială, sufletul nostru devine și el material. Toată spiritualitatea noastră se spulberă, deoarece coborâm tot mai mult în materie. Materia devine satanică. Ea este bună atâta timp cât slujește unui lucru bun. Dumnezeu a creat lumea materială ca să o folosim în sensul ei bun. Dacă ne purtăm cu grijă divină, relația noastră față de natură va fi aceea pe care a avut-o în rai Adam față de natură și natura față de Adam. Dar prin stricarea relației cu lumea materială, aceasta a devenit un lucru care ne împiedică de la înălțarea spirituală și ne coboară.

Dacă ne adunăm comori pe pământul acesta, dacă facem atașamente față de comorile lumii acesteia, este pentru că inima noastră dezvoltă sentimentalisme, care pot fi bune sau pot fi rele. Însă Dumnezeu spune: „Adunați-vă comori în Cer, unde nici moliile nu le mănâncă, unde nici rugina nu le roade, nici hoții nu le fură”. Acelea sunt comori pe care nimic nu le strică. Sunt comori spirituale. Dacă inima noastră se atașează de comorile spirituale, se înalță mereu spre Dumnezeu.

Pespre viața duhovnicească

Viața duhovnicească este cea care ne dă simțul eternității. Cine trăiește o viață duhovnicească trăiește în Cer chiar de aici, de pe Cuvinte vii 21

pământ. Pentru el moartea nu mai există decât ca un prag. Pentru cine trăiește duhovnicește, moartea nu mai este un zid, o spaimă, un sfârșit, ci este numai o trecere dintr-o viață duhovnicească în trup, într-o viață duhovnicească în Cer.

Aceasta este hrana voastră - zice Hristos - viața duhovnicească: să trăiți cuvântul Domnului, să faceți voia Lui, să credeți, să pliniți toate poruncile Bisericii cele date în Sfânta Scriptură. Aceasta este și îmbrăcămintea noastră: când ne botezăm și facem ocolul Sfintei Mese, spunem „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat”. Ne îmbrăcăm în Duhul lui Dumnezeu, în slava Lui, devenim asemenea lui Dumnezeu

prin Botez, prin fapte bune, prin Sfânta împărtășanie și prin toată această viață duhovnicească pe care o ducem.

.Despre viața veșnică

Ce înseamnă viața veșnică? Foarte mulți oameni cred că viața e aceasta de pe pământ, că viața înseamnă circulația sângelui, unirea hemoglobinei cu oxigenul și hrănirea organismului nostru, iar în momentul în care sângele s-a închegat în noi, murim și suntem morți pentru totdeauna...

O asemenea concepție au și iehoviștii, de exemplu. Ei cred că dacă te-a părăsit sângele, nu mai ai aer, ai murit, ești ca o cenușă ori ca niște paie. Dar noi credem că viața aceasta e un moment trecător. Viața noastră, chiar dacă este de zece ani, sau de cincisprezece ani, sau de două zile, sau de o sută de ani, este un moment care ne apropie de veșnicie. Este exact cât o clipită: cât am clipi noi, atât este viața noastră pe pământ față de veșnicia lui Dumnezeu. Atât durează, indiferent că e mai lungă ori mai scurtă.

După cum spun Sfinții Părinți, în momentul în care un copil s-a născut, e destul de bătrân ca să poată să și moară. Moartea ne pândește în fiecare clipă. Astăzi spunem că suntem nemuritori, spunem ca bogatul căruia i-a rodit țarina: "Suflete al meu, bea și te veselește, că de-acuma ți-ai adunat recoltă și nu mai trebuie să muncești". Și Dumnezeu ne spune: "Nebune, chiar în noaptea aceasta se va lua sufletul tău de la tine!". Așa se poate lua sufletul

22 Părintele Qheorghe Calciu

nostru de la noi în orice clipă. De aceea Apostolul Pavel ne sfătuiește ca în orice moment să ne comportăm ca și cum am fi în fața morții.

Pe noi ne interesează îndeosebi viața de dincolo, viața veșnică, însă spațiul în care ne mântuim e spațiul acesta: viața pe pământ. Nu te-ai mântuit în lumea aceasta, nu te mântuiești nici dincolo! N-ai făcut fapte bune în lumea aceasta, nu ești recunoscut nici dincolo, chiar dacă, poate, ai avut credință. Sau dacă ai fapte bune, dar n-ai crezut, tot nu ești recunoscut.

Trebuie ca fapta ta bună să se unească cu credința, adică să știi că ceea ce faci, faci în numele lui Iisus Hristos-Dumnezeu. Să recunoști că fapta ta bună este făcută prin credință și este pusă de Dumnezeu în tine. El a pus în mintea ta și în inima ta puterea de a face fapte bune, puterea de a rezista ispitelor, de a nu ucide, de a nu fura, a nu înșela, a nu săvârși desfrâu. Că n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lumea aceasta ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască prin El.

Pespre legătura sufletului cu Dumnezeu

Relația ta cu Dumnezeu - dacă ai simțit că ți-a răspuns Dumnezeu - este o relație specială, care nu poate fi explicată. Oricât aș încerca să definesc credința, rugăciunea, mila lui Dumnezeu, n-aș putea folosi decât cuvinte umane, raționale, care n-au nimic de-a face cu supra-raționalitatea lui Dumnezeu.

Dumnezeu e în afara lumii, Dumnezeu este numai în dragoste. Nu încerc să vă explic toate aceste lucruri, pentru că nu se pot explica. Ele fac parte dintr-o relație mistică a omului cu Dumnezeu, pe care cineva o simte sau nu o simte, o practică sau nu. Nu este cale de mijloc. Nu există să vorbești azi cu Dumnezeu, mâine să-L înjuri, poimâine să-L lauzi, și așa mai departe. Trebuie să ai o linie în relația ta cu Dumnezeu: linia credinței, a nimicniciei tale în fața Lui, a înțelegerii că tu nu ești nimic în fața lui Dumnezeu pentru că ești plin de păcate, nu pentru că Dumnezeu nu te-a creat curat. Dumnezeu te-a creat curat, dar tu te-ai murdărit de toate păcatele, ai trecut prin toate noroaiile, ți-ai stricat sufletul, inima și mintea. Mintea ta lucrează împotriva celor bune, inima ta s-a răcit față de Dumnezeu, nu mai iubește pe nimeni, ești împietrit. Toate acestea sunt lucruri

Cuvinte vii 23

care schimbă relația ta cu Dumnezeu, o subțiază sau chiar o rup.

Trebuie să refacem această legătură prin dragoste, stăruință și rugăciune. Să avem dragoste pentru Dumnezeu și dragoste pentru aproapele, pentru că nu poate să spună cineva că-L iubește pe Dumnezeu pe Care nu-L vede, iar pe aproapele, pe care-l vede, nu-l iubește. Nu se poate ca cineva să iubească pe Dumnezeu și să nu-l iubească pe aproapele său. Aceasta e relația noastră cu Dumnezeu: ea are un capăt în inima noastră și un capăt în mâna Lui. Prin această relație a credinței, a iubirii, a faptelor bune, noi intrăm în voia Domnului și Dumnezeu Se sălășluiește în noi. Este, așa cum am spus, greu de explicat. Doar cei care avem o credință, care ne-am străduit pe drumul vieții acesteia să facem măcar cât de cât binele, să ne întărim în credința noastră, am stabilit această relație. Eu nu spun că ea e permanentă. O rupem poate cu păcatele noastre, dar există totuși un canal spiritual prin care noi vorbim cu Dumnezeu.

Îmi aduc aminte când eram mic: eram unsprezece copii și erau vremurile grele... Iar mama se ruga lui Dumnezeu așa cum vorbesc eu cu dumneavoastră. I se plângea că i s-a îmbolnăvit copilul, că vaca nu a dat lapte, sau nu are vițel, că găina nu ouă... Toate l le spunea lui Dumnezeu, de parcă era în relație directă cu El. Și Dumnezeu răspundea, să știți. Nu era nici un fel de impietate. Mama știa că Dumnezeu este cu noi și vorbea cu Dumnezeu așa cum vorbim noi între noi, ca prieteni. Îi spui fratelui tău sau prietenului tău toată durerea ta, până la cele mai mici amănunte. Dumnezeu le știe, dar noi avem datoria să l le spunem și să-l aducem laudă. Vreau să înțelegeți că se poate să ai cu Dumnezeu o relație de filiație, ca între fiu și părinte, sau o relație de prieten, mai mare ori mai mic. Acest fel de relație îl cere Dumnezeu de la noi.

În tăcere, în simplitate, în umilință, noi putem să stabilim această relație cu Dumnezeu, ca să avem unde ne duce când suntem în necaz și când nimeni nu ne primește. Când toată lumea ne abandonează, când viața noastră pare pierdută, Dumnezeu își deschide brațele și ne primește oricum. Este o taină extraordinară... De aceea vă spun: încercați să vă rugați! Încercați să vorbiți cu Dumnezeu în permanență! Rugăciunea este calea care te leagă de Dumnezeu. Ea nu e o convorbire cu Dumnezeu, ci o stare spirituală

24 Părintele C/heorghe Calciu

pe care eu nu o pot explica în cuvinte, dar pe care o simțim fiecare. Și mila lui Dumnezeu, și răsunetul în inima noastră al unei bucurii spirituale pe care altfel n-am fi avut-o, și îndurarea inimii noastre pentru cel care este aproape de noi și care este în suferință, toate aceste lucruri constituie scara de suire către Dumnezeu.

O scară imensă... Treaptă cu treaptă, urcând pe dânsa, ne apropiem de Dumnezeu. Dumnezeu vine în întâmpinarea noastră la jumătatea scării, ne întinde mâna și ne spune: "Poate te-ai îndoit; nu te mai îndoi! MânaMeaeste aici!".

DESPRE RUGĂCIUNE

Rugăciunea este strădanie

Nu-mi plac definițiile, dar despre rugăciune trebuie să spun că este fără îndoială o lucrare pornind de la Dumnezeu și care se întoarce la Dumnezeu. Duhul rugăciunii este un dar pe care Duhul Sfânt îl pune în fiecare dintre noi, mai mult sau mai puțin. Noi îl facem mai activ sau mai puțin activ. Și în același timp rugăciunea rupe o barieră care se pune între noi și Dumnezeu.

Minunea cea mare este să-L cunoaștem pe Dumnezeu. Dacă-L chemăm cu toată puterea, Dumnezeu ni Se revelează, ni Se face cunoscut. Căutați în adâncul inimii voastre și-L veți găsi acolo pe Dumnezeu. Strigați din toată inima și Dumnezeu vă va răspunde și minuni se vor face în sufletul vostru și duhul vostru se va limpezi, ochiul se va deschide și veți vedea adevărul dumnezeiesc, care este singurul mântuitor.

Rugăciunea are atâta putere încât poate schimba voința neschimbabilă a lui Dumnezeu. Rugăciunea poate aduce sănătate trupească și sufletească pentru cel care se roagă, înmoaie inimile în familiile care sunt înrăite, întoarce de la păcat pe cel care săvârșește păcatul.

Am stat în închisoare cu mulți oameni, cu ierarhi, cu preoți
Cuvinte vii 25

buni, cu călugări și am înțeles că rugăciunea este strădanie, foarte mare strădanie.

În momentul când te așezi la rugăciune, diavolul te atacă și după primele cuvinte, după primele scurte rugăciuni pe care le faci, îți pune în minte tot felul de gânduri neimportante, lumești. Până și curiozitatea de a ști cât e ceasul lucrează în mintea ta, sau curiozitatea de a ști dacă afară e soare sau nor. Toate acestea lucrează ca niște acțiuni nevinovate, dar ele strică glasul rugăciunii din inima noastră. Părintele Porfirie spune că aceste gânduri care ne vin în minte în timpul rugăciunii sunt ca niște avioane. Întâi le auzi departe, foarte încet, ca pe un zgomot fără insistență puternică, apoi zgomotul crește, și crește, și crește, și când ajung deasupra capului tău te copleșesc cu vuietul lor și apoi trec mai departe. Dar dacă intri în conversație cu aceste gânduri, ele fac din inima ta aeroport.

Mă întreabă unii credincioși cum să facă să lupte împotriva gândurilor care le vin în minte când se roagă. Primul lucru este să nu le dai atenție. Adică să le lași să treacă peste capul tău. Al doilea lucru este să chemi ajutorul lui Dumnezeu și al îngerului păzitor. Și al treilea lucru este să nu deschizi inima ta pentru o conversație cu gândurile rele. Fiindcă demonul e mai puternic decât noi. Diavolul turbează atunci când cineva se roagă. Așa se explică de ce suntem atât de atacați când ne rugăm. E o armată de demoni care ne aduc toate gândurile acestea josnice.

Dacă inima ta este pătrunsă cu adevărat de Duhul Sfânt, dacă rugăciunea ta îți contopește întreaga inimă și sufletul, atunci nu mai trebuie să spui multe rugăciuni, ci doar: „Doamne, nu mă lăsa!” sau „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”, care e cea mai puternică rugăciune. Numele lui Iisus este dulce la rostit, izgonește demonii și aduce îngerii înapoi, iar în inimă și în minte aduce blândețea purtării față de ceilalți. Dar dacă nu ai ajuns acolo, urmează regula rugăciunii din cartea de rugăciuni, deoarece chemând Numele lui Dumnezeu prin toate rugăciunile care se fac, chemi pe Hristos, pe Maica Domnului, pe Duhul Sfânt, pe Sfânta Treime, pe Dumnezeu Tatăl, pe Sfinți, pe toți Mucenicii, iar inima ta intră în vibrație lăuntrică cu toți acești sfinți.

Câteodată vin aici, la biserică și nu este nimeni înăuntru. Este
26 Părintele Qheorghe Calciu

liniște. Intru și în clipa în care am intrat pe ușă, am impresia că toți Sfinții au fața către mine, și-au întors privirea către mine. Simt că nu sunt singur. Mă simt înconjurat de niște puteri duhovnicești. Și de multe ori aud pași mergând prin biserică... Nu văd nimic, dar se aud pași ușori. Se aude o mișcare. Sigur, o să ziceți: „Bine, dar biserica e veche și trosnește”. Poate că trosnește biserica, dar poate că Dumnezeu îmi dă de știre că sunt împreună cu sfinții, că mă rog cu ei, sau ei se roagă împreună cu mine. Dumnezeu îmi dă de știre.

Și știu că în clipa aceea, într-adevăr, nu sunt singur aici și dacă este noapte, oricât de târziu, nu-mi este frică. Nu simt urâtul, ci numai un fel de bucurie care nu-mi aparține, care este străină de mine, nu iese din inima mea, ci-mi vine din altă parte.

Despre cum să ne rugăm

Rugăciunea e o acțiune de concentrare și de desprindere de realitatea materială, este ancorarea într-un domeniu nou pentru orice om, chiar dacă e credincios, pentru că rugăciunea nu înseamnă o recitare mecanică a unor texte și îndreptare din când în când a atenției spre sensul cuvintelor. Rugăciunea este o răpire, o ieșire din sine și o îndreptare spre Dumnezeu, într-un mod tainic și neînțeles chiar de cel ce o practică. Rugăciunea este un dar al Duhului Sfânt.

În primul rând, rugătorul să știe că se angajează într-o acțiune plină de capcane demonice. Oricine care s-a rugat, oricât de rar și care a dorit să simtă dulceața rugăciunii știe de ce greutăți și ispite s-a lovit. Stai în fața televizorului ore întregi și te uiți la un film

plin de banalități și de lucruri comune și nici un gând lăaturalnic nu te abate de la deșucherile care se petrec pe ecran. În schimb, te așezi la rugăciune - nu vorbesc de cei care fac din rugăciune un lucru mecanic, ci de cei care vin cu bună intenție să se roage - și o mie de gânduri lăaturalnice te asaltează, de multe ori chiar contrarii intențiilor tale bune. Amintiri, preocupări stupide și neimportante îți invadează mintea, cuvinte urâte, glume, orice te poate abate de la rugăciunea care ar trebui să te lege de Dumnezeu.

De aceea, cel care dorește să aibă o rugăciune îmbunătățită trebuie înainte de orice să realizeze că este un mare păcătos, să-și

Cuvinte vii 27

supravegheze atitudinile, faptele, gândurile și să-și dea seama cât de mult păcătuiește în fiecare zi și în fiecare ceas, așa cum spun rugăciunile din Canonul Sfintei Împărtășanii.

Încet-încet, el trebuie să-și facă un scut împotriva ispitelor lumii - atât cât se poate - și să nu se sperie dacă, la început, acest scut este foarte penetrabil la ispitele satanei; cu timpul, scutul se întărește și diavolul pătrunde mai greu dincolo de el. Nimeni, însă, nu este scutit de ispite câtă vreme trăiește în trup. Căile ispitirii sunt multe: unele ne vin prin simțuri, altele prin imaginație, altele prin amintiri necuviincioase, altele prin inimă și altele prin rațiune. Înșiși Părinții cei mai îmbunătățiți mărturisesc despre ispitele pe care le-au suferit în viața lor pământească. Sfântul Simeon Metafrastul, în rugăciunea a patra din Canonul Sfintei Împărtășanii, spune: „Căci ce rău n-am săvârșit? Ce păcat n-am făcut? Ce rău nu mi-am închipuit în sufletul meu? Că iată și cu faptele am făcut desfrânare, preadesfrânare, mândrie, trufie, batjocură, hulă, vorbă deșartă, înfierbântare la răs, beție, lăcomie a pântecelui, pizmă, iubire de avuție, grăire de rău, fărădelege”, și altele. Iar Sfântul Simeon Noul Teolog, în rugăciunea a șaptea din același Canon, după ce își înșiră păcatele, adaugă: „Știi mulțimea răutăților mele, știi și bubele mele și rănile mele le vezi, dar și credința mi-o știi, voința mi-o vezi și suspinurile mi le auzi. Nu se ascunde înaintea Ta, Doamne Dumnezeu meu, Făcătorul și Izbăvitorul meu, nici picătura de lacrimă, nici din picătură vreo parte...”. E bine să știm că, precum Dumnezeu cunoaște toate faptele, gândurile și intențiile noastre, „căci toate sunt goale și descoperite înaintea Lui” (cum spune rugăciunea de sfințire a apei la Botezul catehumenilor), tot așa El știe și pocăința noastră, și plânsul, și părerea de rău.

Dacă cineva trăiește toate aceste lucruri, începe să-și formeze o nepătimire cu duhul, adică un soi de imunitate la relele lumii. Nu-l mai tulbură atât de mult răutățile satanei, jignirile semenilor și tot ceea ce în mod obișnuit ne creează suferințe. Unul ca acesta, după cuvântul Sfântului Ioan Scărarul, a închis o parte a ferestrelor dinspre lume ale sufletului. În acest caz, rugăciunea începe să devină tot mai adâncă și adevărată.

Sfinții Părinți spun că diavolul turbează atunci când vede pe cineva că se roagă. Așa se și explică de ce suntem atât de ispitiți în

28 Părintele Qheorghe Calciu

timpul rugăciunii. Ispite pe care nu le-am avut niciodată în viață ne năvălesc în timpul rugăciunii cu o furie căreia nu-i mai putem rezista, dacă nu strigăm către Mântuitorul să ne ajute. Rugăciunea este o convorbire cu Dumnezeu, în care rugătorul se postează pe treapta cea mai de jos a umilinței. Diavolul a căzut din cauza trufiei sale și umilința îl înfurie până la turbare, pentru că el nu poate nimic împotriva umilinței. O faptă bună ți-o poate întoarce într-o laudă de sine, sau în lauda altora despre tine. Orice lucru săvârșit cu bune intenții poate fi răsturnat spre pieirea ta, dacă te lași ispitit. Dar umilința și căința sunt de neatins pentru el.

În timpul rugăciunii, așa cum am mai spus, asalturile satanei sunt nenumărate, gândurile te împresoară, amintirile îți răpesc mintea de la rugăciune, mâniile trecute devin foarte actuale și de aceea e nevoie de o atentă luare-aminte.

Îndată ce ți-ai pregătit inima pentru rugăciune și ți-ai curățit mintea de grijile zilei - pe care oricum nu le vei putea birui de tot - așează-te la rugăciune. În clipa aceea, îngerul rugăciunii care te veghează vine de-a dreapta ta, iar diavolul se așează cu vicleșug și

fereală la stânga ta. Trebuie să ai o poziție cucernică, proprie atitudinii rugătoare. Fie că stai în genunchi, fie că stai în picioare, poziția ta trebuie să exprime relația de rugăciune.

Părintele Roman Braga spune că atunci când te așezi la rugăciune trebuie să-ți golești mintea de orice imaginații și nici în timpul rugăciunii să nu-ți închipui nimic, pentru că Dumnezeu va pune în mintea ta golită de imagini Duhul Său cel Sfânt și te va umple de prezența Sa. Mărturisesc că am încercat și eu să fac așa, adică să-mi golesc mintea de tot ce constituie lumea aceasta și relația mea cu lumea aceasta materială, dar n-am reușit întotdeauna. Sunt clipe în care reușesc, în care mă înalț deasupra acestor imagini, dar această ridicare durează puțin, din cauza neputinței mele.

De aceea cred că noi, fiind carne și suflet, fiind trup și minte, avem nevoie de niște trepte. Avem nevoie să ne agățăm partea rațională din noi, partea imaginativă din noi, de ceea ce vedem în față și în special de icoană. Icoana este cea care face prima treaptă în ridicarea noastră în domeniul spiritului. Dacă ai în față ta o icoană, este bine să-ți fixezi atenția asupra ei. Să faci din Sfântul care este

Cuvinte vii 29

reprezentat în ea o legătură între tine și Dumnezeu. După aceea poți să-ți amintești viața Sfântului, să vezi minunile pe care le-a făcut, să vezi ajutorul pe care ți l-a dat în alte împrejurări, să vezi prezența lui în icoană, sau în moaște, sau în sufletul tău. În acest fel depășești și al doilea stadiu. Al treilea stadiu este acela în care în mintea ta imaginile nu mai lucrează, ci totul vine de la Dumnezeu, prin umplerea spațiului duhovnicesc cu prezența lui Dumnezeu în sufletul tău.

Dacă te rogi cu voce tare - și de multe ori ne rugăm cu voce tare, pentru că astfel ne putem concentra mai mult - să nu te lași răpit nici de rezonanța cuvintelor, nici de fraza frumoasă, căci unele rugăciuni sunt foarte frumoase. Să nu te lași ispitit de „estetică”. Mi-aduc aminte că prima dată când am citit Acatistul Rugului Aprins, nu am înțeles nimic... Așa de frumos suna, așa de extraordinar de teologic suna, încât nu am rămas decât cu o idee de frumos! Dar și asta a fost bună, pentru că prin frumosul mistic Dumnezeu lucrează în noi.

În general, dacă ne rugăm fără cuvinte, numai cu gândul, există un decalaj între minte și rostirea cuvintelor. Medicii spun că în momentul când zicem ceva în gând, de exemplu Tatăl nostru, zicem dintr-o răsuflare, dar epiglota, organele noastre fonetice, lucrează mai încet. Astfel se face un decalaj între gândul nostru și rugăciunea propriu-zisă. De aceea, chiar dacă rostim cuvintele în gând, chiar incomplete, e bine să realizăm o rezonanță între cuvânt și gând. Altfel imaginea se dublează: o dată prin gând și o dată prin intenția epiglotei, care are o inerție. Și atunci rămâi în urmă și pierzi concordanța între gând și rostirea rugăciunii.

Dacă mintea rătăcește în timpul rugăciunii, ducându-se cine știe pe unde, întoarce-o înapoi. Încearcă să-ți întărești atenția. Și îngerul rugăciunii îți va spune nu doar că ai pierdut rugăciunea, ci și locul exact unde ai pierdut-o. Dar dacă această întrerupere a rugăciunii devine o obișnuință, atunci îngerul nu îți mai spune nimic și nici tu nu mai știi dacă ești sau nu atent. Pierzi și recâștigi și nu înaintezi decât puțin. Dar dacă ai o atenție, o trezvie a gândului, atunci îngerul îți amintește exact unde ai pierdut dulceața rugăciunii. Există niște mici “exerciții” care îți cheamă înapoi gândul. De exemplu, când te așezi în genunchi, prin plecarea genunchilor toată ființa ta se angajează în rugăciune. Simpla împreunare a mâinilor te

30 Părintele Qheorghe Calciu

angajează din nou în rugăciune. Semnul crucii sau cel mai mic gest evlavios contribuie la chemarea înapoi a rugăciunii. În felul acesta, cu gesturi mici și nespectaculoase putem face ca îngerul să ne aducă înapoi rugăciunea și să mergem mai departe cu ea.

Pe spre rugăciunea buzelor

După cum spunea un Sfânt Părinte, și rugăciunea buzelor este o rugăciune. Altfel, dacă renunți și la ea, nu te mai rogi deloc. Dacă nu te poți ruga cu sufletul și cu inima,

măcar buzele să se roage, căci și gura aceea face parte din trupul tău. Și Hristos îți socotește și asta o osteneală, când spui rugăciunea cu buzele. Apoi, încet-încet, Dumnezeu îți încălzește inima, plouă peste sufletul tău și faci roade. Toate se întâmplă prin bunăvoința lui Dumnezeu și prin deschiderea inimii tale.

pravila - momentul de despărțire de demonismul lumii

Multă lume îmi spune: „Părinte, nu mă rog. Mă rog seara, dar dimineața nu mai am timp să mă rog”. Și mă gândesc: rugăciunile începătoare, adică împărate ceresc, Sfinte Dumnezeule, Prea Sfântă Treime și Tatăl nostru durează trei minute. Dacă mai adaugi Crezul, Psalmul 50 și o rugăciune către Maica Domnului, mai fac cinci minute. În total zece minute, să zic! Zece minute nu-i dai lui Dumnezeu...?!

Toată viața ta stă în mâinile diavolului! Toată viața noastră stă în mâinile diavolului, căci toate guvernele și toate legislațiile sunt demonice. N-au nimic de-a face cu Dumnezeu. Acțiunea lor e absolut omenească, fără nici un fel de relație cu Dumnezeu, chiar demonică. Numai dacă în ea se va impune sfințenia, atunci va sluji lui Dumnezeu. De aceea ne rugăm ca Dumnezeu să dea gândul cel bun conducătorilor țărilor, să-i facă credincioși. Demonismul acesta se resimte la nivel social. La patron - dacă patronul este un speculant - la întreprindere, oriunde lucrezi, lucrezi pentru diavol, adică pentru bunul tău trai. Lucrezi să-ți câștigi viața ta de la o lume demonizată, stăpânită de demoni. Ei bine, rugăciunea de dimineață este

Cuvinte vii 31

momentul tău de despărțire de tot demonismul lumii. Îi ceri lui Dumnezeu să te apere în ziua aceea de ispite, de mânie, de accidente, pentru că astăzi ești și mâine poți fi mort.

Fără ajutorul lui Dumnezeu nu putem pune nici piciorul drept înaintea piciorului stâng, ca să facem un pas. De aceea rugăciunea noastră trebuie să fie continuă; dimineața mulțumim lui Dumnezeu pentru că patul acesta al nostru n-a fost mormânt pentru păcatele noastre, iar seara, la fel, mulțumim lui Dumnezeu pentru încă o zi care a trecut.

.Despre rugăciunea preotului

Preotul trebuie să se roage pentru toți. Rugăciunea mea este de mijlocire. De aceea îmi dați pomelnice și eu mă rog pentru dumneavoastră. Dar să știți că dacă nu vă rugați cu mine, degeaba! Pentru că preotul nu este „mama Omida”, care spune nu știu ce chestii acolo, în timp ce tu poți să o iei razna! Rugăciunea mea să fie împreună cu a voastră, și atunci Dumnezeu face minunea.

De multe ori când cineva venea la mine pentru rugăciune îi spuneam: "Roagă-te cu mine!". Erau lucruri foarte grele în familie, fie boli grave, fie tulburări în casă, și se întâmpla minunea, lucrurile se schimbau. Uneori vin oameni și spun: "Părinte, să știți că rugăciunea Sfinției Voastre a avut putere și m-a scos dintr-o împrejurare: soțul meu s-a schimbat, sau copilul meu, care făcea rău, s-a întors acum la credință și este bun". Și eu le zic: "Nu rugăciunea mea, ci rugăciunea noastră. Că dacă mă rugam numai eu singur, nu știu dacă Dumnezeu mă asculta, cășieusuntom păcătos, nu... ?".

Dar dacă mă rog pentru alții, mă rog cu dragoste, pentru că iubesc pe fiecare și înțeleg suferința umană mai bine decât înțelege unul care n-a trecut prin ea. Prin această rugăciune Dumnezeu face minunea și vindecă: pe cel bolnav îl ridică din patul durerii, pe cel orb îl luminează, celui bolnav la minte îi luminează mintea și-l întoarce la credință.

32 Părintele Qheorghe Calciu

Rugăciunea pentru ceilalți ne zidește pe noi

În fiecare dimineață mă rog pentru anumiți episcopi din țară și de aici și zic: „Doamne, pe cei buni fă-i mai buni, pe cei răi întoarce-i către bine”. Și mă gândesc așa: cum îndrăznesc eu, un păcătos, să mă rog pentru niște oameni, niște episcopi, care sunt de bine, care au ajuns pe scaune arhieresti...? Și spun: „Doamne, primește rugăciunea mea pentru îndreptarea inimii mele, nu pentru că eu sunt vrednic să mă rog pentru cineva care este mai bun decât mine. Cum să mă rog eu, un păcătos? Dar primește

aceasta pentru îndreptarea inimii mele. Ca această rugăciune să mă zidească pe mine, că ei sunt zidiți!"... Așa și voi, toți ceilalți, să vă rugați nu pentru că ați fi nu știu ce sfinți și Dumnezeu ascultă rugăciunea voastră și face ce doriți voi, ci pentru că această rugăciune cu care vă rugați pentru alții, pentru vrăjmași, pentru prieteni, pentru cei ce vă iubesc și vă urăsc, vă zidește pe voi înșivă - și acesta este un lucru mare. Din cauza asta Dumnezeu îngăduie păcătoșilor să se roage pentru cei drepti.

Rugăciunea individuală și comunitară

Am spus că rugăciunea personală este bună și aduce roade dacă o faci cu credință, dacă te închini în camera inimii tale cu multă credință. Dar cea comunitară, la biserică, cu preotul, în Taina Liturghiei, în Taina împărtășaniei e foarte puternică. Ea zdrobește toate zidurile. Când te rogi zicând: „Doamne, ajută-mă, scapă-mă de cutare lucru sau păzește-mă de ceva!” - e foarte bine. Este rugăciunea ta și are un caracter personal. Dar când zici împărate ceresc, Sfinte Dumnezeule, când spui Preasfântă Treime, Tatăl nostru..., acestea sunt rugăciuni comunitare, pentru că Biserica cere ca fiecare să le știe și orice rugăciune de dimineață sau de seară cu acestea trebuie să înceapă.

Spun că sunt importante pentru că în lumea aceasta, sau să zicem în România, de exemplu, unde ora este aceeași pentru toată lumea, omul se scoală dimineața și se roagă... Se scoală un părinte, se scoală o mamă, încă o mamă, și încă o mamă, și un copil, și o fecioară, și un tânăr, să zic poate un milion de oameni, în țara românească, Cuvinte vii 33

care spun aceleași rugăciuni în același timp. Se scoală pentru a merge la lucru, la sate, de exemplu, și își spun rugăciunea. Și rugăciunea aceasta scurtă are putere comunitară, pentru că dacă un milion de oameni din România se roagă în același timp cu rugăciunea asta comunitară, deși nu știu unii de alții, în fața lui Dumnezeu ei reprezintă o comunitate de rugăciune.

Vă doresc să învățați aceste rugăciuni. Trei minute durează, am făcut pe ceas. Trei minute! Zici că n-ai timp dimineața, dar stai și bei o cafea sau fumezi o țigară, când poți să te rogi trei minute care să binecuvinteze toată ziua ta, ca astfel Dumnezeu să-ți lumineze inima și sufletul, să te facă pe tine cu adevărat fiul Lui, să te iubească, să te apere de toate răutățile. Nu vă jucați, fraților, cu viața voastră și cu mântuirea sufletelor voastre. Rugați-vă lui Dumnezeu și cu această rugăciune comunitară, care face mai mult decât toată cererea ta personală. Înțelegeți ceea ce vă spun. Sfântul Ioan Scărarul zice așa: cel care nu prinde rugăciunea în inima lui, ci o spune numai cu cuvintele, este asemenea chipului care se uită în oglindă și când a plecat de acolo, a și uitat cum arată. Așa suntem și noi, când facem rugăciune fără căldura inimii. Ne-am uitat în oglindă să vedem dacă suntem bine, dar am uitat de fapt cum arătăm, nu mai știm ce am cerut în rugăciune și plecăm fără să avem folos. Vă doresc să aveți toți această relație strânsă cu Dumnezeu, nezdruncinată de vreo intervenție satanică, încât nici o ispită să nu vă taie legătura cu El, ci plini de credință și de umilință să ne rugăm Lui în rugăciunea comunitară și apoi în cea personală și Dumnezeu va asculta cererea noastră și o va primi așa cum a primit cererea tatălui care a zis: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele!”.

DESPRE VIAȚĂ și MOARTE

Viața este trecătoare

Important de reținut este că toată lumea aceasta materială este supusă dispariției, distrucției și dispariției. Toate se schimbă în lumea aceasta. Cu atât mai mult trupul nostru, care este așa de

34 Părintele Qheorghe Calciu

trecător încât poți să mori la câteva zile după ce te-ai născut. Când mă duc prin țară, de exemplu, văd cât de mult s-a rărit toată pădurea, în față; dar în spate, pădurea aceea tăiată crește mereu, cu fiecare an când mă duc, crește pădurea din spate. Și toată lumea aceasta pare pusă sub tăiere, ca o pădure. În fiecare zi, în fiecare ceas cineva, un

copac e doborât și moare și putrezește. Dar în spate crește armata celor care au plâns la Dumnezeu, care într-adevăr au trăit sensul duhovnicesc al vieții pământești.

Deci văd cum mor oamenii și nu-mi aduc aminte că și eu voi muri. Văd cum lumea suferă și moare de boli sau suferă îndelung, și nu-mi aduc aminte de moarte, de faptul că boala mă pândește. Văd că tinerii mor și cad sub secure, fie în accidente, fie în alte nenorociri, în război și nu-mi aduc aminte că pot să mor și eu. Și cred că viața aceasta pentru mine este eternă, că eu aici trebuie să împărățesc, că aici este locul fericirii mele, în valea aceasta de plâns și lacrimi. Spațiul acesta de 30,40, de 60, 80,90 de ani, spațiul acesta pe care îl trăim în lume este spațiul mântuirii noastre. Am făcut fapte bune, ne mântuim, am făcut fapte rele, ne pierdem, pentru că dincolo nu mai este altă posibilitate decât la Judecata de Apoi.

Singurătatea de dincolo de mormânt

Mai demult mergeam la o doamnă româncă bolnavă de cancer dintr-un spital cu boli terminale și în salon cu ea era o altă doamnă, americană, la care în fiecare zi venea în vizită fiica ei și îi făcea unghiile, îi coafa părul. Și am întrebat-o pe fiică: „Doamnă, dumneata faci un sacrificiu extraordinar; deși ai doi copii, în fiecare seară vii aici și te ocupi de mama dumată; dar oare nu este mai bine să o iei acasă? Vii de la serviciu, o găsești acasă, cu copiii, toți împreună...”. Și mi-a răspuns: „Nu, Părinte, eu nu vreau ca fiii mei să o vadă pe mama decăzând, devenind tot mai bătrână, tot mai urâtă, tot mai pierdută cu mintea. Nu vreau să aibă imaginea aceasta! ”.

Așa se explică de ce la americani este înfrumusețat cel ce moare și arată mai frumos decât arăta în viața lui. I se întinde pielea, îi vopsesc obraji și buzele...

Am văzut că și la noi se mai face așa. Dar la noi nu era așa, căci
Cuvinte vii 35

noi trebuie să avem sentimentul morții. Viața noastră se continuă în moarte. Dacă n-avem acest sentiment înseamnă că nu îl avem nici pe cel de viață veșnică, și atunci nu mai există Dumnezeu, nu mai există nimic... Noi trebuie să știm ce se întâmplă cu noi la sfârșitul vieții. Moartea este frumoasă, nu este urâtă din punct de vedere spiritual. Dacă am trăit o viață frumoasă, avem o moarte frumoasă. Dacă am trăit o viață rea, meschină, plină de răutăți, avem o moarte urâtă.

Nimic din lumea aceasta nu ne însoțește dincolo de mormânt. Toate, inclusiv prietenii, familia, inclusiv cei care au spus că sunt gata să moară pentru noi, sau cei care ne-au spus „te iubesc mai mult decât sufletul meu”, până la groapă te iubesc. De acolo ești singur. Numai tu și faptele tale. Să vă aduceți aminte de această singurătate extraordinară după punerea în mormânt. Extraordinară! Ești singur, singur! Nimeni nu mai pledează pentru tine. Singura pledoarie este a îngerului bun care spune: Stăpâne, omul acesta a făcut un lucru bun, iartă-1!

.Despre judecata sufletului

Dacă veți pune în mintea dumneavoastră acest formidabil spectacol al Judecății din urmă, vă veți îngrozi. Părintele Stăniloae spunea: „Acolo nu este o judecată propriu-zisă. Nu este auditoriu, nu e nici un avocat, nu e nimic”. Noi vom fi în fața lui Dumnezeu cu toată istoria noastră spirituală și materială. Vom fi acolo în fața tuturor și fiecare va ști intimitatea noastră, lucruri pe care le-am uitat, lucruri pe care ne este rușine nouă înșine să ni le mai amintim. Toate vor fi ca o istorie, prezentă toată într-un singur loc, în fața întregii lumi.

Nu va mai exista nici un loc unde să te ascunzi. Degeaba vei pune mâna peste ochii tăi, căci mâna ta este transparentă. Degeaba vei întoarce sau vei pleca capul tău, pentru că poți fi văzut și cu capul plecat și cu capul ridicat. Nimic nu se va ascunde. Toate vor fi descoperite.

Dacă vă veți gândi la aceste lucruri, vă va fi rușine să faceți sminteli sau să roștiți lucruri murdare. Cuvintele voastre să fie curate. Sfântul Apostol Pavel zice să vorbim în psalmi și în rugăciuni. Adică nu să rostești numai psalmi, ci toate cuvintele tale să fie

cuvinte

36 Părintele Qheorghe Calciu

care ar putea să constituie o rugăciune. Căci Sfântul Apostol Iacov zice: „Limba e un mic mădular, dar multe rele face”.

Despre rugăciunea pentru cei adormiți

Cei care sunt dincolo și pe care îi iubim și ne iubesc, ne răspund când îi chemăm. Nu facem din ei icoane, pentru că cine poate spune că mama lui, sau tatăl lui sau învățătorul lui este cu adevărat sfânt? Dar sunt persoane cu suflet bun, pe care le iubim și care ne iubesc și care ne răspund; ele fac parte din această Biserică nevăzută, triumfătoare, care răspunde cererilor noastre și ne ajută, de aceea îi chemăm în rugăciunile noastre.

Noi nu știm fiecare unde se află, în Cer sau în iad, dar noi pomenim toate rudele noastre. Dacă îi pomenim pe cei din iad, ei aud glasul nostru. Ei zic așa cum gândeam eu în închisoare: oare mai este cineva în lume care să mă iubească sau să își amintească de mine? Așa spune acolo, în singurătatea și urâciunea iadului, un tată, o mamă, un prieten... Mai este cineva care își amintește și de mine în toate gândurile lui spre Dumnezeu? Și la Judecata a Doua, el va recunoaște prin rugăciunea noastră, prin comunicarea noastră cu el, va recunoaște în Iisus Hristos pe Dumnezeu Cel iubitor, pe Dumnezeul dragostei, care răsplătește pe cei buni. Iar cei din Rai, atunci când îi pomenim, se bucură că noi credem și ne rugăm pentru ei și ne ajută. Aceasta este lucrarea tuturor sfinților, dar și cei care au dus o viață curată ne pot ajuta din Cer.

Sfinții Părinți menționează împrejurări în care cineva a fost salvat din iad înainte de Judecata de Apoi, pentru rugăciunea de foc, plină de lacrimi a cuiva și că acest lucru a fost adus la cunoștința celor ce s-au rugat de către îngeri. Cine poate mijloci mai puternic înaintea lui Dumnezeu decât un sfânt părinte, un monah?! Rugăciunea de mijlocire este foarte puternică, de aceea puneți-i pe pomelnici pe cei adormiți și rugați-vă pentru ei. Dar nu ca și cum ar fi cineva pe care nu îl cunoști, ai pus câteva nume pe pomelnici și gata... Ci rămâi cu gândul la rugăciune, pomenește-l cu voce încrețită la Proskomidia sau cu voce tare în timpul Liturghiei și glasul rugăciunii tale va fi ascultat, iar mila lui Dumnezeu se va răsfrânge asupra celui pentru care te

Cuvinte vii 37

rogi. În felul acesta vom stabili o relație între Biserica noastră văzută, luptătoare, care e plină de nevrednici și de păcătoși și Biserica triumfătoare din Cer, în care sunt cei care au trăit cu vrednicie viața lor și au murit împăcați cu Dumnezeu, spovediți și împărțiți, lăsând jos, pe pământ, toate păcatele făcute în această viață trecătoare. Pentru că nimeni nu trece prin această viață fără să păcătuiască. Legătura dintre noi, cei vii de pe pământ și cei vii cu sufletul din Biserica triumfătoare se face prin parastase. Astfel arătăm lui Dumnezeu că știm că avem în Cer o Biserică triumfătoare cu rude, părinți, frați, care au fost buni și care se roagă pentru noi.

Și poate așa ne facem mai buni, așa ajungem să ne iubim unii pe alții, să încetăm răutățile, așa facem un racord între noi și cei din Cer și ajungem să avem o singură Biserică - Biserica lui Hristos, al cărei Cap este Hristos și al cărei Trup mistic este tot Hristos Dumnezeul nostru.

DESPRE APROAPELE NOSTRU

Singurătatea și mântuirea prin aproapele

În această viață, dacă trăiești singur, ești pierdut. Dacă trăiești în comunitate, ești câștigat! Pentru că singurătatea te izolează, te face neputincios, împiedică duhul tău să se bucure de bunătățile lumii acesteia, în special de cele ale lumii spirituale. Pe când viața în comunitate te salvează în multe împrejurări grele.

Cea mai tragică postură a omului este singurătatea, izolarea lui totală. Sfântul Ciprian spune așa: „Fiecare cade singur. Dar ne mântuim în comunitate, în comunitatea Bisericii!”. Ne purtăm slăbiciunile unii altora și așa mergem spre mântuire. Nimeni nu se

mântuiește singur, nici credinciosul, nici preotul, nici monahul.

Toți ne mântuim în comunitate, în Biserica lui Hristos și fiecare este răspunzător pentru celălalt. Dacă cineva este slab, ia-i sarcina și du-o tu. Dacă tu ești slab, roagă pe cineva să-ți ducă

38 Părintele Qheorghe Calciu

sarcina. În felul acesta, uniți în rugăciune și în fapte bune, vom ajunge la slăvită înviere a Mântuitorului, ca să viem cu El și să vedem lumina cea cerească.

Rugăciunea pentru aproapele

Mare lucru este dragostea de prieten. Cunoaștem fiecare ce înseamnă adevărata prietenie. Dacă te rogi pentru cineva, Dumnezeu îl mântuiește pe acela pentru că vede dragostea ta pentru el. De aceea, Sfântul Apostol Iacob spune: "Rugați-vă unul pentru altul!", pentru că mult poate rugăciunea credinciosului în fața lui Dumnezeu. Și cine a întors pe cineva de la păcat prin rugăciunea lui, mare drept și-a câștigat în împărăția Cerurilor. De aceea Biserica instituie această rugăciune de mijlocire pentru aproapele.

ristos - adâncul sufletului omenesc

Să nu judecăm niciodată pe ceilalți, să nu facem diferențe între cei buni și cei răi, pentru că niciodată nu știm ce este în sufletul omului, numai Dumnezeu cunoaște sufletul omului. Că poate a fost ceva în viața celui om, o frustrare, poate ascunde o rană prin agresivitatea lui și tu nu știi...

Biserica întotdeauna caută în om ceea ce este bun, tot ce constituie fondul bun original, creștin, ortodox. Față de psihologia abisală modernă, Biserica cercetează adânc sufletul nostru prin preoți, prin spovedanie, prin discuții de la suflet la suflet. Sfinții Părinți au instituit regulile spovedaniei, au cercetat adâncurile sufletului omenesc până în cele mai mici amănunte ale lui și au alcătuit întrebări privind regula spovedaniei. De aceea Biserica trece dincolo de stratul superficial al culturii, al educației, care poate să aibă resurse în adânc sau nu, dincolo de teorii, de calcule, de justificarea faptelor noastre bune sau rele și merge în adâncul duhovnicesc al sufletului nostru.

Dincolo de „monstrul” din adâncul sufletului nostru, când suntem cu conștiința încărcată de păcate, dincolo de faptele noastre rele, îl regăsim pe Iisus Hristos. De aceea Mântuitorul și spune că pe

Cuvinte vii 39

Mine M-ați văzut în închisoare și ați venit la Mine, M-ați hrănit, Mi-ați dat să beau. Și noi întrebăm: "Când Te-am văzut în închisoare, când Ți-a fost foame sau sete?"... Iar El ne răspunde că „atunci când pe cei mai mici ai Mei i-ați cercetat, pe Mine M-ați cercetat”. Așa că aceasta este cea mai adâncă, cea mai abisală introspecție pe care o facem în inima noastră: să-L găsim pe Dumnezeu în noi. Și atunci, regăsindu-L pe Dumnezeu în noi și întorcându-ne spre El cu toată inima noastră și cu mintea noastră, ajungem la rugăciunea pentru noi și pentru ceilalți.

.Despre iertare

De multe ori aversiunea noastră împotriva aproapelui nu izvorăște dintr-un fapt obiectiv, dintr-o atitudine pe care semenul nostru a avut-o, ci adeseori izvorăște dintr-o atitudine pe care noi numai ne închipuim că a avut-o.

Câteodată spui câte un cuvânt fără să ai o intenție rea, dar cel care se știe puțin vinovat se simte insultat și dezvoltă pe nedrept o ură împotriva aproapelui său. Iertați primii, și dacă păcatul este al semenului vostru și dacă este al vostru, chiar atunci când vi se pare că semenul vostru a greșit.

Aceasta este o poruncă a lui Dumnezeu, care ne cere să nu nedreptățim pe aproapele nostru, să nu îi atribuim rele intenții, să nu-l detestăm că a făcut ceva fără socotință. Noi suntem de vină. Nu avem pentru ce să-l iertăm pe aproapele nostru, ci să-i cerem lui Dumnezeu iertare pentru nedreptatea noastră.

Dacă într-adevăr cineva ți-a făcut un rău, du-te și te împacă cu el. Dacă nu vom ierta pe aproapele nostru, nici Dumnezeu nu ne va ierta pe noi. Câte greșeli nu facem în

fiecare zi? Câte păcate nu săvârșim, cu lucrul, cu cuvântul, cu gândul? În fiecare zi sute de păcate năvălesc în inima noastră și o întinează, și fac sufletul nostru nedemn de a sta în fața lui Dumnezeu. Și-i cerem iertare lui Dumnezeu, Care ne iartă de atâtea ori.

Să fim și noi la fel, să iertăm pe aproapele nostru, că nu ne supără atât de mult fratele nostru cât îl supărăm noi pe Dumnezeu în fiecare zi! Ți-a spus o dată ceva sau îți imaginezi numai că ți-a spus și

40 Părintele Qheorghe Calciu

tu păstrezi ură. O dată...! Și tu în fiecare zi de mii de ori jignești bunătatea lui Dumnezeu și jertfa Lui pentru noi.

Când spunem în rugăciunea Tatăl nostru, în fiecare dimineață și seară, „și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, dar noi nu iertăm, nouă înșine ne cerem osândă. Căci spui așa: „Doamne, dacă eu iert, iartă-mă și Tu, iar dacă eu nu iert, nu mă ierta nici Tu!”. Nu ne dăm noi oare seama că ne cerem osândă dacă nu iertăm? În momentul în care zicem „și ne iartă nouă, precum și noi iertăm”, ne-am și cerut osânda, pentru că noi știm că nu iertăm. Inima noastră este înclinată spre rău și vrăjmașul își face cuib în inima noastră ca să nu iubim pe Dumnezeu și pe aproapele nostru și să ne despărțim de Dumnezeu zicând: „Nu mă ierta, pentru că nici eu nu iert!”.

Fiți credincioși, fiți buni, fiți iertători! Adeseori spun: viața în comun este dură. Trebuie să știi să te faci iertat. A ierta este mai ușor decât a cere iertare, pentru că iertând, parcă ai un sentiment de superioritate. Dar cerând iertare când ai greșit, înseamnă să te umilești, iar Dumnezeu vrea să ne asumăm și atitudinea aceasta. Când ai greșit, să ceri iertare.

Noi trăim în comun, în familie, în grupuri, în societate, în instituții, trăim în comun. Cum rezolvăm noi problema aceasta, conflictele comune? Numai înțelegând că trebuie să ierți și să fii iertat. Așa vom trăi în pace, așa vom avea o credință adevărată, așa va fi armonie. Armonia pe care Iisus încearcă s-o instaureze în lume prin Biserică. Acesta este începutul împărăției lui Dumnezeu - Biserica.

Pespre iertarea datornicilor noștri

Vin oameni la mine, la spovedit și spun: „Părinte, cutare mi-a făcut mie rău”, sau nu spune numele, ci zic „mi s-a făcut rău de către cineva, sau m-a evitat, sau i-am dat niște bani și nu mi i-a dat înapoi, sau eu i-am făcut bine iar el nici nu mă mai recunoaște”. Lucrurile sunt convins că sunt așa, adică omul nu spune minciuni, că nu vine la spovedanie să spună minciuni. Sunt convins că așa este. „Dar - îl întreb eu - ce datorii ai tu față de Dumnezeu? Crezi că nu ai nici o

Cuvinte vii 41

datorie? Dumnezeu te iartă că nu-ți plătești datoriile, iartă și tu pe aproapele tău! Nu spun că nu ți-a făcut rău, sau că nu este o jignire că nu te-a salutat sau că nu-ți mulțumește pentru ce i-ai dat, dar deasupra tuturor acestor convenții sociale rămân dragostea și bunătatea pe care Mântuitorul ni le-a propovăduit și pe care noi trebuie să le practicăm!”. Numai această dragoste și bunătate sunt în stare să aducă armonia în societate.

Datoria noastră față de Dumnezeu nu ne-o plătim, dar când este vorba să judecăm pe aproapele nostru, judecăm sută la sută. Nu cu cinci la sută, nu cu zece la sută, ci sută la sută. Îl judecăm și-l condamnăm! Noi stăm în biserică și Mântuitorul spune: „Plătiți-vă datoria față de Mine! Că v-am dat 1000 de talanți, v-am dat 1000 de daruri și mai mult”. Și tu spui: „Doamne, mai îngăduie-mi, că nu pot să plătesc, am și eu treburile mele, am casă, am copil, mă duc și eu în vacanțe, la Ocean City, duminică” și așa mai departe... Iar Dumnezeu te îngăduie, te iartă, ca de acum încolo să-ți plătești toate datoriile. Și tu judeci pe fratele tău, care nu-ți datorează nimic! Că noi lui Dumnezeu datorăm, nu omului, nu semenului nostru.

Dar noi, cei plini de datorii față de Dumnezeu, îl strângem de gât pe fratele nostru pentru că nu știu ce ne-a făcut vreodată, nu ne-a salutat, sau nu ne-a zis nici un cuvânt

bun, sau ceva în genul acesta! Raportul dintre noi și semenii noștri, acest raport lăsat de Dumnezeu, nu cuprinde numai viața religioasă, din Biserică, ci cuprinde toată viața noastră, pentru că trebuie să fim buni. Aceasta e cea mai mare poruncă pe care Biserica ne-o dă, căci Mântuitorul a spus să fii bun și să iubești pe semenul tău. Aceasta este cea mai mare datorie. Și cum o împlinim noi?

Dincolo de toată bogăția sau sărăcia, noi avem o comoară la Dumnezeu: dragostea și iertarea. Comoara aceasta este mai mult decât orice. Așa că vă rog să vă aduceți aminte ce se spune în rugăciunea Tatăl nostru. V-am citit și din Evanghelie, dar astăzi v-am spus și direct, din gura mea: fiți îngăduitori unii cu alții, și în primul rând respectați datoria față de Biserică! Aici este Iisus Hristos care Se jertfește; cea mai mare comoară, Sângele și Trupul Său, le sacrifică pentru noi - și noi, pentru aceasta, avem o datorie infinită, o datorie pe care nu o putem achita niciodată față de Dumnezeu. Însă

42 Părintele Qheorghe Calciu

putem fi îngăduitori cu aproapele nostru, putem stârpi sămânța zavistiei, putem stârpi și în inima noastră și în a altuia gândul urii. Putem opri, printr-un cuvânt bun, gândul răzbunării, putem împiedica prin atitudinea noastră o tulburare familială sau socială. Toate acestea sunt porunci ale Mântuitorului. Acesta este noul pe care Iisus l-a adus acum două mii de ani într-o lume care recunoștea cel mult justiția, dar în nici un caz nu recunoștea iertarea și iubirea.

Hristos suferă în noi

Mântuitorul Hristos, având toate afectele noastre omenești, adică toate aceste neputințe ale trupului - înfometarea, și frigul, și setea - a fost sensibil la suferința umană, la nevoile noastre. A fost sensibil când cineva era bolnav, și îl vindeca. De cele mai multe ori Mântuitorul făcea apel la credință. Uneori însă, dacă cineva era foarte bolnav, nici nu-l mai întreba dacă el crede că poate fi vindecat, ci îl vindeca cu cuvântul. Îi era milă când cineva era în deznădejde pentru că îi murise copilul, cum fusese văduva din Nain. Îi era milă de cineva care se ruga pentru părinți sau pentru semenul lui, cum fusese cazul sutașului. Îi era milă de cei care erau flămânzi și însetați. De altfel și spune Mântuitorul: "Cine va da un pahar cu apă unui dintre aceștia mai mici ai Mei, Mie îmi va da". Într-atât S-a confundat Iisus cu noi, oamenii! Într-atât Și-a asumat toate slăbiciunile noastre și toate neputințele noastre, încât oricine suferă, Hristos suferă cu el! Oricine e bolnav, Hristos este bolnav cu el! Oricine e îndurerat și plânge, Hristos plânge cu el!

Vreți să-L vedeți pe Hristos nevinovat pătimind? Duceți-vă în spitalele de copii, duceți-vă în orfelinatele de copii. Hristos suferă în ei. Aceasta e confundarea totală a Mântuitorului cu noi. El își asumă toate pătimirile noastre, toate durerile noastre.

Tot ceea ce făcea Iisus era ca să întărească în inima celor care erau de față credința în Dumnezeu. Se folosea adeseori de minune tocmai pentru slăbiciunea noastră omenească însetată de miracol. Și noi astăzi suntem însetați de miracol, dar miracolul nu substituie credința. Credința, cum spune Apostolul Pavel, este încredințarea Cuvinte vii 43

lucrurilor nevăzute. Această credință ne face să vedem - dacă instrumentele sunt duhovnicești, spirituale - ceea ce cu ochii trupului sau cu rațiunea nu putem vedea. Dumnezeu ni Se descoperă în împrejurări cu totul independente de voința și de calitățile noastre. S-a milostivit Dumnezeu de cei însetați și flămânzi atunci când Apostolii l-au spus să dea drumul mulțimii să plece, că vine noaptea și pot să cadă pe drum. Mântuitorul le-a înmulțit pâinea, a binecuvântat, le-a împărțit și i-a saturat pe toți. El este un Dumnezeu sensibil la durerea noastră. E un Dumnezeu sensibil la nevoile noastre, participant chiar la suferințele noastre. Nu privește Dumnezeu la cineva cum privim noi la un spectacol, El Se implică în durerile noastre.

DESPRE ISPIITE, PATIMI și VIRTUTI

Pespre războiul gândurilor

- Părinte, spuneți-ne un cuvânt despre războiul nevăzut!

- Noi suntem înconjurați pretutindeni de demoni. Sfântul Apostol Pavel spune că tot acest văzduh este plin de demoni care zboară în jurul nostru și care ne atacă permanent. Toți avem demoni în noi. Când te îndeamnă ceva din tine să urăști, să vorbești de rău, să fii aspru cu lumea, să nu fii milos, toți aceștia sunt demoni ai patimilor. Dar fiecare din noi are un demon dominant. La cei mai mulți dintre noi demonul dominant este trufia. Dar există un demon al lăcomiei, un demon al banului - mamona. Și acești demoni pot deveni demonii noștri dominanți.

Noi trebuie să luptăm împotriva acestor demoni. Când cineva în mintea ta îți spune: „De ce te întorci la Dumnezeu, că tu ai făcut așa de multe păcate încât nu te va ierta niciodată! Cum poți să te întorci la Dumnezeu, când știi ce rău ai făcut în fața Lui?”, tu zici că-i mintea ta, dar în fond e un dialog cu demonul din tine, căci acesta este un demon al minciunii, al deznădejdiei.

44 Părintele Qheorghe Calciu

Întoarce-te la Dumnezeu, căci Dumnezeu te așteaptă.

Când faceți rugăciunea sunt mii de gânduri care vă asaltează. Când stai la televizor în fața unui film, două ceasuri nu te miști de acolo și mintea ta nu mai fuge. Stai acolo și te uiți la ce se întâmplă. Dar încearcă să spui Tatăl nostru și ai să vezi că o mie de gânduri o să îți treacă prin minte. Tatăl nostru îl spui într-un minut și-ți trec o mie de gânduri prin minte... Zici că nu sunt gânduri păcătoase? Este adevărat, unele gânduri nu sunt păcătoase, pentru că demonul vrea să facă orice din tine, numai să nu spui rugăciunea. În timp ce spui „pâinea noastră cea de toate zilele”, îți vine în minte că nu ai luat pâine de la magazin, sau te întrebi cât o fi ceasul, sau dacă afară plouă, sau ninge, sau e soare. O mie de gânduri inocente, dar ele toate au rolul satanic de a te îndepărta de la atenția rugăciunii. Așa că nu spuneți: „gândurile mele au fost gânduri simple, copilărești”. Sunt copilărești, dar substratul lor este foarte adânc.

Cele mai multe fapte pe care le facem noi sunt fapte rele. Mai puține sunt cele bune, pentru că răul este foarte imaginativ. Uită-te la un om rău câte născocoște ca să facă rău, câtă elaborare mintală irosește ca să-și închipuie răul, câte mijloace are prin care face păcatul, prin care lovește... Pe când omul bun este foarte simplu. El știe că face binele și îl face. Nu se omoară ca să inventeze tot felul de sisteme ascunse și subterane.

Cum luptăm cu demonii

Este foarte greu să îi biruim pe demoni cu inteligența, cu pocăința sau chiar cu credința noastră, pentru că demonul este un înger căzut. El are inteligență mai mare decât a noastră, putere de înțelegere mai mare decât a noastră, el vede lucrurile mai mult decât noi. În orice luptă cu demonii, dacă nu suntem foarte bine căliți, suntem pierduți.

Rugăciunea e una dintre cele mai puternice arme pe care am primit-o de la Iisus Hristos, armă de care dracii fug. Rugăciunea Sfântului Vasile cel Mare era așa de puternică, încât atunci când începea el să se roage, toți demonii fugeau. Dumnezeu a pus în el

Cuvinte vii 45

această putere extraordinară, pe care o poate pune și în noi, credincioșii de rând. Să avem o rugăciune puternică, nu chiar ca să mutăm munții, dar măcar să speriem demonii, să ne curățim. Calea postului este o cale de curățire a trupului spre transparența cărnii, pentru că o carne îmbuibată este nepenetrată de duh. Nu se poate ca Duhul lui Dumnezeu să pătrundă într-o carne sătulă, îngrașată. De aceea postul care duce la flămânzire face trupul mai transparent pentru cuvântul lui Dumnezeu. Înțelegem mai ușor poruncile lui Dumnezeu și primim puterea de a-l birui pe diavol. Nu întotdeauna, fiindcă sunt demoni care nu se sperie de oricine.

Am și eu experiența mea. Am avut aici, acum câțiva ani, un tânăr american care era posedat. Nu făcea rău. Nu cădea jos, nu făcea spume la gură, dar avea o neîncredere totală în oameni. Se temea de Dumnezeu și de biserică. Avea o frică. Când îi citeam

molitvele Sfântului Vasile cel Mare, era cuprins de un tremur nervos. Gândul lui probabil se contracta în acele momente, încât scotea niște sunete inumane. Nu făcea rău, nu m-a atacat niciodată, nu a încercat să mă lovească, să fugă de sub epitrahil. Dar avea aceste manifestări, care erau ale unui demon ce se sălăsluise în el, și până când nu și-a descărcat sufletul în spovedanie, nu a scăpat de acel demon. În momentul în care cade sub ispită, vine la mine și îi citesc, până azi îi citesc rugăciunile. Dacă diavolul pune stăpânire pe inima lui, se manifestă așa cum am spus, dacă nu, se manifestă numai prin gânduri, prin închipuiri păcătoase. Rugăciunile încep să lucreze, dar vin și ispitele, îl luptă tot felul de imagini, gânduri care-i spun că Dumnezeu nu are putere asupra lui, că rugăciunile pe care i le citesc eu nu au aceeași putere ca la Sfântul Vasile, și alte lucruri din acestea, ca să-l scoată de sub influența rugăciunii. Dar dacă ai o rugăciune puternică, dacă ai postit înainte, să știi că diavolul fuge.

Dumnezeu lucrează prin cei care cred și au primit harul lui Dumnezeu la preoție, indiferent de valoarea sau păcătoșenia lor. Unii sunt atrași de intelectul unui preot, alții de puterea rugăciunii, alții de cuvântul duhovnicesc. Totdeauna există ceva care te atrage la un preot și el prin aceasta are putere. Acesta e Harul care i s-a dat prin punerea mâinilor, prin care poate să lege tot ce se poate lega pe

46 Părintele Qheorghe Calciu

pământ și să dezlege tot ce este legat pe pământ, după cuvântul Evangheliei.

Mu vă temeți de gândurile de necredință

- Părinte, vorbiți-ne despre cum își poate recăpăta credința cineva care și-a pierdut-o.

- Prin rugăciune, prin rugăciune și răbdare. Este în Pateric o întâmplare. Un ucenic vine la Părintele său și-i spune: „Avva, urăsc lumea. Simt cum în sufletul meu crește ura împotriva lumii”. Și Awa i-a zis: „Du-te în lume și trăiește un an de zile acolo!”. S-a dus în lume, s-a întors și i-a spus: „Urăsc lumea mai mult, pentru că am văzut în ce desfrâu și păcate trăiește”. Și Awa i-a zis: „Du-te în peșteră și trăiește un an de zile acolo!”. S-a dus în peșteră, a stat un an de zile și întorcându-se, i-a spus Awei: „Și mai mult urăsc lumea, pentru că stând în peșteră, toate lucrurile mi s-au limpezit și cugetând la ce se întâmplă în lume, am început să cred că lumea trebuie cu adevărat disprețuită și urâtă”. Și l-a întrebat Awa: „Dar tu de când ești în mănăstire?”. „De șapte ani”, a răspuns tânărul. Și Awa a zis: „Uite la el, eu sunt de treizeci de ani monah și el vrea să ajungă desăvârșirea în șapte ani!”.

Așadar, nu vă temeți de faptul că simțiți că vă pierdeți credința, pentru că acesta e asaltul diavolului. O rugăciune, chiar și cu buzele, este o rugăciune! Ea este măcar atitudinea trupului, dacă sufletul nu este implicat, dar prin atitudinea trupului să știți că și sufletul se implică. Așa cum, să zicem, într-un dans, ritmul și muzica te fac să intri într-o anumită trepidare, tot așa poziția trupului și rugăciunea buzelor trezesc treptat-treptat duhul nostru. Iar Dumnezeu o să dea la un moment dat și ploaia binefăcătoare a lacrimilor și o să fiți fericiți.

„Mici să te trufești, nici să te tulburi”

- Părinte, ce este smerenia și cum să o dobândim?

- Smerindu-ne. Toată lumea știe ce e smerenia. E ca și cum mi-ai cere să definesc viața sau electricitatea. Acesta este un lucru de

Cuvinte vii 47

trăire și cine se smerește știe ce înseamnă... Poate că poziția cea mai bună a unui om față de lumea aceasta e cea despre care vorbește Cuviosul Macarie în Pateric. Un ucenic a venit la Sfântul Macarie și i-a spus așa: „Avva, vreau să mă mântuiesc. Ce să fac?”. Și Sfântul i-a spus: „Du-te în cimitir și ocărăște morții!”. Și s-a dus ucenicul în cimitir și a ocărât morții: „Fățarnicilor! Păcătoșilor! Ați făcut pe sfinții în viața voastră, v-ați

lăudat că sunteți iubiți de Dumnezeu și sunteți niște păcătoși, niște blestemați!”. Se întoarce la Avva și îi spune: „I-am blestemat, părinte!”. „Și ce ți-au răspuns?”. „Nimic”. „Du-te și-i binecuvintează!”. S-a dus a doua zi și i-a binecuvântat, zicându-le: „Apostolilor, Sfinților, Mucenicilor, care v-ați jertfit pentru Hristos și toată viața voastră ați închinat-o lui Dumnezeu, să fiți slăviți pentru tot ce ați făcut!”. Se întoarce la Awa și-i spune: „I-am lăudat!”. „Ce ți-au răspuns?”. „Nimic”. „Așa să faci și tu! Nici lauda lumii, nici vrajba oamenilor să nu te tulbure. Rămâi numai cu inima la Dumnezeu și te-ai mântuit”. Putem noi să facem aceasta? Putem să rămânem indiferenți la lauda și la bârfa lumii? Nu! Când ne laudă, ne trufim. Când ne bârfește, ne mâniem și socotim dușman pe cel care ne bârfește și prieten numai pe cel care ne laudă.

Viața duhovnicească este pentru despățimire și despățimirea înseamnă nici să nu te trufești, nici să nu te tulburi. Să rămâi indiferent față de lume, care este așa cum este, iar tu să mergi pe o cale dreaptă, mai strâmtă, cu urcușuri mai multe, dar care este calea lui Dumnezeu.

Pespre mândrie

- Părinte, cum putem ajuta o persoană să se vindece de patima mândriei?
- Vai, vai, vai... (părintele râde). Vindecă-te pe tine singur, doctore, și pe urmă vindecă pe celălalt! Cine e lipsit de mândrie?! Dar dacă tu te vindeci de mândrie, tu care ești iubire și ai trufia umilinței tale, poți vindeca pe ceilalți! Dar autoritatea preotului să știți că lucrează, eu pot spune că de o parte de mândrie i-am vindecat pe fiii mei duhovnicești...

Păcatul cel mai mare al oamenilor este mândria. Atunci când

48 Părintele Qheorghe Calciu

Lucifer și îngerii au căzut, a fost din cauza mândriei. Dumnezeu a făcut toate lucrurile bune. Întâi a făcut lumea nevăzută. Toată lumea nevăzută a fost bună. Și toată lumea văzută după aceea a fost bună.

Răul nu este în creație. Răul este absența binelui. Acolo unde încetează binele, unde încetează prezența lui Dumnezeu, acolo se instalează răul. Atunci, cum s-a întâmplat de au căzut îngerii? De unde răutate, din moment ce nu exista principiul răului? Satana încă nu exista atunci. Mi-aduc aminte că Părintele Rezuș, la Apologetică, \ ne spunea că înainte de a fi răul, îngerii care au căzut, au căzut din mândrie, pentru că au crezut că pot face lucruri mai bune decât Dumnezeu. Revolta lor a fost împotriva lui Dumnezeu, datorită faptului că li se părea lor că lumea nu era perfectă. Așa s-a născut răul, din trufie.

Mândria este prima sursă a tuturor păcatelor în lumea aceasta, fie a lumii materiale în care trăim noi, fie a lumii duhovnicești în care încercăm să trăim. Toată această lume este pusă sub blestemul mândriei. Din mândrie se nasc toate păcatele, revoltele, neînțelegerile, toată ura și războaiele între noi ca persoane, în familie și în societate. Toate se nasc din sentimentul luciferic al mândriei. În fiecare zi noi toți, prin mândria noastră, păcătuim împotriva lui Dumnezeu, pentru că nu avem niciodată o viziune exactă a raportului dintre noi și Dumnezeu.

Dumnezeu e desăvârșit. Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că nici nu este adjectiv cu care să-L definim pe Dumnezeu. Orice adjectiv pe care l-am folosi noi - „bun”, „perfect”, „desăvârșit” - nu face decât să introducă niște termeni lingvistici în vorbirea despre esența divină, care nu poate fi definită în nici un chip. Dacă ceea ce vedem în lumea aceasta este bun, nu înseamnă că Dumnezeu este bun, pentru că El e deasupra bunătații pe care o concepem noi cu mintea noastră. Dacă ceea ce vedem este drept, nu înseamnă că Dumnezeu este drept, El este deasupra dreptății. Dar dacă tot ceea ce vedem noi există, înseamnă că termenul de existență, în sensul acesta pământesc, nu-l putem aplica lui Dumnezeu, El este mai presus de existență. Așa de adâncă este cugetarea teologică a Sfântului Maxim Mărturisitorul și a tuturor Sfinților Părinți, încât pentru mintea

noastră ea pare un abis! Dacă această gândire omenească insuflată de Duhul Sfânt ni se pare un abis de neînțelegere pentru noi, cât de mare trebuie să fie abisul desăvârșirii divine!

Așa zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: dacă vrei să-L cunoști pe Dumnezeu, trebuie să renunți la tot, să-ți golești mintea și inima, să vezi în fața ta abisul divinității și să te arunci în el. Și atunci Dumnezeu trimite îngerii Săi, care pe brațe te vor purta, ca nu cumva să se lovească piciorul tău de piatră, cum spune la Matei.

Acesta e raportul nostru față de Dumnezeu și noi nu înțelegem lucrul acesta și ne trufim! Fiecare la rândul lui se trufește cu ceva! Cel mai de jos om se trufește cu faptul că face ceva în meseria lui, sau că are o casă sau un copil. Trufia crește odată cu treptele sociale până sus, la vârful societății, unde e așa de mare, încât omul - conducătorul - pierde contactul cu poporul, cu adevărul, cu realitatea și trăiește într-o lume a lui, în care se vede pe sine însuși zeu. Toate mișcările totalitariste și toate guvernele totalitariste au dovedit lucrul acesta. Omul ajuns sus, orbit de trufia luciferică, pierde legătura cu semenii lui, cu societatea și este un om pierdut, este un demonizat.

La nivelul nostru, fiecare suntem demonizați prin mândrie. Cunoscm aceasta dintr-o experiență personală atât cu mine însumi, cât și cu cei care se spovedesc. Cercetați-vă și vedeți că mândria e cel mai mare păcat pe care îl avem. Fiecare vine și mărturisește păcatul trufiei și pleacă de la spovedanie și se întoarce la trufia lui. În aceasta constă vina noastră la răstignirea lui Iisus, în faptul că în fiecare zi săvârșim păcatul cel mare al mândriei. Nu înțelegem diferența ontologică între noi și Dumnezeu. Ni se pare că facem un salt și am ajuns la Dumnezeu, am ajuns ca Dumnezeu, așa cum voiau să fie Adam și Eva când i-a ispitit diavolul.

Mândria, acest orgoliu extraordinar al ființei umane...! Dacă sunt doi într-o întreprindere, sau într-un birou, sau într-o chilie, unul vrea să fie șef. De aici se nasc toate confuziile și toate disputele. Dacă măcar unul ar sluji pe celălalt așa cum spune Mântuitorul, pacea ar fi între ei.

50 Părintele Qheorghe Calciu

Pespre vorbirea de rău

- Părinte, aud multă lume vorbind de rău...

- Da, de multe ori suntem înclinați să vorbim de rău pe cineva, să colectăm tot felul de bârfe pe seama oamenilor, chiar și aici în biserică. Dacă cineva greșește, imediat se întinde povestea că X a făcut o greșală. Și...!? Și tu faci, și eu fac. De ce colportați aceste știri și le răspândiți? Așa cum preotul e mormântul spovedaniilor voastre și al păcatelor și niciodată nu va ieși din gura preotului un cuvânt despre ceea ce ați spovedit - că atunci el trebuie să fie caterisit - așa și voi, din toate știrile rele, din toate bârfele, faceți un mormânt în voi, îngropați-le în adâncul sufletului vostru și faceți-le uitate! Pentru că toate aceste lucruri sunt spre dezbinare. Nu-s lucruri mari, sunt lucruri foarte mici, dar de ce să le aduni, de ce să strângi ceea ce spune rău unul despre celălalt, chiar dacă ceea ce spune e adevărat? Această colectare nu este pentru tine ceva care nu te afectează! Te afectează, pentru că tu cauți lucrul acesta, tu ai un suflet care este înclinat spre aceste lucruri, tu deschizi poarta inimii tale ca să primești lucrurile rele și pe urmă să le și răspândești.

Pespre mânie

Apostolul zice: "Mânați-vă și nu greșiți; soarele să nu apună peste mânia voastră. Nici nu dați loc diavolului" (Efeseni 4,26-27).

Mânia transformă inima omului dintr-o casă a Sfântului Duh într-o casă demonică, fiindcă ea schimbă structura duhovnicească a sufletului, orientându-l spre zonele întunecate ale ființei umane.

Creștinul nu trebuie să se mânie. El știe că Dumnezeu veghează asupra lui și că nici

un fir de păr din cap nu-i cade fără știrea Domnului. În relația cu semenii el trebuie să-și tempereze mânia, pentru că Mântuitorul nu S-a mâniat asupra celor care L-au batjocorit și L-au răstignit. Ne vom mânia noi asupra semenului nostru, știind că el este chipul lui Dumnezeu? Oare vom rosti noi împotriva lui cuvinte de mânie, dacă ne-a făcut ceva, știind bine că asemenea i-am făcut și noi lui sau altuia, ba încă și mai rău?

Omul de astăzi trăiește într-o presiune atât de apăsătoare,
Cuvinte vii 51

Încât nervii lui sunt tensionați la maximum și orice pricină ivită ridică în noi mânia, care e păcat. O pricină de mânie o constituie copilul care nu ne ascultă, soțul sau soția, fiindcă ne contrazice, șoferul care ne taie calea cu mașina lui, sau numai ni se pare că ne-a tăiat-o. Chiar dacă, printr-o stăpânire de sine, mânia noastră nu se exprimă în afară sau nu e auzită de cel care - credem noi - ne-a "provocat-o", ea constituie un păcat, pentru că ne strică sufletul și inima. E o acțiune împotriva noastră înșine, sub ispitirea diavolului mâniei. Mântuitorul ne previne în termeni duri în privința mâniei, care duce la conflicte verbale și la folosirea unor cuvinte jignitoare: „Eu însă vă spun vouă că oricine se mânie pe fratele său va fi vrednic de osândă; și cine va zice fratelui său raca, vrednic va fi de judecata sinedriului; iar cine-ivazice: nebune, vrednic va fi de gheena focului” (Matei 5,22).

Vedeți dar că nu numai exprimarea mâniei este sancționată de Iisus, ci chiar și numai mânia gândită. Pentru că nimeni nu gândește rău fără a-și strica inima în care Dumnezeu ar trebui să locuiască; cine gândește cu mânie împotriva fratelui său rupe o legătură sacră dintre el și acesta, legătură care se reface greu, fiindcă diavolul mâniei, odată ce ți-a pătruns în inimă, născocesc numeroase argumente în favoarea ta, spre a te opri de la împăcare.

Mă interesează păcatul mâniei ca un păcat zilnic, pe care îl săvârșim față de cei apropiați nouă, față de casnicii noștri, față de prieteni, colegi și față de străinul anonim de care ne lovim pe stradă, întâmplător. Mânia de o clipă, exprimată prin cuvinte aprinse față de soție sau de soț, rănește un punct sensibil al relației dintre cei doi soți. În taina nunții, mirele este simbolul lui Iisus, iar mireasa este Biserica. Sfântul Apostol Pavel, în Epistola sa către Efeseni, Apostol care se citește la slujba cununiei, în acest sens vorbește despre familie ca despre o biserică familială, în care mirele iubește pe mireasă cu dragostea cu care Iisus iubește Biserica, iar mireasa iubește pe mire cu dragostea cu care Biserica iubește pe Hristos. Dacă soții ar cugeta, în cursul conviețuirii lor, la căsnicia lor ca la relația dintre Hristos și Biserică, peste mâniile lor nu ar apune niciodată soarele, nici nu ar mai fi despărțiri și copiii familiilor nu ar mai fi livrați instituțiilor de

52 Părintele Gheorghe Calciu

stat sau particulare, ca niște obiecte uzate de care cei doi nu mai au nevoie, fiind separați din cauza mâniei care nu s-a stins la apusul soarelui. Prin mânie, iubirea lor de familie devine un cuvânt caduc, care nu mai contează în fața demonului care i-a luat în stăpânire temeinică.

Un cuvânt spus la mânie rănește tot atât de grav ca și o lovitură fizică. Dacă cel ce a rănit nu repară paguba duhovnicească, încet- încet o prăpastie se sapă între cei doi, o răceală mortală omoară sentimentul iubirii și al respectului datorat de soți unul altuia. Timpul adâncește prăpastia și o lărgeste, iar mai târziu foarte greu se vor putea arunca punți peste ea, cu mari eforturi și suferințe. Am văzut familii care s-au despărțit după ani lungi și destul de buni conviețuiți împreună, spre durerea copiilor, care la rândul lor erau deja căsătoriți și am văzut familii fericite care s-au despărțit la scurtă vreme, tot din cauza mâniei de durată, lăsând copiii mici să le crească în frustrare și confuzie, neînțelegând cine este tatăl sau cine este mama. Mai târziu, pe baza exemplului părintesc, acești copii nu vor mai considera căsătoria o legătură eternă, asemenea celei dintre Hristos și Biserică.

Un proverb arab spune că atunci când te superi să numeri până la zece, iar dacă te

mânii să numeri până la o sută. Nu știu cât de eficace e soluția aceasta, pentru că nu are în ea nici un element mistic, ci face apel numai la rațiune, pentru moderarea exprimării în afară a mâniei, dar eu sfătuiesc pe penitenții mei ca înainte de a-și exprima mânia - fie prin vorbe sau gesturi, fie numai în gând - să rostească de trei sau de cinci ori: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Și chiar dacă, sub apăsarea mâniei, rostesc rugăciunea repede și fără atenție, să se concentreze cu smerenie asupra cuvântului „păcătos” și mânia lor se va potoli. Mulți dintre ei au reușit să o facă și relația lor cu familia, cu semenii și chiar cu ei înșiși s-a schimbat mult în bine.

Toate conflictele din lumea aceasta își au originea în mânia nepotolită. Unul este mânios și rănește pe celălalt, care răspunde mai violent și mai puternic. Acest lanț început nu mai poate fi oprit decât prin apelul la rugăciune, dar la rugăciunea adevărată, făcută cu sinceritate și pocăință. Schimbați termenii ecuației acesteia și puneți Cuvinte vii 53

în loc de indivizi, grupuri sau popoare și veți realiza astfel dimensiunea imensă a dezastrului provocat în lume de mânie.

DESPRE POST

jPostul de bucate și postul de păcate

Este foarte important să postim. Nu degeaba Biserica a fixat posturile acestea. Dar degeaba postești de bucate, dacă nu postești de păcate. Sfinții Părinți spun așa: „Postul de bucate fără post de păcate e cea mai lină cărare spre iad”, pentru că tu te gândești că ești bun înaintea lui Dumnezeu, că postești, că faci voia lui Dumnezeu, dar nu-l ierți pe aproapele tău, nu-i faci bine celui care îți face rău, nu binecuvintezi pe cel care te blestemă. Și păcatul tău este cu atât mai mare, pentru că tu crezi și te fălești că faci lucrul cel bun. Degeaba postești dacă bârfești, dacă nu te rogi, dacă urăști pe aproapele tău și îi faci rău, iar apoi zici: „Toate astea le fac, dar postesc și Dumnezeu mă mântuiește”. Nu te mântuiește! Vă cer așadar să nu confundați postul cu dieta!

Mântuitorul a și zis: „Înainte de a aduce darul tău la altar, du-te și te împacă cu fratele tău și apoi vino și adu darul!”. Jertfa noastră e inima noastră curățită prin post, sufletul nostru viu prin rugăciune, prin pocăința care ne apropie de Dumnezeu. Altfel degeaba aducem la altar daruri și jertfe materiale, dacă noi nu l-am iertat pe aproapele nostru. Prima condiție a postului este iertarea păcatelor fratelui nostru, a greșelilor pe care le-a făcut el, mici și mari, oricât de mari. Nici o vrăjmășie să nu rămână în sufletul vostru atunci când postiți. Curățiți-vă inimile, spălați-vă sufletele de toată răutatea pe care ați adunat-o și intrați în post cu inimă curată și umilită înaintea lui Dumnezeu.

Măcar în postul acesta să vă feriți de orice bârfă proastă, de orice critică la adresa cuiva, cât de mică ar fi ea, pentru ca să trăim cu

54 Părintele Qheorghe Calciu

adevărat în curăția pe care Dumnezeu ne-o cere pentru a primi cu bucurie și cu lumină în suflet învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Măcar în postul acesta să nu ne intereseze nimic din ce face vecinul nostru. Să ne rugăm pentru toți, și pentru cei buni și pentru cei răi, și pentru cei drekți și pentru cei nedrești, și pentru prieteni și pentru dușmani, pentru cei care ne iubesc și pentru cei care nu ne iubesc.

Postul aduce sporirea vieții

Postul Mare implică abținerea de la mâncărurile de origine animală. Nu se mănâncă nici carne, nici pește - decât în zilele cu dezlegare - nici lapte, nici ouă. Nimic de origine animală. Prin aceasta noi rupem legătura cu uciderea. Toată carnea pe care o mâncăm este consecința uciderii. Ucidere de vaci, de porci, de găini și așa mai departe. Deci postul este spre încetarea uciderii. Să nu mai fie întinat sufletul nostru cu sângele animalelor pe care le sacrificăm pentru bunul nostru trai. La aceasta se adaugă și aspectul celălalt, că încetează și frica. Încetând frica, sporește viața. Deci postul aduce sporirea vieții. Postul ne subțiază carnea și o face mai ușor transparentă la Duhul Sfânt.

Un om îmbuibat nu are gânduri duhovnicești, nu se roagă. Un trup care e bine hrănit, îmbuibat și sătul, abia își duce digestia sa, ce să se mai gândească la înălțimi spirituale, la Dumnezeu, la îngeri...! El este o piatră, e un boț de carne care trăiește numai pentru funcția lui, pentru sporirea stratului de grăsime. Însă un trup care este subțiat prin post se roagă, poate să vadă lucruri nevăzute, poate să audă glasuri îngerești.

Așa vrem să intrăm în post, ca fiul risipitor care se întoarce la tatăl său. Așa se cuvine să-l spunem: „Doamne, greșit-am la Cer și înaintea Ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău sau fiica Ta; ci mă primește pe mine ca pe un slujitor, ca pe o slugă!”. Sau ca vameșul să spunem: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosul!”. Să înmulțim rugăciunea. Să înmulțim facerile de bine. Să înmulțim postirile și metaniile. Să înmulțim privegherile. Să venim la biserică,

Cuvinte vii 55

pentru că postul acesta este dat spre mântuire. Postul acesta nu e dat pentru slăbit - am intrat în post și vreau să slăbesc, pentru că m-am îngrășat între timp - ci este pentru slăbirea trupului și întărirea sufletului și pentru înmulțirea credinței noastre și a faptelor bune. Este pentru întoarcerea noastră totală la Dumnezeu.

Va fi această săptămână de pregătire a Postului, apoi va fi săptămâna cealaltă, în care în fiecare seară vom avea slujbă la biserică: Miezonoptica, Pavecernița, Acatistul, Liturgia Darurilor înainte Sfințite. În fiecare seară vom avea o priveghere. Veniți! Acest Post este întoarcerea voastră către Tatăl, întoarcerea fiului risipitor către Dumnezeu. Acest Post de după săptămâna brânzei e calea de întoarcere, ușa deschisă pentru întoarcerea noastră la Dumnezeu.

Și apoi continuați, să vedeți ce bine se va simți inima și sufletul vostru, și chiar duhul vostru se va simți bine.

Pespre postul până la capăt și firul de ceapă

Pe cât puteți, postiți! Nu faceți un târg cu Dumnezeu, dacă sunteți bolnavi. Biserica, prin duhovnic, vă dă dezlegare să mâncați exact ce vă spune doctorul. Biserica are încredere în medicină și în inteligența umană dată de Dumnezeu, în descoperirile care se fac spre binele nostru. Ea nu are încredere în descoperirile care se fac spre răul nostru, și toate marile descoperiri sunt folosite spre răul lumii. Toate aceste descoperiri care puteau să fie pașnice, sunt folosite spre distrugere. Biserica colaborează cu doctorul în privința bolnavului.

Dacă însă ți-e greu să postești, dar zici că postești numai miercurea și vinerea în tot timpul Postului Mare, ai făcut un târg cu Dumnezeu. Este adevărat că Dumnezeu ia în considerare și acest lucru foarte scurt și ușor. Ca în istoria aceea din „Frații Karamazov” a lui Dostoievski, cu firul de ceapă verde pe care o femeie l-a dat unui sărac. Îngerul ei a găsit că a făcut o milostenie și s-a dus la ea cu firul și i-a zis: „Dumnezeu îngăduie să te trag afară din iad. Prinde-te de firul acesta de ceapă, dar fii atentă să nu te zbați, pentru că se va rupe! E slab și foarte fragil”. Femeia chemată s-a prins de firul de ceapă.

56 Părintele Qheorghe Calciu

Atunci toate sufletele păcătoase s-au prins de poalele ei. Ea a început să dea din picioare, să-i înjure, să le spună: „Ticăloșilor, lăsați-mă în pace! Eu am dat firul de ceapă! Nu e al vostru!”. Și s-a rupt firul de ceapă.

Postirea aceasta pe jumătate e ca un fir de ceapă și nu se știe dacă în clipa morții, cel care a postit astfel nu săvârșește alte păcate, care rup firul de ceapă. Dar un post ținut integral e ca un toiag pe care îngerul ți-l întinde și te trage afară din iadul pierzării.

Ispitele Postului Mare

În perioada asta a Postului suntem cel mai atacați de duhurile rele. Însă rugăciunea mai intensă și mai extinsă pe care o facem, împreună cu postul spiritual și cel trupesc, adică postul de păcate și postul de bucate, ne scot oarecum de sub influența demonică. De aceea, demonul este cuprins de frică și încearcă să fie mai agresiv decât în cealaltă

vreme.

Demonul atacă îndeosebi mintea și strecoară îndoiala. El vrea să te facă să te adori, să te închini minții tale, să crezi că ești deștept. Ori te atacă prin ispitiri fizice sau prin îndoială. „Oare există Dumnezeu? Oare rugăciunea pe care o spune preotul este valabilă? Oare binecuvântarea și iertarea pe care preotul mi le dă când mă spovedesc sunt o absolvire reală?”. În aceste condiții, postul și rugăciunea sunt armele noastre de luptă împotriva diavolului, împotriva propriilor noastre ispite, împotriva slăbiciunilor noastre. Spovedania și împărtășania sunt cele prin care ne curățim inima și sufletul, scoțând din noi ce este rău și devenim asemenea lui Hristos. Primim în noi Sângele și Trupul Mântuitorului și astfel devenim mai duhovnicești. De aceea după împărtășanie suntem mai tari, mai rezistenți la ispite, simțim că lucrează ceva în inima noastră.

Dacă nu lucrează ceva în inima dumneavoastră, înseamnă că degeaba v-ați împărtășit, că nu v-ați pregătit cum trebuie. Nu ați făcut o spovedanie cum trebuie sau nu ați fost complet convinși că primiți Trupul și Sângele lui Hristos, și astfel ați luat Trupul și Sângele lui Hristos fără vrednicie. Mântuitorul a spus ucenicilor Săi:

Cuvinte vii 57

„Cine mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu fără vrednicie, spre osândă mănâncă”.

De aceea v-aș ruga încă o dată, veniți la biserică și vindecați-vă de toate bolile!

DESPRE SPOVEDANIE ȘI ÎMPĂRTĂȘANIE

„Veniți să vă spovediți!”

Pocăiți-vă și veniți să vă spovediți și să vă împărtășiți. Nu există mântuire fără spovedanie și împărtășire. Prima spovedanie e grea, pentru că în toată viața ta, poate de când erai copil, nu te-ai mai spovedit. Și în toată viața asta a ta ai adunat păcate, și păcate, și păcate, de care tu singur te rușinezi. Este foarte greu să faci prima spovedanie. Pentru că nu te-ai spovedit io, 15,30,70 de ani și când te uiți în urmă, la mulțimea păcatelor tale, zici: „Mi-e rușine să mă spovedesc!”. Nu ți-a fost rușine să le săvârșești, dar te rușinezi să le mărturisești, să le aduci în fața lui Dumnezeu și să spui: „Doamne, iartă-mă pentru toate păcatele mele!”. Trebuie să depășești acest prag, care e unul demonic. Opoziția la spovedanie n-o faci tu, o face demonul mândriei din tine, căci dacă ai fi umilit, ai veni să te spovedești. Și uiți că păcatele acelea ale tale Dumnezeu le cunoaște și le ține minte mai bine decât tine. Veniți și spovediți-vă și a doua spovedanie va fi mult mai ușoară!

Iar împărtășirea este condiția obligatorie pentru mântuire. După Botez, împărtășirea e cel mai important act pe care îl puteți face. Știți că în Biserica Ortodoxă, spre deosebire de catolicism, nimeni nu se poate împărtăși fără spovedanie și post. Am văzut odată și am fost impresionat când într-o biserică catolică s-au împărtășit toți cei de acolo. Eram într-o vizită pentru o conferință. L-am întrebat pe preot, deși simțeam un miros de tutun: „Toată lumea aceasta s-a pregătit pentru împărtășanie, s-a spovedit, a postit?”. Zice: „Unii da, alții ba, cred”. „Păi atunci, care este pregătirea?”. „Credinciosul e

58 Părintele Qheorghe Calciu

datornic pentru împărtășanie”. „Cum se pregătește? Noi avem post, spovedanie, canon pe care cel ce s-a spovediții primește...”. Zice: „La noi în catolicism, pentru cineva cu viață morală (de unde știu ei care au viață morală?) și credință, numai simpla dorință de a se împărtăși constituie pregătirea”. E o chestiune pe care ei o fac - am văzut că și la greci se întâmplă același lucru, la ortodocși - pentru bunul trai și comoditatea individului care trăiește în belșug.

În această biserică însă vreau să respectăm tradiția noastră ortodoxă, prin care nimeni nu se împărtășește fără post și fără spovedanie. Dorința și îndemnul meu din inimă și de la Dumnezeu este: postiți, curățiți-vă sufletul și inima, iertați și cereți iertare, spovediți-vă și primiți cu cinste și cu vrednicie Trupul și Sângele Domnului, fiindcă spune Sfântul Apostol: „Cine mănâncă Trupul și bea Sângele Domnului Iisus Hristos fără vrednicie, osândă sieși mănâncă și bea”.

Aș vrea ca totuși, prin rugăciune și cu ajutorul lui Dumnezeu, să sporiiți. Și mai ales prin spovedanie și prin împărtășanie. Nu am obosit, de treizeci și ceva de ani de când sunt preot, să spun: „Veniți și vă spovediți, veniți și vă împărtășiți!”. Probabil până în clipa morții, până în ultima zi, același lucru o să vi-l spun: Veniți să vă spovediți!

Sfânta împărtășanie - Cina cea mare

Să ne îmbrăcăm sufletul cu haina sinceră a pocăinței! Să ne îmbrăcăm sufletul cu haina strălucitoare a faptelor celor bune și a rugăciunii! Să ne înnoim lăuntric prin spovedanie și împărtășanie! V-am sfătuit mereu: spovediți-vă, împărtășiți-vă! Pentru că nu este nimic mai înalt în lumea aceasta - o Cină mai înaltă - decât să porți pe Hristos în trupul și sufletul tău.

Părintele Stăniloae spunea așa: „Dacă trec pe stradă după o Sfântă Liturghie și văd un preot ieșind din biserică și un înger, mă plec înaintea preotului, nu înaintea îngerului, pentru că preotul poartă în el pe Hristos”. Poate să fie un păcătos, poate să facă multe rele, dar în clipa aceea el poartă Trupul lui Hristos. Atât de mare este Cina aceasta!

Când vă împărtășiți și ieșiți afară, îngerul se înclină în fața

Cuvinte vii 59

voastră! Voi treceți înaintea îngerilor, pentru că sunteți purtători de Hristos! Dacă nu înțelegeți lucrul acesta, nu spun că veniți degeaba la biserică, dar nu sunteți cu adevărat pătrunși de semnificația venirii la biserică, de faptul că trebuie să te mântuiești, de faptul că n-ai venit în lume să pieri, ca orice animal. N-ai venit numai să trăiești o viață care se sfârșește în moarte, ci ai venit în lume cu o misiune. Misiunea aceasta are și o dimensiune socială, dar în același timp este o misiune sacră: să răspândești cuvântul lui Dumnezeu, să fii un model pentru toți, să îndemni prin ceea ce faci tu și pe alții să facă bine, căci și aceasta te mântuiește.

Dintre toate viețuitoarele lumii acesteia, omul este cea mai tragică ființă. Pentru că este singura care are conștiința morții sale. Nici o altă ființă n-are conștiința morții. Noi suntem cele mai tragice ființe: știm că vom muri! Și dacă tinerii zic: „Clipă, treci!”, este ca și cum ar spune în subconștientul lor: „Moarte, vino mai repede!”. Așa cum noi la bătrânețe spunem: „Dacă aș trece mai repede prin boala asta, ca să mor și să mă duc la Dumnezeu!”, așa spun tinerii, fără să conștientizeze, „Clipă, treci!”, dar astfel ei se apropie de moarte cu încă un pas.

Tainele divine sunt veșnice

Esența Sfintei Cine a lui Iisus din Joia Patimilor aceasta a fost: să nu-i lipsească pe ucenicii Săi de prezența Lui sensibilă după moartea, învierea și înălțarea la cer. Și să nu ne lipsească nici pe noi, creștinii, de prezența Lui palpabilă până la sfârșitul veacului, când îl vom avea pe Iisus cu noi, în deplinătatea slavei lui Dumnezeu. Iisus instituie Sfânta Euharistie, la care participă și luda care, ca și noi astăzi, nu a înțeles semnificația dumnezeiască a împărtășaniei și, asemenea nouă, s-a împărtășit cu nevrednicie, luându-și sieși pedeapsă. Ceea ce a dorit învățătorul era ca luda să se întoarcă, să nu facă ticăloșia pe care o plănuise. L-a prevenit, spunându-i că mai bine nu s-ar fi născut, și până în clipa împlinirii faptei lui de moarte, el ar fi putut să se întoarcă, dar n-a făcut-o. Mântuitorul nu l-a oprit de la împărtășanie, dar nici acest act de bunătate nu i-a trezit conștiința de vânzător.

60 Părintele Qheorghe Calciu

„Iar pe când mâncau ei, Iisus, luând pâine și binecuvântând, a frânt și le-a dat ucenicilor zicând: Luați, mâncați, Acesta este Trupul Meu. Și luând paharul și mulțumind, le-a dat zicând: Beți dintru acesta toți, căci Acesta este Sângele Meu, al legii celei noi, carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor. Și vă spun Eu vouă că de acum nu voi mai bea din acest rod al viței până în ziua aceea când îl voi bea cu voi, nou, întru împărăția Tatălui Meu” (Matei 26,26-29).

Hristos a spus: „Acesta este Trupul Meu și Acesta este Sângele Meu”, deci a vorbit literal despre pâine ca fiind Trupul Său și despre vin ca fiind Sângele Său. Dumnezeu nu

mente, nu înșeală prin simboluri. Cine spune altfel, este anatema. Protestanții mai vechi sau mai noi, rupându-se din trupul Bisericii, nu au harul pe care Iisus l-a dat după învierea Sa Apostolilor. Acest har a fost dat prin suflarea peste Apostoli. Apostolii l-au dat ucenicilor lor, prin punerea mâinilor, iar aceștia, la rândul lor, l-au dat episcopilor, tot prin punerea mâinilor peste generații și tuturor preoților.

Neavând har, protestanții nu pot săvârși Tainele și atunci au inventat termenul de simbol sau amintire. Când frâng pâinea ei spun că fac o cină de amintire, ca și cum Dumnezeu ar fi făcut un fel de teatru ca să-i impresioneze pe Apostoli spre a nu-L uita. Tainele divine sunt veșnice și, prin Iisus, ele s-au manifestat și se manifestă în lume ca și în Cer.

DESPRE LIBERTATE ȘI CREDINȚĂ

„jXimnezu nu nc-a făcut ca pe niște bușteni"

Nu este de ajuns să crezi în Mântuitorul ca să te și mântuiești, cum spun protestanții. Ei zic așa: noi nu avem nici o putere. Dumnezeu ne-a făcut ca pe niște bușteni, ca pe niște trunchiuri de copac și ne-a aruncat într-un râu care este viața. Orice am face noi, nu putem schimba destinul, pentru că suntem predestinați spre salvare sau pieire. Pentru că, spun protestanții, suntem așa de căzuți în Cuvinte vii 61

păcatul original, încât chiar cele mai strălucitoare și mai mari fapte pe care le facem nu sunt decât niște vicii. Deci nu te mântuiești prin faptele tale, ci te mântuiești pentru că așa vrea Dumnezeu. Orice ai face, tot ești pierdut...

Noi nu spunem așa. Noi știm că dacă unim fapta cu credința noastră, suntem mântuiți. Și mai știm ceva: că Dumnezeu nu ne-a făcut ca pe niște bușteni, ci a pus în noi o minte care este mai mult sau mai puțin luminată... Însă orice om cu minte și chiar și cei care au probleme mintale știu că nu este voie să ucizi, și nu ucid, decât dacă sunt demonizați, știu că nu este voie să furi, și nu fură, decât dacă sunt bolnavi, cleptomani, știu că este păcat să depozedezi pe cineva de plata muncii sale, și nu fac aceasta.

Însă este adevărat că harul lui Dumnezeu este cu noi atâta timp cât rămânem în poruncile Lui. Dumnezeu ne-a dat libertate deplină. Niciodată Dumnezeu nu ne silește. În rugăciunile pe care le facem, spunem: „Căci Tu nu ai venit să ne înspăimânți pe noi cu tot felul de arătări, ci dimpotrivă, ca să ne chemi pe noi prin Duhul Tău cel ceresc”. Dumnezeu ne-a respectat voința, libertatea și în nici un fel nu ne silește, ci numai prin dragoste și prin înțelegerea dumnezeirii Lui vrea să ne întoarcem către Dânsul.

Chemarea lui Dumnezeu

Mântuitorul ne cheamă permanent. În fiecare dintre noi este un vânător de oameni. În fiecare dintre noi este un suflet tânăr care este gata să-și părăsească fratele, și corabia, și tatăl, și mama, și copiii, ca să meargă după Iisus. Fiecare dintre noi este un pescar de oameni. Și lăsăm această comoară îngropată în inima noastră, și ne rușinăm să ne facem cruce când trecem pe lângă biserică, ne rușinăm să ne mărturisim credința! Ți faci cruce și te rușinezi, te uiți în dreapta și în stânga dacă nu te-a văzut cumva cineva. Dar știți ce spune Mântuitorul? De cel care se rușinează de Mine în lumea aceasta păcătoasă, și Eu mă voi rușina de el în împărăția cerurilor, când va veni la Judecată!

Fiecare faptă a noastră, fiecare negare - pentru că a nu-ți

62 Părintele Qheorghe Calciu

exprima credința și dragostea ta pentru Iisus înseamnă a-L nega - e o abdicare de la menirea ta de creștin, de la misiunea ta de pescar de oameni, de la dorința ta de a cunoaște împărăția lui Dumnezeu.

Nu cu mult timp înainte, veneam cu mașina și m-am oprit la un stop. Pe linia a doua, din partea cealaltă, a oprit un taxi. În taxi mi-am dat seama că era un arab, care văzându-mă cu tichie și așa, în haină neagră, a crezut că sunt arab și mi-a făcut semn de salut, arătându-mi Coranul. Deci purta Coranul cu el. Câți creștini poartă Sfânta Scriptură cu ei? Și atunci mi-am luat și eu crucea de la gât și i-am arătat-o. Și prin aceea

a încetat comunicarea. El își împlinea misiunea lui! Eu nu vreau să spun că ceea ce făcea el era ceva bun. Credința lui e o credință greșită, păcătoasă, dar el credea și urma credinței și făcea totul pentru credința lui. Noi nu avem acest curaj. Câți dintre noi, dacă ne-ar chema, dacă ar veni Iisus acum și ar spune: "Vino după Mine, te voi face pescar de oameni!", câți ar lăsa doctoratul, câți ar lăsa mașina frumoasă, serviciul bun, banii pe care îi câștigă, părinții, soția, copiii? Foarte puțini!

Rațiunea și minunea credinței

Dumnezeu nu face apel la minune pentru a ne convinge pe noi decât în cazuri speciale, ci ne cheamă într-un fel mistic pe fiecare. Adică se face o lumină în inima noastră, simțim o înțelegere, simțim o chemare și spunem: Domnul meu și Dumnezeul meu! ca și Toma când i s-a arătat Mântuitorul înviat. Nu pipăim, ci numai prin sporirea duhului nostru ajungem să vedem pe Dumnezeu în chip nevăzut. Și cred că și Apostolul Toma a avut atunci o astfel de iluminare, și nu l-a pipăit pe Hristos. El reprezintă toată lumea aceasta practică, nu era sceptic, dar avea nevoie de dovezi.

Și noi, cu cât am avansat în civilizație, cu atâta am pus mai mult preț pe dovezile palpabile. Cu atât mai mult am zis: vreau să văd dacă apa asta fierbe la 100 de grade, vreau să văd dacă metalul acesta se topește la 500 de grade, vreau să văd și eu că dacă pun sămânța în pământ și o ud, chiar dacă stă la întuneric, dacă răsar și fără lumină.... Noi vrem să le vedem pe toate, v-am dat acum pe cele mai

Cuvinte vii 63

simple exemple... Am ajuns nu atât de mult sceptici, cât ne-a crescut nevoia unei dovezi raționale, concrete.

Să știți însă că mintea nu te duce la Dumnezeu. Mintea este o cârjă bună, e o cârjă care te duce așa până într-un anumit loc, dar din locul acela cârja este inutilă, de acolo trebuie să arunci cârja, să urci cu sufletul spre Dumnezeu. De acolo nu mai merge mintea, nu mai merge rațiunea, nu mai merge nici măcar practica religioasă, să zicem, metanii și așa mai departe, de aici încolo trebuie să depășești toate fazele acestea și să mergi cu inima deschisă și cu mintea luminată la Dumnezeu.

.Despre îndoială și curajul credinței

Viața noastră duhovnicească e blocată de îndoială. Ne îndoim de foarte multe lucruri. Ne îndoim de adevărurile credinței, ne îndoim de adevărurile Sfintei Scripturi, ne îndoim de oamenii din jurul nostru, de noi înșine și acest dubiu care e pus de satana în inimile noastre este dezastruos. E un fel de paralizant al credinței și al acțiunilor noastre. Dacă nu-l chemăm pe Mântuitorul Iisus Hristos în ajutorul nostru și dacă nu avem totuși un fir de certitudine duhovnicească în noi că Dumnezeu ne va ajuta, nu putem face nimic. Dumnezeu ne ridică de multe ori atunci când suntem plini de păcate, dar nu trebuie să ne bazăm pe aceasta. Căci dacă Dumnezeu n-ar fi avut nevoie de credință din partea noastră - dar nu după înțelegerea noastră - nu ne-ar fi orientat în credința noastră, ca să conlucrăm cu El. Ne-ar fi dat toate cele bune, ar fi revărsat asupra noastră toate bunătățile cele cerești și am fi trăit ca niște boieri, fără să muncim, fără să facem fapte bune, fără să iubim pe nimeni, egoiști și închistați în propria noastră coajă.

Credința mărturisitoare

Mântuitorul a spus să avem credință cât un grăunte de muștar - și muștarul e cea mai mică dintre plante - și atunci, dacă vom zice muntelui să se mute, se va muta și se va arunca în mare. Adică

64 Părintele Qheorghe Calciu

credința mișcă și munții din loc. Credința mișcă mai mult decât greutatea muntelui, mișcă inima. O credință puternică a fraților, a părinților, a copiilor, a preotului poate să miște muntele cel viu al inimii necredincioase. Nimic nu se schimbă mai greu decât inima necredincioasă. Inima necredincioasă e invadată de scepticism, de răutate, de nepăsare, de disperare sau chiar de demoni și e foarte greu să miști o inimă ca aceasta. De aceea spune prorocul că mai greu este să miști o inimă bolnavă, decât un munte din

locul său. Totuși Dumnezeu ne dă putere, celor care avem milă de cei bolnavi sau de cei necredincioși, ne dă putere să-i chemăm la credință prin cuvântul nostru. De aceea v-am spus de multe ori: nu vă sfiți să vorbiți despre Dumnezeu, nu vă sfiți de adevărul credinței, nu vă sfiți să vă închinați de câte ori treceți pe lângă o biserică. Gestul vostru simplu de a vă închina în fața bisericii mișcă inima, și cineva poate se va întreba: „De ce își face omul acesta cruce când trece prin fața bisericii?”. Noi în Cruce îl vedem pe Iisus Hristos, vedem mântuirea noastră, pentru că noi suntem mântuiți prin Cruce.

Espre citirea Sfintei Scripturi și libertatea duhului Cercetați Sfânta Scriptură, unde totul este mântuitor. Citiți mai mult Noul Testament decât Vechiul Testament, pentru că prin el ne vorbește Hristos, care a înlocuit Legea cea veche prin una nouă, Legea harului. Dar nu renunțați nici la profeți și psalmi, care sunt de o frumusețe extraordinară. Ce sună mai frumos decât: „Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria”, sau „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește. Că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea”?... Ați auzit vreodată ceva mai frumos decât acest psalm de pocăință? Toată psihologia omenirii este aici, în Psalmul 50. El cuprinde adâncul inimii noastre. Acest psalm ne duce în străfundul inimii noastre, unde vedem că într-o păcate ne-am născut și într-o fărădelegă ne-a zămislit maica noastră.

Cuvinte vii 65

Aș dori să înțelegeți tot acest lucru și să vă schimbați puțin gândirea, să vă schimbați puțin perspectiva cu care priviți lumea. Dacă păstrați această distanță pe care Sfânta Scriptură ne-o dă față de lume, nu mai sunteți sclavi. Să știți că libertatea nu înseamnă că nu ești servitorul cuiva sau că nu ești în închisoare. Libertatea este una spirituală și ea se câștigă prin virtute. Așa că poți să fii în închisoare și să fii foarte liber, pentru că libertatea noastră este în Dumnezeu. Libertatea noastră este în Biserică și nu în instituțiile lumesti. Libertatea este în Iisus Hristos și nu în stăpânii lumii acesteia. Cercetând Sfânta Scriptură și trăind în Hristos veți scăpa de toată această opresiune pe care școala și educația necreștină au exercitat-o asupra noastră în decursul secolelor, din generație în generație, strâmbându-ne modul de gândire, punându-ne niște ochelari ca să vedem cum vor ei, înlăturând din inima noastră pe Dumnezeu.

^Dumnezeu răsplătește străduința

În fața lui Dumnezeu nu contează cantitatea, ci străduința, o intensitate în străduință, pentru că toți ne străduim într-un fel. Dacă te străduiești să faci o rugăciune și n-o faci cum trebuie, Dumnezeu primește silința ta. Dacă te străduiești să faci un bine cuiva și dai foarte puțin - pentru că nu ai mai mult - Dumnezeu prețuiește aceasta. Dacă postești, Dumnezeu apreciază acest efort al tău, chiar dacă adeseori mai calci postul. Toate sunt apreciate de Dumnezeu în felul Lui divin - nu în fel omenesc - pentru că Dumnezeu nu răsplătește fapta și rezultatul ei, ci străduința ta. Adeseori vedem că un om care face un efort mai mic primește o răsplată duhovnicească mai mare și un om care face un efort mai mare primește o răsplată mai mică, pentru că Dumnezeu cunoaște adâncul inimii noastre mai bine decât noi înșine.

J~iX\ cu adevărat creștini!"

Încercați să fiți cu adevărat creștini, să vă rupeți cu adevărat de lume! Nu în sensul să nu mai trăiești în lume, că nu poți să nu trăiești în lume, dar în sensul că nu faci ceea ce spune lumea, ci ceea ce spune

66 Părintele Qheorghe Calciu

Mântuitorul. Dacă lumea, să zicem, te îndeamnă să fii un lup între lupi, tu nu vei fi un lup. Dacă lumea îți spune că ai dreptul să faci orice ca să reușești, tu nu vei face orice! Dacă lumea îți scuză minciuna ca să scapi din împrejurări grele sau să parvi unde, tu nu vei folosi minciuna! Tu vei fi legat de Dumnezeu.

Fiecare dintre noi este invitat la nuntă, la Cina lui Dumnezeu. Unii însă nu vin din

pricina treburilor lumești: pentru că au avere, soție, slujbă, pentru că simt că locul lor nu e în biserică, ci undeva, știu eu, în lumea largă, ca și cum lumea largă ar fi în afara lui Dumnezeu! Și pentru aceasta ei nu vin la biserică. Sau vin numai câteva minute, aprind o lumânare și pleacă. Și cred că prin aceasta au fost mântuiți! Ei sunt cei poftiți la nuntă în Evanghelie și care au refuzat zicând: m-am însurat, mi-am luat țarină sau boi dejug.

J[^]espre cum stăm în biserică

Dacă venim în casa lui Dumnezeu, trebuie să venim îmbrăcați în haina noastră duhovnicească.

Adeseori stăm în biserică, ascultăm predica și cântările, dar gândul nostru cine știe unde pleacă! Mai vorbiți între voi, vă mai uitați cum e îmbrăcat cutare sau cutare, și nu acesta este sensul venirii voastre la biserică. Când ați intrat în biserică, trebuie să nu mai vedeți nimic decât pe Mântuitorul și să nu mai auziți nimic afară de cântările de slăvire a lui Dumnezeu. Toate celelalte sunt ispite diavolești. Căci diavolul, să știți, vă încearcă în toate locurile, chiar și când stăm în biserică.

Mântuitorul a zis: „De la Ioan Botezătorul încoace, împărăția Cerurilor se ia cu asalt”, adică năvălești în ea. Vii și spui: „Doamne, iartă-mă, miluiește-mă! Dumnezeule, cred în Tine!”... Trebuie să forțezi porțile Raiului. Noi nu facem lucrul acesta. Venim dintr-o atracție oarecare la biserică, poate dintr-o superstiție, poate din conveniență socială. Puțini sunt aici care stau tot timpul cu gândul la rugăciune, la ceea ce se săvârșește, la ceea ce face preotul, la ceea ce se cântă la strană. Pentru că mereu suntem asaltați de gânduri.

Uneori par inofensive, dar în biserică orice gând în afara lui
Cuvinte vii 67

Hristos este o putere rea. Să nu vă lăsați înșelați de aspectele inofensive ale avalanșei de gânduri, ci să rămâneți cu cugetul mereu la Mântuitorul Hristos.
putem sluji lui Dumnezeu și lui Mamona

În lumea aceasta suntem născuți să-l slujim lui Dumnezeu, aceasta este misiunea noastră. Adeseori însă slujim lumii. Adeseori lumea ne atrage mai mult. Cântecele ei de sirenă este mai puternic decât chemarea duhovnicească pentru o minte care este mărginită și pentru un suflet care e infirm. Cuvântul Mântuitorului intervine și ne zice așa: „Nimeni nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul îl va iubi și pe altul îl va urî, sau pe unul îl va sluji și pe celălalt îl va disprețui. Nimeni nu poate sluji lui Dumnezeu și lui Mamona”. În concepția creștină Mamona e demonul bogăției, al banilor. Prin Mamona înțelegem alipirea de lumea aceasta văzută, care ne cuprinde cu ghearele ei materiale și ne face sclavi ai patimilor noastre. Căci Dumnezeu nu socotește că averea este un păcat în sine, dacă nu ești sclav al materiei.

Cine trăiește în Duhul lui Dumnezeu este liber. Cine trăiește poruncile divine este un om care s-a dezbărat de griji, care nu mai este sclavul lui Mamona și al lumii acesteia, ci este slujitorul lui Dumnezeu. Fiecare dintre noi poate sluji lui Dumnezeu în felul său, căci fiecăruia i s-a dat un talant.

Toți avem în noi chipul lui Dumnezeu

Fericitul Augustin spune că Dumnezeu ne este mai interior decât ne suntem noi înșine. Dacă veți face un exercițiu spiritual și veți începe să dați deoparte toate straturile din care sunteți compuși - pentru că fiecare dintre noi este rezultatul unor întregi influențe pe care le-am primit în viață - veți vedea aceasta.

Dacă dai deoparte cultura ta, pregătirea ta profesională, ai să vezi că dedesubt este altceva, un rezultat al unei educații sociale care te-a învățat niște lucruri care țin de specificul național: să-ți iubești țara, să fii creștin, să fii bun cu cei apropiați. Dacă dai și acestea la o

68 Părintele Qheorghe Calciu

parte, vei coborî și vei vedea un adânc în care se află în tine regnul animal. Acest animal este format din instinctele tale, care par de nestăvilit sau de necontrolat. Dacă vei trece

și peste acest înfricoșător adânc, găsești pe Dumnezeu. Toată personalitatea este compusă din aceste straturi. Dar mai interior decât tine însuși îți este Dumnezeu. Toți avem în noi chipul lui Dumnezeu. Nu numai pentru că Scriptura spune așa - și Scriptura nu greșește - dar și pentru că simțim adesea, în toate împrejurările vieții, că avem în noi ceva mai bun decât suntem noi înșine: o aspirație mai bună pentru noi, pentru lume, pentru viața duhovnicească.

Purtând acest chip dumnezeiesc în noi, avem o obligație și o răspundere. Dacă am fi numai niște animale, cum încearcă să se spună în societatea modernă de astăzi, dacă n-am fi nimic altceva decât o însumare a instinctelor, nu am avea nici răspunderi, nici obligații. Dar nu suntem așa. Avem în noi chipul lui Dumnezeu și avem o răspundere pentru faptele noastre. Avem datoria de a împlini poruncile lui Dumnezeu și vom fi răsplătiți pentru faptele noastre. Și această obligație și această răsplată divină dă omului o demnitate specială. Cine nu are răspundere, nu are libertate. Ori noi avem o răspundere, o datorie și în aceasta constă libertatea noastră, care ne conferă demnitatea creștină.

DESPRE EDUCAȚIE ȘI PĂRĂSIREA CREDINȚEI

În căutarea adevărului

De câțva timp a venit un băiat la mine să se spovedească și mi-a spus: "Părinte, eu nu spun că Ortodoxia nu este adevărată. Eu știu că este adevărată. Dar eu înțeleg și am citit și cărți protestante, și hinduism, și altele, căutând un adevăr". Și i-am spus: "Dacă n-ai găsit adevărul în Biserica Ortodoxă, nu-l găsești nicăieri! În afara nu este adevăr! În afara Bisericii nu este salvare!".

Aceasta e ispita minții, care ne zice: "A, să mai văd ce spune

Cuvinte vii 69

unul, și altul, și altul...". Așa, acceptând minciunile sau ignoranța altora, ajungi la negarea adevărului dumnezeiesc, și asta înseamnă pierzanie. Noi însă să nu ne pierdem! Să rămânem cu inima legată de Biserică, de adevărul credinței, de Scriptură, de tradiție și atunci nu vom rătăci niciodată.

divinitatea o demonstrezi prin credință

- Cum putem aduce la credință pe tinerii intelectuali atei?
- Ce poți să-i spui unui tânăr intelectual ateu despre Domnul Iisus Hristos?!...

Pentru că el știe. Trebuie să-l convingi prin rugăciunea ta, prin credința ta puternică. Îl câștigi pe linie spirituală. Cu logica nu-l câștigi. Ce poți să-i spui? El știe că Hristos există. Știe că Hristos a venit, a trăit, a murit, a înviat. El neagă divinitatea lui Hristos. Și divinitatea n-o poți demonstra logic. Divinitatea o demonstrezi prin credința ta.

despre educația copiilor

- Care sunt punctele cheie pe care un preot ar trebui să insiste în formarea copiilor, având în vedere că o oră de religie pe săptămână este puțin?
- Aș vrea să spun că față de Occident sunteți încă favorizați, pentru că aveți oră de religie. Acolo li se dau cinci minute de tăcere, nu de rugăciune, în care copiii tac. Cine vrea se roagă sau citește, numai să nu tulbure pe celălalt. Dar protestanții și catolicii din Occident, chiar și noi ortodocșii, compensează acest lucru cu școala duminicală. Dacă dumneavoastră și preoții, la religia care se face aici o oră pe săptămână, adăugați școala duminicală, să știți că veți avea foarte mult succes. Dar pentru asta trebuie să știți să atrageți copiii!

Părintele Roman Braga îmi spunea că atunci când s-a eliberat din închisoare a fost trimis în nu știu ce sat de prin Maramureș, iar oamenii nu prea veneau la biserică. Și încet-încet i-a atras pe copii. Le-a predat la școala de duminică câteva noțiuni, a instituit premii pentru ei... Și spunea că în doi ani a construit biserica și a șters hora din sat! Sâmbătă seara toți tinerii, toată lumea era la biserică!

70 Părintele C/heorghe Calciu

Părintele Braga are un dar de convingere, vorbește frumos, e foarte cultivat, e un trăitor.

Sigur că nu fiecare preot are un așa dar... Dar dacă nu va fi un câștig sută la sută, eu confirm cu precizie că optzeci la sută veți câștiga. Acolo la mine, la biserică, nu predau eu, sunt câțiva tineri, din fericire seminariști, care atrag pe copii mai ușor. Și doamnele se ocupă de copiii mai mici. Aceasta e o practică amănunțită pe care noi o folosim acolo. Dar cred că poate fi introdusă și aici. Fiindcă o oră de religie este prea puțin. Iar o oră de religie făcută în biserică, fără note, fără constrângeri, fără enervări, valorează cât trei făcute la școală.

Tinerii și viitorul Bisericii

Mă bucur de fiecare dată când merg în țară și întâlnesc tineri credincioși, cu o meserie temeinică, plini de credință, cu familie bine întocmită. Fără îndoială că țara și Biserica, într-un viitor nu prea îndepărtat, când sechelele comunismului vor dispărea în mare măsură și toți acești guvernanți plini de poftă sălbatică de îmbogățire și slugărnicie față de America și față de Europa Unită vor fi țărăni (ca și noi, de altfel), se va sprijini pe acești tineri care cunosc și practică credința, cinstea și iubirea de neam și de semeni.

Atunci Biserica și ierarhia îi va descoperi ca pe o generație nouă, de care până atunci parcă nici nu a știut, preocupată fiind de bunele relații cu puterea și neluând seama la tinerii care se ridică din umbra bisericilor de sate și de orașe. Cu ochii la puternicii zilei, mare parte a ierarhiei, dorind să acopere nevoile de construcție de biserici, ignoră forța noii generații, nu și-o asumă și nu înțelege că pentru Biserica istorică există un viitor, nu numai un prezent.

.Despre părăsirea credinței adevărate

Ispitele sunt foarte mari, încât multă lume părăsește Biserica în toate chipurile. Aceștia sunt oameni care nu prea au credință. Poate că preoții sunt de vină. Poate că nu se țin de credincioși și nu-i învață să se întoarcă sau să-și potolească setea lor mistică. Atunci ei ajung în toate părțile: la musulmani, la brahmani, la indieni, la protestanți, Cuvinte vii 71

pentru că dorul lor mistic pentru ceva mai înalt, care să iasă din monotonia vieții acesteia, n-a fost satisfăcut de preoți, de credincioșii ortodocși. Și astfel mulți oameni se pierd.

În țara noastră a fost o acțiune specială, fiindcă protestanții au venit cu medici și cu daruri, și nu le dădeau decât celor care erau protestanți și celor care treceau la protestantism. A fost o neguțatorie satanică. Sunt oameni care trec la protestanți, fie pentru că sunt înșelați, fie pentru că n-au credință tare, pentru că nu știu ce înseamnă Biserica și pentru că Biserica în sine nu reușește să-i țină. Mă refer la credincioșii ortodocși, la preoți, la ierarhi, care nu-și îndreaptă inima spre cei care sunt în îndoială, care au ieșit din corabie și se leagănă pe apele tulburate ale mării vieții acesteia.

De aceea fiecare dintre dumneavoastră să aibă grijă și pentru el, și pentru familia sa, și pentru toți ceilalți, ca să nu rățăcească nici unul. Nu vă lăsați amăgiți!

Partea a doua

H itvitzle* \7e,(\,cului

Rolul Bisericii într-o viitoare Românie, intrată în vârtoarea apocaliptică a tehnicizării, este de a salva sufletele de la pieire.

De a reînvața pe oameni ce este umilința față de Dumnezeu, ce înseamnă iubirea de Dumnezeu și de aproapele, virtutea, abstenența și de a redescoperi frumusețea originară a lumii din spatele falsei frumuseți de plastic a lumii moderne. Să-l facă pe om autentic. BISERICA ÎN ISTORIA MÂNTUIRII

£>iserica și duhul lumii

Biserica este persecutată, în sensul spiritual. Cele mai odioase filme și cărți apar despre Iisus, despre Apostoli, cele mai odioase patimi pământești devin spectacolul lumii întregi. Ce mai vedem la televizor decât spectacolul acesta al desfrânării și al păcatelor?! Când și când mai apare altceva. Ați văzut, în presa română? Niciodată nu se spune un lucru bun. Numai ticăloșii, numai nenorociri... Trăim într-o lume păcătoasă,

care încearcă să nu ne lase să mergem la biserica lui Dumnezeu, ca să nu fim în Trupul mistic al lui Iisus, pentru că Biserica e Trupul mistic al Mântuitorului Hristos, în care fiecare dintre noi este un mădular.

Zice Sfântul Apostol Pavel că dacă unul din mădulare suferă, întregul trup suferă și nu se poate ca un mădular să trăiască singur, fără celelalte. Nu poate să spună ochiul: "Nu-mi place de tine, trupule și nu te mai servesc!", sau inima: "Nu-mi place de tine, nu te mai slujesc...", pentru că toți formăm un trup organic și această unitate spirituală se manifestă în Biserică. Fiecare este un mădular, fiecare îl ajută pe celălalt și toți împreună formăm Trupul mistic al lui Hristos.

În Biserică nimeni nu stă nepăsător când celălalt este bolnav, în Biserică nimeni nu stă departe de cel care îi cere ajutorul. În Biserică nimeni nu trece pe lângă cineva căzut în nenorocire, chiar dacă nu-l cunoaște. Așa este creștinismul, așa este Dumnezeu, așa este Biserica și sfințenia. Împreună facem o comunitate, facem o ființă unită în duh, toți membrii acestei Biserici, vii și morți. De aceea săvârșim parastasele. Biserica triumfătoare de dincolo și Biserica luptătoare de aici suntem un singur trup. Și acest trup este cel mai

76 Părintele Gheorghe Calciu

mare dușman al politicii, al ateismului, al ticăloșiei umane și al tuturor conducerilor veacului acestuia.

Biserica fiind comunitară, ea nu poate fi manevrată de un guvern internațional ateu sau de guvernul propriu, pentru că există o rezistență spirituală mistică a Trupului lui Hristos în această lume. Din cauza aceasta toate puterile adverse se îndreaptă asupra noastră. Așa cum spune Mântuitorul - „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor sfărâma” - totdeauna va rămâne în lume un nucleu de credință, un nucleu al adevărului spiritual care e Biserica. Și acesta e turma mică de care vorbește Mântuitorul: „Nu te teme, turmă mică, fiindcă Dumnezeu a gătit pentru tine mare răsplată în împărăția Cerurilor”.

.Despre importanța tradiției

Într-un mediu ortodox echilibrat credința își are locul ei, dar există și o relație normală cu lumea. Adică trăind în lume, trebuie să facem ceea ce trebuie ca să supraviețuim în această lume, dar nu compromisuri, nu trădări, nu renunțări la Hristos. Ortodoxia îți dă echilibru.

Noi avem o tradiție foarte veche. Mă uit la ortodocșii americani. Oamenii aceștia sunt foarte dăruți, dar ce le lipsește lor e tradiția. Ei sunt tributari tradiției rusești, bulgărești, sârbești, românești, nu au o formare tradițională ancestrală, ca noi. Noi avem o bază temeinică: învățăturile Sfinților Părinți, experiența monahilor din pustie, toată tradiția ortodoxă care ni s-a comunicat prin cărți sau din gură în gură, toate acestea, indiferent de păcatele noastre, sunt o platformă, un teren pe care piciorul nostru poate să treacă și nu se scufundă, ca într-o corabie în care Iisus e prezent. Nu ne scufundăm fiindcă avem această tradiție. Păcate avem, dar Dumnezeu ne ține pentru că urmăm învățătura Lui și a Sfinților Părinți, chiar dacă o mai încălcăm pe ici, pe colo... Cine nu calcă o poruncă? Cine nu este ispitit? Cine nu-și murdărește sufletul cu gânduri, cu fapte, cu pofte? Dar dincolo de toate acestea avem un temel.

Temelul este Biserica Ortodoxă, tradiția Părinților, cele șapte Sinoade ecumenice, experiențele sfinților din pustia Tebaidei, din Cuvinte vii 77

Sinai, din țara noastră, din mănăstirile de peste tot. Cu acest temel, nu ne scufundăm.

În afara Bisericii nu este mântuire

Biserica este corabia mântuirii. Această corabie nu trebuie părăsită, pentru că altfel ne scufundăm în valurile lumii. Valurile lumii sunt amăgitoare: îți dau impresia că plutești pe valuri, dar te scufunzi în clipa în care nu te aștepti. Lumea este marea pierzării. Să ne păzească Dumnezeu de rătăcirii! Să ne păzească Dumnezeu de pierderea credinței din

cauza influențelor străine sau din cauza propriei noastre deznădejdi, fiindcă nu știm să ne punem nădejdea în El. Să ne ferească Dumnezeu de rătăcire prin amestecuri străine în Biserică. Să ne ferească Dumnezeu de rătăcire prin rătăcirea ierarhilor, sau a preoților, sau a credincioșilor. Doar rămânând în Biserica lui Hristos ne mântuim, pentru că așa a spus Sfântul Ciprian: în afara Bisericii, nici o mântuire.

#arul c același la toți preoții

Ceea ce vreau să spun este că nici eu, nici oricare alt preot nu suntem nimic. Decât doar că același har avem toți. Părintele Cleopa spunea așa: „Au venit la mine oameni să se plângă că preotul lor este bețiv, că pică prin șanțuri, că face o serie de lucruri care sunt neconforme cu poziția unui preot și eu le-am spus: vina este a voastră, pentru că preotul este îndreptat de popor. Ia luați-l de acolo, spălați-l, îmbrăcați-l cu haine curate, duceți-l în biserică să-și pună straietele pe el și va prefăce pâinea în Trupul lui Iisus și vinul în Sângele Lui!”. Pentru că dincolo de păcatele lui, el este preot! Deci să nu alergați după o biserică pentru că preotul slujește frumos - acesta este un dar lumesc - că are o voce frumoasă, o statură frumoasă, o prestanță nu știu cum... Toate acestea sunt adaosuri, frumuseți pe care Dumnezeu i le dă. Dar harul e același la toți. Ca duhovnic fiecare poate să-și aleagă pe oricine, poate să caute un duhovnic, dar în ceea ce privește slujba, să nu spună: „A, nu mă duc la biserica asta, mă duc la cealaltă, că acolo predica este frumoasă”...

78 Părintele Qheorghe Calciu

Dincolo de predică există această forță a Duhului care lucrează în omul care vine în biserica lui Dumnezeu cu credință. Aș vrea să găsiți în fiecare preot ceea ce este cu adevărat dumnezeiesc.

B'iserica și politica

- Tinerii trebuie sau nu să se implice în politică ? Dar preoții? Și dacă da, în ce fel să ofacă?

- Aceasta este o mare și dureroasă preocupare pentru mine. În primul rând, ceea ce se întâmplă în America, în Europa și în România nu este politică, ci politicianism, ceea ce e cu totul altceva. Politica este implicarea cetățeanului în treburile cetății. O datorie nobilă. Politicianismul este implicarea cetățeanului în jefuirea cetății și a locuitorilor ei. Când Hristos îl ajută pe cel sărac, îi alunga pe speculanți din templu și îl numea pe Irod vulpe, iar pe farisei morminte spoite, făcea politică nobilă. Politicianismul vine cu o serie nesfârșită de instituții demonice după el, încât viața socială este murdărită până în cele mai intime fibre.

Desigur, Biserica face politică, și trebuie să facă, dar politica Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Cetatea se mântuiește prin Biserică. Dacă Biserica nu stă în fața cetății, înseamnă că a dezertat de la datoria ei: ea nu mai muștră pe conducătorul ticălos, nu mai apără pe cel sărac, nu mai propovăduiește cuvântul în societate, în închisori, în școli, în lumea tinerilor pierduți, în casele bogaților (sfătuindu-i la milostenie și restituind astfel măcar o parte din bunurile furate de la oameni), nu se mai ridică împotriva corupției.

În preajma unor alegeri am discutat cu tineri, cu preoți și chiar cu unii ierarhi posibilitatea ca Biserica să vindece rănila țării, să moralizeze viața publică și mai ales lumea politică prin implicarea preoților în politică. Nu în sensul formării unui partid creștin cu preoți și ierarhi în el - ceea ce ar fi constituit o abatere de la linia trasată de Hristos și o coborâre în arena politicianistă, unde fiarele sălbatice i-ar fi sfâșiat - ci prin promovarea unor persoane civile în viața politică. Asta însemna ca Biserica, în fiecare sat și oraș să-și dedice o parte din timpul său cetății, în sens politic nobil, să vadă care sunt cetățenii buni, cei mai buni și necorupți, pentru a fi promovați în Cuvinte vii 79

alegeri. Aceștia trebuiau să fie oameni de credință, cu fapte bune, cu duhovnic care să

depună bună garanție pentru ei, promovând astfel o elită politică afirmată pe baze morale, nu pe propaganda deșănțată sau pe bogăția acumulată prin jaf. Astfel, propaganda candidaților nu s-ar mai fi făcut cu cheltuieli enorme din furtul organizat, ci prin cuvântul Bisericii. Părea o utopie, și chiar era, atâta vreme cât lumea bisericească, de la vlădică până la ultimul credincios, poporul lui Dumnezeu, nu înțelegea misiunea politică a Bisericii așa cum am arătat-o mai înainte.

Îmi aduc aminte că un preot, la o conferință în Timișoara pe această temă, mi-a spus public: „Părinte, Sfinția Voastră ne spuneți aici niște lucruri pe care nouă ne este frică să le și gândim!”. Era exprimarea unei stări de fapt întreținute cu voie sau cu ne-voie în lumea românească. Dacă s-ar fi făcut așa, fără zdruncinarea și fără acuzațiile teatrale din timpul propagandei electorale, nu ar mai fi fost nevoie de președintele actual - o tranziție la o lungă perioadă de tranziție - nici de implicarea României în războaie nedrepte din spațiul Orientului sau în adăpostirea unor închisori secrete în care sunt torturați prizonierii de război, așa cum pare să se fi întâmplat.

Nici o altă instituție din România n-ar fi putut face această revoluție în spirit. Numai Biserica. Singură Ortodoxia.

În perspectiva planului meu, oamenii politici buni nici nu ar fi avut nevoie să facă o propagandă religioasă (eu sunt însă pentru aceasta), fiindcă oamenii i-ar fi recunoscut din faptele lor: „După roadele lor îi veți cunoaște” (Matei 10, 20).

„Biserica este a cetății”

- Vedeti un posibil Partid Ortodox la noi în țară? De exemplu în Polonia există Partidul Catolic, cu o mare pondere...

- În Polonia Biserica Catolică are o mare influență. Acolo toată opoziția în perioada comunistă a fost organizată de Biserica Catolică, în momentul când s-a schimbat situația la noi în țară, după 1989, am încercat să conving pe unii ierarhi, care aveau o anumită autoritate, nu să facă un partid politic, pentru că la noi nu era situația aceasta, dar fiecare preot să susțină în biserica lui cei mai buni candidați, 80 Părintele Qheorghe Calciu indiferent că veneau de la țărâniști, de la liberali, sau chiar de la PSD. Candidați verificați! Adică să fie oameni care vin la biserică, se spovedesc la duhovnicii lor, și asta nu doar în momentul când văd perspectiva unor alegeri! Să fie oameni care nu fură, nu se bat, care au o viață de familie morală. Adică propuneam o cale care să contravină acuzațiilor pe care le aduceau comuniștii că Biserica face politică. De fapt, Biserica face politică, asta e realitatea! E adevărat! Biserica este în cetate, este a cetății! Dacă Biserica nu face politica cetății, în sens creștin, adică să apere pe sărac, să viziteze pe cei din închisoare, deci implicit să fie împotriva oprimatorilor, să hrănească pe cei flămânzi și așa mai departe, atunci ea nu-și împlinește misiunea. Aceasta e politică! Cea mai bună politică, nu politicianism. Fiindcă politică înseamnă a conduce cetatea.

jDespre rolul Bisericii în istorie

Ierarhii noștri uită adesea că Biserica, instituție sacră înființată de Hristos pe Cruce, operează și în istorie. Ea nu a făcut niciodată disocierea falsă între trup și suflet, ci a socotit omul un tot armonios, trupul fiind templul lui Dumnezeu. Ierarhii uită că în istoria Bisericii universale și a celei românești, preoții și episcopii au plătit cu viața ascultarea față de Iisus în privința carității: ei au uitat vasta operă socială a Părinților Bisericii, epepeica „Vasiliadă” a Sfântului Vasile cel Mare. Ei au uitat că Iisus S-a ridicat pentru cel sărac și obidit, împotriva celor puternici și că nu a ezitat să numească pe tirani cu numele lor, fără a-i adula cu laude rușinoase, așa cum au făcut unii ierarhi. El a condamnat corupția, tirania, crima, și în termeni generali, și în termeni specifici. Când a fost întrebat, nu a ezitat să spună despre Irod: „Spuneți vulpii aceleia că mai lucrez azi și mâine, iar a treia zi îmi voi sfârși lucrarea!” (Luca 13,32).

O Biserică adevărată are sentimentul autorității ei, o Biserică autentică știe că îl are pe Hristos cu ea și de pe această poziție trebuie să stea de vorbă cu presa, cu

oficialitățile, cu autoritatea statului. Noi suntem cei mai buni, nu pentru că vrem să ne lăudăm, ci pentru că atâta vreme cât avem pe Hristos, suntem cei mai buni. Am avut greșeli, dar există șansă de mântuire pentru toți. Femeia păcătoasă,
Cuvinte vii 81

Moise arapul, care a fost criminal și tâlhar, Simon vrăjitorul, toți aceștia s-au mântuit pentru că s-au întors la Hristos. Și ierarhii se mântuiesc, și preoții, și diaconii, și credincioșii, toți se mântuiesc prin pocăință. De aceea Dumnezeu a chemat la pocăință.

Băgați de seamă, nu vrednicia preotului dă puterea harului. Nu nevrednicia lui întrerupe harul, ci numai când te-ai rupt de trunchiul Bisericii, când ai făcut schismă, te-ai rupt de episcopul tău, atunci harul încetează. Au fost episcopi răi, au fost preoți răi, au fost arhierei răi, dar lucrarea Duhului lui Dumnezeu nu s-a întrerupt din cauza lor, ci ei au fost niște vase prin care a curs harul lui Dumnezeu până în zilele noastre. Pentru răutatea lui, fiecare va da socoteală înaintea lui Dumnezeu. Și laicii, și noi preoții, în alt fel, dar toți dăm socoteală, nimeni nu scapă de judecata lui Dumnezeu.

„Vasiliada”

- Cum să înțelegem actualele acuze că Biserica Ortodoxă nu se implică îndeajuns în social?

- Biserica Ortodoxă cred că în ultimul timp se implică foarte mult în social, ceea ce înseamnă că și-a reluat misiunea ei de propovăduire, misiunea ei caritativă. Am citit despre Părintele Tănase, care se ocupă de copiii nenăscuți. Să știți că în toată lumea aceasta, în toate țările ortodoxe, n-am auzit până acum ideea să te ocupi de copii nenăscuți, să salvezi copiii destinați morții încă din pântecul mamei lor. Și aș vrea ca Biserica să se implice și mai mult, fiindcă nu în grija statului cade treaba aceasta. Sfântul Vasile cel Mare avea o acțiune socială amplă ca o epopee: primele spitale, cămine pentru fetele pierdute, cămine pentru copiii vagabonzi și așa mai departe. Sunt lucruri care constituie temelia caritabilă a Bisericii Ortodoxe și noi trebuie să mergem pe linia lor.

/Atitudinea Bisericii

- Cum apreciați implicarea Bisericii Ortodoxe în societatea românească de astăzi?

- Biserica trebuie să fie față de lume cu autoritate sacră, nu
82 Părintele Qheorghe Calciu

subordonată isteriei sociale, cum a fost în cazul Tanacu. În cazul Tanacu s-a lucrat cu patimă demonică din partea presei, cu patimă demonică din partea justiției și cu spaimă din partea Bisericii.

-Amuritonom!

- A murit un om, dar cum a murit omul acela?!

- Nu știu, tocmai asta poate încercau să caute...

- Absolut. Dar uite, o doamnă din înalta societate calcă niște oameni cu mașina, și ea merge în spital fiindcă a fost traumatizată. Eu nu zic că a făcut-o cu intenție, dar s-a spus ceva despre ea? Nu s-a spus nimic! De ce nu au arestat-o și pe ea, nu, pentru omor deosebit de grav?! Omorul foarte grav implică intenția. Cine dintre maicile și preotul acela au avut intenția de a omorî pe cineva?! Ceea ce a făcut atunci Justiția este încălcarea tuturor legilor. Dar n-am nici o încredere în Justiția română. Între Justiția română și dreptate nu este nici o relație. Ei vor trebui să plătească pentru arestare abuzivă și încadrare abuzivă. De la început au știut despre ce e vorba. Și presa a exacerbatoată chestiunea asta. Biserica s-a speriat. Imediat a dat o declarație care nu avea nimic de-a face cu realitatea. Și a făcut o dezbrăcare de har a preotului, fără măcar a-l interoga. Canoanele spun foarte precis și tot Sinodul a știut foarte clar că nu se poate face așa ceva. A făcut-o pentru că încă din

timpul comunismului a fost obligată să facă anumite acte față de societatea civilă, acte care contravin canoanelor Bisericii.

- Ați spus că această acțiune împotriva părintelui Daniel v-a amintit de procesele pe care le-ați trăit dumneavoastră...

- Sigur că și eu am greșit, sigur că și părintele Daniel, eu nu exclud deloc aceasta, dar ca să spui că ceea ce a fost acolo a fost un lucru de Ev Mediu... Când Biserica Ortodoxă a mai arestat oameni, când a omorât oameni...?! De aceea am fost foarte supărat de fraza din comunicatul sinodal că „ceea ce s-a întâmplat la Tanacu nu e emblematic pentru Biserica Ortodoxă”. Deci din când în când mai ucidem și noi pe cineva, îl mai chinuim, îl mai punem pe cruce, dar... nu este emblematic. Acesta este un lucru care mi s-a părut așa, pur și simplu o înșelăciune a Bisericii în fața acestei prese demonizate, care are un limbaj dincolo de orice expresie umană! Biserica trebuie să vină cu autoritate, autoritate sacră față de lumea civilă.

Cuvinte vii

- Ierarhia BOR - cu excepții notabile - a fost rezervată față de mai toate inițiativele cultural-religioase venite dinspre mireni, inițiative care năzuiesc la a determina o renaștere morală și spirituală. Care să fie motivul?

- Cred că motivele sunt mai complexe decât cele sugerate în întrebare. În primul rând, ierarhia nu are încredere în grupările laice, după experiența avută cu Oastea Domnului. În perioada persecuției, o parte din Oastea Domnului a devenit protestantă, fără să fi renunțat la titulatură. Și mai e și astăzi. În al doilea rând, o presă satanizată și antiortodoxă stă la pândă, gata să sfâșie orice ierarh sau preot pentru cea mai mică greșală, reală sau imaginară. Această teamă a dus la acțiuni necugetate temeinic din punct de vedere bisericesc - sub amenințarea presei dezlănțuite ca un câine scăpat din lanț - ale ierarhilor, cum a fost condamnarea Părintelui Daniel Corogeanu de la Tanacu, chiar înainte ca Justiția să-și fi spus cuvântul ei, adevărat sau fals. Această atitudine a favorizat o sentință juridică finală total falsă, pentru că Părintele Daniel și cele patru măicuțe nu au mai avut loc unde să-și plece capul și nici un scut. În al treilea rând, această tendință constatată a mirenilor spre o excentricitate față de autoritatea Bisericii duce la pieire: Extra Ecclesia nulla salus. Mântuirea sufletelor e Biserica și ierarhia ei. În sfârșit, Biserica e foarte prudentă cu afirmațiile ierarhiei, spre a nu crea sminteală în lumea credincioșilor. Cu atât mai mult această precauție va lucra asupra laicilor. Nu vreau să spun că această precauție nu este bună. Dimpotrivă. Dar când ea e exagerată, duce la asuprirea spiritului și a minții. Cei mai puțin tineri, alături de noi, cei bătrâni, își amintesc foarte bine elucubrațiile care se rosteau la adresa lui Ceaușescu de către cei mai mari intelectuali ai noștri: scriitorii spuneau că ei au învățat de la Ceaușescu să scrie, pictorii că de la el au învățat adevărata pictură, sculptorii la fel. Intelectualii și artiștii se supravegheau unii pe alții, ca să vadă dacă se încalcă în vreun fel principiile marxiste; ba, din teamă, autorii se cenzurau pe ei înșiși mai tare decât o făcea cenzura oficială.

Înainte de ultima arestare a mea, am participat la o adunare eparhială. Printre altele, un redactor-șef de la o revistă bisericească se lăuda că, de când este în funcție, Departamentul Cultelor nu i-a

84 Părintele Qheorghe Calciu

respins niciodată vreun articol. Și erau câțiva ani buni de când el conducea! Pe vremea aceea nu aveai dreptul să spui, de pildă, că Mântuitorul a venit în lume să ne mântuiască pe toți, ci numai pe cei credincioși, și alte lucruri asemănătoare. Respectivul șef de redacție anticipa reacțiile Departamentului Cultelor. Anticiparea lui însă depășea cu mult reacțiile comuniștilor de la Culte!

J^acă tac, voi fi la fel cu toți ceilalți

În Pateric e următoarea povestioară frumoasă: la un călugăr foarte duhovnicesc a

venit diavolul în chip de om și i-a spus: „Tu ești călugărul cutare?”. „Da, eu sunt”. „Mincinosul ăla de călugăr?”. „Da, eu sunt”. „Desfrânatul de călugăr?”. „Da”. „Lacomul?”. „Da”. „Mincinosul care propovăduiește cuvântul lui Dumnezeu, dar nu împlinește?”. „Da, eu sunt acela”. „Tu ești călugărul cutare, ereticul?”. „Nu. Asta nu!”. Până acolo! A acceptat tot ce îl înjosea pe el, dar când a fost vorba de erezie, a spus nu. Până acolo poate să meargă toleranța. Când trece de Dumnezeu și de adevărul credinței, ea devine o siluire a adevărului și a sufletului nostru.

Sfinții Părinți au stabilit în Sinoade toate lucrurile care astăzi sunt călcate în picioare. În hotărârile Sinoadelor ecumenice toate au fost prevăzute: erezii, ecumenism, tot ceea ce se întâmplă astăzi, negarea lui Dumnezeu, desfrânări publice, transformarea unor vicii și a unor perversiuni în virtuți, adică să te declari mândru că ești gay, sau cam așa ceva. Toate acestea sunt prevăzute. Nu e nici un păcat care să nu fi fost prevăzut de Sinoade, despre care ele zic: cine face lucrul acesta e un eretic, cade din credință, din Biserică.

Chiar ierarhii noștri și-au pierdut simțul unei demnități creștine, care e incalculabil mai mare decât orice demnitate umană. Se pun sub atașamentul și sub cărma câte unuia sau altuia dintre puternicii zilei. M-a tulburat foarte mult lucrul acesta. Încă nu i-am scris Patriarhului Teoctist, dar o să-i scriu mai târziu, pentru că într-o discuție pe care am avut-o cu Prea Fericirea Sa, i-am spus așa: „Preafericite, Dumnezeu mi-a dat un dar. Mi-a dat darul suferinței și prin suferință m-am înțelepțit. Nu m-am înțelepțit cât ar fi trebuit după suferința prin care am trecut, dar atâta înțelepciune câtă mi-a

Cuvinte vii 85

dat-o Dumnezeu mă face să ridic cuvântul oricând pentru Hristos, pentru Biserică și neamul meu”. Și acum va trebui să vorbesc, pentru că dacă tac înseamnă că voi fi ca toți ceilalți. Pentru că toleranța are o limită: până la credință, până la Dumnezeu. De aici încolo nu se mai îngăduie.

Toți ierarhii stau tăcuți, că așa a venit vremea, că dacă zici ceva, nu intri în Europa! Ca și cum Europa ar fi paradisul. Nu intri în Europa? Foarte bine. Dacă nu intri în Europa, să știi că intri în Rai. Acolo te primește Dumnezeu. Așa, umbli cu toate stricăciunile lumii acesteia...

DESPRE ECUMENISM

A

Încotro mergem?

De multe ori am scris împotriva ecumenismului. Cred că am spus tot ce puteam eu spune despre această “erezie a secolului nostru”, cum o numesc monahii greci. I-am cunoscut pe mulți din conducătorii Consiliului Ecumenic și am văzut compromisul lor sufletească în fața politicului și dorința lor nestăvilită de a compromite și pe alții, sau alte grupuri ortodoxe care își apără puritatea credinței. Pe unde am fost, monahii se întrebă cu durere și neliniște: “încotro mergem? Și până unde? Va trebui să căutăm altă jurisdicție? Va trebui să fugim în munți și în păduri, în sihăstrie, spre a ne mântui de ispita satanei? Vom fi oare vânați așa cum îi vânau iconoclaștii pe apărătorii icoanelor?” ...

Ceea ce vreau să subliniez aici nu e pericolul ecumenismului în sine - poate că lucrurile nu sunt chiar așa de grave cum li se par monahilor - ci tulburarea pe care satana, slujindu-se de lupta ecumenică, o pune în sufletele monahilor, și nu numai în inimile monahilor din România, ci din toată zona ortodoxă. Așa se nasc neliniștile spaimei, așa se naște preocuparea salvării personale de primejdiile lumești în detrimentul duhovniciei și începutul unor

86 Părintele Qheorghe Calciu

compromisuri care, odată pornite, nu se știe unde se vor opri.

Ceea ce scriu aici, aș fi dorit să scriu direct ierarhilor. Cred însă că o astfel de scrisoare ar fi fost sortită direct uitării și lipsei de interes și prilej de mânie. Nu ne rămâne

decât rugăciunea pentru paza mănăstirilor, pentru liniștea monahilor și neprimejduirea vieții ortodoxe în țara noastră și în lume.

Chipul este blând, dar intenția perfidă

Există un duh care colindă Europa și lumea în general, un duh proteic care-și schimbă înfățișarea și discursul de fiecare dată și care atacă din toate părțile lumea creștină. Chipul lui în general este blând, discursul lui este atrăgător, dar intenția lui este perfidă. Acest duh poate să vorbească despre familie cu cuvinte frumoase, dar intenția lui este de a distruge familia. Poate să vorbească despre Biserică, plin de dragoste pentru toate bisericile, un fel de sincretism religios, dar dorința lui este de a spulbera Ortodoxia în primul rând. Poate să vorbească despre țară și despre patrie ca despre ceva pe care încearcă să le susțină, dar intenția lui este de a distruge și patria și Biserica. Acest duh se cheamă ecumenism.

Tot acest discurs frumos și cu fețe multiple nu are decât un singur scop: distrugerea națiunilor, desființarea Bisericii Ortodoxe în special și instituirea unui grup de conducători, unși nu știu de cine, care să inducă tuturor națiunilor ideile lor, să le încorseteze în anumite tipuri sociale, politice și religioase în care ei să fie mereu în față. Să nu ne lăsăm amăgiți! Trăiesc în mijlocul acestor emițatori ai discursului prolific și proteic care cutreieră lumea. Îi cunosc pe toți. Nu au nici o intenție bună cu Biserica noastră! Sub iubirea hristică, sub pacea lui Hristos, ei ascund intenții perfide. De aceea am venit aici, să vă spun: Nu vă lăsați ademeniți! Am observat o puternică tendință ecumenistă în interiorul Bisericii Ortodoxe, foarte puternică, începând de sus până jos. Ați auzit cu toții de Taize... Acolo a fost centrul acestei mișcări distrugătoare a Ortodoxiei. Acolo a fost centrul New Age-ului. Acolo, într-un cadru așa, foarte mistic, apărea fratele Roger, îmbrăcat în alb ca un papă, ca Hristos, acolo copiii stăteau cu picioarele sub ei și se legănau în ritmul unor melodii...

Cuvinte vii 87

Acolo nu mai era nimic sfânt, sau totul era "sfânt"! Iar pe de altă parte, în New Age-ul acesta despre care vă vorbesc nu există nimic care să aibă valoare absolută.

Dorința lor este să distrugă toate elementele de credință, toate elementele morale, toate elementele de sânge pe care ne-am bazat, pentru că - zic ei - nu există nimic adevărat în chip absolut. Adevărul e acela pe care-l am eu. Și în cazul acesta nu-i pot spune aproapelui meu: "Greșești!", când greșește. Nici el nu-mi poate spune că greșesc, pentru că suntem entități absolute, avem părerile noastre care sunt absolute, dar în fața celorlalți ele nu mai înseamnă nimic! Jocul acesta de ascundere a adevărului este o perfidă invenție a satanei.

/Adevărata față a ecumenismului

-Părinte, pot conviețui în pace și armonie un creștin, un musulman și un evreu? Care arfi secretul?

- Respectul reciproc e singura manifestare de bună armonie. În nici un caz rugăciunea împreună sau slujirea împreună. Acestea sunt lucruri care depășesc acordul dintre religii diferite.

-Se închină toți oamenii la același Dumnezeu?

- Nu totdeauna... Noi știm un singur Dumnezeu care ni se revelează nouă (ni S-a revelat - n.n.) și numai Lui ne închinăm. Celelalte sunt forme deformate sau greșite.

- Care credeți că sunt ispitele cele mai mari cu care se confruntă un ortodox astăzi?

- Ecumenismul.

- ...Următoarea întrebare era dacă sunteți de acord cu existența dialogului ecumenic, însă...

- Nu. Absolut de loc. Pentru că ecumenismul este o formă mai subtilă a masoneriei. Masoneria încearcă să distrugă credința ortodoxă, credința creștină în general. Ecumenismul încearcă să subjuge prin câteva idei care par foarte generoase:

de ce să ne certăm între noi, hai să trăim ca frații, să ne iubim unii pe alții, putem trăi împreună, putem să ne rugăm împreună... ceea ce nu e permis în cazul Ortodoxiei. Toate Sinoadele ecumenice interzic această co- rugăciune cu toți care sunt aparte de Ortodoxie. Dacă nu respectăm

88 Părintele Qheorghe Calciu

aceste canoane, sub imperiul ecumenismului, al presiunilor și promisiunilor din Occident, care toate sunt deșarte, înseamnă că noi încălcăm toate canoanele Bisericii cu adevărat ecumenice.

- în condițiile actuale în care este mediatizată așa de mult masoneria, vă rog să punctați câteva elemente puternice a ceea ce înseamnă aceasta ca acțiune anti-hristică!

- Masoneria e o organizație demonică, se închină lui Lucifer, are niște secrete pe care le păstrează cu tărie, dar se descoperă lumii ca o organizație de binefacere, care se ocupă de săraci. Fiecare Lojă Masonică se ocupă de unitarism, de o ordine, dar dincolo de aceste fapte nu există Duhul lui Dumnezeu și toate faptele sunt puse pentru înșelare. Așa că nu vă lăsați înșelați. Nu tot cel ce vorbește prompt în numele lui Dumnezeu, îl și are în inimă, iar ei cel mai puțin. Pericolul cel mai mare e această globalizare și ungerea unor persoane care au dreptul să conducă omenirea. Cine i-a uns? Ei sunt unșii Satanei și nu fiii lui Dumnezeu.

Dar noi, așa mici și fără puterea de a învăța, să ne păstrăm credința și să nu uităm că reprezentăm o linie de adevărată credință mântuitoare și pe cât ne e cu putință, să ne împlinim datoriile față de neam și de Biserică.

J^espre un congres ecumenist

Am să vă spun o întâmplare chiar cu mine. Când eram arestat a fost un congres ecumenist în România. Și la congresul acesta, care a durat vreo săptămână, cu plimbări prin diverse locuri, cu cheltuieli enorme, a fost un banchet final la Patriarhie. Știu aceasta chiar de la protestanții din Elveția, pentru că în momentul acela Lukas era președintele Consiliului Ecumenic. Și elvețienii, care îl cunoșteau pe Lukas, i-au cerut: „Domnule Lukas, când te duci acolo în România și ajungi la Patriarh, întreabă-l ce este cu părintele Calciu, ce s-a întâmplat cu el? E vinovat, nu e vinovat? Că la noi, în Elveția, nimeni nu este închis pentru credința lui sau pentru propovăduirea lui. De ce e în închisoare? A făcut crime, a omorât pe cineva, a dat foc clădirilor?”... Lukas, când s-a făcut banchetul, s-a gândit să-l întrebe

Cuvinte vii 89

pe Patriarh. Dar n-a avut curajul să-l întrebe de la început, pentru că... era mâncare bună care trebuia mâncată, era vin bun care trebuia băut. Abia la desert s-a gândit să întrebe pe patriarhul Iustin ce se întâmplă cu părintele Calciu.

Probabil Securitatea era de gardă și atunci reprezentantul Departamentului Cultelor a intrat în vorbă și a spus: „Vă explic eu, pentru că nu-l puteți băga pe Prea Fericitul în așa ceva. Vă explic eu... Părintele Calciu este un neofascist, i-a învățat pe elevii lui doctrine neofasciste, i-a îndemnat la rebeliune, pentru că în Biserica noastră, știți, este o ordine și o ascultare. Părintele Calciu a rupt toate aceste îndatoriri ortodoxe, a fost împotriva ierarhiei, a vorbit împotriva Bisericii, a răspândit învățături neonaziste!”. Cei care ați citit cuvintele mele, știți cât de neonaziste au fost... Dar asta i-a plăcut foarte mult lui Lukas, care n-a mai întrebat nimic. Și s-a întors în țară și a spus celor din Elveția: „Părintele Calciu este într-adevăr un răzvrătit. El a stricat relația dintre guvern și Biserică, sau a vrut s-o strice, nu a ascultat de episcopii săi, de legile țării, a călcat totul în picioare, așa că dacă stă la închisoare, stă pe drept! ”.

Mai târziu, după eliberare, am ajuns în Elveția. Și am vorbit acolo, la Ziirich, iar între întrebările ce s-au primit era un bilet în care se spunea: „Noi, când a fost Lukas în România, i-am spus să întrebe pe ierarhi de dumneavoastră și iată care a fost răspunsul

lui...". Le-am răspuns: „Domnilor, eu nu am știut de lucrul acesta, dar dacă dumneavoastră vreți să citiți cărțile mele, veți vedea că nu este adevărat. N-am făcut nici un fel de propagandă nazistă pentru că nu mă interesa, n-am făcut nici un fel de răscoală împotriva ierarhiei, pentru că nu acesta era scopul meu. Am cerut ca Biserica să fie respectată, am cerut ca Biserica să nu mai fie subordonată puterii laice, am cerut ca Biserica să aibă dreptul la cuvânt!”. Și s-a sculat în picioare un cetățean și mi-a zis: „Părinte, eu sunt în legătură cu domnul Lukas. Vreți să vă întâlniți public cu el, ca să discutați problema aceasta?” Și am răspuns că sigur că da, chiar mi-ar face o mare bucurie să mă întâlnesc cu el. Și Lukas nu a venit! A refuzat să vină, pentru că știa că este vinovat. Ziceau că a fost anunțat prea târziu, că ei au fixat întâlnirea fără să-l consulte pe Lukas... Realitatea

90 Părintele Qheorghe Calciu

era că el știa foarte bine ce făcuse și că era un eretic. Nu-l interesa nimic, nu-l interesa nici măcar Hristos! Când mergeai într-o adunare de asta ecumenică nu aveai voie să pronunți numele lui Iisus Hristos. Nu aveai voie să aduci știrea, de pildă, că există creștini persecutați, în special ortodocși. Dacă cineva a luptat pentru mine, acestea au fost niște organizații catolice sau protestante care nu erau ecumeniste! De aceea tot ce spun acești oameni este o minciună. Ei sunt fiii diavolului și de la început au fost mincinoși și ucigași și fac faptele tatălui lor. A sluji lui Hristos înseamnă suferință. Ei erau în petreceri și plimbări. Vreau să spun că ereticii înșiși, când îi iei direct, cu fapte concrete, se rușinează sau se sperie. La noi, dacă te atingi de un eretic sau de un corupt, e prăpăd! Toată lumea sare să-l apere.

DESPRE COMUNISM și QLOBALIZARE

Trebuia să devenim „constructorii comunismului”

- Părinte, care a fost răul cel mai mare al comunismului, care nu trebuie uitat tocmai pentru a nu se repeta?

- Fiindcă sunt preot, răul cel mai mare a fost lupta împotriva Bisericii, distrugerea duhului Bisericii și subordonarea Bisericii, începând de la Sinod până la ultimul preot. Toți făceau plecăciune în fața comunismului, de aceea eu am părut ca un singular când m-am ridicat și am protestat împotriva dărmării bisericilor, împotriva încercării de a introduce materialismului în Biserică, împotriva chemării preoților în armată, dar mai ales împotriva distrugerii bisericilor.

- Dar ați fost un revoltat și înainte de a îmbrăca haina preoțească!

- Da, bineînțeles că am fost și înainte!
(Părintele râde)

- Și atunci, care era răul de atunci?
- Răul de atunci al comunismului era

acela că încerca să facă o

Cuvinte vii 91

prăpastie între vechea și noua generație, între generația dinainte de instaurarea comunismului și generația de după comunism. Această pauză, această prăpastie eram noi, generația tânără, studenții, care, lipsind orice punte de comunicare între vechea și noua generație, trebuia să devenim, fără nici un fel de opoziție, “constructorii” comunismului.

- Și ați simțit acest lucru ca pe o manipulare... ?
- Toți am simțit, toți am simțit... și de multe ori am avut momente de protest, de revoltă, când eram la Medicină, student.

/Vzi se amestecă binele cu răul

- Nu mai rețin exact spusele Papei Ioan Paul al II-lea, dar sensul - și cred că dumneavoastră l-ați perceput - era că totuși comunismul a fost o experiență benefică pentru societatea umană. Cum comentați acest lucru?

- Comunismul a fost o experiență benefică pentru noi în sensul că el a despărțit foarte net binele de rău. Adică în perioada aceea a comunismului, cine avea o înțelegere a lucrurilor putea foarte bine să deosebească albul de negru. În momentul de față, toată experiența aceea sau toată înțelegerea experienței trebuie schimbată. Astăzi lucrurile au foarte multe spații gri, unde se amestecă binele cu răul. De exemplu, sub aspectul civilizației și al bunului trai din Occident noi nu mai distingem satanismul unor intenții. Toată această mișelie a ascunderii adevărului introduce în lumea culturală elementul materialist al plăcerii și al nedistingerii dintre bine și rău. Toate sunt bune, toate sunt adevărate, toate sunt permise, începând de la satanism și până la ultima decadentă a moralei umane.

VVzi este exact invers..

-Astăzi, când se pun în balanță tot felul de politici spre Est sau spre Vest, dacă cineva propune o politică în sus, spre Dumnezeu, este privit puțin bizar, aceasta este considerată ca o naivitate depășită...

92 Părintele Qheorghe Calciu

- Am să vă spun un lucru. Înainte de a fi arestat, în perioada în care eram profesor, am mers la Sibiu, la Mitropolitul Nicolae Mladin și am avut o convorbire cu el și cu câțiva preoți. Și el ne spunea așa: „În regimul comunist poți să te înalți în sus oricât vrei, numai să nu te extinzi. Dacă te extinzi, te-au tăiat. Dar în sus poți s-o faci oricât, ei nu se simt atinși”. În condițiile actuale nu trebuie să te înalți în sus. Adică vorbesc de cei care ridiculizează Biserica și spiritualitatea. Azi este exact invers. Ei vor să te extinzi în societate, să fii membru al societății cu toate racilele ei, să nu-ți înalți spiritul spre Dumnezeu. Nu este ciudat? Comunismul ne-a dat mai mult posibilitatea să ne înălțăm prin suferință, decât ne lasă ateii sau scepticii de astăzi. Nimic nu este comic, nimic nu este stupid în practica adevărată a rugăciunii și a credinței. Stupid este ceea ce spun ei. Pentru că fac dintr-un adevăr relativ un adevăr permanent. O să vă aduc aminte de Petre Țuțea, care zicea: “Toate științele lumii au ajuns la bacalaureat, numai Teologia a ajuns la licență, pentru că lucrează cu adevărurile absolute”.

(fe urmează e mai perfid decât comunismul

- Prezența tinerilor la biserică este destul de scăzută. Să fim descurajați, îngrijorați pentru aceasta?

- Eu zic să fim îngrijorați, pentru că ceea ce urmează acum e mai perfid decât comunismul, unde deosebeam net binele de rău, albul de negru. Azi nu mai putem cunoaște asta, azi se lucrează mai perfid. Vin și ne spun: cum ești tu împotriva protestanților, sau a catolicilor, când Dumnezeu vorbește de iubire universală? Noi trebuie să ne iubim unii pe alții, să ajungem la un numitor comun, să fim o singură suflare, o singură rugăciune. Dar ei păstrându-și toate defectele lor, iar noi renunțând la adevărurile noastre...

- În cefei ne va schimba globalizarea? Trebuie să ne opunem tăvălugului? Și dacă da, cum?

- Globalizarea nu e o sinteză a lucrurilor. Ea nu e nici măcar o analiză. Costache Oprișan spunea că diavolul este numai analitic: analizează până la distrugere. Dumnezeu este sintetic: El creează. Globalizarea e simplă aglomerare. Globalizatorii de azi nici măcar nu Cuvinte vii 93

au justificarea teoriilor marxiste, care susțineau că aglomerarea cantitativă duce la salturi calitative bruște. Ceea ce, în continuarea gândirii lui Oprișan, ar însemna că dracul globalizării este un prostovan, nu un deștept. Mulți dintre cei care mă întâlnesc se miră că nu m-a afectat cu nimic stilul american. Le dau totdeauna exemplul găștii care trece prin apă și nu se udă. Sunt imun la toată această oală uriașă americană, în care toate se topesc spre a da naștere unei națiuni americane - care, după toate aparențele, nu se va

naște niciodată - pentru că numai cei slabi de înger se americanizează urgent și vorbesc engleza cu un accent românesc îngrozitor, iar româna cu un accent american îngrozitor... Dacă nu luăm în seamă globalizarea, ci o privim ca pe o ladă de gunoi, nu avem de ce ne teme. Dar cum grămada asta uriașă de gunoi este mare, s-ar putea să devină un uriaș tăvălug. În acest caz, vom înțelege de ce spune Mântuitorul: "Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a hotărât să vă dea vouă împărăția" (Luca 12,32).

Multiculturalism da, dar ca la Mahmudia

Multiculturalismul este marea găselniță a „evangelismului” masonic al epocii noastre. De fapt, nici nu prea înțeleg bine ce înseamnă pentru ei multiculturalism.

Eu am copilărit într-un sat, Mahmudia, din Delta Dunării, cu o populație amestecată. Dacă aș folosi sistemul procentelor, aș putea spune că jumătate din populație era românească, iar cealaltă jumătate era formată din lipoveni, ruși, turci, tătari și evrei (aceștia din urmă erau vreo 15 - 20 de familii, care se ocupau cu micul negoț rural). Uneori, din cauza ghețurilor, satul rămânea izolat două-trei luni pe an. Influențele „democrate” nu prea ajungeau pe la noi. Era însă credința ortodoxă, simplă dar adevărată.

Mi-aduc aminte că învățătorul din sat și-a cumpărat un radio prin 1937. Aproape că ne făceam cruce când treceam pe lângă casa lui, ca de ucigă-l toaca! La școală venea toată lumea, de bine, de rău. În afara orelor de clasă oficiale, preotul rus ținea lecții de scris în limba rusă. Învățau Azbucă, citeau, învățau cântarea bisericească, ceea ce la noi nu se făcea decât parțial în școală. Hoge învăța și el pe

94 Părintele Qheorghe Calciu

copii scrierea arabă și Coranul. Cursurile la „limbi străine” erau obligatorii pentru etnia respectivă și benevole pentru noi, românii. Dar dacă mergeam la cursurile rusești sau mahomedane, noi eram obligați să ne conformăm disciplinei lor, care era mult mai dură decât în clasele noastre. Mai puțini mergeam pe la ruși, fiindcă toată ziua eram cu copii lipovenilor și aveam un vocabular de bază aproape suficient pentru comunicarea la nivelul nostru. Mergeam mai mulți pe la turci, pentru că hoga predă și lecții de caligrafie: scrierea rondă. Fiind copii, discutăm toate problemele de scris, de limbă, cultură și istorie. Ne certam, ne împăcăm, făceam prietenii, mai ales cu turcii și tătarii.

Dacă ăsta e multiculturalism, i-aș invita pe oficialii mistici ai Europei Unite să se ducă la Mahmudia, în Delta Dunării, să ia lecții de adevărat multiculturalism de la învățător, popă și hoga. Deși cred că multe se vor fi schimbat și pe acolo în rău, sub influența culturii masono-europene.

Izolare și comunitate

- Părinte, acum după Revoluție, în libertate, oamenii sunt parcă mai răi și indiferenți unii față de alții.

- Să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne mai dea încercări. Dar să știți că răceala care este aici e de fapt caldura. Toată acțiunea și toată legislația americană și cea vest europeană este să izoleze individul, să te facă să te simți singur, să știi că nu va sări nimeni în ajutorul tău dacă ești în nefericire, pentru că așa te poate conduce. Națiunea este totuși comunitară, o unitate în care sistemul de întraajutorare lucrează totuși foarte tare. Ni se pare că nu ne mai iubim, nu ne mai ajutăm, și așa este, dar în general, în națiune, sentimentul de comunitate lucrează.

Acolo, într-un conglomerat, sentimentul acesta nu mai lucrează. Și eu cred că acest sentiment de comunitate pe care îl degajă societatea românească îl simt eu venind aici, și de aici bucuria mea când vin în țară.

Cuvinte vii 95

./libertatea europeană

Nu trebuie să vă bucurați prea mult de libertatea europeană, că n-o s-o prea aveți! Pentru că veți fi obligați să faceți niște lucruri, și în momentul de față am putea vorbi

chiar de o singură dictatură, dictatura democrației, care socotește că democrația este singura formă politică care se poate exprima și orice abatere de la ea trebuie sancționată... Așa că nu vă bucurați prea mult de calea liberă pe care ne-o pregătește Europa unită.

ISPITELE LUMII DE ASTĂZI

Un singur lucru este adevărat!

Să știți că nu e o glumă relația noastră cu Dumnezeu, să știți că toată această lume, cu toată civilizația ei, este un moft. Ai închis ochii și nu mai știi nimic de civilizație și de mergerea pe Lună sau pe Marte și așa mai departe... Toate sunt mofturi, un singur lucru este adevărat: relația noastră cu Dumnezeu, nemurirea sufletului nostru și ceea ce ne așteaptă dincolo de moarte, adică o moarte spirituală veșnică sau o viață veșnică.

#Istos este azi mai batjocorit decât oricând

Acum, când Iisus Hristos este mai batjocorit ca oricând, sub pretextul democrației și al libertății, cele în care noi am crezut, virtuțile, faptele bune, credința pe care Biserica le propovăduiește, toate sunt batjocorite. Democrația e o ticăloșie, după cum se vede. Libertatea este o anarhie. Și nu mă supăr așa mult că occidentalii batjocoresc pe Dumnezeu, dar când află că o scriitoare româncă scrie o piesă ticăloasă, pe care o reprezintă la Iași, o femeie care a fost

96 Părintele Qheorghe Calciu

frustrată, probabil, de a fi mamă sau de a fi soție, sau nu știu ce s-a întâmplat cu ea și care se răscoală împotriva lui Dumnezeu și folosește cele mai urâte expresii... O ticăloșie fără margini...! O femeie care a pierdut simțul matern, simțul feminității, simțul responsabilității pentru creșterea copiilor, această femeie îl batjocorește pe Iisus și propriul suflet, trimițându-l în iad. Din nefericire, au fost actori care au jucat și regizori care au pus în scenă această piesă la Iași.

Dar noi să nu ne lăsăm doborâți nici de minciună, nici de teroare, nici de învățături greșite, nici de erezii, nici de toate aceste contestări ale Mântuitorului.

7/e-am obișnuit cu răul

Astăzi ne-am obișnuit cu toate ereziile. Așa ne-am obișnuit cu ele, încât nu se mai tulbură nimeni de nici o erezie nouă care apare. Nu se mai tulbură nici de homosexuali, nu se mai tulbură nici de „Codul lui da Vinci”. Ne-am obișnuit cu răul. Aceasta este partea cea mai grea pentru societatea noastră. Ne-am obișnuit cu răul în așa măsură, încât nu-l mai sesizăm.

Aceasta a ajuns situația noastră morală, în momentul de față, în lume. Orice erezie care apare, în primul rând își câștigă prezența în cetate prin legea murdară a societății. Toate societățile contemporane au legi murdare. Toate sunt antihristice, toate sunt pentru distrugerea morală, pentru izolarea individului, pentru dezbinarea lui, pentru a face din el un sclav, o rotiță a Guvernului. Indiferent unde este, în cea mai mare democrație! Toate acestea, încet-încet ne-au obișnuit cu răul.

Astăzi nimeni nu mai strigă că se întâmplă așa sau că se întâmplă așa, sau că Iisus este batjocorit, sau că toată credința noastră este transformată într-un fel de joc murdar. Creștinii sunt socotiți înapoiați mintal fiindcă cred în Iisus Hristos. Nu avem altă credință, spun cei de azi, decât credința care este palpabilă: avem dreptul la bucuria vieții acesteia, fără frâu!

Cuvinte vii 97

f* etrc Țuța și iubirea umanistă

Dincolo de toate meritele Sfântului împărat Constantin, el a făcut un lucru pe care noi astăzi îl călcăm: a tăiat erezia din rădăcină. Atât de puternică a fost această tăiere, încât după Sinod, în câteva luni de zile Arie a dispărut. Astăzi ereticii înfloresc, intră în palatele patriarhale, se duc la Sfântul Munte Athos, merg la Constantinopol și oriunde, și toți îi primesc, pentru că ei vorbesc în numele unei iubiri universale, o iubire fără chip. Îmi aduc aminte că Petre Țuța spunea: „Când îi aud pe umaniștii aceștia vorbind despre

dragostea extraordinară pe care o poartă tuturor oamenilor, zic așa: dacă unul dintre ei ar fi fost pus într-o celulă cu trei oameni pe care zice că îi iubește, în trei zile i-ar fi strâns de gât!”. Pentru că una este iubirea umanistă și alta este iubirea lui Hristos, adică să iubești pe vrăjmașul tău, să binecuvântezi pe cei care te blestemă, să te rogi pentru cel care-ți face rău. Aceasta e iubirea creștină. Nu este adevăr în iubirea umanistă, nu e adevăr în iubirea ecumenistă.

păcatul este păcat

În lumea aceasta păcatul este din ce în ce mai mare, e tot mai general. În mod sistematic și copleșitor, lumea de astăzi încearcă să spună că păcatul nu există, că totul ne este îngăduit. Moraliștii care sunt credincioși spun: Dumnezeu, Care ne-a făcut pe toți, ne iubește, căci noi suntem fiii lui Dumnezeu. Fie că suntem buni sau suntem răi, El ne iubește! Păcat nu există! Cei care nu sunt creștini, spun: De ce să te omori cu rugăciunea, cu postul, cu spovedania și altele, că tot acolo mergi! Și nu e adevărat.

În viața aceasta din afara Bisericii suntem atacați de o serie întreagă de argumente lumești. Nu vreau să spun că cineva anume ne agresează, ci că ne sună mereu în urechi informațiile acestea... Ne sună în urechi până când ajungem să vorbim ca ei, să gândim ca ei! Pentru ca până la urmă să crezi că toleranța totală față de păcat este bună, că Dumnezeu ne-a făcut pe toți fii Săi, că poți să fii păcătos ori să fii sfânt, tot acolo mergi... Nu e adevărat! Dumnezeu ne-a făcut, ne-a dat chipul Său și puterea de asemănare, adică să lucrăm pentru

98 Părintele Qheorghe Calciu

Dumnezeu încât să dobândim asemănarea cu El. Ne-a dat răsplătirile bune și ne-a dat și pedepse pentru păcatele noastre. În fața lui Dumnezeu păcatul este păcat și virtutea este virtute. Nu ca în fața oamenilor.

'/Vimic nu poate stinge setea de apă vie

Ne speriem când vedem păcatele care se fac, persuasiunea asta continuă pe care mass-media, școala și educația o fac copiilor și tinerilor cum că nu există păcat, că totul e îngăduit... Acesta e un subterfugiu al diavolului, care vrea să ne convingă că el nu există. Asta este cea mai mare viclenie a lui: totul în lumea aceasta!

Nimic nu poate să stingă în om dorința lui de mai bine, setea de apă vie. Ca femeia aceea care nu voia să mai înseteze altădată, să nu mai vie la fântână. Așa dorim și noi ca să gustăm o dată, poporul să guste din apa vieții dată de creștinism și să nu mai înseteze, să nu mai meargă la lume, la puțuri, ca să scoată apă cu funia, ci să primească această apă o dată pentru totdeauna, să cunoască adevărul în Iisus Hristos. Acest popor este gata de cules. Dumnezeu a semănat în poporul acesta sămânța credinței și a rodit, chiar dacă spicul nu este bine format și poate să dea numai treizeci sau șaiszeci de boabe. Dar datoria noastră este să ne rugăm pentru secerători, pentru cei care secără cu secera credinței, cei care adună cu dragoste și nădejde.

Feții lor frumoși nu sunt ca ai noștri

- Părinte, există azi parcă o industrie mediatică, cărți precum „Codul lui Da Vinci”, filme precum „Patimile lui Iisus”, documentare, toate parcă sugerează tendința de a face din Hristos un erou și din procesul și răstignirea Lui, un fel de afacere Dreyfus. Se încearcă parcă înlocuirea adevărului cu un mit. Este acest fenomen un pericol pentru credință și dacă da, ce e de făcut?

- Cred că toate acestea sunt niște lucrări sau publicații care caută senzaționalul. Toate sunt demonice, asta e incontestabil. Dar sufletul omului e atras de senzațional. Și am văzut că în America, atunci când eram întrebat despre Pitești, nu interesa procesul nostru

Cuvinte vii 99

sufletesc, cum a fost căderea și ridicarea noastră. Interesa cum am fost torturați și altele, lucruri care făceau un fel de pitoresc în jurul Piteștiului, înăbușind sensul real al celor ce

s-au petrecut acolo. Aceasta e firea omului superficial. Dar cei care au credință adâncă nu se lasă induși în eroare.

- Da, dar provocarea este foarte mare...

-Nueașa de mare!

- Dar iată, se spune că Iisus a fost căsătorit cu Maria Magdalena, că urmașii lui sunt cei ce au creat și condus Franța... Nu este un pericol?

- Feții lor frumoși nu sunt ca ai noștri!

.Despre demnitatea limbajului

Să presupunem că într-o instituție publică, o sală de muzeu sau într-un alt loc de cultură, între doi intelectuali ar începe o discuție, „o ceartă de cuvinte” în auzul public, urlată, eventual, la microfon și din care mii de oameni, copii de vârstă școlară, studenți, profesori, doamne și domnișoare, preoți și oameni de vârste venerabile ar auzi o serie de expresii care nu sunt deloc de proferat în public: „limbric cocoșat”, „păduche urduros”, „cu greu îmi țin mațele în frâu când te văd”, „bulbuc cu iz de scârănă” și așa mai departe...

Ce ar zice persoanele forțate să audă asemenea „dulci vorbe” fără voia lor? Probabil că unii vor chema poliția să-i scoată de acolo pe scandalagii și și-ar simți sufletul mânjit de aceste expresii, așa cum te simți mânjit când ai trecut prin hornul necurățat al unei case sau prin alte locuri murdare.

Ceea ce am imaginat aici se întâmplă aievea în presa și în literatura noastră din țară și din exil. Un ziar și o revistă au mai multă audiență decât proferările într-un loc public imaginat de noi mai sus. Nici o expresie din cele citate nu este invenția mea sau o combinație ad-hoc pentru a ilustra o situație de limbaj. Toate sunt luate din presă. Noi cunoaștem stilul vulgar al lui Goma, dar cel mai adesea el citează din vocabularul anchetatorilor. Spun cel mai adesea pentru că nici limbajul lui personal nu e curat în anumite împrejurări, dar socot că mânia, oricât de îndreptățită și revolta, oricât de năvalnică,

100 Părintele Qheorghe Calciu

nu justifică un limbaj vulgar, nici răscolirea în stratul cel mai de jos al expresiei.

Să ne amintim de aspectul exact opus al acestei vulgarizări a limbii: prețiozitatea dusă la punctul ei cel mai înalt, lingușirea prin expresie. Pe vremea lui Ceaușescu, majoritatea intelectualilor, poezilor, scriitorilor erau obligați să compună câte o odă la adresa lui, cu diverse ocazii care, „slavă Partidului”, nu lipseau deloc din peisajul sordid al României. Toți acești intelectuali obligați să scrie incidental intrau în concurență cu poezii și scriitorii de curte profesioniști - Păunescu, Vadim Tudor, etc. - care se grăbeau să folosească expresiile cele mai șocante pe linia afirmării geniului lui Ceaușescu. Lăudătorii ocazionali se vedeau obligați să răsfoiască dicționarul pentru a găsi o expresie nouă, să combine cuvinte pentru a depăși în proslăvire expresia celui ce scrisese înaintea lui; astfel cuvântul și exprimarea se tot toceau, până la pierderea valorii de comunicare reală, sau deveneau ridicole: „geniul Carpaților”, „omul de omenie”, „cel mai bun dintre fiii poporului”, „stejarul din Scornicești”, etc., toate gata să stârnească râsul, dacă nu ar fi fost consecința unei tragice îngenuncheri, prin accepție, a demnității umane.

Ce se întâmplă însă cu o limbă vulgarizată de oameni care au realmente forța condeiului și pe care îi citim cu plăcere în multe alte împrejurări?

Limba are tot felul de expresii, poporul are denumiri pentru anumite organe și funcții fiziologice care jignesc simțul nostru drept, dragostea noastră pentru frumos, decența noastră. Există anumite lucruri care nu pot fi făcute în public, chiar dacă ele fac parte din ființa noastră intimă și de care nu putem scăpa, după cum există și expresii verbale pe care nu avem dreptul să le folosim în public, chiar dacă ele exprimă adevăruri murdare și reale. Viața își are urâtenia ei, partea ei de murdărie și noi nu avem dreptul să facem din aceste jocuri josnice pâinea zilnică a sufletului nostru. Sfântul Apostol Pavel spune: „Mădularele care ni se par a fi de necinste, pe acelea cu mai multă cinste le acoperim; și

cele necuviincioase ale noastre au mai multă cuviință” (Cor. 12,24).Cred că aceasta e o regulă elementară de bun simț. Nu din tot ce există se cuvine să facem spectacol public, nu din tot ce există în vocabularul uman, un spectacol verbal. Avem

Cuvinte vii 101

sensibilități care ne provoacă dezgust la auzirea unor expresii, avem copii al căror suflet trebuie cruțat de trivialitate, cel puțin până sunt în stare să-și facă singuri alegerea, avem anumite intimități de simțire care ne dor în momentul în care ele devin publice, la îndemâna oricui ne poate răni cu ele.

Să revenim la demnitatea limbajului românesc, să revenim la demnitatea spiritului nostru și la decența exprimării. Numai atunci cuvântul nostru va fi puternic și cei care-l citesc vor fi zidiți în ființa lor interioară, pe linia de zidire românească adevărată.

Ispitele moderne și Taina Nunții

Ispitele sunt foarte multe. Am văzut că multe familii care vin din țară aici în America, intră în degringoladă. Nu se mai înțeleg, se despart, femeia e atrasă de tot felul de ispите care vin din bunul trai, bărbatul la fel. Nu se mai înțeleg.

Nu de mult mi-a dat telefon un fost elev de-al meu de la liceu, care se apropiase mult de mine, și mi-a spus: „Părinte, ce să fac cu soția mea? Stă toată ziua pe internet și vorbește cu diverși indivizi. Dispare și revine. Am doi copii foarte buni. Băiatul termină liceul, fata e în cursul inferior. Nu vreau să mă despart. Ce să fac?”. I-am zis: „Păi, nu te despărți!”. Și a continuat: „Ea vrea să se despartă. Poate că n-am fost un soț bun, poate că nu i-am îndeplinit toate cerințele. Am trăit destul de mizer în țară. Acum însă avem un trai mai bun. Ea însă nu se mai gândește decât la computer, la discuțiile ei cu diferite persoane, la întâlnirile ei. Se întoarce de acolo murdărită și vine la copii și la mine. Ce să fac? S-o rabd?”. I-am spus: „Tu n-ai dreptul să divorțezi. Sfântul Apostol Pavel spune că dacă un credincios e căsătorit cu o femeie necredincioasă sau o femeie creștină este căsătorită cu un bărbat necredincios, să nu se despartă. Pentru că femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios și bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă. Altfel copiii voștri nu vor fi sfinți. Dar dacă el sau ea, necredincios fiind, vrea să se despartă, lasă-l să se despartă. Este cea mai dulce acceptare a unei despărțiri”.

De câte ori vin tineri la nuntă le spun: „Aceasta este singura

102 Părintele Qheorghe Calciu

voastră nuntă. În clipa în care nunta se săvârșește aici, pe pământ și în Cer se săvârșește. Iar această săvârșire în Cer dă dimensiunea eternă a nunții: până la moarte și după moarte. Din pricina slăbiciunii, Biserica admite și a doua căsătorie, iar uneori admite și a treia căsătorie, după cercetări. Dar oriunde vei merge, la prima căsătorie s-a săvârșit nunta în Cer. Și oriunde veți merge, la iad sau la Rai, veți fi împreună.

J^espre avort

-
despre avort!

Părinte, spuneți-ne câteva cuvinte

-
Cine se mai îndoiește că avortul e o crimă, o ucidere?! Chiar dacă o societate nemernică, așa cum e societatea de azi, consideră sarcina o opțiune - adică eu pot să păstrez copilul sau să-l omor pentru că e în trupul meu, crește în corpul meu și eu am drept asupra copilului - nu e deloc așa! Să știți că Dreptul roman oferea dreptul de cetățean roman din momentul concepției. Și dacă o mamă își omora copilul, ea omora un cetățean roman și era condamnată ca un criminal. În Imperiul Roman, la păgâni! Și noi, azi, omorăm copii așa, cu milioanele...! Știți cât de mare e crima aceasta? Pentru că omori pe cineva care nu poate nici măcar striga la tine: „Mă doare!”. Când te omoară cineva strigi, dar copilul acesta nu poate nici măcar să strige. E cea mai oribilă dintre toate crimele. Și dumneavoastră știți că de multe ori avortul are consecințe grave pentru mamă.

J[^]espre darurile făcute de Crăciun

Începând din 1935, Coca Cola a înlocuit pe Moș Nicolae sau pe Moș Crăciun, așa cum era el, cu un tip îmbrăcat cu roșu și cu alb... Și acum, de sărbători, ce se întâmplă în magazine...! Mă duceam să cumpăr și eu cartofi și ceapă și trebuia să stau mult la coadă: toată lumea cu mormane de mărfuri și de mâncăruri în cărucioare. Ba încă am văzut că la Biblioteca Congresului, înainte de Crăciun există un fel de training al funcționarilor de acolo: intelectuali dintre cei mai buni vin ca să-i învețe pe cumpărători cum să nu se streseze de Crăciun. Adică să nu-și pună problema ce să dea fiecăruia, fiindcă fiecare om

Cuvinte vii 103

se va bucura... Iar dacă constată că au cumpărat un dar pe care și altul i l-a mai dat aceluia, să nu se tulbure, să nu intre în depresie nervoasă, că toate sunt bune și anul viitor o să-i facă alt dar... Sau dacă nu-ți mai permiți să-i dai un dar, du-te și restituie-1, că ți-l primește. Cred că unui român nici nu-i vin prin minte asemenea idei...

Învățați din aceste sărbători nu aspectul comercial, nu să dai un dar cât mai scump unuia! Poți să-i dai darul cel mai scump, dacă n-ai pus dragostea ta în acel dar, nimic nu este! Mă uitam la copii în casele în care intru: sunt zeci și sute de jucării. Copilul nici nu are timp să se joace cu toate, nu are timp să facă afecțiune. El nu iubește nici o jucărie. Dacă face zgomot, o pune să facă zgomot. Dacă merge, o pune să meargă. Dar nu are afecțiune. Sufletul lui este rece. Noi creștem în felul acesta niște copii cu suflete moarte. Mă gândesc câtă dragoste puneam noi într-o jucărie de lemn pe care ne-o făceam noi, sau ne-o făceau alții mai mari, și care un an de zile era jucăria noastră! O iubeam și o comparăm cu a celorlalți și spuneam că a mea e mai frumoasă, că a mea e mai nouă, că e mai mare. Jucăriile deveneau lucruri însuflețite de intimitatea dragostei. Și eram bucuroși și fericiți. Acum copiii iau o jucărie, se joacă o zi, sau nici o zi, dacă îi aduci cincizeci dintr-o dată...

Rupem cu darurile materiale relația sufletească. Ca și cum am putea cumpăra cu o jucărie inima copilului nostru. Ca și cum am putea cumpăra cu un cadou inima vecinului, sau a mamei, sau a tatălui. Pentru că ceea ce trebuie să puneți în jucăria voastră este dragostea pe care Iisus a pus-o în toate darurile pe care le-a făcut El. Că dacă respirăm, respirăm prin bunătatea lui Iisus. Dacă vedem, vedem prin bunătatea lui Iisus. Dacă ieșind afară pot să pun un picior pe stradă fără să mă calce o mașină, fără să cad sau să pățesc altceva, e pentru că Hristos are grijă de mine. Și are grijă de fiecare dintre noi. El păzește copiii, El îmbunează inima oamenilor, El aduce pacea caselor, El ne face adeseori să iertăm. Deși iertăm cu greu, dar prin El iertăm. Prin El nu mai ținem minte răul ori răzbunarea.

Iată învățămintele adevărate pentru sărbătoarea Crăciunului.

104 Părintele Qheorghe Calciu

J[^]espre sărbătorirea Revelionului

Acest sfârșit de an - Anul Nou pe care noi îl sărbătorim - nefiind stabilit și sfințit de Biserică, nu este un lucru sacru. Este un lucru omenesc. Noi n-avem de ce să-l sărbătorim. Noi n-avem de ce participa la artificii, la cântece, la tot felul de scandaluri, la dansuri deșucheate... Noi îl slăvim pe Dumnezeu în biserică. Noi aici așteptăm sfârșitul, dacă Dumnezeu ar fi rânduit ca sfârșitul lumii să fie acum. Ce relație este între un eveniment sacru și întâi ianuarie? Absolut nici una. De ce se zice că sfârșitul va fi atunci când a hotărât lumea că începe alt mileniu și nu atunci când va veni Hristos? Sau cel mult, să zicem, la un praznic, la Nașterea Domnului, sau la Bunavestire?

Toate acestea sunt înșelări diavolești. Îngrămădiri de oameni, delirul care-i apucă pe toți, nebunia, artificiile, băuturile, șampania care curge... Mă uitam aseară. Vorbeam despre ce s-a întâmplat la Paris. Cineva spunea că la Roma, unde a fost adunarea Papei - nu înțeleg de ce s-a ținut la 1 ianuarie 2000 și a dat binecuvântare lumii și cetății, când nu este nici un eveniment care să fie celebrat - spunea că au curs nu știu câte

milioane de sticle de șampanie. Și venea altcineva și ne spunea: mai multă șampanie a curs la Paris! Atunci în Germania mai multă bere! Deci aceasta era măsura „sfințeniei” Anului Nou!

Acest început de an nou lumesc este un lucru diabolic. A fost stabilit de satana prin slujitorii lui, ca să ne abată de la lucrurile creștinești, de la adevărul credinței. Și Domnul a dovedit minciuna tuturor. Dumnezeu a dovedit minciuna celor care voiau să omoare mulțimea în masă, vorbesc de atentatele musulmane. Dumnezeu a dovedit minciuna celor care spuneau: în noaptea aceasta va coborî Iisus și trebuie să omorâm cât mai multă lume, să ne sinucidem ca să mărim suferința în lume și să se îndure Dumnezeu de noi să vină, să fie sfârșitul acestei lumi! Toți s-au dovedit mincinoși, toți au fost slugile satanei. Inspirația lor n-a venit de la Dumnezeu, ci de la diavol.

Adevărul a fost aici, în biserică. Aseară am făcut Vecernie și ne-am rugat lui Dumnezeu, azi am făcut slujba. Sunt oameni care
Cuvinte vii 105

poartă numele Sfântului Vasile și știau că azi e slujba Sfântului și n-au venit. Noi ne-am rugat pentru ei, ca Dumnezeu să-i întoarcă de la petreceri, să vină să-și sărbătorească numele în biserică...

Viața laică, dacă n-ar fi viața duhovnicească, nu ar fi decât o înșiruire de zile de muncă și, din când în când sau aproape deloc, de odihnă, căci statul, reprezentat prin guvernatori și conducători economici, are nevoie de munca fiecărui cetățean și atât.

Pespre Evolutionism și asemănarea cu Dumnezeu

În momentul de față ia amploare o mare discuție, un conflict extraordinar în America. Vreme de atâția ani, la începutul secolului acestuia, în lumea noastră din Est a apărut ideea evoluționismului: că speciile descind una din alta, că strămoșul omului e o maimuță, și altele, toate fără nici un fel de dovadă. Este o teorie care a fost gândită în mod special pentru distrugerea ideii de creație. În momentul de față însă, în America a început o dispută împotriva evoluționismului și o luptă tot mai intensă pentru introducerea ideii de creație în școli. La ora actuală sunt douăsprezece state în America care au adoptat un proiect prin care teoria evoluționistă e exclusă din manualele școlare și se introduce teoria creaționistă. Ceea ce înseamnă că lumea începe să-și dea seama. Nu mă refer la oamenii care sunt obtuși și care zic că au luat Biblia și nu știu altceva nimic, ci la oamenii de știință care au cercetat și au văzut că nu există nici un specimen care să facă legătura între om și maimuță, sau între pește și pasăre, ori între moluscă și pește. Nu există asemenea specimen! Toate minciunile acestea au apărut pentru că masoneria încearcă să distrugă creștinismul prin tot felul de lucruri subtile, în special prin aceste idei ce par științifice: evoluționism, bing-bang și altele. Toate sunt idei absolut născocite de ei, niște teorii comode. Toți sunt orbiți pentru că nu merg la un „ce” al lucrurilor, ci merg la „cum”. „Ce” este esența, în timp ce „cum” este fenomenul.

Deci nu rămâneți în urmă! Nu rămâneți intoxicați cu ideile materialiste din școală! Reveniți la adevărul biblic, la adevărul creștin că suntem creați de Dumnezeu. Dumnezeu a pus în noi chipul Său, care mereu ne atrage spre Dânsul! Dumnezeu ne-a dat niște

106 Părintele Qheorghe Calciu

puteri duhovnicești ca să facem acest chip activ, adică nu să-l lăsăm undeva în străfundul sufletului nostru, ci să-l facem lucrător, să ne comportăm ca Dumnezeu. Asta se cheamă asemănare. Omul a fost făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Chipul ne este dat, iar asemănarea este efortul spiritual pe care-l facem ca să ajungem să-L cunoaștem pe Dumnezeu, să facem lucrurile Lui.

Idolii moderni

Trăim într-o lume în care creștinismul nu este iubit, în care modernismul, știința și libertinajul lovesc cu putere în creștinism. Contemporanii noștri își bat joc de noi, zic că a crede în Dumnezeu înseamnă că ești înapoiat mintal.

Într-adevăr sunt oameni de știință, oameni cu foarte multă carte, care nu reușesc să facă saltul peste hotarele cunoașterii lor intelectuale, fizice și senzoriale. Dincolo de toate acestea văzute te întrebi ce este, dar ei nu se întreabă. Dracul îi ține pe loc, nu le dă voie să ajungă la Dumnezeu, fiindcă ei înșiși se tem.

Nu este așa de simplu să renunți la tot, să faci saltul în divinitate. Nu este simplu pentru noi să renunțăm la toate, nu? Să renunți la orgoliu, la poziția ta, la situația ta economică și să zici: „Azi e duminică, nu lucrez, mă duc la biserică! Azi e sărbătoare, nu mă duc la petrecere, mă duc la biserică să-L slăvesc pe Dumnezeu! Toate celelalte le fac în alte zile”. Este greu să facem lucrul acesta.

Uitați-vă câți Oameni sunt în biserici în zile de sărbătoare și câți stau pe la casele lor! Nu au nici o scuză, pentru că astăzi educația religioasă este liberă. Aud vorbindu-se pe stradă, văd și la televizor vorbindu-se despre Dumnezeu de sărbători și nu vin la biserică. Ei nu pot face parte dintre aceia despre care Scriptura spune că nu li s-a vestit cuvântul lui Dumnezeu și nu sunt vinovați. Li s-a vestit cuvântul lui Dumnezeu, cunosc acest cuvânt, știu care le este datoria, dar nu se pot despărți de lumea lor, de situația lor, de idolatrismul lor. Și-au făcut idoli din avere, din poziția socială, din frumusețe, pictură, artă, muzică, uitând că deasupra acestora, Cel mai frumos și Cel mai bun este Dumnezeu.

Într-o lume în care nu ni se cere martirajul, ni se cere măcar

Cuvinte vii 107

curajul de a mărturisi în fața ateilor pe Dumnezeu și de a suporta batjocura celor care nu știu nimic, decât numai ceea ce văd și cunosc cu mintea. Pentru că noi cunoaștem prin credință mai mult decât orice, cunoaștem pe Dumnezeu, pe Iisus Hristos - Adevărul.

Minunile lui Dumnezeu și realizările tehnicii

Tot ce a făcut Mântuitorul și tot ce face Dumnezeu pentru noi este minune. Altfel lumea de astăzi s-ar da într-o clipă peste cap. Dacă Dumnezeu n-ar ține prin providență universul, ar intra în explozie imediat. Nu că universul ar avea echilibrul lui, sau cine știe ce atracții sau respingeri țin echilibrul universului...

După calculul fizicienilor, cantitatea de materie existentă în univers nu explică echilibrul lui. Ar trebui să piară imediat. Și totuși echilibrul acesta există, pentru că Dumnezeu, prin pronia Lui, îl ține. Toată lumea aceasta este o minune. Creația, durata lumii, evenimentele, toate sunt minuni prin care Dumnezeu lucrează în lume și în sufletul nostru. Noi însă ne-am obișnuit cu minunile. Nu le mai vedem. Auzim de icoane care plâng. Oamenii vin, le văd, dar pleacă de acolo și-și văd de păcatele lor din nou. Nu ne mai impresionează nimeni, pentru că suntem impresionați de știință.

Poate că știința a progresat foarte mult, dar nu explică nimic cu adevărat și nu înseamnă nimic. Suntem fascinați de realizările tehnicii, de poftă trupești, de alcool, de țigară, de bunul trai, de mașini luxoase, de o casă luxoasă. Am văzut oameni care stau într-o casă luxoasă cu zece sau cu „n” camere, și sunt doar doi bătrâni care locuiesc acolo. N-au vrut copii, dar au vrut case cu zece camere. Probabil n-ajung să intre în toate camerele. Se trufesc cu casa lor, cu mașina lor. Toate acestea țin de demonul mândriei, care este unul dintre cele mai mari păcate ale omenirii.

108 Părintele Qheorghe Calciu

DESPRE SOCIETATEA AMERICANĂ ȘI ORTODOXIA DIN AMERICA

pedeapsa lui Dumnezeu asupra Americii

- în comunism Biserica era folosită pentru „idealurile comuniste”. Cum comentați că astăzi marii oameni politici ai lumii folosesc cuvântul Domnului și se consideră chiar trimiși și purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu? Să luăm cazul concret al președintelui Bush, citeam că pentru prima oară în istoria Casei Albe, în fiecare dimineață se face acolo rugăciune... și Bush se consideră un trimis... (Părintele râde):

-

Au fost mulți trimiși ai Domnului în

lume... Acestea sunt forme de înțelegere greșită, poate chiar forme de dominație demonică (în sens de posedare, înșelare n.n.), fiindcă nu poți să faci rugăciune și în același timp să ucizi niște oameni... Și Dumnezeu pedepsește. Ați văzut că America a fost pedepsită în timpul războiului din Serbia foarte greu: au fost furtuni, au fost accidente, au fost mulți morți. Și acum Dumnezeu pedepsește...

-Acestea le vedeți cape un semn de la Dumnezeu?

- Absolut. Sigur că da. America va trebui să răspundă în fața lui Dumnezeu, fiindcă folosește numele lui Dumnezeu și practică lucrurile satanei.

Vulgul profan și America contemporană

- Părinte, credeți că azi elitele trebuie să mai joace un rol în situația asta de tranziție, așa cum a fost atâtea sute de ani în istorie, sau masele de fapt trebuie să ia cât mai mult din acest rol?

- Știți ce spunea Horațiu? „Urăsc vulgul profan”. Cea mai umilită țară din lume e America. Absolut. Prin acțiune masonică, prin mafii politice... Acolo la conducere este întotdeauna o elită economică, nu inteligentă. Bush nu are nici o inteligență, e un biet om oarecare. El și Condoleeza Rice și toți aceștia sunt implicați în

Cuvinte vii 109

problema petrolului, așa că toate acțiunile sunt așa cum sunt. Nu îi interesează pe ei nimic în privința populației. Nivelul cultural al populației este foarte, foarte mic. Sunt poate milioane de analfabeți care trăiesc muncind, și apoi toată această clasă medie care susține întreaga Americă. Dar când un element este foarte bun, începând din liceu este urmărit, ajutat, trimis la facultate, este pus în toate condițiile de a lucra. Iar dacă nu au aceste elemente, le aduc din alte părți. Nu-i interesează nimic altceva. Și toată această masă este condusă de intelectuali elitiști, care fac tot ceea ce fac spre folosul tuturor, pentru că ei vor să le meargă bine în afacerile lor. Și așa merge toată mașina aceasta americană, care este o mașină coruptă. Și toți sug din clasa medie. Clasa medie plătește toate taxele, clasa medie muncește și ziua și noaptea, clasa medie respectă legile. Cei de sus nu-și plătesc taxele, ca și la noi, cei de jos nu plătesc că nu au cu ce plăti și trăiesc din munca clasei medii. Toată această clasă medie masivă și obscură duce înaintea întreaga societate americană. Câteodată se mai răscoală și apare la alegeri acea voce mută, cum o numesc americanii, care își spune cuvântul împotriva unui candidat. Dar dacă totuși candidatul este înșurat și are copii, dacă este moral, dacă are un câine pe care îl iubește, pisici... atunci totul este bine!

X.a biserica Părintelui din America

- Spuneți-ne cum e, prin comparație, viața bisericească din America și cea din România?

- În America suntem foarte risipiți, pentru că fiecare lucrează unde poate. Nu există parohie în jurul bisericii. În jurul bisericii mele cred că locuiesc numai patru-cinci familii. Restul stau la patruzeci de kilometri, la șaiszeci de kilometri, la două sute de kilometri, cum sunt cei de la Richmond, care nu au acolo biserică, dar nici la noi la biserică nu pot veni în fiecare săptămână. Așa că vin de două ori pe lună și vă închipuiți că nu se poate lega o prietenie prea strânsă între credincioși, deși noi, la sfârșitul Liturghiei, avem o sală socială unde coborâm și doamnele aduc prăjituri, fructe, se bea o cafea cu niște covrigi și acolo se leagă prietenii... Dacă este parastas, cine are

110 Părintele Qheorghe Calciu

parastas de patruzeci de zile sau de un an, îl face acolo, pune masă pentru șaptezeci-optzeci de oameni... Acolo dacă cineva nu are de lucru, întreabă și oamenii se ajută. Acestea sunt de fapt undițele lui Iisus Hristos, pe care le aruncă în popor. Pentru că unii vin acolo la biserică ca la un club. Și întreabă: „Acolo se vorbește românește?”. „Da, se

vorbește românește!”. „Sunt oameni mulți?”. „Nu sunt așa de mulți, dar sunt oameni buni!”. „Acolo sunt fete ca să mă însor?”. „Da, sunt și fete!”. Și aceasta este tot o undiță. Altă undiță e când cineva vrea să facă nuntă, și le zic:

- Dar, cine sunteți voi, că nu v-am văzut
niciodată?

Iar ei răspund:

- Păi, noi suntem din Pensylvannia...
- Dar nu ați venit niciodată la noi la
biserică?

- Nu, nu am venit, spun ei.
- Păi de unde știu eu că sunteți creștini?
- Părinte, nu avem altă mărturie decât

pe noi!

- Și nu-L mințiți pe Dumnezeu?
- Nu părinte, nu-L mințim.

Și îi cunun. Normal era să-mi fi arătat certificatul de botez, dar atunci de unde să-l ia? Și stau de vorbă cu ei. Le explic ce înseamnă Taina Nunții, ce se întâmplă cu ei, ce obligații au unul față de altul. Cum el reprezintă pe Hristos și ea este Biserica... Lor li se par lucruri extraordinare, n-au mai auzit așa ceva. Și se miră, se minunează: „Cum, eu sunt ca Hristos și tu ești ca Biserica...?!”. Li se par lucruri absolut inedite, așa, de pe tărâmul poveștilor...

Sau altul vine să se însoare! îi găsesc ori nil-i găsesc o fată, el totuși vine și caută. Și încet-încet sunt prinși, pentru că toți aceștia vor rămâne în biserică. Văd că acolo este Duhul lui Dumnezeu, este bine, prietenie, este înțelegere. Slavă lui Dumnezeu, am o parohie liniștită, nu mă pot plânge! Dacă sunt neînțelegeri, sunt așa, de suprafață. Eu tot timpul le zic să lase supărările și grijile lumii afară, pe treptele bisericii, pentru că la sfârșit le găsesc tot acolo. Și se creează un fel de frățietate, determinată și de constrângerea mediului, pentru că America este o țară în care te pierzi dacă nu ai pe cineva, dacă nu ai un sprijin. Sau te orientezi numai spre muncă până
Cuvinte vii 111

cazi jos, ca să faci avere, sau te distrugi psihic. Și atunci avem această frățietate. Dar în ciuda acestei frățietăți pe care afirm că am reușit s-o creez în lumea aceea, aici în țară e un alt duh, cu totul alt duh! Un duh care lucrează în oameni, care lucrează în mine.

Eu sunt un om în vârstă, am optzeci de ani. Dacă mă invită maicile din Alaska - că ele țin foarte mult la mine, mă cheamă luni de zile, ani de zile mă cheamă și nu mă duc, că sunt la o zi de zbor cu avionul - mi-e greu să mă pornesc, că sunt bătrân (pe urmă însă, dacă mă pornesc, ca la Coșbuc, joc până la sfârșitul horei!). Dar îmi e greu să mă pornesc! Dar când vin în țară, nu am nici un fel de greutate... Piciorul meu zburdă ca al mielului, ca al iedului! Vin fără nici un fel de greutate, mă trage duhul aici! Și-s întristat că așa sunt vremurile, așa sunt timpurile, că nu mă pot întoarce definitiv...! Așadar, părinților, vă rog să aruncați undițele în mulțimile acestea care vin la biserică. Și-o să-i prindeți pe toți!

Ortodoxia din Alaska

- Părinte, vorbiți-ne despre ortodoxia din Alaska!

- Alaska e un pământ a cărui populație este ca fond ortodoxă. Ei au fost botezați de către ruși. Câtă vreme băștinașii de acolo, aleuții, au putut să-și câștige viața prin pescuit, cu bărcile lor simple, cu setcile lor simple, cu uneltele lor, își câștigau existența, își întrețineau familia și era foarte bine. În momentul în care au început pescuirile industriale, când kilometri întregi de mare erau înconjurați de plase în care creșteau peștii în mediu natural, ei s-au trezit fără nici un sens. Nu își mai puteau câștiga existența, pentru că peștii se luau din crescătoriile industriale și ei nu mai aveau ce să facă. America le-a oferit un ajutor social de 600-700 de dolari de familie și încet-încet

acești aleuți și eschimoși băștinași au decăzut, pentru că nu mai munceau, aveau bani destui, nu aveau pe ce cheltui, primeau și hrană și bonuri de carne și așa mai departe, stăteau la televizor, beau țuică și băuturi alcoolice, tinerii se uitau la televizor, nu mai voiau să muncească și în decurs de treizeci de ani toată populația băștinașă a căzut în cel mai teribil marasm. Spuneau preoții de acolo că mai mult de treizeci și cinci la sută din copiii care se nasc în prezent sunt copii

Cuvinte vii 111

cazi jos, ca să faci avere, sau te distrugi psihic. Și atunci avem această frățietate. Dar în ciuda acestei frățietăți pe care afirm că am reușit s-o creez în lumea aceea, aici în țară e un alt duh, cu totul alt duh! Un duh care lucrează în oameni, care lucrează în mine.

Eu sunt un om în vârstă, am optzeci de ani. Dacă mă invită maicile din Alaska - că ele țin foarte mult la mine, mă cheamă luni de zile, ani de zile mă cheamă și nu mă duc, că sunt la o zi de zbor cu avionul - mi-e greu să mă pornesc, că sunt bătrân (pe urmă însă, dacă mă pornesc, ca la Coșbuc, joc până la sfârșitul horei!). Dar îmi e greu să mă pornesc! Dar când vin în țară, nu am nici un fel de greutate... Picioarul meu zburdă ca al mielului, ca al iedului! Vin fără nici un fel de greutate, mă trage duhul aici! Și-s întristat că așa sunt vremurile, așa sunt timpurile, că nu mă pot întoarce definitiv...! Așadar, părinților, vă rog să aruncați undițele în mulțimile acestea care vin la biserică. Și-o să-i prindeți pe toți!

Ortodoxia din Alaska

- Părinte, vorbiți-ne despre ortodoxia din Alaska!

- Alaska e un pământ a cărui populație este ca fond ortodoxă. Ei au fost botezați de către ruși. Câtă vreme băștinașii de acolo, aleuții, au putut să-și câștige viața prin pescuit, cu bărcile lor simple, cu setcile lor simple, cu uneltele lor, își câștigau existența, își întrețineau familia și era foarte bine. În momentul în care au început pescuirile industriale, când kilometri întregi de mare erau înconjuțați de plase în care creșteau peștii în mediu natural, ei s-au trezit fără nici un sens. Nu își mai puteau câștiga existența, pentru că peștii se luau din crescătoriile industriale și ei nu mai aveau ce să facă. America le-a oferit un ajutor social de 600-700 de dolari de familie și încet-încet acești aleuți și eschimoși băștinași au decăzut, pentru că nu mai munceau, aveau bani destui, nu aveau pe ce cheltui, primeau și hrană și bonuri de carne și așa mai departe, stăteau la televizor, beau țuică și băuturi alcoolice, tinerii se uitau la televizor, nu mai voiau să muncească și în decurs de treizeci de ani toată populația băștinașă a căzut în cel mai teribil marasm. Spuneau preoții de acolo că mai mult de treizeci și cinci la sută din copiii care se nasc în prezent sunt copii

112 Părintele Qheorghe Calciu

născuți din incest, din mamă și fiu, din tată și fiică, și așa mai departe, toți născuți din incest. Era o populație pe cale de dispariție!

În această perioadă, în ultimii ani, un episcop ortodox a venit în Alaska cu o mână de fier și a revigorat Ortodoxia. A mers prin satele aleutine, a căutat tineri mai răsăriți, chiar dacă aveau 30-40 de ani și i-a dus în insulele Kodiak, la seminar. A adus profesori acolo și i-a instruit pe acești tineri în trei-patru ani și pe toți i-a obligat apoi să se întoarcă în satele lor. Și astfel s-a ridicat duhul aleuților, s-a ridicat sentimentul ortodox în ei! S-a ridicat conștiința că trebuie să muncească. Este foarte important, foarte important cum a slăbit toată această populație ortodoxă căzută în beție, în alcool, în drog, în perversități... Vor mai trebui încă mulți ani să-și revină. Dar acești tineri aleuți sunt foarte activi, vorbesc în limba lor, vorbesc în numele lor și îi câștigă. Așa, încet-încet, se reinstalează duhul original al Ortodoxiei adus acolo de ruși, de Sfântul Valaam de Alaska, de Sfântul Inochentie și de toți ceilalți.

.Despre convertirile din America

-

America!

Părinte, vorbiți-ne de convertirile din

care caută, care nu sunt satisfăcuți de viața pe care o trăiesc, asemeni tânărului din Evanghelie care nu era mulțumit de cunoașterea adevărului din Vechiul Testament și care doresc ceva nou. Sunt tineri care pornesc pe căi greșite, în diverse secte, grupuri, bande hippy, pank... Toți sunt nefericiți. Acești tineri nu s-au putut acomoda lumii și simțeau nevoia de ceva mai bun. Și n-au găsit ceva mai bun pentru că n-au venit la Biserica lui Hristos ca să vadă lumina. În același timp am cunoscut oameni care, trecând prin tot felul de tribulații ale vieții acesteia, tineri sau bătrâni, descoperă pe Dumnezeu, descoperă Ortodoxia. Am fost la Indianapolis și în Memphis, la biserici de americani convertiți recent la Ortodoxie sau pe cale de convertire. Majoritatea provin din baptiști, din penticostali, din atei, din homeless sau din bandele acestea de hippy. Toți căutau ceva și au descoperit Ortodoxia. Să știți că au un foc, au un har a¹ redinței, au o Cuvinte vii 113

râvnă extraordinară. Fac toată gestică ortodoxă, fac închinăciuni adânci, se pleacă unul în fața celuilalt, exact ca în Biserica primară! Când vin la biserică sărută toate icoanele la rând, ard lumânări, cântă cu toții la strană... Au un foc al credinței în ei! Nu au știința ortodoxă în ei, în vreme ce noi cunoaștem Ortodoxia chiar dacă nu am studiat. Căci tot am auzit ceva la biserică, tot am văzut-o pe bunica, sau pe părinți, sau cunoscuți care se închină într-un anumit fel. Adică este ceva mai adânc în noi, în sensul că noi purtăm Ortodoxia în inima noastră încă din secolul I, de la Sfântul Apostol Andrei. Noi am fost ortodocși dintru început. Iar acești oameni mă cheamă să le povestesc despre Ortodoxie, despre tradiția noastră ortodoxă, despre viața mănăstirească, despre cum crește duhovnicia în țara românească ca din pământ, în mod natural, fără presiuni asupra nimănui, din Duhul lui Dumnezeu care protejează țara noastră și din darul Maicii Domnului.

Am fost într-un campus de părinți, copii și bunici, departe, la vreo două ore de Memphis, într-un parc public care avea cabane, și aveau un fel de acoperământ, un șopron, așa, unde se puteau ține slujbe religioase. Au instalat acolo o mică capelă, au adus sfeșnice și tot ce mai trebuia... Erau 17 cabane mari, inclusiv sufrageria și toate costau pe zi 150 dolari, foarte ieftin. În fiecare zi, toți copiii și bătrânii erau la slujbe. Să vedeți copii de doi-trei ani cum se închină, cum se pleacă în fața icoanelor, a preoților și în fața părinților lor, cum, neajungând să sărute icoana, o ating cu mâna și își sărută degetele! Am trăit într-o spiritualitate extraordinară... În fiecare zi se făcea ceva instructiv. După slujbe se țineau cursuri pentru copii, unde învățau să picteze icoane. Seara se țineau conferințe, sau copiii făceau spectacole religioase. De data aceasta când am fost, au făcut un spectacol religios cu subiectul celor șapte tineri care au dormit două sute de ani într-o peșteră, în vremea lui Decius. Să vedeți copii așa mici, de șase-șapte ani, de doisprezece ani, cum își recitau rolul și erau așa pătrunși că ei sunt cu adevărat tinerii aceia șapte pe care Dumnezeu i-a adormit ca să nu-i ucidă Decius și după două sute de ani i-a trezit la viață!

Era o atmosferă de duhovnicie căreia îi lipsea numai tradiția

114 Părintele Qheorghe Calciu

noastră ortodoxă. De aceea mă cheamă la ei, să le povestesc despre Sfinții noștri, să le povestesc despre viața călugărească, despre ascultare, despre cum se intră în mănăstire și cum se trăiește până la moarte, despre părinții spirituali ai Bisericii noastre. În timpul comunismului, mai mult decât în orice altă țară, Dumnezeu ne-a dăruit nouă, românilor, părinți spirituali care au menținut trează lumina credinței.

Poate niciodată n-am avut așa părinți duhovnicești cum am avut acum: un părinte Cleopa, un părinte Argatu, un părinte Paisie Olaru, părintele Ioanichie Moroi, părintele Ioanichie Bălan, părintele Iustin Pârvu... Părinți extraordinari, la care vin mii de oameni, în fiecare zi vin sute și mii de oameni să ia măcar o binecuvântare. Le-am spus cum atunci când a murit părintele Cleopa, aproape douăzeci de mii de oameni de peste tot au

venit la înmormântare și au rugat pe episcop să îngăduie să se rupă tradiția călugărească care cere ca atunci când un călugăr moare, să i se acopere fața cu mantia, ca să nu fie văzut. Și credincioșii au cerut episcopului să-i vadă fața până îl vor îngropa și episcopul a acceptat. Și neputând să meargă călugării cu sicriul pe umeri, pentru că era prea multă lume, l-au dat din mână în mână, de la biserică până la cimitirul mănăstirii, câteva sute de metri. Și asta era în decembrie, în iarnă, în frig. Iar a doua zi, de dimineață de la șase oamenii erau strânși la mormântul lui. Toată noaptea îl vegheaseră! Aceasta este tradiția ortodoxă.

Noi, în America n-avem tradiție. Noi venim o zi la biserică și cu asta am terminat. Duminica îi poftesc la Vecernie și mai mult de patru, șapte, zece oameni nu vin. Fiindcă n-avem duhovnicia aceasta puternică, să ne cheme la Dumnezeu. În fiecare dimineață forestierii, lucrătorii la pădure, la ora șase sunt la biserică, să asculte Liturghia și pe urmă pleacă la muncă, iar seara când se întorc de la lucru se opresc la Vecernie ori la priveghere. Și sunt oameni muncitori, care lucrează toată ziua în pădure tăind la lemne, care merg pe jos, care n-au mașină, nu trăiesc comod, care n-au frigiderul plin de mâncare, ci adeseori trăiesc cu pâine și mai știu eu ce, dar «unt prezenți la biserică. Așa sunt acești americani convertiți. Și n

ți că sunt mii s

Cuvinte vii 115

mii de americani care se convertesc.

Am întâlnit acolo un tânăr de douăzeci și unu de ani, care de la paisprezece ani a trăit homeless, a folosit drogurile, băuturile alcoolice, excesele sexuale, toate păcatele lumii, de la paisprezece ani... Pentru că familia lui s-a despărțit, iar el nu a mai avut unde să meargă. Și-mi spunea: „Noaptea stăteam și plângeam. Stăteam și plângeam pentru că simțeam că sunt al nimănui. Eram într-o singurătate și o izolare totală. Plângeam nopți la rând. Pe urmă am fost arestat pentru droguri, iar în închisoare m-am tulburat și mai mult pentru că am zis că viața mea s-a sfârșit. Și am simțit că înnnebunesc. Când am ieșit din închisoare am văzut o biserică. Am intrat acolo și m-am rugat adânc lui Dumnezeu să mă ajute. Niciodată în viața mea nu am plâns ca atunci. Și Dumnezeu mi-a scos în cale o călugăriță. Am văzut o femeie îmbrăcată în negru, care mergea de la librăria bisericii la mănăstire. În fiecare zi, la aceeași oră, această femeie trecea cu ochii plecați, îmbrăcată în negru. Nu știam cine este, dar am simțit un fel de atracție spre ea. Gândeam că așa cum eu fusesem un străin în lumea aceasta, așa și ea era o străină în lume. Credeam că nu are pe nimeni. Poate și ea avea un necaz, căci se îmbrăca în negru. M-am dus și am oprit-o: Doamnă, pot să vorbesc cu dumneavoastră? Pot să vin până unde locuiți?... Da, poți să vii, mi-a spus. Și am început discuția la unsprezece noaptea și am terminat după trei dimineața. Din clipa aceea am cunoscut pe Dumnezeu. Am simțit că Dumnezeu mă iubește. Maica aceea m-a convins. Și viața mea s-a schimbat total”.

Și așa ca el sunt mii și mii. Am cunoscut un tânăr catehet care trebuia să primească Botezul, probabil în câteva luni. A venit la mine într-o dimineață și m-a întrebat: „Părinte, știți unde eram eu acum un an...?”. Era un tânăr foarte frumos, cu o față angelică. Și mi-a zis: „Acum un an eram în Memphis, în parc și cântam muzică rock pentru patru-cinci mii de tineri, toți într-o stare de nebunie. Și am întâlnit pe un părinte ortodox și ne-am lăsat de toate, eu și soția mea. Acum suntem la biserică și așteptăm să fim botezați. Credem că Dumnezeu ne-a binecuvântat!”.

Vedeți, din toate categoriile se convertesc tinerii. Am fost la

116 Părintele Qheorghe Calciu

închisoarea din Indianapolis. Era o închisoare de minore, fete între 14 și 18 ani. Erau patru sute de fete tinere și câteodată, ne spunea directorul școlii de acolo, sunt și opt sute de fete. Am stat de vorbă cu ele, am avut două conferințe acolo, într-o clasă și apoi în biblioteca școlii. Erau toți copii normali, aveau fețe curate, aveau priviri limpezi! Majoritatea erau pentru prostituție acolo, altele pentru furt, câteva erau pentru crime,

asasinate împotriva părinților, asupra iubiților... S-au uitat lung la mine și la maici, am fost cu maica Cathe și maica Macaria și ne-au pus tot felul de întrebări, la început stupide:

- De ce maica e îmbrăcată așa tare în negru?
Maica i-a spus:
- Pentru că noi nu mai suntem din lumea aceasta, am ieșit din ea, noi suntem ai lui Dumnezeu.
- Și de ce purtați rochii așa largi?
- Pentru că dorința noastră este ca să nu mai avem trup, ci să trăim ca îngerii, iar trupul nostru să nu se mai vadă și nimeni să mai gândească despre noi cu o gândire pătimasă, trupească. Noi suntem îngerii lui Dumnezeu pe pământ.
- Dar sunteți măritată?
- Nu, nu sunt.
- Dar dumneata ești însurat? m-au întrebat pe mine.
- Da, eu sunt.
- Și de ce te îmbraci în negru, ca să nu ți se vadă trupul?
- Nu, i-am spus, dar și preoții, ca și călugării, sunt ieșiți din lume.

Apoi au început să ne întrebe ce înseamnă preoția, călugăria, și pe urmă să întrebe pentru sufletul lor, de ce sunt ele în închisoare... Și le-am zis că au încălcat legea. Dar ele au spus că nu știau de existența legilor pe care le încălcau:

- Căutam și noi o bucurie în viața aceasta, pentru că părinții noștri nu ne-au iubit, sau erau în închisoare și n-am găsit altă bucurie decât să ieșim pe stradă, să devenim prostituate, sau să folosim droguri, sau alcool și așa mai departe. Căci nimeni nu ne-a dat nimic!

Realitatea este că nimeni nu le-a dat nimic. Nici închisoarea nu le dădea nimic. Acolo, în închisoare, am găsit afișe mari pe care scria:

Cuvinte vii 117

„have fun in the sun”. Sau, alte afișe: „sun, food, friends and games”. Aceasta era educația lor: soare, mâncare, prieteni și jocuri. Păi sigur că, ieșind din închisoare, nu știau nimic! Iar pastorul lor era o tânără asiatică pe care nici nu știau cum o cheamă. Am încercat să vorbesc cu ea, dar nu știa nimic, era absolut străină de toate lucrurile sfinte. Ce educație putea să le facă...? Am întrebat-o pe maica Cathe, o pictoriță foarte bună, care merge și face educație fetelor de acolo și le învață să picteze, am întrebat-o ce le spune păstorii. Și mi-a spus că păstorii face coruri religioase, cântă mai ritmat, adică: „Have fun...!”.

Nu așa se cresc copiii! Lumea aceasta este atât de plină de suferință...! Nici nu vă închipuiți că toți tinerii aceștia care țipă la părinți că vor libertate, că sunt personalități formate, că vor să fie ceva în viața aceasta, în clipa în care s-au dus de la părinți, intră în suferință și în păcat. Păcatul aduce suferință și suferința aduce moartea. Ar trebui să ne gândim la toți copiii aceștia, măcar în rugăciune. Unii se uitau așa insistent după noi, și erau copii cu tot felul de inele în gură, în nas, în ureche! Unii vin la librăriile bisericilor, vin și citesc cărți religioase, sunt curioși să vadă ce este, mai ascultă muzică religioasă. Alții vin încruntați și pleacă încruntați, nici nu vor să audă... Alții vin încruntați și-și schimbă fața, unii vin și se convertesc. Nu sunt mulți, dar sunt și unii care se convertesc. Dacă vă spun că la mănăstirea de maici din California, din cele treizeci de maici câte sunt acolo, cel puțin cincisprezece sunt de pe stradă, n-o să vă vină să credeți... Un călugăr care

acum predă la Seminarul din Alaska a fost homeless, adus de pe stradă și a devenit foarte râvnitor pentru biserică. Mulți se întorc câteodată la păcatele lor și iarăși vin înapoi. Un călugăr a ieșit de sub ascultarea starețului, a luat mașina mănăstirii și a plecat după viața lui de altădată. S-a întors după un an, foarte surprins că starețul nu l-a căutat cu poliția, nu a spus că a furat mașina, n-a spus că a furat o sumă mare de bani, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat! Și după un an de zile s-a întors pocăit și acum este unul dintre călugării buni ai mănăstirii. Pentru că Dumnezeu lucrează! Și iubirea lucrează.

De aceea Mântuitorul zice să iubești pe aproapele tău. Dacă iubești pe aproapele tău, să știi că-l mântuiești. Învață să iubești și îl

118 Părintele Qheorghe Calciu

vei mântui. Spune Sfântul Apostol Iacov că dacă mântuiești pe cineva, ți-ai adunat comoară în cer. Și acolo se va duce inima ta, la comoara din cer.

Dumnezeu să ne ajute!

VREMURILE DE SFÂRȘIT

Călugării și vremurile de pe urmă

În multe mănăstiri călugării mi-au spus că ei rămân acolo până când se vor pune cipurile, și atunci vor părăsi mănăstirea. E foarte bine, dar le-am răspuns: „Dacă o cetate abandonată este o cetate pierdută, ce se va întâmpla cu o mănăstire!? Aici este loc sfințit, aici sunt oasele călugărilor, ale părinților duhovnicești, ale părintelui Cleopa, ale părintelui Paisie... Toate moaștele acestea vor fi profanate! Rămâneți în mănăstire! Dacă vă vor împușca, veți fi împușcați, dacă vă trimit la pușcărie, veți merge la pușcărie! Dar asta este misiunea voastră, nu să fugiți în munți...” Poate nu-i rău nici plecatul acesta în munți, unde vor veni oameni să-și caute mângâierea... Dar poate datoria lor e să rămână în mănăstirea lor, să apere ideea monahală ortodoxă și națiunea creștină ortodoxă.

X,a sfârșitul veacurilor

-Care va fi sprijinul credincioșilor zilelor noastre când, după cum spune Sfântul Ignatie Briancianinov, la sfârșitul veacurilor nu vor mai exista pouătuitori?

- Nu cred că vor fi mai puțini decât au fost sub comuniști. Vom apela desigur la scrierile Sfinților Părinți, întotdeauna vom face acest lucru, dar cred că Dumnezeu va trimite oameni, va avea grijă de noi. Dumnezeu va rândui cumva, ca la sârbi, va fi o trezire spirituală, va fi o întoarcere la credință, așa cum a fost după comunism. Dumnezeu întotdeauna îl va ridica pe credincios din cădere, îi va ridica pe preoți Cuvinte vii

119

și pe ierarhi din cădere și se vor naște întotdeauna noi duhovnici și noi episcopi.

He apropiem de sfârșit

Din ce în ce mai mult toate teoriile celelalte pierd teren. A căzut comunismul cu prăbușire mare iar acum se prăbușesc ideile materialiste ale lumii. Biruința este a lui Dumnezeu. Ne apropiem probabil de sfârșit. Dumnezeu să ne dea o inimă curată și o vedere deschisă pentru a ști clipa în care El va veni din nou pe pământ. Să ne găsească pregătiți și nu ca pe oamenii pe care Stăpânul din parabolă i-a pedepsit pentru necredința lor și pentru neprimirea cuvintelor pe care împăratul le trimitea prin solii săi.

Partea a treia

fovnXnifc tre.știn(i si v^^rtirK

- Părinte, adresați un cuvânt românilor din țară!

- Aș vrea să știe că am o dragoste mare pentru toți. Dumnezeu mi-a dat mie, dincolo de toate scăderile mele, mi-a dat această putere de a iubi.

Dacă am făcut o biserică în America, am făcut-o pentru că i-am iubit pe fiecare și ei mi-

au răspuns la iubire.

Și omul răspunde la iubire! Să vă iubiți unul pe altul.

Să încetați ura, să încetați vrăjmășia, vrăjmășia frățească, pentru că sunt frați care ajung la lupte, la procese și poate la acte mai grele.

Să instaurăm în această țară dragostea creștină, credința în Dumnezeu și mai ales, să nu ne pierdem nădejdea.

DESPRE NAȚIONALISM ȘI ORTODOXIE

Inima mea este aici, în țară

- Părinte, acum cu ce ocazie ați venit, am auzit că ați fost la Tulcea, v-am căutat... Ce vă aduce totuși în țară?

- Eu nu am rupt niciodată legătura cu țara mea și cu poporul român, niciodată nu am simțit că am rupt legătura, chiar dacă aparent a fost ruptă atunci imediat după Revoluție, sau înainte... Inima mea este tot aici și după ce am început să vin în țară, în fiecare an am revenit cu aceeași dragoste și cu un sentiment deosebit. Adică de fiecare dată mă simt ca și cum aș veni pentru prima dată înapoi în țară...

- Descoperiți defecare dată și la noi ceva nou?

- Da, descopăr de fiecare dată altceva nou. În fiecare an după înălțarea Sfintei Cruci, care este hramul bisericii noastre din America, în prima luni după hram vin în țară să stau trei săptămâni, ca să nu lipsesc de la biserică prea mult, decât două duminici. Am făcut în fiecare an o parte a țării. Prima dată am făcut Moldova, mănăstirile. Și am găsit acolo Stareți cu care am fost în închisoare, monahi cu care stătusem în închisoare... Și mai ales am găsit această puternică credință în mănăstiri, și anti-ecumenismul lor, care este și al meu, pentru păstrarea pură a credinței. Călugării nu se ceartă niciodată cu nimeni, adică ei nu s-au certat cu catolicii sau cu protestanții... Ei s-au rugat totdeauna și asta este și poziția mea. Dar am văzut acest duh care plutește peste Moldova, ca o aripă de înger și face oamenii mai credincioși... Sigur că suntem plini de păcate toți, și ei sunt plini de păcate, mă refer la oamenii aceștia din Moldova, dar au acolo o propensiune, așa, spre duhovnicie și spre credință. Pe

124 Părintele Qheorghe Calciu

urmă am făcut Carpații Orientali, cu mănăstirile de aici, care au un spirit total deosebit față de Moldova, am făcut Ardealul de mijloc și anul acesta am făcut Ardealul de nord și Dobrogea, pe care am lăsat-o la urmă. Toate mănăstirile și tot ce se poate vedea acolo, cu toate rămășițele acestea ale Ortodoxiei, în special în Dobrogea, care are cea mai veche urmă de Ortodoxie. Și dacă Dumnezeu îmi mai dă zile, voi relua aceleași trasee, pentru că simt că într-adevăr inima mea aici este, sufletul meu aici este. Și poate o voi convinge pe preoteasă să ne întoarcem, fiindcă ea nu vrea să vină înapoi, din cauză că fiul meu nu mai vrea să se întoarcă, cu nepotul...

- Și nu aveți curajul să-i lăsați singuri?

- Nu, nu de mine e vorba. Preoteasa nu vrea să se despartă de ei, eu aș veni și mâine. Dar ea nu vrea să se despartă, pentru că... nu știu, așa e dragostea de mamă!

J^espre naționalism

În capitolul 25 de la Matei, versetele 31-32, se vorbește despre Judecata din urmă și se spune acolo: "Când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile, și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre." Atunci va fi Judecata. Biblia vorbește de neamuri și, într-adevăr, din Vechiul Testament până la sfârșitul veacurilor, aceste națiuni sunt responsabile în fața lui Dumnezeu pentru modul în care își îndeplinesc misiunea lor.

Crainic are o interesantă considerație asupra popoarelor alese și asupra căutării unui popor ales. Ne spune că Dumnezeu a încercat câteva experiențe în lumea antică, nu că nu ar fi știut ce se va întâmpla, ci pentru a da fiecărei națiuni, ca neam, posibilitatea de

a-și împlini misiunea sau nu. Prima experiență, spune Crainic, a făcut-o în Mesopotamia. Dar popoarele urice au eșuat în orgoliu: au făcut turnuri care să se înalțe până la cer, să ajungă până la Dumnezeu. Atunci Dumnezeu și-a mutat atenția spre poporul egiptean: cu o cultură extraordinară, taine deosebite, indescifrabile

Cuvinte vii 125

pentru noi, construcții cu semnificații... Și poporul egiptean a eșuat în magie, pentru că a început să dezlănțuie niște forțe umane, niște puteri ascunse telurice sau ancestrale. S-a adresat apoi poporului grec, care a avut o gândire filozofică, o concepție despre cosmos, despre relațiile sociale, însă aceștia au eșuat în raționalism. Grecii și-au pus toată încrederea în rațiunea umană, în filozofie și au făcut-o cu patimă. Nici astăzi filozofia europeană nu s-a eliberat de influența greacă. S-a îndreptat apoi spre poporul evreu, ultimul dintre popoare cărui i s-a adresat. Și evreii au eșuat în formalism: ei credeau că dacă faci milostenie la colțul străzii, dacă suni din trâmbițe ca să se adune oamenii și să te slăvească (vă aduceți aminte de pilda vameșului și a fariseului), aceasta este plăcut lui Dumnezeu. Așa s-a stins chemarea de la început a poporului evreu. Și atunci Dumnezeu a chemat neamurile, națiunile. Noi suntem dintre cei chemați. Domnul ne-a dăruit învățătura Mântuitorului și așa am pornit mai departe să trăim creștinismul ca națiuni.

Dar nu numai în Noul Testament, ci și în Vechiul Testament avem problema națiunilor. În istoria poporului evreu, care și-a trădat și misiunea și credința, se știe că de fiecare dată când scăpau de sub controlul conducătorilor lor, își făceau viței de aur și se întorceau înapoi în idolatrie, chiar în templu. Pentru aceasta Dumnezeu îi pedepsea de fiecare dată, până când a hotărât să rămână ca popor ales, din care să Se nască Mântuitorul.

În afară de aceasta, Sfânta Scriptură vorbește despre îngerii națiunilor. Însă să nu înțelegem ca în concepția musulmană în care, dacă se bat națiunile între ele, se bat și îngerii între ei. Îngerii națiunilor nu se bat între ei, ci conduc națiunile spre un țel spiritual. Națiunile, creștine sau nu, cum spune Sfântul Apostol Pavel, care au ascultat de înger, au supraviețuit, iar celelalte au dispărut. Națiunile care nu și-au îndeplinit misiunea au dispărut. De aceea națiunea română, dacă nu își va îndeplini misiunea creștină sau ortodoxă, va dispărea și ea. Dar și îngerii sunt chemați într-un sens la răspundere de către Dumnezeu, ca să vadă dacă ei și-au întins aripa lor peste națiunea respectivă. Dacă vă aduceți aminte, în Apocalipsă se vorbește despre cei șapte îngeri, cele șapte Biserici (Filadelfia, Laodicea

-

126 Părintele Qheorghe Calciu

și așa mai departe). Deci până la sfârșitul veacurilor, până la Apocalipsă, îngerii apără națiunile.

Consider că nu există o erezie a naționalismului, așa cum zice Pleșu; erezia ține de credință. Dumnezeu a creat neamurile, le-a dat o misiune și le-a dat un înger. Noi, ca membri ai națiunii, oriunde ne-am afla, în România sau în America, suntem sub protecția îngerului națiunii. Dacă ne-am împlinit misiunea ca persoană în lume, suntem judecați pentru faptele noastre. Însă suntem în aceeași măsură judecați și pentru sfârșitul neamului, pentru misiunea pe care neamul și-a împlinit-o sau nu, dacă în cadrul neamului am avut o misiune oarecare. Și nu există persoană în lumea aceasta care să nu își aibă misiunea ei în istoria neamului său: prin credință, fapte bune, mergerea la biserică, prin toate aceste acțiuni creștine care vizează raportul nostru față de Dumnezeu. Indiferent unde ești, de la cel din urmă țăran, până la cel mai de sus conducător de stat, misiunea este aceasta: să respecti poruncile dumnezeiești. Prin respectarea legilor divine fiecare persoană contribuie la afirmarea unei națiuni în planul lui Dumnezeu, la împlinirea misiunii pe care Dumnezeu a încredințat-o fiecărei națiuni. Noi toți suntem aici reprezentanți unui neam, ai unei națiuni.

În viața mea am încercat să păstrez acest echilibru între adevărata credință și sensul mistic al națiunii, al neamului. Vorbesc așa, folosesc când cuvântul neam, când națiune. Dar între națiune și neam este o mare diferență: națiunea este un termen politico-social, pe când neamul este un termen mistic. Sensul de neam are încărcătura lui mistică, creștină, pentru că neamul este în raport cu Dumnezeu. Am încercat ca în viața mea publică de preot să realizez această armonie între rolul istoric în cadrul unei națiuni creștine și rolul istoric al fiecărei persoane în parte.

În momentul de față națiunea și naționalismul sunt persecutate pentru că există o conspirație internațională care încearcă să spargă orice personalitate a unei națiuni, pentru a se instala un guvern care să conducă întreaga omenire. Auziți de tot felul de organizații, euro-nu știu cum, tot felul de intruziuni, de pătrunderi ale organismelor internaționale, ale mondialismului internațional în

Cuvinte vii 127

cadrul națiunii noastre. Probabil că aceasta este îngăduința lui Dumnezeu. Problema este că aceste organisme vor hotărî dacă națiunea are dreptul să nască copii sau nu, dacă are voie să facă un anumit lucru sau să nu îl facă, dacă națiunea are dreptul să fie bogată sau săracă. La Cairo, acum câțiva ani s-au adunat aceste foruri internaționale pentru a hotărî care să fie regimul nașterilor, care popor să reducă nașterile și care nu. Toate acestea sunt forme anti-divine, împotriva lui Dumnezeu, ale unor foruri care n-au de-a face cu Dumnezeu, cu Constituții în care nu se pomenește numele lui Dumnezeu, cum este în Uniunea Europeană, cu o Constituție ca și la noi, în care nu se spune mare lucru despre Dumnezeu.

Însă spre bucuria mea constat că aici, în țară, încă se poate vorbi despre Dumnezeu, că El este prezent, că se face religie în școli, ceea ce în America nu se face, că oamenii sunt religioși, iar bisericile există și sunt pline, că mănăstirile sunt căutate.

Vreau să vă mai spun că cercetând viața neamului nostru în această istorie tulburată și distrugătoare a comunismului, am observat că țara noastră a avut în perioada de persecuție cei mai mulți părinți duhovnicești - stareți, preoți, călugări - și că a fost tot timpul o mare gravitație a poporului în jurul mănăstirilor. Aceasta a fost o protecție a Maicii Domnului! Și celelalte țări au avut, și Bulgaria, și Rusia, dar ca proporții, am avut în România cele mai multe figuri de părinți spirituali, oameni care au depășit granițele țării, nu doar că au fost cunoscuți într-un cerc oarecare... Când am fost odată la părintele Cleopa, în toamna anului în care a murit, era afară cu oamenii și au venit patru episcopi să îi asculte cuvântul și să primească binecuvântare. Patru episcopi veniți din Orient! Și aceștia îi cereau binecuvântarea, căci era mai eficace și mai sfântă decât a episcopilor. Vorbesc deci de acești părinți spirituali, a căror faimă duhovnicească a depășit limitele națiunii noastre.

Dumnezeu a avut grijă de noi, pentru că am fost țara cea mai încercată, cu cea mai sălbatică conducere! Pentru că am fost cel mai aproape de ruși și ei ne-au trimis agenții lor, ofițeri și securiști care au oprimat acest popor și au căutat să șteargă din memoria Bisericii, a neamului nostru, sacrificiile pe care tinerii din timpul prigoanei

128 Părintele Qheorghe Calciu

comuniste le-au făcut prin lupta pentru biruința creștinismului, a sufletului, a Duhului lui Dumnezeu din inimile noastre.

Ortodoxia este cea care păzește astăzi românismul. De aceea amenințarea, în ceea ce privește Europa Unită, stă în distrugerea sentimentului ortodox și național. Câtă vreme Ortodoxia va exista, va exista și românism și naționalism în toate țările, nu ca o boală, ci ca o virtute divină. Boala este internaționalismul, care egalează totul, care trece ca un tăvălug peste conștiință și peste suflete, care face din toată lumea aceasta un fel de aluat din care conducătorii politicii internaționale făuresc omenirea cum vor ei.

Noi mulțumim foarte mult Bisericii Ortodoxe pentru tot ce a făcut pentru neamul românesc. Sigur că s-au întâmplat și lucruri care ne-au îndurerat la vremea respectivă,

dar există preoți și călugări care susțin ideea naționalistă și care înțeleg că națiunea este o creație a lui Dumnezeu și nu o entitate istorică, o categorie istorică apărută după Revoluția franceză, cum spun unii. Nu este ceva ce a apărut în istorie după un anumit eveniment, ci este o categorie a firii, ontologică. Indiferent de invazia Occidentului, indiferent de bunul trai pe care l-ar aduce Comunitatea Europeană și cu care ar cumpăra sufletele, cum s-a și întâmplat, atâta vreme cât există biserici ortodoxe, preoți, mănăstiri, nu mă tem, pentru că va rămâne tăria credinței ortodoxe.

Ne păstrăm așa cum suntem. Nu ne interesează ce face Europa. Noi avem structura noastră spirituală și rămânem credincioși, suntem consecința creștinismului și Ortodoxiei și rămânem pe această linie. Sigur că vor fi și deviații, dar pentru cei care reprezentăm cu adevărat esența națiunii și a credinței, rămânem în ceea ce trăim acum.

J[^]espre folclorul românesc

Am constatat că toată cultura noastră folclorică este inspirată din Sfânta Scriptură, cu toate că are și unele elemente vechi, dinainte de creștinism, dar care s-au șters în timp prin introducerea noțiunilor creștine. Dacă știți, când împăratul Irod i-a tăiat capul Sfântului Ioan Botezătorul, i-a spus Salomeei (fiica soției sale celei Cuvinte vii 129

de-a doua), care a dansat în fața lui: cere-mi orice și-ți voi da până la jumătate din împărăție. Așa spune și împăratul Roșu, când fiica lui este răpită: aduceți-mi fata și vă dau totul până la jumătate din împărăție.

Așa s-au preluat - aproape textual - unele sentințe din Biblie de către neamul nostru. Așa am constatat două-trei colinde foarte frumoase. Să știți că mai adâncă teologie privind Nașterea Domnului decât în colindele noastre nu am văzut în folclorul celorlalte popoare. Românul, când a făcut colindul, a știut că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, că a venit în lume ca să Se răstignească, a știut că au venit magii la El. A știut toate acestea din ceea ce spune Sfânta Scriptură.

Fără îndoială că aceste creații populare au fost verificate apoi de preoți, ca să nu se fi introdus cumva elemente păgâne. Dar toate acestea sunt extrem de adânci. Iar părintele Stăniloae spune așa: Hristos nu S-a născut o dată și pe urmă a plecat din lume, ci în sens mistic, neînțeles pentru noi, El Se naște în fiecare an. La fiecare Crăciun, Mântuitorul Se naște din nou... Așa spun și toate colindele: Se naște Hristos! „Se naște” nu înseamnă că S-a născut acum 2000 de ani, lucru care nici măcar nu interesează! Așadar colindul nostru creștin, mistic, românesc are ideea acestei prezențe, a acestei eternități a Nașterii lui Dumnezeu. Și despre înviere tot așa.

Cu părere de rău spun că sunt multe lucruri care nu-s destul de cercetate în folclorul românesc. Sunt multe legende populare inspirate din viețile Sfinților și din Evanghelie. Așa este și legenda Sfântului Mucenic Gheorghe. Eu am crescut în Deltă. Brațul sudic al Dunării se numește Sfântul Gheorghe, iar sătucul de la vărsarea acestui braț în Marea Neagră se cheamă de asemeni Sfântul Gheorghe. Când eram copil am auzit o legendă despre Sfântul Gheorghe. Pentru că Sfântul Gheorghe s-a luptat cu balaurul, care reprezenta păgânismul, deși Sfântul a fost învins trupește, însă spiritual a învins păgânismul, pentru că multă lume s-a convertit văzând chinurile lui, puterea credinței lui și minunile pe care le-a făcut. Și spune legenda aceasta din Dobrogea că Sfântul Gheorghe a urmărit balaurul, l-a rănit și l-a urmărit de-a lungul Dunării. Când a ajuns la brațul Sulina, care este un braț drept și ușor de parcurs, balaurul s-a ferit să meargă pe acolo și a tăiat pământul Dobrogei

130 Părintele Gheorghe Calciu

direct spre Marea Neagră. Și din cauză că balaurul se zvârcolea tot timpul din cauza rănilor făcute de Sfântul Gheorghe, brațul Sfântul Gheorghe este mai zigzagat, nu este ca Sulina sau Chilia, ci este așa, mai strâmt, din cauza zvârcolirii balaurului. Când a ajuns la Marea Neagră, înainte de a scăpa în mare, Sfântul Gheorghe i-a dat lovitura de grație, străpungându-i capul cu sulița. Balaurul a fugit și coada i-a rămas pe mal și până

a murit a făcut acele guri, forme de relief prin care Dunărea se varsă în mare. Și așa oamenii au dat brațului și satului acela numele Sfântului Gheorghe. Legenda este foarte frumoasă și eu am rămas cu această imagine și multă vreme am crezut că așa este. Că Sfântul Gheorghe a fost la noi în Dobrogea. Și așa sunt multe legende la noi.

.Despre pecetea legionarismului

- De o bună perioadă apare această acuză că apartenența la Mișcarea Legionară din tinerețea unor oameni de fapt a marcat întreaga viață și opera lor totală, și vezi-Doamne, ea trebuie pusă la index. Să nu uităm de scandalurile de acum trei ani din Franța pentru Emil Cioran, iar acum cel în jurul numelui lui Noica...

- Aceasta e o răzbunare a evreilor, pentru că ei sunt exclusiviști, ei nu acceptă nimic din ceea ce ar face o anumită opoziție față de influența lor în lume. Eu nu am nimic împotriva evreilor, dar nu îi socotesc pe evrei ca pe un popor bolnav, pe care trebuie numai să îl lauzi, să îl mângâi și să-i dai medicamente...

- Ci cape un popor normal.

- Ca pe un popor normal, sigur că da. Ei au greșelile lor, au valorile lor, ceea ce nimeni nu poate contesta. Dar ca să distrugi o cultură și un om numai pentru că ți se pare că a fost antisemit, asta este o crimă. Pentru că noi recunoaștem toate lucrurile bune ale evreilor: Yehudi Menuhin și toți ceilalți sunt acceptați... De ce operele altora nu sunt valabile, numai pentru că nu sunt făcute în sens filosemit, să spunem așa?

Eu cred că toate aceste lucruri sunt bolnave din punct de vedere spiritual, din punct de vedere cultural și că trebuie să menținem

Cuvinte vii 131

valorile noastre indiferent de unde vin, atunci când ele sunt pozitive față de Biserică și neam.

Teoria lui Stalin

- Părinte, știm că a fost îngăduința lui Dumnezeu pentru păcatele noastre, dar totuși cum a fost posibil să ajungă comuniștii la putere în condițiile în care erau minoritari?

- În 1944, România a fost invadată de armata sovietică. Prima țintă a comunismului a fost să distrugă Biserica, intelectualii și tradiția. În 1948 au început să aresteze intelectualii, călugării și preoții, maicile, și să creeze un gol între vechea generație și cea nouă. Tinerii din noua generație se presupuneau educați ca făuritori ai comunismului. Nu au reușit, deoarece tradiția creștin-ortodoxă era prea puternică în România. Însă au fost suferințe extraordinare. Stalin avea această teorie: "Dacă arestezi numai cinci la sută din populație, teroarea se instalează și nimeni nu mișcă". În România au arestat cinsprezece la sută din populație! De la început atenția lor a fost direcționată asupra Bisericii. Am auzit de statistici care spun că în acel timp existau în România aproximativ 11 000 de preoți ortodocși. Au arestat mai mult de 3 000 de preoți. Noi eram de toți 18 milioane și mai mult de 2 milioane de oameni au fost aruncați în închisori, lagăre de muncă, etc. Majoritatea dintre noi au murit. Tinerii, în special au avut o experiență foarte tristă.

Evenimentele din decembrie 1989

-Aici la noi, după părăsirea dumneavoastră, ce s-a întâmplat în decembrie 1989?

- A fost un teatru. Evident. Interesant că noi, din America, am privit de acolo mai obiectiv lucrurile și am știut că toată această revoluție este de fapt un teatru pe care l-au jucat noii comuniști în fața vechilor comuniști...

- V-ați dat seama din primele momente?

- Cred că și americanii au avut îndoieli, și noi asemenea. Noi în mod instinctiv, ei probabil mai știau anumite lucruri și de aceea tot

132 Părintele Cyheorghe Calciu

timpul am privit cu îndoială tot ce se întâmplă în România.

- Afost Ceaușescu naționalist?

-

Nu. A fost comunist. Toate țările comuniste au fost naționaliste, dar greșit. Au fost naționaliste material, nu pe linia de credință. Naționalismul de credință este unul care poate conviețui în bună ^ pace cu toate celelalte neamuri.

-

Părinte, iertați-mi indiscreția, puteți să ne spuneți de ce după Revoluția din 1989 nu v-ați întors în țară?

-

Ce s-a întâmplat... după Revoluție mulți au încercat să vină în țară și au fost rău primiți. Eu personal am venit în luna martie, după revoluție și am încercat să merg la Patriarhie, să mă împac, să-mi redea drepturile pe care le-am avut, să ștergem tot trecutul... Patriarhia era absolut goală. Nu era nimeni. Am intrat înăuntru, era la ușă un călugăraș care tremura de frică și cine știe ce și-a închipuit... Pentru că prima dată când au venit minerii, a spus unul în public că are o telegramă pe care trebuie s-o citească, dar despre care să nu întrebe nimeni de unde o are, nici măcar Iliescu, care era de față, că e secretul lui...! Și telegrama spunea că eu vin în țară doar cu pretextul parastasului pentru eroi, pentru martiri, așa cum am declarat la aeroport, și că vin de fapt ca să răstorn guvernul. Erau acolo Rațiu, era Coposu, erau liberalii și nici unul nu i-a zis nimic, nici măcar: "Cum adică, dumneata ești deasupra președintelui?"... Nu l-au întrebat nici măcar: "Cum îți închipui domnule, că părintele Calciu vine să răstoarne guvernul?"... Rațiu mă cunoștea foarte bine, dar au tăcut toți. Probabil era o vreme de spaimă a tuturor și ei nu îndrăzneau să zică nici un cuvânt.

Pe urmă Securitatea m-a urmărit tot timpul, vizibil, cu mașinile, preoții care veneau să stea de vorbă cu mine erau arestați sub pretexte de contravenții la circulație, sau mai știu eu cum, și imediat li se spunea să nu ia legătura cu mine. Și ambasada mi-a spus să plec, ambasada americană. Și am plecat, venisem cu pașaport diplomatic. Și mi-am dat seama că cel puțin zece ani eu n-o să mai am acces în țara asta. S-a întâmplat că am venit mai curând. Am ajuns și la Patriarhie... Aceasta a fost situația. Unii au rămas cu răni. Eu nu am rămas cu răni. Am venit la Patriarh, i-am cerut iertare pentru tot ceea ce s-a întâmplat între noi, el m-a iertat, am fost și pe la alți

Cuvinte vii 133

ierarhi... Dar nu toată lumea poate să ierte așa de ușor. Eu am iertat. Eu i-am iertat pe toți.

J^espre tratatul cu Ucraina

-

Asociațiile studențești au protestat împotriva ratificării tratatului cu Ucraina, atunci când eram cumva șantajați pentru a intra în NATO. Ce părere aveți despre acțiunea pe care am avut-o?

-

Printr-o întâmplare, eu i-am scris atunci, în 1997, Primului Ministru o scrisoare cu conținut absolut confidențial, în care îi spuneam niște adevăruri care nu erau ale mele, ci erau ale celor cu care discutasem. Nu știu prin ce împrejurare, nici până acum nu sunt lămurit, scrisoarea confidențială către Primul Ministru a ajuns în presă și a fost făcută publică, spre marea mea durere. Pentru că cei cu care discutasem îmi permisese să le dau numele într-o scrisoare absolut confidențială. Asta mi-a stricat relațiile cu niște oameni care erau pentru noi, pentru țara românească. Între altele spuneam acolo că nu era nevoie să se semneze acest tratat. O declarație de bună vecinătate era suficient. Și totuși tratatul a fost semnat. O argumentație a celor care susțineau semnarea tratatului era că în fond pământurile acelea tot sunt pierdute. Aici era o chestiune de principiu! Chiar dacă pământul era pierdut, tu nu trebuie să achizezi la situația de fapt. Păstrează-ți principiul tău, iubirea ta pentru popor și sentimentul de dreptate pe care-l ai! Altfel poți să faci orice compromis. Compromisul este pâinea

săracului spiritual. Și bine ați făcut că ați protestat!

.Drama Ardealului, între Ortodoxie și greco-catolicism

- Ardealul are o dramă pe care o resimțim tot mai acut. Este vorba de această dispută dintre Biserica Ortodoxă și Biserica greco-catolică. Problema sau drama o înțelegem dacă ne amintim că în anul 1698 Atanasie Anghel a făcut compromisul trecând la catolici, dar cu ideea că ne păstrăm obiceiurile, preoții, slujbele, într-un cuvânt ne păstrăm sufletul ortodox. Ne schimbăm înfățișarea, dar sufletul ni-l păstrăm. Iată că azi, după atâtea

134 Părintele Qheorghe Calciu

secole, sciziunea dintre noi crește, alimentată uneori de oameni de vază, de oameni cu putere. Problema este, în acest context, cum ne raportăm noi la ecumenism, cunoscând de multe ori pe preotul greco-catolic care așteaptă cu diplomatul în mână să slujească după ce am terminat noi slujba, în aceeași biserică? Ce atitudine trebuie să avem, având în vedere că știm că provenim din aceeași biserică mamă, Biserica ortodoxă?

- Nu aveam de gând să ridic problema greco-catolicilor într-o provincie care are drama ei. Însă în privința asta eu am făcut așa, o asemănare. Știți că eu am trecut prin Pitești, că acolo a fost un experiment demonic, că din torturile acelea fizice și psihice, în decurs de luni și luni de zile ajungeai în cele din urmă să gândești că tortionarul tău are dreptate. Pentru că în jurul tău tot creșteau acești tortionari și nu mai aveai nici o posibilitate ca tu să mai judeci normal. Lucrul acesta s-a întâmplat cu mine, de altfel, și în cea de a doua închisoare. Și iată cum s-a întâmplat...

Am fost ținut șapte luni de zile singur într-o celulă în care nu aveam decât seara o scândură care se cobora de la perete, mi se dădea o pătură și dormeam acolo, și atât. Șapte luni de zile în care nu am auzit nimic, în afară de vorbele gardianului care erau numai insulte și numai batjocură. Nu am auzit nici un alt cuvânt omenesc, nu am văzut nici o față decât a gardianului. Și această izolare m-a cuprins din toate părțile. Venea des șeful Securității și-mi spunea: „Toată lumea te-a părăsit! Te blestemă soția ta care a divorțat de tine, te blestemă copilul tău care nu poate să meargă în excursie cu ceilalți copii, pentru că nu-i dăm noi voie! Te blestemă studenții care acum sunt alungați din școli și preoție! Toți te blestemă, ai rămas ca un blestemat în mijlocul societății acesteia!”.

Și a început să-mi intre în cap lucrul acesta. A început să-mi intre tot mai mult în cap. Și din ce în ce mai mult aveam sentimentul că într-adevăr eram un blestemat, că toți m-au părăsit, că nu mai este nimeni în lumea aceasta care să mă iubească, nimeni care să se gândească măcar la mine. N-aveam nici o știre, nu aveam ziare, nu aveam nici o legătură cu lumea exterioară. Și rugăciunea mea slăbise. Mă rugasem foarte mult înainte, dar acum rugăciunea mea slăbise. Și mi-am adus aminte de mama mea. Cuvinte vii 135

Mama mea murise, dar ea a fost o femeie foarte credincioasă și foarte simplă. Credința ei a fost așa de puternică, încât pot spune că n-am învățat la Teologie ce am învățat de la mama mea. Când ne așezam la masă, mama ne spunea: „Nu mâncați până nu vă spun eu ce a zis părintele din Cazanie!”. Și mama ne spunea cu ce a rămas ea în minte. Și atunci, gândindu-mă la ea, i-am zis: „Mamă, tu m-ai învățat pe mine credința! Și tu m-ai părăsit? Și tu mă urăști? Sunt singur pe lumea aceasta? Ia-mă mai degrabă la tine, acolo sus!”.

Iar în noaptea aceea mama mi-a apărut în vis. De multe ori mi-a mai apărut în vis. Dar în noaptea aceea pentru prima dată mama nu mai avea figura pe care o știam eu, o figură bună, blândă, ci o figură foarte încruntată și așteptam de la ea un cuvânt de mângâiere. Și ea mi-a spus: „Cum îți închipui că eu te-am părăsit?”. Și a plecat. A doua zi a venit soția mea cu copilul la mine. Le-au dat voie să vină, pentru că venise Bush în țară și prezentase o listă de deținuți de care a întrebat, dintre care eu eram primul. Adică, mediul în care trăiești, teroarea, tensiunea, influențele psihice care se exercită

asupra ta te pot face să te datini. Că eu nu puteam să rezist influenței securistului care mă ancheta, nu aveam putere. Dacă intram în discuție cu el, mă biruia. Nu aveam putere să rezist, nu aveam putere sufletească, nu intelectuală. Și atunci am preferat, când el mă ancheta și-mi puneă mii de întrebări, să nu-i răspund nimic. Zile întregi n-am răspuns nici un cuvânt! Că mi-am dat seama că toate aceste medii exterioare care au influențat asupra ta, te pot distruge!

Și am asemănat ce s-a întâmplat cu greco-catolicii după Atanasie Anghel cu această presiune ce s-a făcut atunci asupra mea. Pentru că a fost vorba și de niște avantaje... Adică o trădare tot a fost! Chiar dacă ei au zis că ne păstrăm credința, dar lăsați-ne averile, dați-ne copiii la școală, nu mă interesează de celălalt preot care stă în sărăcie, care e alungat din sat, de copiii lui care n-au voie să meargă la școală! Era o trădare, oricum, oricâtă bună credință ar fi avut ei! Era o trădare. Și ei au ajuns cu timpul să creadă că adevărata credință, adevărata Biserică este cea catolică. Și am citit în America un extras din discursul noului Papă, care spunea: „Eu am de gând să refac unitatea Bisericii, și în primul rând cu Biserica Ortodoxă. Dar Biserica Ortodoxă să știe că se întoarce la sânul mamei sale, care este

136 Părintele Qheorghe Calciu

Biserica catolică, nu ca o soră, ci ca o fiică răătăcită! Așa ne vor ei...!

Eu nu spun că greco-catolicii au fost favorizați, ci dimpotrivă, spun că au fost foarte persecutați. Și eu am stat în închisoare cu ei. Nu asta vreau să spun, ci vreau să spun că de vreme ce s-a făcut injustiție în secolele XVTI-XVIII și o altă injustiție acum, să le recunoaștem pe amândouă! M-am dus în Ardeal și am văzut sute de mănăstiri care au fost distruse, sute de mănăstiri ortodoxe! N-a protestat nimeni! De ce vin ei acum la noi să le dăm dreptate? N-a protestat nimeni împotriva greco-catolicilor! Eu am protestat în favoarea lor, am fost chiar foarte drastic pentru a restitui greco-catolicilor toate drepturile lor. În momentul însă în care am citit un articol în care Papa Ioan Paul al II-lea era pentru evoluție, am scris un articol în care spuneam că Papa își arată adevărata lui față! În clipa în care am spus aceasta, am devenit cel mai mare dușman al lor. Și n-am zis nimic de la mine, am citat din revistele lor catolice care făceau critica papei, și din cele protestante, dar mai puțin. Adică, fraților, este acolo o răătăcire și o vrăjmășie...!

Poate și la noi este vrăjmășie și așa dori să nu fie. Pentru că dacă eu spun că sunt antecumenist, nu înseamnă că dau în cap celui care e sectant, nu înseamnă că bag în închisoare pe cel ce este greco-catolic sau că înjur pe catolic. Există o relație creștină în noi, dar niciodată nu renunț la adevărul de credință. Eu zic așa, că atunci când s-a făcut confiscarea drepturilor ortodocșilor care nu au trecut la catolicism, nu a fost în cea mai mare parte vina lor, a greco-catolicilor, ci a fost vina Imperiului Austriac. Dar ei s-au asociat la aceasta. La fel, în momentul în care s-a făcut această îndreptare, după Revoluție, sau când greco-catolicii au fost închiși, nu a fost vina Bisericii noastre.

'Nți vă speriați că nu suntem viteji

- Trăim vremuri grele, cu multă sărăcie pentru țară, când multefamilii nu-și mai permit să-și crească copiii. Ce se întâmplă cu calitatea de român? Înainte se vorbea despre corectitudine, vitejie, iar acum domnește lașitatea, slugărnicia, minciuna?

- Părinții mei au fost țărani, nu au fost bogați, dar au avut o viață decentă, cum era pe vremea aceea. Noi am fost unsprezece copii, iar

Cuvinte vii 137

eu sunt ultimul născut. Nici unul din copii nu a fost avortat, unii au murit în război, alții au intrat în pușcărie, surorile au rămas văduve... și viața a mers așa înainte. Credeți că era mai fericire decât este acum? Înaintea războiului, viața era foarte grea; țăranul își făcea recolta și o vindea pe nimic... Noi nu cumpăram nimic de la târg, totul se țesea în casă și așa trăiam. Dar aici este o problemă de înțelegere: trăim într-o vreme în care bunul trai a

crescut, chiar și la noi în țară și vrem să nu ni-l strice nimic! Dar Dumnezeu spune: „Nu ucide!”, mai ales un copil în pântece, care nu poate nici măcar să strige...

Dacă avem o vitejie duhovnicească, a credinței, a dragostei de Biserică și de neam, a convingerii profunde că Dumnezeu ne iubește și nu ne va părăsi niciodată, atunci nu vom mai săvârși păcate, pentru că acestea nu sunt de la Dumnezeu, ci de la satana. Trebuie să ieșim din robia satanei, să devenim robi ai lui Dumnezeu și toate se vor aranja. Această țară poate trăi foarte bine dacă între oameni ar fi iubire creștină, dragoste de Dumnezeu și întrajutorare.

Nu vă speriați că nu suntem viteji! Avem o credință și o temere de Dumnezeu, care este începutul înțelepciunii și această temere soluționează foarte multe probleme, inclusiv problema copiilor și pe cea a sărăciei.

DIN EXPERIENȚA ÎNCHISORII

„Eu sunt cel mai păcătos!”

- Părinte, vorbiți-ne de suferința din închisoare!

- Ce să spun, în brațele mele au murit oameni care erau de o mie de ori mai valoroși decât mine, în închisoare au murit în brațele altora oameni care erau mult mai valoroși decât cei care au supraviețuit, și totuși eu sunt cel mai păcătos. Și a mai vorbi de mine încă o dată, chiar dacă aș spune și ce am făcut bine dar și ce am făcut rău, tot laudându-mă ies. Așa că îmi este foarte greu să vorbesc de lucrurile acestea.

În general se spun foarte multe cuvinte de laudă, dar toate sunt

138 Părintele Qheorghe Calciu

praf și cenușă, toate zboară, rămânem numai noi cu ce avem și cu ce am căpătat de la Dumnezeu și cu am ce am reușit să păstrăm prin suferință, sau prin succese, sau prin laude, sau prin ponegriri... Dar rămânem credincioși Bisericii și neamului nostru românesc.

.Despre sensul suferinței

Viața mea aici, în România, a fost plină de evenimente și mai bune și mai rele. Nu acuz pe nimeni, nu blamez absolut pe nimeni, pentru că toate acestea au fost trimise de Dumnezeu pentru a mă lucra sufletește. M-a întrebat cineva dacă suferințele din închisoare m-au ajutat cu ceva. Și am răspuns: nu că m-au ajutat cu ceva, dar eu sunt produsul acestei suferințe. Dacă fac ceva, dacă sunt ceva, dacă vedeți în mine pe cineva, să știți că este datorită suferinței. Fără această suferință nu am nimic!

Poate că din toate întrebările grele pentru persoana umană, suferința este cea mai inexplicabilă. De ce suferința este necesară? Eu am trăit o experiență a suferinței și m-am îmbogățit sufletește și cred că suferința era necesară pentru mine. Dar este foarte greu să accepți lucrul acesta. Când eram în închisoare, ne întrebam unii pe alții toți frații din închisoare: de ce suferință, de ce noi? Din toate milioanele de români, de ce ne-au ales pe noi ca să suferim? Care este sensul? Și Dumnezeu nu ne descoperă nimic din intențiile Lui. Strigam în fiecare zi către Dumnezeu ca să ne dea mai puțină suferință și El parcă ne încărcă mai mult cu suferință.

Și după ce am ieșit din închisoare am purtat în mine acest semn al durerii care parcă îmi marcase toate viața mea. După a doua închisoare am plecat în Occident, am călătorit prin toate țările din Europa, America și am vorbit despre ce s-a întâmplat în România. Intenția mea a fost aceasta: nu pot să tac atâta vreme cât în România există suferință, există injustiție, comunism, distrugerea bisericilor și distrugerea personalităților umane. În această peregrinare a mea am ajuns la o mănăstire și am dormit în biblioteca mănăstirii. Era o mănăstire catolică. Și în bibliotecă am găsit, între mai multe cărți, o cărticică mică cu cugetări creștine, cu apoftegme. Am deschis din

Cuvinte vii 139

întâmplare la un loc dintr-o pagină unde am văzut o cugetare a lui Paul Claudel, un scriitor celebru francez. El zicea așa: „Dumnezeu nu a venit în lume pentru a eradica suferința, Dumnezeu nu a venit în lume nici măcar ca să o explice. Dumnezeu a venit în

lume ca să umple suferința umană cu prezența Lui”.

Ați auzit? Să umple suferința umană cu prezența Lui! Și atunci am înțeles că în momentele când plângeam, sau când ne revoltam, sau când strigam „Doamne, ce faci cu noi?!...”, El era în noi mai mult decât în toți ceilalți, cu toate păcatele noastre, cu neputințele noastre. El umplea suferința noastră cu prezența Lui. Atunci am înțeles exact adâncul tâcului acestei suferințe: Dumnezeu este prezent în noi!

.Dumnezeu suferă cu cei ce sunt în suferință în momentul în care am fost în temniță și am văzut oameni care mureau cu rugăciunea pe buze, oameni care erau chinuiți și se rugau pentru cei care-i chinuiau, oameni care stăteau în închisori și copiii lor, și părinții lor sufereau și ei se rugau pentru toți, am înțeles că într-adevăr Hristos este Cel care suferă în noi.

Nu în tot cel ce suferă este Hristos, că dacă unul blesteamă, Hristos nu este în el. Dar trebuie să-l tratăm și pe dânsul, cum ne-a spus Paulescu, ca și cum ar fi Hristos în el. Am întâlnit aceste lucruri care au pătruns puternic inima mea, nu numai mintea, nu ca o speculație intelectuală că cine suferă poartă pe Dumnezeu în el... Oricine suferă, trebuie să ne fie milă de el.

Adevărul acesta l-am înțeles în închisoare, cu inima, cu gândul, cu sufletul: că într-adevăr Dumnezeu suferă cu cei care sunt în suferință. Dacă suferința lui Iisus Hristos a fost pentru toată lumea, de ce suferința aceasta a oamenilor să fie inutilă și pierdută? Dumnezeu socotește. La Judecată El va pune pe cântar pe cel care a suferit și care n-a blestemat, pe cel care a suferit și s-a rugat... Deci și pe cei care au suferit din partea altora și s-au rugat pentru persecutorii lor, și pentru buni și pentru răi, pentru că Dumnezeu poate să întoarcă pe mulți de la necredință și răutate.

140 Părintele Qheorghe Calciu

Rugăciunea din închisoare

Trebuie să afirm că cele mai multe discuții pe care le-am purtat despre rugăciune și care au pus temelia vieții mele spirituale au avut loc în închisoare. Acolo am discutat cu o serie de oameni, pe care detenția mai îndelungată îi deschisese pentru o relație mai adâncă și mai personală cu Mântuitorul Iisus Hristos, oameni care nu erau neapărat clerici sau monahi, dar care, în urma suferințelor îndelungate și a introspecțiunilor asupra propriei lor cunoașteri, ajunseseră la trăiri de adâncă duhovnicie, apropiate de ale marilor părinți duhovnicești. Gafencu, Oprișan, Virgil Maxim și atâția alții sunt modele de sfințenie și de referință pentru cei care am trecut prin închisori și i-am cunoscut, sau măcar am auzit despre ei.

Îmi amintesc de când am intrat a doua oară în închisoare... Intrasem în preoție din '72. În '78 am fost scos din școală, din învățământ, din Biserică, așa că am fost dat, am fost livrat Securității fără nici o protecție eclezială. Nu mai aveam Biserică, nu mai aveam școală, nu mai aveam protecție de nicăieri, nici un arhiepiscop nu-și asuma răspunderea pentru mine și am simțit că sunt pierdut. Am fost arestat și pus în închisoare. Multă vreme făcusem rugăciune cu elevii mei de la Seminar. Ne întâlneam seara, citeam un text din Biblie, rosteam niște rugăciuni. Dacă Dumnezeu pune în gura cuiva lucruri noi, cuvânt pentru explicarea textului biblic citit, își spunea cuvântul; dacă nu, plecam fiecare acasă, gândindu-ne la cele ce am citit. Și ajunsesem să cred că știu cu adevărat să mă rog...

Am ajuns în închisoare și am văzut că nu știam să mă rog, pentru că trăiam într-o atmosferă de spaimă în închisoare. Eram totdeauna tulburat. Când mă rugam, gardienii mă tulburau sau chiar mă băteau, ca să încetez rugăciunea și nu reușeam să depășesc această încrâncenare din mine. Nu reușeam să-mi fac rugăciunea mea. Nu reușeam să zic: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-măpe mine, păcătosul!”. Nici atât nu reușeam... Era o încrâncenare în mine. Și mi-am adus aminte de ceea ce spune Sfântul Maxim Mărturisitorul despre rugăciune și, într-adevăr, veneam cu rugăciunea, cu rugăciune adâncă, așa... Încercam să-mi golesc mintea de toate răutățile, de tot ce era rău în mine,

de tot răul ce venea din afară, și

Cuvinte vii 141

ajungeam până la un moment dat, și acolo se deschidea o prăpastie... O prăpastie îngrozitoare... Nu știam ce e acolo. Era îngrozitor și mă trăgeam speriat înapoi.

Până când, la un moment dat, am ajuns să mă arunc în prăpastie și, așa cum diavolul i-a spus lui Iisus că Dumnezeu va trimite îngerii Săi pentru ca să nu se lovească piciorul Lui de piatră, citând de fapt din Psalmi, așa s-a întâmplat și cu mine... Dumnezeu a trimis îngerul care m-a salvat și nu s-a rănit piciorul meu de piatră.

.Despre Pitești

În privința celor ce s-au întâmplat la Pitești, cred că Dumitru Bordeianu a sesizat singur, dintre cei care au scris despre Pitești, sensul mistic al celor petrecute acolo, mistic în sens satanic. A sesizat că acolo a fost teatrul de război a două forțe, forța demonică și cea dumnezeiască, divină. Toți ceilalți care au scris netrecând pe acolo, toți au scris povestea aceasta, a Piteștiului, ca pe ceva exotic, senzațional. Și ce poate fi mai senzațional decât bătaia, tortura, căderea și ridicarea? Acestea sunt elemente senzaționale pe care oamenii le caută în general.

Dar ca să te duci adânc în Pitești și să vezi acest război între bine și rău, care s-a dat acolo nu pe un câmp de bătaie inert, ci pe câmpul inimii noastre, și că inima noastră a decis victoria satanei sau victoria lui Dumnezeu și prin asta ne-am condamnat sau ne-am salvat, atunci înțelegi că acolo a fost într-adevăr un experiment demonic. Toate celelalte s-au adăugat nouă, cum spune Mântuitorul: „Căutați împărăția Cerurilor și toate celelalte se vor adăuga vouă!”. Toate celelalte s-au adăugat nouă. Așa că dacă am căzut și ne-am ridicat, nu noi am fost absolut vinovați, nu noi am fost absolut merituoși. Pentru că am căzut printr-o slăbiciune; - dar în acea slăbiciune a lucrat diavolul cu o forță așa cum aici, în condiții normale, diavolul nu lucrează - și am fost ridicați printr-o virtute, printr-o bărbăție - dar dincolo de această bărbăție a fost îngerul Domnului care ne-a ridicat, adăugând la slaba noastră putere, puterea lui Dumnezeu.

Teroarea în Pitești s-a instaurat de Crăciunul lui 1949, când într-o cameră mare au început reeducările și noi auzeam din celulele

142 Părintele Qheorghe Calciu

închisorii urletele celor care erau bătuți, care erau terorizați, uciși. Și s-a instaurat o teroare generală în închisoare, pentru că nu știam exact ce se întâmplă. Și această incertitudine, această necunoaștere a consecințelor la care se va ajunge făcea dezastrul de mii de ori mai mare și înmulțea teama de mii de ori. Teamă aceasta era metodic¹ extinsă în Pitești de către autorități și urmarea subminarea rezistenței noastre. Sigur, toți am încercat rugăciunea, ne-am rugat lui Dumnezeu să ne apere... Pe unii ne-a apărat, dar toți am intrat acolo, unii mai devreme, alții mai târziu...

Fenomenul Țurcanu luase o proporție gigantică, o proporție monstruoasă chiar. Era un tip foarte voinic. Sigur că era un posedat, sigur că era... Pentru că bătaia a fost tot timpul... Când apărea el era un surplus de spaimă, un surplus de dominație extraordinară. Și mă întreb acum dacă era el realmente așa, sau proiectarea legendară a spaimelor pe care noi le trăiam înainte de întâlnirea lui îi dădeau această forță și această opresiune puternică împotriva noastră...

Noi eram într-o celulă mare de patruzeci de persoane, în care erau introduși băieți care fuseseră torturați și care au încercat să ne prevină ce se întâmplă. Toate prevenirile sunau așa: „Nu vă împotriviți. Spuneți tot, că altfel muriți!”. Ei spuneau așa pentru că probabil li se băgase în cap lucrul acesta. Dar în același timp o făceau dintr-un sentiment de bunătate, pentru că după ce au făcut asta și s-a auzit, ei au fost torturați iar în rând cu noi.

Și-mi aduc aminte că a intrat Țurcanu cu gardienii, și era cu noi Dumitrescu Marin, student la Geografie. El spusese că dacă vine Țurcanu, o să moară de gât cu el, iar el era un pîrpiriu, așa... Când a intrat Țurcanu, a început discursul că „de acum s-a

terminat”, că „trebuie să devenim oameni noi” - sigur, deveneam în mod involuntar - și apoi i s-a adresat direct: „Hei, Dumitrescule, vrei să te iei de gât cu mine?!”. Atunci el a înghețat și a spus: „Nu, nu vreau să mă iau cu dumneavoastră...”. Țurcanu a venit și i-a tras un pumn în falcă. Era un bărbat foarte puternic. Și i s-a dus falca în partea cealaltă, rămânând până la sfârșitul închisorii cu un gol mare în partea aceasta...

Desigur e un element pitoresc, dar vreau să ilustrez ce teroare
Cuvinte vii 143

era. Pentru că noi eram acolo patruzeci de inși și puteam să sărim la el. Dar n-a mișcat nimeni nici un deget, nu i-a luat nimeni apărarea lui Dumitrescu, nu a întrebat nimeni „Domnule, de ce-l bați?”... Eram de-acum ca niște pui care puteam fi puși la frigare. Iar cei care ne-au prevenit pe unii dintre noi au avut de suferit, pentru că ne-au întrebat de unde știm, ne-au bătut și atunci am spus că știm de la cutare. În felul acesta s-a rupt orice relație cu aproapele nostru. Și am fost singuri. Eu am fost singur în fața a patru sau cinci torționari, și toți acești torționari fuseseră oameni de mare cinste. Adică acțiunea a fost așa de puternică și așa de perfid a lucrat, că a luat pe cei mai buni, pe cei pentru care aveam un respect deosebit, care aveau grade superioare legionare și toți aceștia au fost frânți, doborâți, au fost făcuți cârpe. Iar ei ne ziceau: „Vedeți pe șefii voștri, vedeți pe dumnezeii voștri?! ”... Așa spuneau.

În felul acesta, sub presiunea de zi cu zi, de săptămână cu săptămână, de lună cu lună, mintea noastră a cedat, sufletul nostru a cedat. Ne întrebam: „Unde este Dumnezeu?! ”... Și deși în sinea noastră bănuiam că adevărul e cu Dumnezeu, totuși instinctul de conservare ne ducea tot mai mult spre satana. Și așa s-a spulberat în Pitești cea mai promițătoare generație, elita României, pentru că toți eram studenți buni, oameni de credință, că nu intrau în mișcările studențești oameni fără credință sau care nu erau buni.

Și încet-încet viața noastră a fost distrusă, au trebuit ani și ani de zile ca să ne refacem, pentru că mai ușor cazi decât te refaci suflătește. De aceea spuneam că aici, în inimă, a fost lupta cea mare. Aici a fost Dumnezeu și aici a fost și îngerul. Și inima noastră a dat câștig de cauză demonului și îngerul ne-a părăsit, dar Dumnezeu ne-a adus înapoi. Treptat-treptat au mai încetat bătăile, sau am intrat în celulă cu oameni normali și încet-încet ne-am normalizat și noi. Nu vreau să mai adaug detalii pitorești, câtă bătaie, sau călcări în picioare, sau altele...

Ați avut esența Piteștiului în ceea ce v-am spus, iar toate celelalte vi se pot adăuga, vi le puteți imagina singuri, dar procesul acesta al cernerii sufletului meu tânăr de atunci a avut loc în inima mea. Iar Dumnezeu a făcut din păgâni, martiri și din păcătoși, creștini.

144 Părintele Qheorghe Calciu

Pe spre Costache Oprișan

-

Vorbiți-ne despre Constatin Oprișan!

-

Eu am stat cu Costache Oprișan, cu

Marcel Petrișor și cu Iosif. Am stat la Jilava, zidiți într-o celulă. Adică era un hol, așa, mare, un fel de semicilindru cu baza tăiată pe pământ, în care s-au făcut patru celule și în fiecare celulă eram patru persoane. Deci eram șaisprezece persoane puse acolo ca într-o corabie a morții, o corabie răsturnată, că partea plată stătea pe valuri.

Costache Oprișan era cu noi în celulă. Era foarte bolnav. Avea o tuberculoză care îi măcina plămânii și în fiecare dimineață trebuia să-și facă toaleta plămânilor. În prima dimineață a tras cum a putut el tineta în fața patului, că nu se putea da jos din pat și a început să-și facă toaleta plămânilor. Eu stăteam lângă ușă, chiar aproape de el și am văzut cum curgea puroiul din plămânii lui: bucăți de carne, aproape bucăți de plămân. Și am simțit un fel de greață. Parcă mi s-a ridicat stomacul, ca și cum aș fi vrut să vomit. Și Costache a observat. S-a uitat la mine și a spus: „Iartă-mă!”. Atunci am luat hotărârea să am eu grijă de el, ca un fel de ispășire. Și l-am îngrijit. Eu făcusem doi ani de medicină. Am avut grijă de el, l-am hrănit, l-am spălat, l-am pus pe tinetă, l-am șters, tot ceea ce

trebuia să fac. Între mine și el s-a creat o legătură extraordinară. Între noi toți.

Costache era un om de o mare înălțime sufletească, cu o inteligență fenomenală, un om care nu mergea pe lucruri mărunte, mergea pe lucruri mari. Fusese șef în Frățiile de Cruce, dar nu asta era important atunci pentru noi. Important era că el aducea în celula noastră Duhul lui Dumnezeu. Și intelectual ne-a ajutat foarte mult, și prin tot ceea ce a făcut...

Am spus aceasta în cartea lui Bacu, în prefață, cum a murit Costache Oprișan. Noi tot timpul îl păzeam: ziua, noaptea stătea cineva tot timpul de pază lângă el, pentru că nu știam când va muri. Zi de zi făcea această toaletă cu pierderea de sânge și puroi, iar fragmente din plămâni erau scuipate de el în tineta în care ne făceam noi nevoile.

Marcel îl păzea - îmi amintesc foarte bine scena aceasta - eu mă bărbieream (o dată pe săptămână puteam să ne bărbierim) și la un moment dat l-am auzit pe Marcel spunând în șoaptă: „Ghiță,

Cuvinte vii 145

Costache moare!”. M-am repezit la Costache Oprișan și l-am văzut. Dacă ați văzut vreodată o pasăre cum moare... Se lasă un fel de ceață pe ochii păsării. Cred că este un fel de pieluță care se pune peste ochi, chiar dacă pleoapa este deschisă și ochii își pierd strălucirea. Așa era Costache. Ochiul lui pierduse strălucirea vieții. Și am simțit atunci că rămân absolut într-un pustiu, gol, că aveam nevoie de el. Și l-am apucat de umeri și l-am scuturat: „Costache! Costache! Întoarce-te, nu muri!”. Și Costache s-a întors. Avea o față așa, cât un pumn. Numai scheletul era de el. S-a întors, s-a uitat la mine și am văzut cum pe fața lui se întipărește o groază extraordinară. Și scâncind parcă încerca să se îngroape în perna de paie. S-a speriat. Nici acum nu știu de ce s-a speriat Costache. Marcel spunea că l-am întors din lumea în care plecase, din lumea divină și a văzut lumea aceasta păcătoasă și tot ce era în ea și s-a speriat. Eu am impresia că s-a speriat de mine, poate că a văzut lumea păcătoasă din mine...

Pe urmă Costache a murit. A mai stat câteva ceasuri cu noi. Marcel plângea, Iosif plângea, toți plângeam. Nu mai spuneam nimic. Ce puteam spune? Am luat un prosop și i-am spălat trupul, ca să-l pregătim cum trebuie pentru a fi îngropat în pământ. Apoi am bătut la ușă și am spus gardienilor că a murit. Au venit după trei ore. Gardianul a spus să-l dezbrăcăm, pentru că atunci când murea cineva trebuia scos în pielea goală din celulă. Hainele trebuiau făcute pachet și predate la magazie. L-am pus pe Costache pe o targă, dezbrăcat complet. Marcel a rămas să-i facă pachetul și eu cu Iosif am scos targa afară, în curte.

Nu mai părăsisem niciodată acea celulă - acea celulă care nu avea nici lumină, nici ferestre. Apa pătrundea prin pereți, sub trupurile noastre: saltelele erau putrede. Așa, după trei ore, pentru prima dată, gardianul ne-a ordonat mie și prietenului meu să luăm trupul lui Constantin Oprișan și să ieșim afară.

Era atât de frumos afară! Flori și copaci și cerul albastru... Uitasem despre frumusețea lumii cât stătusem în celulă. Când am ieșit afară, am văzut că lumea nu se schimbase. Era verdeață pretutindeni, florile erau foarte frumoase, iar gardul acela care ne separa pe noi - că era o curte a noastră specială - era plin de zorele. Această vegetație, aceste flori ne răneau. Era ca o insultă adresată

146 Părintele Qheorghe Calciu

nouă, fiindcă noi sufeream, muream... dar universului nu-i păsa de noi. Soarele apunea și era o lumină aurie. Era un apus de soare extraordinar. Costache era numai piele și os. Avea o culoare galbenă, absolut galbenă, cred că se vărsase toată bila. Toată fierea se vărsase în el în momentul morții și strălucea ca și cum ar fi fost de aur.

L-am scos afară, l-am pus acolo, cu targa, în afara curții, gardianul s-a întors înapoi. Însă Iosif a rupt o floare și a pus-o pe pieptul lui Costache Oprișan. Gardianul a spus: „Am să vă învăț eu minte pe voi, pe toți!”. Iar Iosif a răspuns: „Pe noi puteți să ne învățați, dar el a scăpat. Nu-i mai puteți face nimic!”. Așa l-am lăsat pe Costache,

strălucind, ca de aur. Așa a rămas. Cu o floare mică, albastră, pe pieptul lui... Ca un sfânt. Dumnezeu l-a răsplătit cu această lumină de apus, lumină de aur și cu o mică floare albastră pe piept. Cred că este cel mai impresionant lucru pe care l-am văzut în viața mea...

Eu am vorbit despre Costache Oprișan acolo, în Occident. Mănăstirile l-au adoptat, i-au pus icoana - fotografia - în pronaos, ca într-un nimb spre sfințenie. Adică nu l-au socotit ca pe un sfânt, dar l-au pus acolo ca pe un suflet care e într-un nimb ce duce spre sfințenie. Toți vorbesc de el și toți îl cunosc pe Costache Oprișan.

Din clipa aceea ne-am simțit singuri în celulă. Încercam să umplem timpul cu lucruri, dar nu-l mai puteam umple, nu mai era Costache Oprișan. Golul a rămas. După aceea Dumnezeu ne-a despărțit, unii într-o parte, alții în altă parte, dar el a rămas în inima noastră și sunt convins, chiar dacă Biserica refuză să-l canonizeze, pentru că a fost legionar - așa cum face cu toți - că Dumnezeu nu ține cont. Nu este vorba de părerea omenească și nici de alte lucruri convenționale, ci sunt convins că el este în Cer.

- Puteți să ne spuneți mai multe despre el? Ce vă învăța și cum vă întărea?

- Nu vorbea mult. Ne vorbea în fiecare zi una sau două ore, pentru că nu era în stare să vorbească foarte mult. Dar fiecare cuvânt ce ieșea din gura sa era un cuvânt sfânt, numai despre Hristos, numai despre dragoste, numai despre iubire. Își spunea rugăciunile, și ce adânc impact avea asupra noastră, auzindu-l pe el spunând aceste rugăciuni, știind cât de mult suferea... Nu era prea ușor. Din noblețea

Cuvinte vii 147

sufletului său - vrând să ne protejeze - încerca să nu tușească prea mult, ca să nu împrăstie germenii în atmosferă. Cu noi în celulă parcă era un sfânt... Simțeam prezența Duhului Sfânt în preajma sa, simțeam asta. Chiar în timpul ultimelor sale zile, când nu mai era capabil să vorbească, nu și-a pierdut deloc bunătatea către noi. Puteam citi în ochii săi lumina duhovnicească și dragostea. Era ca un efluviu de dragoste pe chipul său.

- V-a povestit ceva și din perioada când a condus Frățiile de Cruce?

- Ne-a povestit cum lucra cu tineretul. Sunt sigur că iubea tinerii și că era iubit de ei. Era complet dedicat omului. Era un om foarte inteligent - uimitor de inteligent. Și mai ales era atât de bun cu noi! Despre el nu vorbea mult. Vorbea despre credință, despre dragoste, despre rugăciune. Se ruga tot timpul. Nu era ușor să fii în celulă tot timpul cu aceiași oameni. Când se năștea un conflict între noi, el se ruga. Și rugăciunea lui era foarte eficace. Ni se făcea rușine, numai pentru că el se ruga și noi știam. Nu se ruga cu glas tare, ci chipul său se transforma complet. Atunci înțelegeam că se ruga pentru noi și încetam cearta.

Era într-o asemenea teribilă condiție fizică fiindcă fusese torturat în Pitești vreme de trei ani. L-au bătut peste piept, peste spate și i-au distrus plămânii.

Îl vedeam rugându-se toată ziua. Niciodată n-a spus ceva împotriva tortionarilor săi, iar nouă ne vorbea mereu despre dragostea lui Hristos.

În tot acest timp, noi nu realizăm cât de important era pentru noi Constantin Oprișan. El a fost justificarea vieții noastre în acea celulă. În cursul unui an, puterile i-au slăbit din ce în ce mai mult. Am simțit că și-a terminat timpul aici și că va muri.

- Cât timp ați stat cu el în celulă?

- Un an. După ce a murit, toți am simțit că ceva în noi a murit. Am înțeles că, bolnav cum era și în grija noastră ca un copil, a fost stâlpul de rezistență al vieții noastre în celulă. Apoi, fără Constantin Oprișan am rămas singuri.

A fost foarte greu după aceea. Cred că am păcătuît, deoarece Constantin Oprișan, înainte de a muri, mi-a spus: „Eu voi muri, dar

148 Părintele Qheorghe Calciu

după moarte mă voi ruga la Domnul pentru tine. Pentru tine vor fi toate rugăciunile mele, pentru că nu vreau să mori în această celulă”. Sunt sigur că s-a rugat pentru noi, pentru că toți trei am părăsit succesiv această închisoare pentru a merge la Aiud.

Sunt sigur că Constantin Opreșan s-a rugat la Dumnezeu pentru noi. Păcatul pe care l-am comis a fost acela că mă gândeam tot timpul la el și invocam sufletul lui Constantin Opreșan să vină să ne dea lumină. N-a venit niciodată, deși luni întregi l-am rugat să vină să ne dea lumină. Cred că păcătuiam, fiindcă probabil nu-l lăsam să se odihnească. Sunt sigur că el mi-a fost recunoscător pentru grija pe care am avut-o pentru el. Sunt sigur că m-a iubit foarte mult. Pe toți ne-a iubit. Dar cred că pentru mine a avut o dragoste mai specială, fiindcă și eu am avut o dragoste specială pentru el.

- Acum și Sfinția voastră vă rugați probabil mereu pentru el, îlpomeniți des.

- Da, tot timpul. La fiecare Liturghie îl pomenesc pe el și pe toți cei care au murit în închisoare. Dar pentru el am rugăciuni speciale... Pentru rugăciune nu sunt zăbrele. În celula mea, în timpul celei de a doua detenții, din când în când treceau pe sub fereastră alți tovarăși și strigau: „Oamenii te știu, se roagă pentru tine!”. În închisoare aveam câteodată momente de înaltă bucurie spirituală. Nu aveam explicație pentru asta. Eram torturat, eram izolat, eram singur, nu mai aveam nici o legătură cu lumea. Mă simțeam câteodată complet pierdut în închisoare. Nu exista nici o perspectivă de eliberare. Singura perspectivă a mea era să mor în închisoare. Dar am avut niște momente de bucurie duhovnicească. Există¹ ceva în mine, era o bucurie în mine... Nu tot timpul, ci din când în când. După aceea am aflat că erau grupuri în lume care se rugau pentru mine și sunt sigur că această bucurie venea din momentele de comuniune în rugăciune cu acești oameni, pentru că nu există gratii, nici bariere care să oprească rugăciunea. Așa am ajuns la aceste momente de bucurie duhovnicească.

Este imposibil pentru oamenii care au fost în afara închisorii să înțeleagă. Eram eliberați și eram fericiți să fim liberi, dar rămăsesem cu un soi de nostalgie pentru închisoare. Și nu puteam explica aceasta celorlalți. Ne spuneau că suntem nebuni. Cum e posibil să-ți

Cuvinte vii 149

lipsească închisoarea? Pentru că în închisoare trăisem o viață intensă a duhului. Am atins nivele pe care nu suntem capabili să le atingem în această lume. Izolați, ancorați în Iisus Hristos, aveam bucurii și iluminări pe care această lume nu ni le poate oferi. Nu sunt cuvinte care să exprime exact sentimentele pe care le-am trăit acolo. Cei care nu au avut experiența noastră spirituală nu pot înțelege cum, încarcerați, puteam fi fericiți. De multe ori nu eram deloc fericiți, dar existau acele momente fericite. Când aveam grijă de Constantin Opreșan în celulă, de pildă, eram fericit. Eram fericit deoarece simțeam puterea duhului său penetrându-mi sufletul.

Să fiu bun, să iert, să nu blestem pe torționar, să nu consider nimic din ale lumii acesteia comoară, de la el am învățat. În fapt, el a fost unul din cei care trăiau pe alt nivel. Cu noi era doar trupul său și iubirea sa. Vă puteți imagina? Eram în acea celulă fără ferestre, fără aer, umedă, împutită - și totuși am avut momente de fericire pe care în libertate niciodată nu le-am atins. Nu pot explica.

Mâna lui Dumnezeu

Niciodată să nu deznădăjduiți, pentru că în cea mai grea împrejurare Dumnezeu te scapă. Aș putea să vă spun sute de cazuri din viața mea personală, când în momentul în care tot orizontul părea închis, când nimic nu se mai deschidea pentru mine, în clipa aceea Dumnezeu deschidea o poartă. De zeci de ori în viața mea, în special în închisoare, Dumnezeu m-a scos din păcat și din lumea aceasta.

Mi-aduc aminte când am fost numit profesor la Seminar. Am fost numit în vară și în toamnă a venit Patriarhul Iustinian la Seminar și mi-a spus: “Să te pregătești de preotie!”.

Eu, care nu aveam o pregătire prea adâncă teologică, adică făcusem numai Facultatea, nu făcusem și Seminarul, aveam niște cunoștințe, dar nu mă simțeam în stare! Când m-am gândit că Sfântul Ioan Gură de Aur a fugit când a fost să fie preotit, Sfântul Grigorie la fel, și a și scris despre fuga sa, m-am speriat și eu! Adică ei, care erau sfinți, s-au temut de preoție, că era o mare răspundere, dar eu cine eram? Apoi a venit Patriarhul a doua oară, în toamnă, și a spus: "Joi vei fi făcut diacon!", căci joi era

150 Părintele Qheorghe Calciu

hramul Seminarului. Și m-am speriat iarăși, mai ales că a adăugat: "Iar duminică vei fi făcut preot!". Și așa a fost. Am încercat să mă rog. Mi-aspus: "Gata!". Și am fost preotit.

Multe lucruri s-au întâmplat în viața mea care ar fi tulburătoare pentru mulți. Dar Dumnezeu din toate m-a scos, ca și cum îngerul meu păzitor m-ar fi luat de ceafă și m-ar fi scos din toate împrejurările. Nu mă refer la situații fizice, materiale, ci la viața spirituală. Atunci erau ispite foarte mari, de forță, ispite de pușcărie, cu care eram amenințat. Toate erau asupra mea ca un nor, dar Dumnezeu mă scotea din norul acesta. Și chiar când am fost în închisoare, Dumnezeu m-a scos și de acolo.

Astăzi, dacă mă duc în sat la mine și mă întâlnesc cu colegii mei de școală primară, din toți mai trăiesc doi-trei, și n-au trecut prin greu. Dacă mă duc să mă întâlnesc cu colegii mei de liceu, mai trăiesc vreo zece. Toate aceste lucruri pe care Dumnezeu le face cu noi trebuie să le vedem. Să vedem mâna lui Dumnezeu în toate împrejurările. Să nu ne lăsăm duși de ispita că sunt puternic, bogat, că sunt deștept, că pot să fac și să câștig bine...

Să nu ne lăsăm duși de nici un fel de ispită, ci totdeauna să spunem: "Cu voia lui Dumnezeu se va face și aceasta, și aceea"... Și se va face. Să nu vă închipuiți că întâmplarea, norocul sau destinul vă guvernează viața. Viața noastră este guvernată de Dumnezeu. Să ne amintim că Mântuitorul a spus așa: „Nici un fir de păr din capul vostru nu se va clinti fără știrea Mea”.

.Despre eroismul tinerilor de ieri și ispitele tinerilor de azi

- Vorbiți-ne despre perioada în care ați fost profesor. După experiența ce-ați avut-o cu tinerii, cum priviți tineretul de azi?

- Perioada pe care am avut-o înainte de a doua arestare, pentru că am stat de două ori în închisoare, a fost perioada rostirii celor șapte Cuvinte către tineri. Spuneam tinerilor, în aceste Cuvinte, ceea ce și preoții și profesorii de la Teologie le spuneau, dar într-o formă nouă. Nu am pus nimic de la mine, am avut întotdeauna un text din Evanghelie sau din Scriptură, pe care îl puneam la baza cuvintelor mele. Dar le vorbeam tinerilor într-un mod cu totul nou, le vorbeam

Cuvinte vii 151

cu curaj, fără să mă tem. Era ca și cum aș fi fost într-o lume liberă. Și așa mi-am fixat în mine ideea că sunt într-o lume liberă, într-un moment în care „cuvintele pe care vi le-am spus la ureche trebuie să le strigați de pe acoperișurile caselor”, cum zice Mântuitorul.

Și așa le-am spus tinerilor studenți: „Ieșim pe acoperișurile caselor! Vorbim despre drepturile noastre, vorbim despre Evanghelie, vorbim despre. Hristos, vorbim despre opreliștea pe care un stat democrat trebuie să o pună în fața conducătorilor săi!”. Am protestat împotriva dărâmării bisericilor, am protestat împotriva armatei pentru teologi, am protestat în tot ceea ce privea conflictul dintre comunism și Ortodoxie.

Nici nu mi-am închipuit că ceea ce spuneam eu va avea un răspuns ricoșat de la tinerii mei. Pentru că am început cu foarte puțini, cu câțiva tineri seminariști care veneau întotdeauna la biserică și făceam rugăciune. O dată pe săptămână, miercurea, făceam rugăciune împreună. Și încet-încet, în câteva luni, poate trei- patru luni, am avut patru-cinci sute de studenți care veneau nu numai de la Teologie, ci și de la alte facultăți. Cei mai setoși erau tinerii de la Politehnică, pentru că ei trăiau într-un mediu complet automatizat, într-un mediu mort. Ceilalți mai aveau de-a face cu umanul, dar studenții de la Politehnică acționau numai asupra materiilor moarte și voiau ceva nou.

Sigur că acțiunea mea a stârnit opoziția Securității, opoziția corpului profesoral, a arhierilor. Încă o dată spun că nu condamn pe nimeni, pentru că ei înțelegeau într-un fel, iar eu înțelegeam într-alt fel. Între noi era un fel de dialog al muților, al surzilor. Ce vorbeam eu, ei nu au auzeau și ceea ce spuneau ei, eu nu auzeam. Însă m-a șocat la un moment dat când un coleg de-al meu, profesor, cu care stătusem în închisoare, a venit și mi-a spus: „Părinte, distrugi Biserica, distrugi Seminarul! Distrugi Biserica, pentru că acest Seminar formează preoți pentru biserici. Comuniștii vor veni și te vor aresta, vor închide Seminarul și toți acești tineri care sunt acum emulii frăției tale vor ajunge în stradă, sau, știu eu, se vor pierde în lumea aceasta păcătoasă!”.

Eu nu credeam lucrul acesta, dar a fost o îndoială în inima mea, așa încât data următoare când m-am întâlnit cu elevii le-am zis: „Uite

152 Părintele C/heorghe Calciu

ce spun colegii mei, părinții profesori de aici. Ce spuneți, ne oprim, încetăm, ca să nu împingem prea departe acțiunea noastră?”. Și ei au spus: „Părinte, de acum e prea târziu, pentru că am pornit și nu ne mai putem întoarce. Și dacă veți fi arestat și băgat în închisoare, noi mergem împreună cu cucernicia voastră!”. Știam că nu avea să se întâmple așa ceva, că poate mulți aveau să mă renege, în orice caz nu avea de gând Securitatea să aresteze niște copii... Dar să auzi în inima ta, în momentele de cumpănă, că niște copii spun: „Mergi, Părinte, înainte!”, însemna o mare încurajare pentru mine. Și am mers înainte.

Spun asta pentru că nu știu când se vor mai ivi momente eroice pentru tineri! Atunci a fost un moment eroic, pentru că atunci era o acțiune de luptă deschisă. Acum lumea este perfidă. Acum vi se vorbește de iubire universală, acum vi se oferă burse și te duci acolo și te întorci ecumenist! Vi se oferă biserici și sunteți gata la toate compromisurile, pentru că ei te atacă perfid! V-am mai spus de acest duh al compromisurilor cu multiple fețe, care își ia ca un balaur toate înfățișările posibile și nu-l poți recunoaște. Sunt unii tineri care își dau seama că mai periculoasă e mutilarea spirituală decât mutilarea fizică prin care am trecut noi în închisoare. Este adevărat că mutilarea fizică a influențat și sufletul nostru în sensul în care v-am spus... Însă această perfidie a mutilării sufletului de acum din Europa nu vă creează suferință, ci vă supune tot mai mult ispitelor, și din ispită în ispită o să ajungeți până în iad dacă nu ridicați trezvia sufletului și paza inimii împotriva acestor atacuri care se dau.

Iar eu zic așa: Vai de cei care se vor lăsa seduși și cinste celor care vor rezista!

7*ără compromis

- Părinte, povestiți-ne despre felul de presiune la care ați fost supus în cea de-a doua detenție!

- Din când în când anumiți senatori sau reprezentanți din America, din Departamentul de Stat, veneau în România și întrebau despre mine. Chiar și Bush, care era Vicepreședinte la acea vreme, venise în România cu o listă a celor arestați, eu fiind primul pe listă.

Cuvinte vii 153

De câte ori un senator sau altcineva, la nivel oficial, venea din America, eram adus de Securitate la București și hrănit bine. Soția era invitată la mine și fiului meu îi era permis să mă viziteze. Îmi spuneau: „Vedeți, Părinte, ce bine sunteți tratat aici. Acum și soția poate să vină săptămânal să vă viziteze!”. Asta dura numai vreo două sau patru zile, căci după ce oficialii americani părăseau România, eram trimis din nou la închisoare. Cunoșteam deja sistemul lor, nu era nimic nou pentru mine.

Însă o dată unul dintre senatorii americani mi-a scris o scrisoare. Securitatea i-a dat scrisoarea soției și soția mi-a adus-o. Acest senator îmi spunea că dacă semnez o scrisoare cerându-i „Altetei Sale” Ceaușescu să mă ierte, voi fi eliberat. Vorbise cu oamenii apropiați lui Ceaușescu, care îl asiguraseră că dacă semnez așa ceva, voi fi eliberat în trei zile. Soția mi-a adus scrisoarea. Ea nu a spus nimic. Fiul meu, în schimb,

a fost foarte impresionat de Securitate. Ei îi spusese: "Tatăl tău este foarte mândru. Nu este un preot adevărat! Din cauza mândriei lui, a refuzat să semneze această cerere și să fie cu tine. Te-a abandonat chiar acum, când ai nevoie de un tată să te ghideze, să te protejeze și să te învețe ce este bine și ce este rău". Soția mea nu a spus nimic, pentru că și ea era împotriva Securității, însă fiul meu a fost influențat de ei. Mi-a spus: "Tată, ești atât de mândru! Nu mă iubești. M-ai lăsat singur. M-ai abandonat și preferi să stai în închisoare, să mori acolo și să te faci singur erou al Bisericii din România, în loc să fii cu mine!". Aceasta m-a rănit foarte, foarte adânc. Am fost foarte necăjit. Nu am putut decât să spun: "Andrei, dacă semnez această scrisoare și sunt eliberat, în doi ani îți vei pierde orice respect față de mine. Lasă-mă să stau aici!". Și fiul meu a acceptat răspunsul.

Așa că m-am întors în închisoare. Am fost mutat la Galați. Poate cea mai rea închisoare a fost Galațiul. A fost foarte rău acolo. Mi-au repartizat doi criminali în celulă, însă nu erau periculoși. Acești criminali cunoșteau câte ceva despre credință și mi-au cerut să vorbesc cu ei despre Iisus Hristos. Am petrecut trei luni rugându-ne împreună. Nu știam dacă erau vinovați, nici dacă după ce ne-au despărțit, s-au întors la cele dinainte. Însă în timpul celor trei luni ne-am rugat împreună, am meditat împreună. Le-am spus despre

154 Părintele Qheorghe Calciu

Iisus Hristos și despre Sfânta Scriptură. Le-am spus despre misiunea pe care o purtam și de ce eram în închisoare. La început nu au crezut că am fost închis numai pentru că predicasem cuvântul lui Dumnezeu, însă le-am povestit cele întâmplate cu mine și m-au crezut. Închegasem un fel de prietenie frățească de credință, locuind împreună.

După trei luni am fost trimis înapoi la Aiud. Eram foarte bolnav și din cauza aceasta m-au trimis apoi la spital, la Jilava. Mi-a fost încredințat un gardian care era foarte sălbatic și care m-a bătut foarte rău. Poate mă presau prin aceasta să semnez acea scrisoare. După aceea a venit cineva, un ministru al statului, nu știu cum îl chema, pentru că niciodată nu mi se prezentau pe nume. Mi-a spus: "Părinte, te avertizez, dacă nu semnezi acea scrisoare, vei muri în închisoare. Am decis să nu te eliberăm niciodată, pentru că vrem să te compromitem. Nu te putem elibera din închisoare fără un compromis. Știi foarte bine că studenții tăi încă te adoră. Sunt gata să te urmeze. Însă nu putem îngădui să se întâmple ceea ce s-a întâmplat cu cinci ani în urmă. Fără un compromis nu te vom elibera niciodată. Și te asigur încă o dată că vei muri în închisoare, iar soția ta nu va ști niciodată unde îți sunt rămășițele. Știi foarte bine că sunt sute și mii de oameni morți în închisori îngropați peste tot. Până la sfârșitul acestei lumi, nimeni nu va ști sau descoperi unde îți sunt rămășițele pământești!".

Astăzi vedem cum rămășițele pământești ale celor uciși în România și Rusia sunt descoperite. Dar la vremea respectivă ministrul era foarte convingător și îmi dăduse un motiv de gândire, în timp ce eram foarte bolnav, mi-a spus: "Ești foarte bolnav - avem documentație cum că ai fost bolnav și ai murit din cauza bolii. Așa că nimeni nu ne poate acuza că te-am omorât". Am fost foarte impresionat de aceasta. Era prima dată când cineva dintre ei era sincer cu mine și îmi vorbea fără ocolișuri.

De multe ori au încercat să-mi implanteze principiile comunismului, însă nici unul din ei nu a fost vreodată foarte sincer cu mine. Și am fost foarte speriat. Am răspuns: "Domnule, știu că sunt într-adevăr foarte bolnav și știu că voi muri aici, dar la fel de bine pot să mor și afară. De ce aș face un compromis numai ca să mor afară, în Cuvinte vii 155

patul meu? Prefer să mor aici fără nici un compromis!". Astfel că ministrul m-a lăsat și nimeni nu m-a mai vizitat. Apoi, într-o zi, șeful Securității mă aduce pe mine la București, la Securitate și-i cheamă și pe soția și fiul meu. Le spune soției și fiului: "Vedeți, i s-a dat posibilitatea să iasă din închisoare și el a refuzat să semneze. Este ultima oară când îl vedeți. Din acest moment nu-l veți mai vedea vreodată, numai dacă semnează cererea!". Soția mea, fiul meu și eu am început să plângem, pentru că eram convinși că e ultima

oară când ne mai vedeam. N-au obținut nimic de la mine. Dar în ziua următoare am fost eliberat. Până în ultimul moment au încercat să mă convingă să semnez!

Trebuie să spun că soția mea a fost atât de curajoasă, mai mult decât am fost eu. A reușit să-mi crească băiatul, să-l educe și să-l facă un tânăr credincios, educându-i spiritul, pentru ca atunci când va veni în America, după multe privațiuni, multe persecuții și multe presiuni asupra lui, să fie foarte tare. Nu a creat niciodată probleme aici: fără alcool, fără droguri, nimic. A studiat fără a avea bani, a reușit să primească burse și acum, în 1997, se pregătește pentru un doctorat în Drept și sper să fie un avocat pentru lumea creștină, nu pentru bani. Cred, într-un fel, că prin refuzul meu de a fi eliberat prin compromis, prin refuzul de a face ceea ce mi s-a cerut atunci, am contribuit la formarea lui. Dacă aș fi ieșit din închisoare ca un preot compromis, s-ar fi rușinat de mine în scurt timp. Astfel Domnul mi-a dat putere să rezist la orice ispită.

Acum pare simplu să vă povestesc că fiul meu a zis ceea ce a zis și că senatorul mi-a scris acea scrisoare, dar trebuie să vă puneți în situația mea de atunci. Era o problemă pe viață și pe moarte. Nu era așa de ușor să iei o decizie, să alegi moartea. Credeam într-adevăr că fusesem condamnat la moarte. Comuniștii nu puteau permite niciodată ca cineva ca mine să fie eliberat fără să fi fost compromis. Eram foarte convins că refuzul meu însemna moartea. Nu mi-a fost deloc ușor. Dar Dumnezeu mi-a dat putere!

Ca ființă umană, cu păcatele mele, cu neputințele mele, cu indeciziile mele, cu imposibilitatea mea de a ajunge la Dumnezeu, nu puteam face nimic. A fost Iisus, au fost îngerii Săi. Dumnezeu mi-a arătat prin îngerii Lui că într-adevăr Hristos a înviat, că Iisus îmi va

156 Părintele Qheorghe Calciu

da putere, că El îmi va pune pe buze ce cuvinte să răspund. În sufletul meu m-am îndoit și m-am întrebat: poate că ar trebui să semnez? Însă ceva mai puternic decât mine nu mă lăsa. Ceva ce venea din afara mea mă forța să spun: "Nu! Prefer să mor". Eram speriat de moarte, dar preferam să mor decât să fac compromis, decât să-L trădez pe Iisus Hristos, să fiu un Iuda.

Trebuie să știți că în momentul în care am decis să rămân în închisoare, familia mea nu a mai însemnat nimic pentru mine. Tot ceea ce conta era poziția mea în fața lui Dumnezeu. Știam că eram un păcătos, știam că nu aveam nici o valoare, însă știam de asemenea că Iisus Hristos mă iubește. Numai prin iubirea Lui am fost capabil să fac ceea ce am făcut. Fără iubirea Lui, fără sprijinul Lui, nu eram nimic - și fără El nimeni nu înseamnă nimic. "Nu vă nădăjduiți spre boieri, spre fiii oamenilor, întru care nu este mântuire" (Psalmul 145, 3). Nu am avut încredere în fiii oamenilor. Nu m-am încrezut în mine. Nu m-am încrezut în senatori. Nu m-am încrezut nici în miniștrii statului, pentru că toți erau fii ai oamenilor. M-am încrezut în Iisus Hristos și eram îndreptățit să mă încred în El. Altfel nu aș fi mai fi vorbit în fața voastră astăzi și nu aș fi putut să vă spun că Iisus Hristos a lucrat minuni cu mine. Iisus Hristos m-a salvat. Dacă aș fi semnat scrisoarea, ar fi fost diavolul care mă salva. Acum sunt salvat de Iisus Hristos.

De cele mai multe ori în clipa în care ne-am pierdut nădejdea, Dumnezeu ne întinde mâna și ne scoate din nevoi. Toate acestea sunt niște lucruri divine, sunt niște lucruri care stabilesc relația noastră cu Dumnezeu și este păcat să nu vedem intervenția lui Dumnezeu în toate împrejurările vieții noastre. Este mare păcat și aceasta vine din scepticismul epocii noastre, când încercăm să ne explicăm totul prin mecanismele acestei lumi.

j^espre uitare și iertare

- Părinte, când credeți că vom scăpa de sechelele comunismului, întreb așa, ca un rascolnic?

- Toate sechelele comunismului din inima mea vor pieri odată cu mine. Așa cum Dumnezeu l-a purtat pe Moise prin pustie
Cuvinte vii 157

patruzeci de ani, pe care putea să-i facă în trei luni, așa Dumnezeu ne plimbă pe noi, până ce nu vom mai avea ce povesti despre Pitești, Jilava sau Canal, ca să piară complexul acesta din noi, sau eventual ura. Dacă ați citit „Jurnalul fericirii” al Părintelui Nicolae Steinhardt, el scrie că acolo, în închisoare, spuneau unii deținuți că iartă tot ce le-au făcut comuniștii, lor și familiilor lor, îi iartă pentru absolut tot, dar nu uită, știți... Și zice Părintele Steinhardt: imaginează-ți că mergi la spovedanie și preotul la sfârșit îți zice: „Domnul Dumnezeu să te ierte pe tine...”, dar Hristos ar interveni: „Stai, stai, Părinte! Frăția ta îl ierți, dar Eu nu-l uit!”. Asta m-a făcut și pe mine să fiu mai atent... Adică înainte de a mă aresta a doua oară, începusem să scriu memorii din închisoare, și cum scriam și-mi aminteam persoane și oameni, simțeam în inima mea cum creștea ura așa, disimulat și mă schimbam cu fiecare pagină cu care o scriam. Reușisem să-mi găsesc o pace, făcusem Teologia, eram preot. Și reușisem să-mi schimb puțin inima mea. Dar acum toate acestea îmi aduceam în față niște lucruri care-mi trezeau, nu dorința de răzbunare, dar așa, o aversiune. Și atunci mi-am spus: trebuie să uit, trebuie să uit, că altfel mă întorc la pierzania inițială. Mai târziu am citit cartea Părintelui Steinhardt și am văzut coincidența dintre gândurile mele și ceea ce spune el. După cum și el zice la sfârșit că socotește că Părintele Calciu are dreptate când vorbește de războiul întru cuvânt.

Și am scăpat, mi-am propus să uit și am uitat. Nu am uitat chiar toate numele, de unele îmi mai amintesc, îmi mai amintesc și alții din când în când, dar chiar pot să spun că am uitat, sau că amintirea unor nume nu mă mai tulbură deloc. Nu simt nimic în inima mea împotriva lor, sunt ca și față de cineva pe lângă care am trecut și ne-am dat „bună-ziuă” și atâta tot. Mare lucru să uiți! Mi-a dat Dumnezeu așa un har, așa bunătate din cer, ca să mă facă să uit și să iert. Să uit și să iert. Așa că numai atunci vom ierta toți!

TVostalgia închisorii

- Am citit o poezie intitulată „Mi-e dor de Aiud...”. Unii din foștii deținuți spun că în închisoare se simțeau mai aproape de Dumnezeu, aveau mai multă nădejde. Aveți astfel de stări?

158 Părintele Qheorghe Calciu

- V-am mai spus despre lucrul acesta... Am fost împreună cu Marcel Petrișor într-o corabie a morții, așa-i spuneam noi. Eram la șapte metri sub pământ, la Jilava, unde într-un tunel semicilindric s-au făcut cinci celule, pe ai căror pereți curgea apa, ușa era închisă, iar aerul intra numai prin trei găuri mici și aveam permanent lumina aprinsă. Noi ziceam că suntem într-o corabie ce duce spre moarte. În celula de alături toți patru au murit în decurs de un an de ziă! În celula noastră a murit numai unul. În alta au murit doi. În decurs de un an au murit jumătate din toate celulele. În fiecare celulă era cineva care trebuia să distrugă viața noastră, fie că era un bolnav pe moarte, fie că era un nebun care-ți făcea viața imposibilă, care bătea în ușă și cerea să fie pedepsit cel care închidea ochii sau se așeza pe pat. Noi, prin Costache Oprișan, care a fost un adevărat sfânt, ca și Gafencu, am avut liantul prin care să ne susținem unul pe altul și să supraviețuim. Adică, el îmi dădea pâinea când eram bolnav, eu îi dădeam pâinea când era el bolnav, și nu atât lucrul acesta a contat, cât mai ales faptul că eram în comuniune, comunicam între noi, că eram un grup de oameni care ne iubeam, ne ajutam. Noi am fost celula cea mai unită.

Apoi am ieșit din închisoare. M-am întâlnit din nou cu Marcel, ne plimbam foarte mult, vorbeam, ne simțeam foarte bine că suntem liberi și ne simțeam fericiți, dar să știți că ne-a bântuit nostalgia închisorii! Și este un sentiment general! Nostalgia închisorii... Poate pentru că, pe de o parte, timpul îndulcește contururile faptelor și memoria selectivă, dă la o parte ceea ce-ți aduce suferință și-ți aduce în minte lucrurile bune și chiar hazlii.

Și totuși vorbeam cu Marcel și ne întrebam de ce ne este nouă dor de închisoare?! Și vorbeam și cu ceilalți tineri, care se uitau la noi ca la niște nebuni... Căci cum poate să-ți

fie dor de închisoare, cum poți să ai nostalgia închisorii?! Dar este un fenomen adevărat. Adică nu este meritul nostru, al tău sau al meu, că avem nostalgia închisorii. Ci pentru că, așa cum am spus, acolo era ceva mai mult decât viața! Nu știu ce era! Că și pe urmă, în libertate, noi ne-am ajutat tot timpul, ne-am iubit tot timpul. Când am fost arestat a doua oară, Marcel m-a susținut tot timpul, nu m-a părăsit. Am avut o relație de prietenie și dragoste tot timpul între noi.

Cuvinte vii 159

Dar era atunci altceva, pe lângă acestea. Nu aș putea să explic ce... Cred că era un mod de viață pe care nu-l puteam avea afară, chiar dacă am fi prieteni până la moarte, chiar dacă ne-am iubi unul pe altul până la moarte. E ceva, un element care lipsește.

Să fi fost opresiunea, perspectiva morții...? Nu știu.

ICOANE DE RUGĂCIUNE Mama m-a învățat rugăciunea

De când eram copil, mama ne ducea la biserică. Eram unsprezece copii și ea ne ducea pe toți la biserică. Copii fiind, îi spuneam că ne dor picioarele, că vrem să ieșim afară. Și mama ne zicea: „Mă, voi nu știți ce înseamnă rugăciunea și nu știți să vă rugați lui Hristos, dar durerea picioarelor voastre este rugăciunea voastră către Dumnezeu. Asta-i rugăciunea voastră, când te dor picioarele pentru Hristos. Să-ți obosească trupul pentru Hristos, că nu știi să te rogi, că ești copil”.

V-am spus povestea, nu? O spun acum pentru cei care nu ați auzit-o. Mama spunea așa: într-un sat era o crâșmă și oamenii beau, adică bărbații, că pe vremea aceea nu mergeau femeile la crâșmă. Acum mai merg. Acolo oamenii beau și înjurau și se băteau, iar în toată crâșma era un singur demon, unul dintre cei mai mici, care stătea și dormea pe tejghea, pentru că nu avea ce face. Iar în satul acela era o femeie văduvă, cu șapte copii, și toți se rugau seara. Și împrejurul casei ei era o legiune de draci...

Să știți, fraților, că și în jurul bisericilor noastre mari legiuni de draci se învârtesc, încercând să rupă pe cineva. Pentru că unde să se ducă demonul să lucreze? La discotecă, la crâșmă, pe plajă? N-are ce face acolo. Duhurile rele lucrează acolo fără osteneală multă. Însă în biserică este credința cea adevărată, rugăciunea cea adevărată pe care noi o practicăm pe cât ne stă în putință, și demonii ne înconjoară din toate părțile și lovesc acolo unde este mai mare sensibilitatea

160 Părintele Qheorghe Calciu

noastră spirituală. Pentru că strecoară îndoiala, strecoară gândul că degeaba te rogi, că ai ceva mai bun de făcut, sau îți strecoară gândul că rugăciunea aceasta nu va fi ascultată. Dar dacă stăruim, situația se schimbă.

Ceea ce mă impresiona la mama era rugăciunea ei. Mama vorbea cu Dumnezeu așa cum vorbea cu tata. Spunea: „Doamne, de ce găinile mele nu mai fac ouă? Vreau să hrănesc copiii aceștia!”, sat „De ce vaca nu dă lapte?”, sau „De ce a murit porcul de boală? Păi, Doamne, nu vezi că eu am aici de hrănit niște guri?”. Am învățat de la mama această relație personală cu Dumnezeu și am avut-o în închisoare, alături de relația cu mama.

Mama nu știa teologie deloc. Dacă o întrebai ce înseamnă Sfânta Treime, nu știa. Ea știa numai Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, dar ce înseamnă Sfânta Treime nu știa. Dacă poți să ai o credință din aceasta simplă, ești cel mai fericit! Nu mai ai nevoie de nici o teorie. Nimic nu te va putea sminti, nimic nu va tulbura credința ta. Pe mama n-au tulburat-o nici morțile copiilor ei, nici sărăcia, nici bogăția. Nu a fost ea bogată, dar în orice caz, am avut și perioade bune. Nici bogăția n-a trufit-o, nici sărăcia n-a înjosit-o, ci a rămas la fel de fidelă credinței și la fel de directă în relația cu Dumnezeu.

.Despre lumina taborică

Călugării isihăști, sporiți în duhovnicie, după îndelungi exerciții văd lumina necreată, care nu este sensibilă pentru ochiul trupului. Evanghelia, vorbind despre lumina Schimbării la Față, folosește doar o pildă, pentru că cele două lumini, fizică și divină, sunt de naturi diferite; dar oare ce cuvinte avem noi pentru a o exprima? Limba noastră

este săracă, mintea neputincioasă, duhul copleșit de spaimă și numai Dumnezeu întărește inima pentru a vedea lumina taborică fără să ne pierdem.

Moise a văzut lumina taborică, spatele Domnului, Ilie a văzut lumina taborică atunci când Dumnezeu i-a vorbit, Apostolii au văzut-o, ostașii romani au văzut-o la învierea Domnului, asemenea și femeile mironosițe. A văzut-o întâiul mucenic Ștefan Arhidiaconul, când era judecat de sinedriu și ridicându-și ochii la cer, a văzut slava Cuvinte vii 161

lui Dumnezeu. Au văzut-o șirul lung al călugărilor isihăști și cei pe care Dumnezeu i-a învrednicit prin bună vrerea Sa, necondiționată de meritul celui căruia i-a arătat-o.

Maica Alexandra, principesa, a văzut-o și ea. Atunci când, în nota publicată în Buletinul nostru parohial, spune: "Insula mea este un loc al liniștii desăvârșite, chiar dacă există sunete. Acolo nu există nici o umbră, lumina străpunge totul, dragostea te înfășoară și nici un orizont nu-mi mărginește privirea. Atât de întins este locul, încât eu nu sunt decât un punct în el; dar nu sunt pierdută, pentru că acolo, Dumnezeu mă ține în mâna Lui", oare nu vorbește ea despre lumina taborică, cea care străpunge totul? Maica Alexandra nu detaliază, din cauza modestiei monahale, dar pentru cei care au cât de cât idee despre această energie necreată, sensul adevărat al afirmației este limpede. Este neîndoios că Maica Alexandra a ajuns la această vedere printr-o nevoință îndelungată, având, în sens omenesc, meritul strădaniei, de aceea trece sub tăcere detaliile. Explorarea totală a "insulei păcii" se face numai după moarte.

Și eu am văzut odată lumina taborică, în copilărie, fără să știu ce este, dar inima mea a fost străpunsă de ea, fiindcă era o inimă de copil nevinovat. Am mai văzut o dată această lumină, mult mai târziu, când eram în închisoare. Dumnezeu mi-a trimis-o spre învățare, dar inima și mintea mea n-au putut cuprinde sensul și am pierdut-o cu totul.

Eram copil, probabil aveam șase-șapte ani și, sub influența mamei mele, mă adâncisem mult în rugăciune și misticism copilăresc, dorind să ajung un copil sfânt, asemenea celor despre care ne vorbea părintele bisericii din sat și despre care îmi repovestea mama. Grădina noastră de zarzavaturi și pomi era chiar lipită de gardul bisericii și, de pe frontispiciul bisericii, icoana Sfântului Nicolae, patronul ei și al satului, privea drept în grădina noastră. Adeseori această icoană mă oprea de la mici răutăți și năzdrăvăniile copilărești. Tot satul îl iubea pe Sfântul Nicolae și eu mă simțeam în grădină, sub privirea lui, ca în biserică.

Odată, la Cazanie, am auzit de un pustnic sfânt care, când venea la biserică din pustie pentru slujba de Duminică, trebuia să treacă peste un râu lat și fără pod. Cu harul lui Dumnezeu și cu

162 Părintele Qheorghe Calciu

osteneala lui sfântă, trecea pe apă ca pe uscat. În grădina noastră, care era foarte mare, tata lăsa un petec de un metru lat și de vreo șase metri lung, nelucrat. Acolo creșteau sălbătice urzici usturătoare, pe care le culegeam pentru puii de rață, de gâscă și, mai ales, de curcă, pentru că urzicile întăreau oasele puilor, le dezvoltau gușa și-i păzeau de diferite boli care atacă păsările de curte.

Într-o zi, în grădină, m-am rugat fierbinte lui Dumnezeu să mă ajute să trec prin urzici, desculț, fără să mă urzic. M-am rugat Sfântului Nicolae să mă ajute. Voiam o minune. Știam că Sfântul era făcător de minuni, de la mama. Am simțit un fel de furnicare prin inimă și o mare convingere copilărească în ajutorul Sfântului. O încredere deplină mă îndemna să pășesc. Locul acela plin cu urzici era în apropierea gardului vecinului nostru. În clipa în care am pășit în urzici, s-a întâmplat ceva: o lumină puternică a cuprins întreaga grădină. Puteam vedea fiecare detaliu al stratului de urzici, cele care erau sub piciorul meu ca și cele de departe, mugurii copacilor, iarba, zarzavaturile toate erau lângă mine, de parcă aș fi fost în fiecare loc, nu numai în stratul de urzici și nici un obiect nu arunca vreo umbră pe pământ. Lumina străpungea totul, cum spune Maica Alexandra. Nu mă mai gândeam că aș putea fi urzicat și nici nu eram. Aveam o mare

fericire în mine, dar nu-mi dădeam seama de ea. Parcă fusese dintotdeauna acolo. Mergeam fără să știu, poate repede, poate încet, parcă timpul și distanțele nu mai existau.

La un moment dat, am auzit glasul vecinului înjurând urât, probabil vreo vită. M-a cuprins un fel de furie împotriva lui și am gândit rău despre el. În clipa aceea s-a stins lumina și m-am urzicat. Ajunsesem cam pe la jumătatea distanței. Am sărit într-o parte și mi-am scărpinat pielea urzică. Totul reîntrase în ordinea firească: iarba, zarzavaturile, picioarele mele cu mai multe bășici. Am părăsit grădina și nu am spus nimănui nimic, nici măcar mamei. Mult mai târziu, când eram elev la liceu, într-o seară, am simțit nevoia să-i spun mamei experiența mea. Eram singuri pe prisma casei. Mama nu a spus nimic, nu s-a mirat, nu m-a certat. Dar cred că știa ceva despre astfel de experiențe. Mi-a luat mâna și mi-a sărutat-o, ceea ce nu se mai întâmplase niciodată, nici cu mine, nici cu altcineva din frații și surorile mele.

Cuvinte vii

163

Târziu, când lectura mea teologică s-a mai îmbogățit, am înțeles că Dumnezeu îmi îngăduise o experiență pe care eu o anulasem prin gândul cel rău despre semenul meu.

Scrie Starețul Siluan : „Când, la ceasul rugăciunii, omul vede pentru întâia oară lumina necreată, ceea ce contemplă și încearcă este atât de nou pentru el, atât de nou și neobișnuit, încât nu o poate concepe; simte că limitele ființei sale s-au dilatat în chip negrăit, că lumina arătată l-a făcut să treacă de la moarte la viață, dar măreția nemăsurată a experienței sale îl surprinde și nedumerește. Numai repetarea acestei vizite îi descoperă măreția și sensul acestui dar”.

fie spre rugăciunea lui Iisus

Am încercat de mai multe ori în viață să practic Rugăciunea lui Iisus. Nu am reușit. Cred că Dumnezeu exercita un fel de “cenzură” cu mine. În timpul închisorii avansam în spunerea Rugăciunii lui Iisus până am ajuns într-un loc de întuneric complet. Trebuie să vă avertizez că în lucrarea acestei rugăciuni, încercând să ajungi aproape de Iisus Hristos, vei ajunge la un moment dat la un întuneric apăsător. Vei ști foarte bine că Hristos Domnul este acolo prezent, însă îți va părea ca un abis. De câte ori se întâmpla aceasta, voiam să mă avânt pe sine în întuneric însă nu aveam curajul. Când găseam curajul mă găseam din nou la începutul rugăciunii... Din această cauză, înțelesesem că Domnul m-a “cenzurat”.

În timpul întunericului celui de al doilea arest, când încercau să mă scoată din minți prin interogare, am folosit Rugăciunea lui Iisus ca pe o mantie protectoare, nu ca pe o rugăciune personală. În timpul interogării, am repetat rugăciunea cât de des am putut: “Doamne, Iisuse Hristoase miluiește-mă pe mine păcătosul...” Fiindcă existau clipe când vorbele anchetatorului îmi ajungeau la ureche, am început să repet numai: “Doamne, miluiește-mă, Doamne, miluiește-mă pe mine!”, fără a mai primi nici un alt gând oricât de mic și am avut un câmp protector.

Nu am cerut să văd lumina Domnului Iisus și nu mi-a fost dată, însă mi-a dat această ocrotire a rugăciunii care a oprit întrebările anchetatorului de a ajunge la urechile mele și de a-mi răvăși mintea.

164 Părintele Qheorghe Calciu

Ceea ce vreau să spun este că Dumnezeu dăruiește lumina. Să nu numai în felul în care o face cu anumiți călugări după o nevoință îndelungată stând în tăcere în chiliile lor, unindu-și mintea cu inima, coborându-și mintea în inimă. Dăruiește de asemenea lumina. Să ca un dar nemeritat cuiva și fără a cere ceva de la acea persoană.

Vă asigur că în orice gând bun, în orice intenție bună, există dragostea lui Dumnezeu pentru voi. Fie ca Dumnezeu să vă dăruiască pace în suflet. Fie ca Domnul să vă dea a Sa lumină în minte și în inimă. Fie ca Domnul Iisus Hristos să vă dăruiască iubirea avută pentru tortionarii Săi. Nu există dragoste mai mare decât aceasta, să-ți iubești dușmanii

și ne-a învățat prin exemplul Său să ne iubim dușmanii.

Sper să fi reușit a vă transmite ceea ce intenționasem. Sper că ați înțeles că experiențele prin care am trecut nu înseamnă că am fost ales de Dumnezeu pentru ceva mareț sau excepțional. În nici un caz! Dumnezeu a vrut să îmi arate că fără voia Lui bună sunt nimic, fără dragostea Lui sunt nimic. Pentru aceasta îi sunt foarte recunoscător. De aceea v-am spus că darurile lui Dumnezeu nu reprezintă un premiu pentru noi. Nu putem face ceva pe care să-l considerăm apoi ca merit înaintea lui Dumnezeu. Primim daruri de la Dumnezeu numai din dragostea Lui pentru noi.

bătrâna din Carpați

Uneori, cineva care are o credință foarte simplă, primită numai prin auzire, la biserică, poate fi mai credincios decât un intelectual. Un intelectual are foarte multe dubii.

Părintele Cleopa povestea că stătea odată în Sfântul Altar și se pregătea pentru Proskomidie. În biserică ardea doar o lumânare. La un moment dat a auzit pe cineva că se roagă cu voce tare. S-a uitat printr-o crăpătură a dverei să vadă cine este. Era o țărăncă, o femeie foarte simplă care nu spunea decât atât: „Doamne, nu mă lăsa! Doamne, nu mă lăsa!”. A căzut în genunchi și s-a culcat cu fața la pământ. Poate avea un necaz, cine știe? Părintele Cleopa se uita la ea și a văzut cum deasupra capului ei a apărut o scânteie, apoi o coroană de lumină care a zburat în jurul capului ei până când femeia s-a sculat

Cuvinte vii 165

și a ieșit. Și le-a spus Părintele Cleopa călugărilor: „Să știți, fraților, că nu numai călugării știu să se roage. Adeseori oamenii aceștia simpli se roagă mai mult decât călugării, și Dumnezeu le răspunde”.

Și eu personal am trăit o experiență extraordinară. Când eram profesor la Seminar, mergeam cu elevii în fiecare vară în excursie pe la mănăstiri. Acesta era drumul nostru: mănăstirile. Vedeam munții cu toate frumusețile lor. Și într-un an am fost în Retezat. Într-o dimineață - soarele încă nu răsărise - cum stăteam noi, mai jos se vedea o casă foarte mică, o colibă din bârne și din horn se înălța un fum subțire. Când a răsărit soarele, din colibă a ieșit o femeie. Era o zi rece. Dimineața la munte este foarte rece și întotdeauna la aceste înălțimi aerul funcționează ca o lentilă, adică transparența aceasta te face să vezi mai departe și mai ușor. Și o vedeam de acolo, de sus, pe bătrâna aceea. Avea un cojocel pe dânsa, cu smocuri de lână. S-a oprit în fața casei, s-a uitat la soare și s-a închinat cu evlavie de trei ori. A atins cu mâna pământul și s-a ridicat, și iar s-a închinat și iar s-a ridicat și a spus o rugăciune de vreo cinci minute. După aceea a intrat din nou în colibă.

Și am zis așa: Atâta vreme cât în Munții Carpați va fi o bătrână care se va închina aplecându-se până la pământ, atingând pământul cu mâna, ceea ce înseamnă țărăni sunt și în țărăni voi merge, până atunci neamul nostru va sta drept în fața lui Dumnezeu.

.Despre Părintele Iustin

În călătoria noastră prin duhul României, odată ajunși în Moldova am hotărât să mergem fără popas până la Mănăstirea Sfinților Arhangheli de la Petru Vodă. După ce am părăsit șoseaua, mașina se mișca încet, cu precauție, ca un cal de munte care caută cu grijă unde să pună piciorul: drumul era de țară, cu pietriș și pietre mai mari aruncate la întâmplare, zdrobite și azvârlite pe margini de roțile căruțelor, ale mașinilor și tractoarelor. Pe vale am întâlnit un tânăr citind dintr-o carte, poate își citea canonul de spovedanie și împărtășanie. Intram într-o altă lume, cu oameni care se îngrijeau de mântuirea sufletului lor. Femei bătrâne cu traiste pe umăr, cele mai multe ținând de mână câte un copil sau doi, urcau încet și cu opriri

166 Părintele Qheorghe Calciu

dese. Fiecare pas al lor era, de fapt, o rugăciune, chiar dacă nu era rostită, fiecare pas

spre mănăstire era, fără îndoială, un urcuș spre desăvârșire.

Am ajuns pe înserat, începuse Vecernia. Se schimbaseră multe lucruri, mai apăruseră clădiri noi. Ceea ce nu se schimbase de fel era acea adâncă duhovnicie pe care o cunoscusem cu doi ani înainte, închinătorii se grăbeau spre biserică pentru a prinde privegherea! alții stăteau în șir la ușa chiliei Părintelui Iustin să se spovedească. Tot ca în trecut, această coadă lungă de penitenți așteptând mărturisirea păcatelor și iertarea lor începea dis-de-dimineată, și după miezul nopții erau tot atât de mulți. Părintele Iustin șade în scaunul spovedaniei câte 17 ore în șir. De aceea am spus că este cel mai tare călugăr contemporan, căci puterea aceasta de a sta acolo, nemâncând și nebând aproape nimic, vine de la Dumnezeu.

În jurul mănăstirii s-au așezat câțiva tineri intelectuali, care și-au cumpărat acolo casă și pământ și care țin de mănăstire cu duhul. Îndemnul cumpărării a venit de la Părintele Iustin, care dorește să aibă în jurul mănăstirii numai vecini credincioși. Dar acest îndemn se dovedește acum un adevărat dar de înainte vedere, căci acum, cu noua Constituție, orice străin poate să cumpere pământul din jurul mănăstirii și să trântască acolo o crâșmă, o discotecă sau alt locaș de desfrâu, pentru că dracul nu numai că nu zidește biserici, dar și pe cele care există vrea să le distrugă. Noua Constituție dă dreptul oricărui străin să cumpere ce vrea și unde vrea, nimic nu protejează patrimoniul spiritual al țării.

Am participat la slujba de noapte. Din când în când, câte un credincios care probabil își mai amintea de mine venea să-mi sărute mâna, sau câte o maică. Am observat un lucru ciudat și nu cred că ceea ce voi spune acum își are sursa în pietatea deosebită pe care o am pentru Părintele Iustin, care ar putea să-mi influențeze sentimentele: când mergi într-o mănăstire de călugări, și când trebăluiesc prin curte, și când slujesc în biserică, ei sunt aceeași. La Petru Vodă este ceva deosebit: monahii aceștia tineri, în biserică parcă ar fi coborâți dintr-o altă lume, au în ei ceva îngeresc. Nu vreau să spun că ei sunt îngeri, dar în atmosfera de credință instituită în această mănăstire - și nu numai de către părintele Iustin, ci mai ales

Cuvinte vii 167

de către puterea credinței pelerinilor - monahii iau chipuri îngerești în biserică.

Am o dragoste deosebită pentru această mănăstire și o pietate deosebită pentru Părintele Iustin Pârvu, starețul mănăstirii, probabil cel mai tare, după duh, monah al mănăstirilor românești, mai ales acum, când Părintele Cleopa s-a dus la cer, printre sfinți.

El și mănăstirea lui este ca un fel de stea a marginilor care ne arată nouă cine este adevăratul Dumnezeu și cum trebuie să ne închinăm Lui. Să punem la picioarele Mântuitorului lacrimile pocăinței noastre, aurul minții, tămâia sufletului și smirna inimii, adică tot ce a pus Dumnezeu în noi, minte, credință, sentiment, toate să le punem la picioarele Mântuitorului și să-L cinstim cu toții. Această misiune o are Părintele Iustin.

Partea a patra

Csvwlinte* ({e- sXrkXtvfrz

Eu vă predic cât îmi dă Dumnezeu cuvânt, cu tăria pe care Dumnezeu mi-o dă, pentru că nu vorbesc de la mine, ci din Duhul lui Dumnezeu, Care este sau nu este în mine. Depinde cum m-am pregătit pentru slujbă, pentru că preotul are o îndelungă pregătire înainte de a face Liturgia și în funcție de aceasta Dumnezeu ne dă cuvânt la propovăduire sau nu. M-am străduit ca să mișc puțin inimile voastre. Mărturisesc că n-am prea putut...

TÂLCUIRI LA EVANGHELIE

Nimic din ceea ce este în Sfânta Scriptură, în special în Noul Testament, nu este fără rost. Biblia e o carte plină de învățăminte. Dacă ai căuta în ea, să zicem, istorie, găsești toată istoria veacului aceluia, tot ce s-a întâmplat. Dacă vrei geografie, găsești descrierile tuturor țărilor. Dacă vrei științe naturale, găsești descrierea plantelor care în vremea aceea erau în toată zona respectivă. Deci tot ceea ce ai vrea să găsești, acolo, în Biblie, găsești. Dar nu ca într-o carte specific istorică, ci conținând numai elemente care aveau o anumită relație cu Iisus Hristos și cu viața de atunci. De toate cuprinde Biblia, dar toate acestea spre mântuirea sufletului nostru. Sfinții Părinți au mers așa departe încât au spus că și virgula și punctul își au sensul lor mântuitor, pentru că dacă scoți o virgulă sau un punct, schimbi sensul. De multe ori v-am spus că trebuie să venim la Sfânta Scriptură nu pentru a ne desfăta pe noi, fie sufletește, fie intelectual, fie estetic, sau chiar informativ, ci trebuie să venim la Sfânta Scriptură ca la singura cale de mântuire a noastră. Toată Scriptura este spre mântuire, ea ne revelează nouă pe Dumnezeu, ea conține căile mântuirii și faptele pe care trebuie să le facem noi, fie spirituale, de pură credință, fie de activitate exterioară, de dragoste, prin care să câștigăm iertarea și mântuirea în Hristos Domnul nostru.

*

Vechiul Testament e un fel de învățător către Noul Testament, în sine, Vechiul Testament nu are altă valoare decât numai că face conștient păcatul. El spune să nu ucizi, să nu furi, să nu înșeli, să nu iei averea altuia. Toate acestea sunt moduri de a conștientiza păcatul, dar nu te mântuiesc. Legea veche iudaică este foarte dură. Evreii spuneau: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, vânătaie pentru

172 Părintele Qheorghe Calciu

vânătaie, sânge pentru sânge. Asta era dreptatea lor, pentru că ei nu aveau dezvoltat conceptul de iubire și iertare. Or, toate vechile simboluri și imagini din Vechiul Testament se cheamă tipuri: rugul aprins care ardea și nu se mistuia o reprezintă pe Maica Domnului, care a purtat în pântecele ei pe Dumnezeu și nu a fost arsă. Lemnul care, aruncat în apă, a îndulcit-o e simbolul semnelui Crucii. Șarpele de aramă este Iisus răstignit prin Care noi, cei care suntem mușcați de șerpii iadului cu toate ispitele lui, dacă venim la Iisus Hristos cu credință, ne vindecăm. Aceste tipuri sunt asemenea cu o efigie. Este una când vezi o statuie, și alta când vezi o efigie care poate fi ștearsă ușor, ceva care plutește puțin în umbră, cam între necunoaștere și imaginație.

Dar toate se împlinesc în Noul Testament. Toate efigiile Noului Testament se cheamă anti-tip. Avem anti-tipul și tipul. Tipul este simbolul Vechiului Testament și anti-tipul este realitatea dogmatică și sfântă din Noul Testament. Șarpele de aramă îl reprezintă pe Iisus Hristos. Iudeii se uitau la el și orice mușcătură de șarpe din om era anulată. Noi privim la Iisus Hristos Cel răstignit. Toate binefacerile lumii acesteia au venit prin răstignirea Lui. Toate binecuvântările care au venit peste noi, iertările, deschiderea căilor noastre spre Cer și a porților raiului, scoaterea noastră din infernul căderilor și al păcatelor se face prin Iisus Hristos Cel răstignit, pentru că Sângele Lui ne-a răscumpărat pe noi.

Tot ce a făcut după aceea Biserica sunt numai forme de învățare, de organizare socială sau religioasă, dar taina cea mare a mântuirii stă în Iisus Hristos Cel răstignit,

Care Și-a vărsat sângele pe Cruce. Sângele lui Iisus Hristos ne mântuiește pe toți, mușcați fiind în fiecare clipă de ispitele diavolești, de lucruri foarte rele, de stricăciune sufletească, de ură, de răzbunare, de vorbire de rău, de înșelări, de încălcarea legilor morale.

Toate acestea se vindecă dacă alergi la Iisus Hristos cum se duceau evreii la șarpele de aramă, cu nădejdea că vor fi mântuiți de veninul șerpilor, căci noi cu această nădejde, în Iisus Hristos Cel răstignit pe Cruce, ne mântuim.

Cuvinte vii 173

Eu am văzut că Mântuitorul ia pilde și parabole din viața de toate zilele a omului simplu din vremea aceea. Nu se duce prea sus, nu face o filozofie înaltă, așa încât să nu poată fi înțeleasă de nimeni, ci toate câte le spune pot fi înțelese nu prin inteligență, ci prin dragostea inimii, pentru că ceea ce spune Mântuitorul sunt lucruri foarte, foarte subtile. O parabolă care la prima vedere pare simplă, ca o povestioară de copii, are uneori niște semnificații așa de adânci, încât se cutremură inima noastră când Dumnezeu ne deschide mintea să putem înțelege care este semnificația profundă a pildei Mântuitorului.

Fericirile

Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor!

În general s-a împământenit între noi, creștinii - vorbesc de creștinii mai superficiali - să luăm în derâdere sărăcia cu duhul și să spunem: acesta e sărac cu duhul, e prost, e înapoiat mintal, nu știe pe ce lume trăiește. Însă sărăcia cu duhul este o virtute, o mare virtute! Sărăcia cu duhul înseamnă să fii sărac de toate lucrurile lumii acesteia, încât duhul tău să nu se lege de nimic, nici de avere, nici de situație socială, nici de luptă politică, nici de nimic altceva! Să nu te legi de nimic din cele de care oamenii se atașează. Sufletul tău să fie liber, să trăiești liber, dar ca un străin în lumea aceasta. Fiindcă în lumea asta a fi liber înseamnă a fi străin de lume. Lumea te robește. Prin toate sistemele ei de legi, prin toate obiceiurile lumești, prin toată tradiția aceasta materială, lumea ne leagă, ne subordonează, ne face sclavi. Iar dacă nu devii sclavul acestor concepții ești un corp străin, un element străin în lumea aceasta. De aceea spune Iisus: „Fericiți cei săraci cu duhul!”. Sunt fericiți cei care nu s-au legat de lumea aceasta, nu și-au făcut un idol din lume, nici din învățătura lumească, nici din gloria lumească, nici din bogăția lumească. Ei

174 Părintele Qheorghe Calciu

trăiesc ca o ființă străină într-o lume plină de păcate.

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia!

Vedeți, a fi, a deveni o parte sau un șurub al vieții acesteia este o suferință. Și atunci cel care este în lume, dar care vrea să nu fie în lume, acela se întristează, acela plânge, acela varsă lacrimi. Varsă lacrimi pentru el, pentru aproapele lui, pentru toți cei care sunt în suferință, pentru păcătoși. El se roagă cu lacrimi pentru cei care îl vrăjmășesc și pentru cei care îl iubesc. Ați auzit azi rugăciunile de 4a Sfânta Liturghie ale Sfântului Vasile cel Mare: „Doamne, pe cei buni păstrează-i în bunătatea lor. Pe cei răi, fă-i buni! Celor care ne vrăjmășesc stinge-le vrajba! Pe cei care ne iubesc pe noi întărește-i! Tinerețile le condu cu înțelepciunea Ta, bătrânețile le întărește, pe copii îi crește în dragostea Ta! ”. Aceasta înseamnă cei ce plâng.

V-ați gândit vreodată că Mântuitorul, Care a fost Fiul lui Dumnezeu și a venit în această lume, nu a avut decât o singură cămașă în care a umblat îmbrăcat? Desculț prin căldura Israelului, călcând peste pietre... Și când a venit cineva, un bogat și i-a spus: „Vreau să Te urmez oriunde vei merge”, El i-a răspuns: „Fiul Omului n-are unde să-și plece capul. Vulpile au vizuini, păsările cerului cuiburi, dar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul!”.

Așa a fost Iisus! Un străin în lumea aceasta. A plâns pentru toți, a plâns pentru Lazăr,

pentru toată suferința oamenilor... Iar Dumnezeu l-a dăruit slava învierii Sale. Să știți că lacrimile care se varsă pentru durerea cuiva sunt lacrimi binecuvântate. Ele vă spală inima și sufletul. Să nu vă rușinați de lacrimi! Niciodată! Plângeți și pentru necazurile personale, dar să nu vărsați lacrimi de furie, de mânie sau de blestem! Să vărsați lacrimi de durere, de dragoste, căci ele vă purifică sufletul și vă apropie de Hristos. Și așa fericiți veți fi.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moștenipământul!

Nu este vorba de a moșteni pământul acesta lumesc. Aici cei duri, cei fără scrupule moștenesc pământul! Ei sunt oamenii care conduc, ei sunt oamenii care au în mână lor frâul, cuțitul și pâinea, averea și puterea. Moștenirea pământului pentru cei blânzi este alta. La sfârșitul lumii, spune Sfântul Apostol Petru, cerurile vor arde, pământul va fi limpezit prin foc și va fi mai alb decât oasele celor care au murit. Și acest pământ va fi un cer nou și un pământ nou, în care va

Cuvinte vii 175

trăi pururi dreptatea. Acest pământ îl vor moșteni cei blânzi, nu pământul de acum! Pământul de acum e în mâinile satanei, pentru că cei care sunt puternicii zilei nu sunt trimiși de Dumnezeu, nu se gândesc la Dumnezeu, nu se gândesc la cei slabi, decât numai în treacăt, numai cu intenția de a-și face propagandă.

Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura!

Chiar dacă nu suntem prea buni, chiar dacă nu ne manifestăm bunătatea sau nu practicăm o bunătate reală, totuși inima noastră, interiorul nostru, conștiința noastră ne vorbește despre o dreptate adevărată. Este dreptatea lui Dumnezeu și inima noastră suferă, însetează pentru această dreptate chiar dacă nu suntem în stare să o realizăm. Poate nici nu ne-o imaginăm cu adevărat. Dacă fiecare dintre noi are un înger și o conștiință, o conștiință care vine de la Dumnezeu, pe care venirea lui Iisus ne-a curățit-o de toată zgura neînțelegerii, atunci este numai în puterea noastră a aplica legea dreptății sau a nu o aplica. În mână noastră stă această alegere, dacă nu o aplicăm suntem păcătoși. Dar important pentru noi e că aspirăm la untru la o dreptate, că aspirăm la o sete către dreptate și că Dumnezeu ne va sătura cândva în dreptatea împărăției Fiului Său, atunci când vor împărăți pe pământ adevărul și dreptatea dumnezeiască.

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui!

Aceasta se adevărește chiar în lumea noastră păcătoasă. Dacă ești milostiv, Dumnezeu te miluiește. Dacă ești bun cu alții, și alții vor fi buni cu tine. Dacă mila ta se manifestă în fapte, vei fi binecuvântat. Și chiar dacă cineva te va critica vreodată, nu va putea să nu recunoască că ești milostiv, iar când vei fi în nevoie, să știi că se va găsi cineva să te miluiască.

Noi spunem că Dumnezeu este drept, dar înainte de a fi drept, Dumnezeu este și bun. Dacă Dumnezeu ar fi numai drept, numai justițiar, în clipa aceasta ar trebui să pierim toți, pentru că suntem plini de păcate, păcătuim tot timpul, și când venim la biserică, peste tot. Nimic nu ne ține în viață din faptele noastre, ci numai mila și iubirea lui Dumnezeu.

Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu!

176 Părintele Qheorghe Calciu

Dumneavoastră știți foarte bine lucrul acesta. De aceea vă duceți la biserici, la mănăstiri, pentru că știți că acolo sunt oameni curați, care au o legătură mai adâncă cu Dumnezeu, care îl văd. Și v-am spus odată că îmi povesteau monahii despre Părintele Petroniu care este la mănăstirea noastră din Sfântul Munte, la Prodromu, că atunci când se ruga el, pe Sfânta Masă apăreau picioarele Mântuitorului, însângerate. El îl vedea pe Dumnezeu. Pentru aceasta și noi dacă ne păstrăm inima curată, ori dacă ne-o curățim, vedem pe Dumnezeu într-un fel sau în altul. Dumnezeu poate să-ți vorbească printr-o descoperire, vorbesc de descoperirile adevărate, nu de cele satanice, dar Dumnezeu îți vorbește și prin niște inspirații interioare, prin înțelegeri adânci ale unor taine ale

mântuirii.

Mărturisesc că de multe ori m-am rugat și poate din cauza necredinței mele, Dumnezeu nu mi-a împlinit cererea, dar de foarte multe ori rugăciunea mea s-a împlinit! M-am rugat pentru alții, iar rugăciunea s-a împlinit și m-am îngrozit! Ce sunt eu, ca Dumnezeu să asculte rugăciunea mea? Cum spune psalmistul, ce este omul ca să aibă așa cinste, să fie puțin mai prejos decât îngerii? Însă nu pentru virtuțile noastre Dumnezeu ne împlinește rugăciunile, ci pentru bunătatea Lui și pentru credința cu care ne rugăm.

Dacă aveți inima curată și vă rugați lui Dumnezeu, El ascultă cererea voastră. Să nu vă rugați niciodată pentru răul cuiva! Cei care fac rău, aceia se duc la vrăjitori. Degeaba ai să te rogi tu la Dumnezeu să facă rău cuiva, pentru că Dumnezeu este bun înainte de a fi drept, și apoi, de unde știi tu că ai dreptate, pentru că tu ești subiectiv! Adeseori avem în față numai interesul propriu și uităm de adevăr și de dreptate.

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema!

Cel mai mare făcător de pace a fost Hristos. El a adus în lume această pace, la Cina cea de Taină, când le spune ucenicilor Săi: „Pacea Mea dau vouă! Nu cum dă lumea, ci pacea Mea dumnezeiască! ”. Una este pacea încheiată prin armistiții, prin tratate care sunt rupte în clipa următoare și alta este pacea în Dumnezeu. Toate tratatele încheiate în lume s-au spulberat curând. Au creat războaie și mai puternice decât înainte. De aceea alta este pacea

Cuvinte vii 177

despre care vorbește Mântuitorul aici.

Să știți că vremea comunismului - nu mai vorbesc de persecuțiile romane, care au dat milioane de martiri - a dat și ea milioane de martiri cunoscuți și necunoscuți, cu morminte cunoscute și necunoscute. Au fost oameni care au mers la închisoare afirmând iubirea lor față de Hristos și purtând în inima lor pacea Lui, oameni care, chinuți fiind, se rugau pentru călăii lor. Și nu au fost cazuri izolate, ci mii și mii de cazuri în care oamenii chinuți se rugau pentru cei care îi chinuiau, pentru cei care îi țineau în închisori, fiindcă așa spune Mântuitorul, să ne rugăm pentru vrăjmașii noștri!

Fericiți cei prizoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor!

Toată istoria creștinismului e istoria suferinței. Dintru început și până la sfârșitul lumii acesteia, creștinismul va fi persecutat într-un fel sau altul, violent sau neviolent. Dar nu vor înceta niciodată persecuțiile, pentru că, așa cum am spus la început, creștinul este ca un străin care nu are unde să-și plece capul.

Aceasta este poziția noastră în această lume și vom fi prizoniți, batjocoriți, vor râde de noi și vor spune că suntem nebuni. Și vor spune că suntem mistici, ca și cum misticismul ar fi o crimă, iar crima politică ar fi o virtute. Așa cum se fac astăzi crime politice. Pentru că noi am înțeles exact care este poziția lui Iisus în lumea aceasta și mergem pe calea Lui.

Fericiți veți fi când vă vor ocări pe voi și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră din pricina numelui Meu!

Este o continuare la fericirea anterioară, pentru că noi, dacă suntem prizoniți, și persecutați, și batjocoriți în lumea aceasta, este pentru numele lui Hristos. Nimeni nu-l batjocorește pe un smintit, orice ar spune, pentru că știe că e smintit. Nimeni nu-l batjocorește pe unul care și-a făcut o viață frumoasă în lumea aceasta. Dar pe noi lumea ne batjocorește, învățații lumii acesteia ne batjocoresc, puternicii lumii ne batjocoresc. Ne batjocoresc și cei mici pentru că nu știu, n-au cunoștință de adevărul credinței. Și totuși trecem prin lume purtând pe frunte această cunună de spini spirituală, mărturisind pe Dumnezeu, rugându-ne pentru lume, pentru pacea lumii, pentru vrăjmașii noștri, pentru cei care ne fac rău și pentru cei

178 Părintele Qheorghe Calciu
care ne fac bine.

De aceea încheie Iisus Hristos:

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri!

Să căutăm răsplata din ceruri. Să nu căutăm răsplata aceasta de pe pământ. Pentru că orice răsplată în lumea aceasta trece ca o floare. A venit un vânt, a dat o ploaie și s-a scuturat. Numai plata din ceruri rămâne veșnică și ea va încununa fruntea noastră la Judecata de apd ' și în viața care urmează după Judecată. De aceea spun: spovediți-vă, împărtășiți-vă, citiți Feririle și le aplicați! Evanghelia nu este un exercițiu intelectual, nu e un exercițiu de cunoaștere a înțelepciunii lumești, Evanghelia este un exercițiu spiritual de cea mai înaltă valoare. Înseamnă să urmezi pe Hristos.

Am explicat aceste Feriri ca să înțelegeți care este sensul lor, însă citindu-le acasă și cugetând puțin, veți vedea ce stare de bucurie vă vor trezi în suflet aceste Feriri și poate și părerea de rău că nu sunteți ca cei pe care Iisus îi fericește. Să știți că dincolo de posibilitatea noastră de împlinire a poruncilor lui Dumnezeu stă harul lui Dumnezeu, iubirea Lui pentru noi. Aceasta nu ne părăsește nici în cele mai grele situații, când suntem asupriți, nici când suntem în păcate grele, dacă din adâncul sufletelor noastre strigăm: „Iisuse Hristoase, arată-mi mie slăvită învierea Ta! ”.

.Despre tânărul bogat și urmarea lui Hristos

Această pericopă evanghelică se referă la dorința de mântuire a fiecăruia dintre noi. Toți căutăm să ne mântuim. Unii, care avem credință și cunoștințe religioase, știm că mântuirea vine prin Biserică și prin Sfintele Taine ale Bisericii. Cei care nu cunosc aceasta ori nu sunt credincioși cred că mântuirea vine prin guverne, prin asociații făcute de noi, prin idei de caritate, sau chiar prin idei de violență, așa cum se întâmplă în America și în alte părți ale lumii. În pericopă evanghelică a tânărului bogat găsim însă înțelegerea dreaptă despre cum putem să ne mântuim, căci Sfânta Scriptură este o carte a

Cuvinte vii 179

mântuirii.

Tânărul acesta intuise că legea veche nu mântuiește, ci numai conștientizează păcatul. El singur a spus: „Acestea toate le-am împlinit din tinerețile mele, ce-mi mai lipsește?”. Pentru că singurul care mântuiește este harul lui Dumnezeu, care ni s-a dat în lumea aceasta după ce Mântuitorul S-a răstignit, a murit, a înviat, S-a înălțat la cer și a trimis pe Duhul Sfânt peste noi. Mântuitorul i-a spus: „Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer, după aceea vino și urmează Mie” (Matei 19,21). Și spune Evanghelistul că tânărul s-a întristat, pentru că era foarte bogat. Și a plecat de la fața lui Iisus. Iar Mântuitorul, uitându-se în urma tânărului, a spus: „Un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor”, (Matei 19,23) și „Mai lesne e să treacă cămila (o frânghie -n.n.) prin urechile acului decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu” (Matei 19,24).

Viața noastră este legată de anumite elemente, materiale sau spirituale. Materiale sunt casa, averea, serviciul, mașina bună, părinții, copiii, soția, toată familia ta. Dar suntem legați și de cele spirituale, care țin de orgoliul nostru - adică dacă ai o poziție oarecare în societate, dacă deții un rol de învățător al unor grupuri, al unei asociații, al unor tineri, dacă ai creat un duh nou lumesc. Toate acestea sunt bogății materiale, spirituale sau intelectuale de care noi ne legăm. Inima noastră are această calitate, sau defect, că se atașează de cele pe care le iubește.

Tânărul acesta era un om foarte bogat. Fără îndoială că nu el câștigase averea. La vârsta lui nu se putea aceasta, probabil că în mare măsură o moștenise de la părinți și deși nu muncise pentru ea, deși nu depusese efort, își atașase inima de averea materială. Și a cerut Mântuitorului să afle cum să se mântuiască, să afle ceva nou, care să spună cu adevărat sufletului său că este pe drumul mântuirii. Mântuitorul, văzând râvna lui, i-a spus: „Vinde averea ta și urmează Mie”. Tânărul nu a putut să depășească acest prag. Fiecare avem un prag în viața noastră. Fiecare avem o anumită

disponibilitate să ne atașăm de biserică - o zi pe săptămână, sau de două-trei ori - să facem rugăciuni, să ajutăm pe aproapele nostru, să-l iubim pe celălalt ca pe noi înșine, să ne împărtășim bucuriile și necazurile. Însă sunt unii

180 Părintele Qheorghe Calciu

care-și dedică total viața lui Hristos, ei părăsesc lumea aceasta, ei ies din lume ca și cum lumea aceasta nu ar fi pentru ei! Se retrag la mănăstire, trăiesc în pustnicie, dedică totul lui Dumnezeu, își vând averea și o dau săracilor. Ei își iau această cruce, de a trăi toată ziua și toată noaptea în rugăciune. Toți călugării se roagă în mănăstiri pentru ei și pentru mântuirea celorlalți, pentru toată lumea. De acolo se ridică rugăciunile ca tămâia permanent, care apără o țară, un neam, o comunitate, de năvălirea vrăjmașilor, pentru că rugăciunea, făcută în mănăstiri este într-adevăr foarte puternică. Acești călugări fac într-adevăr ceea ce a cerut Mântuitorul tânărului bogat. Căci el și-a afirmat dorința lui de a se mântui cu orice preț. Singur a spus: nimic din ce este în această lume nu mă mântuiește, nu mă mântuiesc nici măcar poruncile vechi pe care le-am respectat din tinerețile mele. Și Mântuitorul i-a arătat o cale nouă, pe care el n-a putut să meargă.

Nu toți putem merge pe această cale. Dar partea cea mai mare a urmărilor lui Hristos o putem face, prin rugăciune, prin credință, prin venirea la biserică și prin toate Tainele, prin faptele bune pe care le facem. Toate acestea schimbă atmosfera sufletului nostru. Interiorul nostru se schimbă complet. El se sfințește prin aceste acte de rugăciune și dragoste. Se produce o transformare în sufletul nostru, așa cum se produce și în trup. În fiecare clipă celulele corpului nostru se schimbă. După descoperirile științifice, în vreme de șapte ani toate celule corpului nostru se înnoiesc, dând naștere unor alte celule, încât am putea zice că suntem alți oameni.

Așa se schimbă și sufletul nostru. În momentul în care primim în inima noastră cuvântul lui Dumnezeu, cu toată convingerea și cu tot cutremurul, în momentul în care sufletul nostru se îndreaptă către Dumnezeu cu o râvnă deosebită, așa cum a venit tânărul la Hristos, știind însă mai mult decât el, știind care este mântuirea, cunoscând iconomia divină, bunătatea lui Hristos, cunoscând Tainele Bisericii care ne ajută să ne mântuim, din clipa aceea începem să ne transformăm. Întâi, puțin câte puțin, simțim o atracție către biserică - poate cineva ne-a vorbit despre credință, poate cineva ne-a dat să citim o carte de rugăciuni. Parcă ne apare undeva un fel de

Cuvinte vii 181

zare nouă, o lumină nouă. Și cu cât ne apropiem, cu atât lumina cuprinde mai mult sufletul nostru, mai mult și mai mult, pentru că aceasta este lumina necreată a lui Dumnezeu, care desăvârșește toată lumea, pe om, animalele și vegetalele. Acesta e harul lui Dumnezeu care lucrează în noi.

Nu ni se cere să ne vindem averea și să rămânem săraci - dacă nu ne luăm crucea, ca un călugăr, ca să urmărim lui Hristos - dar ni se cere să nu ne lipim inima de această avere. Ni se cere să nu devenim sclavii acestei averi, pentru că inima noastră se alipește de anumite lucruri și devenim sclavii acelor lucruri. Devenim sclavii averilor, sclavii poziției noastre sociale, sclavii casei sau mașinii noastre, pentru că există în noi, pusă de diavol, o tendință spre subordonarea sclavagistă în spirit. Să știți că dacă a existat un sclavagism în istoria omenirii, e pentru că sunt două categorii de oameni: unii care vor să domine și să comande și altă categorie care simte nevoia să fie dominată. Dar Mântuitorul ne izbăvește de toate lucrurile acestea: și de dorința de dominație și de dorința de sclavie. Cunoașterea adevărului ne face liberi. Cei care cunosc adevărul lui Dumnezeu nu mai au atașament față de avere. Au însă obligații familiale, au un mod decent în tot ce fac, iubesc pe săraci și îi ajută, vin la biserică și sunt pe calea mântuirii. Cei care își dedică viața lor averii și sclaviei pentru lucruri de glorie lumească, aceia nu se mântuiesc, aceia nu au lumină.

J^espre bogatul căruia i-a rodit țarina

Dacă revedem cu ochii minții Evangheliile și Epistolele care se citesc în Biserică la

slujbele din decursul unui an liturgic, vom vedea că adeseori problema bogaților și a bogăției revine adesea în învățătura lui Iisus. În Evanghelie avem pilda despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr, avem întâlnirea lui Iisus cu tânărul bogat, iar în Epistola Sfântului Iacov găsim o adevărată izbucnire împotriva celor bogați, nemilostivi și snobi.

Oare de ce atâta preocupare pentru cei avuți și averile lor? De ce, de atâtea ori, Mântuitorul se întristează că cei bogați nu vor intra

182 Părintele Qheorghe Calciu

în împărăția cerurilor și de ce bogăția este o piedică în calea mântuirii? Dumnezeu a făcut lumea și a binecuvântat-o. Nimic din creație nu a fost rău înainte de căderea omului în păcat. După fiecare zi de creație, Sfânta Scriptură spune: „Și Dumnezeu a văzut că este bine”.

Așadar, toate lucrurile lumii acesteia sunt binecuvântate și toate ar trebui să contribuie la bucuria și mântuirea omului, că/d toate i-au fost dăruite lui. Ar trebui ca un om, cu cât posedă mai multe lucruri, cu atât să fie mai aproape de Dumnezeu. Însă după căderea protopărinților noștri în păcat, toată firea a decăzut și de atunci întreaga creație suspină după mântuire: „Căci știm că întreaga fire suspină până acum în durere, așteptând mântuirea” (Romani 8,22).

Cum prin blestem divin omul trebuie să-și agonisească pâinea cu sudoarea frunții, mulți caută să adune bogății pentru a scăpa de grija zilei de mâine. Din nefericire, bogatul uită că tot ce are îi este dat pentru scurtă vreme în vederea unei drepte administrări și nu spre desfătarea josnică a trupului în detrimentul sufletului. El crede că toate sunt ale lui pentru veșnicie, nu-i pasă de cel sărac și flămând și uită că fiecare clipă îl apropie de moarte, care nu caută nici pe bogat, nici pe sărac, nici pe tânăr, nici pe bătrân. El socotește că toate i se cuvin, că le-a creat el și nu că Dumnezeu este singurul Creator.

În parabola de astăzi este vorba de un astfel de bogat. Proprietar al unor terenuri întinse, el constată cu bucurie că a fost un an îmbelșugat, că ploile au făcut să rodească țarina lui mai mult decât în alți ani. Ciudat, el uită de unde vin vântul și ploaia și seceta și se oprește exact la partea vizibilă a lucrurilor, nu caută cauza adevărată, nici urmarea acestei situații în planul spiritual. Grija lui unică e cum să-și păstreze recolta cât mai bine. Dacă ar fi privit în jurul lui, ar fi văzut oameni săraci care aveau nevoie de mâncare și care s-ar fi rugat lui Dumnezeu pentru el dacă le-o dădea. Dacă s-ar fi gândit puțin la viața aceasta trecătoare, ar fi înțeles că bucuriile materiei sunt scurte și și-ar fi amintit de suflet. Dacă ar fi privit la anii anteriori, ar fi înțeles că belșugul de acum vine de la Dumnezeu și nu de la priceperea lui și ar fi folosit averea spre slava lui Dumnezeu și propria lui mântuire.

Cuvinte vii 183

Bogatul însă, orbit de bucuria averii, de belșugul de grâne, uită toate acestea și-și spune, cuprins de frigurile avuției: “Aceasta voi face: voi strica jitițele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo tot grâul și bunătățile mele. Și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te” (Luca 12, 18-19). Astfel, planul lui se întindea pe ani înainte și uita că toate sunt în mâna lui Dumnezeu, așa cum spune Sfântul Apostol Iacov, că bogatul va fi doborât și va trece ca floarea ierbii: “Căci a răsărit soarele arzător și a uscat iarba și floarea ei a căzut și frumusețea feței ei a pierit; tot așa se va veșteji și bogatul în alergăturile sale” (Iacov 1,11).

Mântuitorul spunea această parabolă a bogatului căruia i-a rodit țarina în auzul mulțimii. Erau acolo săraci și bogați. Iisus nu voia să jignească pe bogații care îl ascultau, ci dorea să-i facă să înțeleagă efemeritatea acestei vieți și a bogăției. Pe de altă parte, nu voia să-i exalte pe săraci, căci sărăcia în sine, fără slăvirea lui Dumnezeu, nu înseamnă nimic. El voia să-i facă să înțeleagă pe acești săraci că starea lor, dacă o încredințau lui Dumnezeu, era o cale de mântuire mai ușoară decât a bogatului. Dacă ei

se simțeau nefericiți sau în nesiguranță în ceea ce privea ziua de mâine, trebuiau să înțeleagă, din ceea ce Iisus le spunea, că nici bogații nu aveau un spațiu de siguranță mare - și ei erau supuși pierderii averii prin secetă sau eșec, și ei erau pândiți de moarte în fiecare clipă.

De aceea Mântuitorul Hristos își încheie parabola cu următoarele cuvinte către bogat: „Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune, în această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” (Luca 12,20).

Cine dintre noi nu se regăsește măcar parțial în bogatul căruia îi rodește țarina? Cine nu-și face planuri pentru o vreme nedefinită - și bine facem, pentru că viața noastră și firea omenească este una care se proiectează în viitor. Greșeala începe acolo unde uităm de neputințele noastre și de dependența noastră față de divinitate și zicem voi merge, voi face, voi vinde și voi cumpăra, fără a spune dacă va vrea Dumnezeu. De asemenea, greșeala începe când nu implicăm în planurile noastre de viitor și milostenia față de

184 Părintele Gheorghe Calciu

aproapele nostru. Această absolutizare a vieții prezente și această trufie demonică aduc nenorocirea în lume, aduc stăpânirile tiranice, crimele, oprimările și distrugerea popoarelor.

Dacă țara noastră este astăzi sub cea mai înspăimântătoare teroare, dacă mor copii în spitale de frig și de foame, dacă satele ne sunt distruse cu miile și bisericile cu zecile de mii, este pentru că Partidul Comunist și toți conducătorii lui cred că sunt eterni%că moartea nu stă lângă ei în fiecare clipă. Ei cred că sunt în afara răspunderilor față de Dumnezeu și față de semenii lor, ei nu cred că sângele nevinovat pe care îl varsă strigă după răzbunare și strigătul pătrunde în urechile Domnului.

Am văzut de curând în ziarele din Anglia o fotografie recentă a președintelui Ceaușescu. Este îngrozitoare: toate răutățile făcute, toată suferința neamului, durerea copiilor unui întreg popor s-a înscris în linii urâte pe chipul lui schimonosit de infirmitățile sale sufletești. Privindu-i chipul, spaima din ochi și gura distorsionată de ură și de frică, am înțeles că pentru el răsună, ca tunetul ce cutremură lumea, glasul Domnului: „Nebune, în noaptea aceasta se va cere sufletul tău de la tine!”. Grozavă va fi noaptea Judecării Domnului, grozavă și fără de ieșire.

(predică rostită de Pr. Gheorghe Calciu în America în 1988, cu un an înaintea morții lui N. Ceaușescu)

bogatul nemilostiv și săracul Lazăr

Lazăr n-a făcut nici un bine, pentru că n-a putut să facă bine. El doar a stat cu umilință la poarta bogatului rugând pe Dumnezeu și acceptând toată suferința sa fără să cârtească. Bogatul n-a făcut nici un rău, dar nici bine n-a făcut. El mânca și se veselea, dar din fărâmurile de la masă lui nu dădea săracului Lazăr. A nu face bine este un păcat. Linia aceasta care desparte binele de rău este așa de subțire ca un fir de ață invizibil. Trebuie să fii foarte atent. Degeaba spui: eu nu fac rău, dar nu fac nici bine; nu mă interesează ce face altul, îmi văd de treaba mea, sunt cinstit, merg bine, am bani la Cuvinte vii 185

bancă, mi-am cumpărat case... Dar n-ai făcut nici un bine, nu te-a mișcat suferința celui alt. Nu te-a mișcat să dai în dar lui Dumnezeu, nu te-a mișcat să legi rana celui căzut, nu te-a mișcat să cercetezi pe cel de la spital sau pe cineva bolnav în casă. N-ai zis nimănui: ești un om bătrân, hai să te duc eu la spital sau la doctor! Ai stat, ai trecut ca un lemn prin toată lumea aceasta, o viață întreagă și tu crezi că firul acesta, subțire ca o zare, te-a despărțit pe tine de cel rău. Și nu este adevărat. Toată această viață a ta ai fost de partea cealaltă a firului care separă binele de rău. Pentru că spun Sfinții Părinți așa: răul nu are ființă, el este numai înlocuirea binelui, căci acolo unde binele nu se face se instalează răul. Dacă n-ai făcut bine, atunci ai făcut rău, să știi, pentru că trăim într-o lume nebună, de suferință, de războaie, de dureri, de crime, de sărăcie.

Foarte bogată este America și noi suntem oarecum bogați. Dar sunt și mulți săraci, vedeți câtă lume săracă este? Nicăieri nu am văzut așa mulți cerșetori cum vedeți în America. Am fost în Europa, am colindat, dar n-am văzut atâția cerșetori, hornless sau nebuni care să umble pe străzi, să doarmă iarna, să înghețe și să moară chiar pe străzi. Pentru că există în America ceva care ține de bogat, de omul căruia i-a rodit țarina. Toată țarina Americii noastre este foarte roditoare, mă refer nu numai la pământ, mă refer la mintea americană; creierele pe care le aduc din alte părți sunt foarte roditoare, fac tot felul de lucruri, dar toate le fac pentru viața aceasta. Nu se gândesc la Dumnezeu. Omul de rând se gândește, dar cei de sus nu se gândesc la Dumnezeu, pentru că sunt copleșiți de mulțimea roadelor. Își fac hambare tot mai largi, miliardele cresc parcă ar crește în copaci, cheltuielile cresc... dar lipsește ceva. Lipsește ceea ce a spus Mântuitorul: că nu au adunat întru Hristos. Cine nu adună în Hristos, risipește. Mai bine să fii sărac, dar să aduni întru Hristos, decât să fii bogat și să intri în infern, fără nici un fel de ajutor. Pentru că numai faptele bune te însoțesc dincolo, în lumea cealaltă. Faptele bune, pe care le-ai făcut ori nu, te judecă pe tine. N-ai să poți să te judeci acolo, n-ai să poți să zici: Doamne, stai că mai este unul mai rău decât mine, sau altul a făcut altceva mai rău. Pentru că în fața lui Dumnezeu nu ești decât tu singur. Nu mai există alt preot Gheorghe,

186 Părintele Qheorghe Calciu

numai eu sunt. Adică Dumnezeu nu mă judecă în comparație cu altul, pentru că fiecare răspunde pentru faptele lui și nu răspunde altul pentru fapta mea.

Nici averea nu te aruncă în iad, nici sărăcia nu te aruncă în rai, ci modul în care le administrez, modul în care le pui în raport cu Dumnezeu și cu semenii tăi.

Țm lui Zevedeu și conducătorii popoarelor

În această pericopă evanghelică se vorbește despre un lucru foarte important. Este o Evangheliie care se referă la conducătorii de stat, la conducătorii de popoare. În toată istoria lumii și în toată istoria politicii s-au scris tot felul de tratate, care de care mai ciudate și dând mai multă putere conducătorului, îndemnându-l chiar la viclenie, la crime. Dar cel mai scurt și mai concis portret al conducătorului de popoare este cel făcut de Hristos.

Iisus i-a chemat pe toți ucenicii și le-a spus așa: „Știți că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele și cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi să nu fie așa; ci care va vrea să fie mai mare între voi, să fie slujitor al vostru. Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” (Marcu 10, 42-44). E un portret extraordinar, pentru că dacă astfel ar fi conducătorul de state, n-ar mai fi nefericire în popor. N-ar mai fi crimă, n-ar mai fi oprimare, n-ar mai fi închisori politice, n-ar mai fi războaie între noi dacă fiecare conducător de popoare ar fi astfel. De aceea, în rugăciunea de astăzi a Sfântului Vasile ne-am rugat ca Dumnezeu să păzească pe conducătorii cei credincioși, să-i întoarcă spre Biserica Lui ca să devină buni. Cei care sunt buni, să fie și mai buni și cei care sunt răi, să-și părăsească răutatea.

Dacă fiecare conducător ar avea în mâna lui Sfânta Scriptură și ar citi, sau fiecare aspirant la conducere ar avea în mâna lui Sfânta Scriptură și ar citi ce a spus Mântuitorul, cum trebuie să fie, dacă nu s-ar simți în stare să fie așa, ar renunța. Iar dacă s-ar simți în stare, ar face ceea ce spune Iisus! Din nefericire, oamenii care vor să conducă

Cuvinte vii 187

sunt oameni ambițioși. Sunt așa cum spune Hristos: ei conduc peste popoare și vor să le stăpânească. Însă adevăratul conducător este cel care vine să slujească, nu să fie slujit. Căci spune Mântuitorul mai departe că și Fiul Omului a venit în lume nu ca să fie slujit, ci ca El să slujească tuturor, să-Și dea viața pentru mulți! Acesta este marele sacrificiu: un conducător de popoare trebuie să-și pună viața lui pentru poporul pe care-l conduce! Nu

să pună viața poporului pentru el! Nu să trimită poporul la moarte pentru el! Ci el să-și dăruiască viața, puterea lui, inteligența, pentru că dacă a fost ales, să zicem, are niște calități deosebite. Aceste calități intelectuale, aceste calități de bunătate sufletească, de înțelegere a vieții politice și sociale, să le pună în slujba popoarelor. Din nefericire, nu se întâmplă așa. Din cauza asta în lume e suferință, război.

Mi-aduc aminte când a venit Președintele Constantinescu aici, la biserica noastră. Venise cu o armată întreagă de bodyguarzi. Printre ei erau niște fete tinere, cu rochițe deasupra genunchiului, tot bodyguarzi probabil, care stăteau în curte și fumau cu băieții. M-am dus afară și am întrebat: „De ce fumați? Voi nu știți că aici e o biserică și locul acesta este sfânt? Noi ocolim biserica aceasta la Prohodul Mântuitorului, în Vinerea Mare, iar la înviere ieșim în curte să vestim învierea Mântuitorului, și voi aici fumați? Mergeți mai încolo și fumați, nu stați aici! Nici n-aveți dreptul să călcați pământul acesta al bisericii!”. S-au dus mai departe și au încetat să mai fumeze.

Dar să revin la Președinte. A venit la Vecernie și am citit acest fragment în care se făcea portretul conducătorului de popoare. N-am vorbit eu, ci am pus să vorbească cuvântul lui Dumnezeu. Nu am pregătit o slujbă specială, nu i-am cântat mulți ani trăiască, ci am citit din Evanghelia lui Marcu: cel care vrea să fie cel mai mare peste ceilalți, să fie sluga tuturor, cel care vrea să fie primul, să slujească altora. Și am zis la sfârșit: „Domnule Președinte, așa spune Mântuitorul Hristos și așa vrem să fie conducătorul țării noastre! Dacă veți fi așa, veți rămâne în istorie. Dacă nu veți fi așa, veți dispărea ca oricare altul”... Mă uitam la el, transpira, îi curgea sudoarea pe el, n-a spus nici un cuvânt. Pentru că, fără îndoială, unui om căruia i s-a dat să ajungă așa de sus, unui om care a ajuns să

188 Părintele Qheorghe Calciu

conducă țara - lăsând la o parte greșelile pe care le-a făcut, Dumnezeu știe, că toată lumea greșește - nu-i venea ușor să primească acest cuvânt. El nu înțelegea că era chemat să fie sluga tuturor. Cum nu înțeleg conducătorii nici acum, nici un șef de stat n-a înțeles vreodată ce înseamnă să fii conducător. Și Mântuitorul numai atât spune: să fie sluga tuturor, să slujească pe toți. Cred că a fost foarte impresionat. Nici n-a mai avut putere să spună un singur cuvânt, nici rmkar n-a mai zis bună seara la plecare. -

De aceea spun: acesta este chipul și acesta este prototipul conducătorului de popoare. Nici o altă religie, nici o altă filozofie sau știință politică nu rezolvă conflictul dintre popor și conducător, decât numai învățătura creștină.

^pilda Semănătorului și cele patru tipologii umane

În această pildă Mântuitorul creează patru tipologii umane.

Mai întâi, tipologia omului nepăsător. Un autor mistic, un filozof, Kierkegaard, numea acest tip de oameni omul-fluture, degustătorul, adică acela care merge din floare în floare, caută bucuria acestei vieți și sfârșește cu aripile frânte și căzute în țărână. Aceștia sunt oamenii care nu primesc cuvântul lui Dumnezeu, ci se lasă târâți în toate curențele ideologice, gnostice sau filozofice, în toate părțile. Ei n-au nici un fel de stabilitate. Peste ei calcă toate învățăturile greșite ale lumii acesteia. Sunt ca un zid pe care se scriu toate ideile false ale veacului nostru sau ale veacurilor anterioare. Să ne cercetăm cine dintre noi se aseamănă pământului în care cade sămânța lui Dumnezeu fără să rodească? Gândiți-vă!

A doua categorie sunt oamenii care aud cuvântul lui Dumnezeu, îl primesc cu bucurie, însă este de ajuns să vină o zguduire peste dânșii și se pierd. Este de ajuns să-i lovească o nenorocire sau să înceapă o persecuție, așa cum s-a întâmplat sau se mai întâmplă în lume și mai ales în America, unde persecuția e subtilă și foarte perfidă. Este poate o prigoană mai primejdioasă din mai multe puncte de vedere decât cea comunistă, pentru că acolo

Cuvinte vii 189

știam cine e bun și cine e rău. Era alb și negru. Aici nu mai știm unde e bine și unde este

rău. Toate sunt gri. Și în Europa la fel, în Europa Unită. Deci noi suntem aceștia care auzim cuvântul lui Dumnezeu, îl primim, ne bucurăm și vine o persecuție sau căldura soarelui, așa cum se spune în parabolă. Soarele cald dă căldură și usucă pământul și sămânța moare în sufletul nostru.

Știți că atunci când a fost, în comunism, persecuția aceea religioasă, s-au cernut foarte ușor cei care erau români temeinici de cei care erau numai piatră. Unii au cedat, alții au colaborat, alții au făcut lucruri foarte rele, alții au suferit sau, dacă n-au fost arestați, au rezistat tăcuți în subterane, rugând pe Dumnezeu ca să îi ajute în viața aceasta de prigoniri. M-am întrebat: oare din România, câți oameni n-au făcut compromisul religios?

Am fost mișcat când am văzut cum în biserică oamenii ridicau brațele în sus, strigând cu glas mare Doamne, miluiește-mă!, când citeam rugăciunile de iertare și la fiecare le strigam numele cu tărie, ca să audă Dumnezeu rugăciunea lor și să trimită mila Lui. M-am tulburat mult văzând această credință, pe care n-o găsești în Occident. Aceste manifestări spontane ale sufletului care strigă către Dumnezeu, aici nu se fac. Însă m-am tulburat mai mult după aceea, când am văzut că mulți din oamenii aceștia au o dublă personalitate: la biserică sunt credincioși, aprind lumânări, vin, poate stau toată slujba, poate nu stau toată slujba, dar când ies afară devin ca niște fiare. Se ceartă frate cu frate pentru o bucată de pământ, se fură unul pe altul, se înșeală cum pot, în toate chipurile. Este un fel de dedublare a personalității.

Această dedublare era în comunism altfel decât acum. Atunci fiecare asculta Europa liberă, mergea la biserică, dar în public striga eu nu cred și lauda pe Ceaușescu sau pe Gheorghiu-Dej. Această minciună s-a perpetuat multă vreme. Acum o nouă formă se perpetuează în țara noastră, mai periculoasă decât aceea, pentru că acum nu ne amenință religios nici un pericol. Acum, sub presiunea vremurilor, sau sub influența teoriilor, sau pur și simplu pentru că așa e convenabil, unii se leapădă și nu aduc nici o roadă. Gândiți-vă care dintre noi suntem în această categorie, sau am fost, eventual.

190 Părintele Qheorghe Calciu

A treia categorie de oameni sunt cei pătimiși. Au păcate multe, tot felul de patimi omenești: desfrânare, beție, lăcomie, zgârcenie, toate patimile acelea care fac din inima noastră un teren plin de buruieni, de spini și de măracini. Și chiar dacă ne izbește cuvântul lui Dumnezeu, chiar dacă ne întoarcem cu dragoste spre El, mai tari sunt patimile noastre, pe care le purtăm de cine știe când. Pentru că pocăința noastră nu este adevărată! Este numai un moment de deschidere către Dumnezeu pe care nu-l adâncim în inima noastră, nu facem din el un izvor tămăduitor pentru suflet, ci ne-am deschis o clipă, iar apoi ne-am închis. Patimile noastre au izbucnit în noi mai puternice decât chemarea și virtuțile pe care Dumnezeu le seamănă în inima noastră. Și nu aducem roade, iar dacă nu sunt roade, suntem sortiți pedepsei veșnice. Cine dintre noi se recunoaște aici?

Cei din a patra categorie sunt oamenii care aud cuvântul, se străduiesc, slujesc cu bucurie lui Dumnezeu, caută să-și fertilizeze solul acesta spiritual, să înțeleagă mai adânc cuvântul lui Dumnezeu, să vină la biserică, să se spovedească, să se împărtășească, să facă bine în jurul lor, să fie o lumină pentru toți ceilalți. Unii pot mai puțin, alții mai mult. Dumnezeu a dat fiecăruia un talant: unuia i-a dat unul singur, altuia i-a dat trei talanți, altuia i-a dat cinci talanți. Fiecare a primit ceva și fiecare dintre noi trebuie să aducă lui Dumnezeu un dar egal cu darul pe care l-a primit. Cel care a primit un talant, să mai aducă unul. Cel care a primit doi talanți, să mai aducă doi. Cel care a primit cinci, să mai aducă cinci. Cel ce aduce roadă sută la sută, acela este cu adevărat cel care a auzit cuvântul lui Dumnezeu și a rodit.

Și a mai zis Dumnezeu din nou: „Cine are urechi de auzit, să audă!” (Matei 13,9). Uitați-vă în jurul vostru și în voi înșivă și vedeți sincer unde vă aflați. Dacă aveți intenție bună și nu încercați să vă amăgiți pe voi înșivă sau pe alții, v-ați plasat exact unde

sunteți. Atunci, cu adevărat, când a zis Mântuitorul „cine are urechi de auzit să audă”, voi sunteți aceia care ați înțeles.

Iar această recunoaștere a voastră în tipologiile pe care Mântuitorul le-a creat, plasarea fiecăruia în tipologia voastră, mă convinge că de acum încolo veți începe să-l slujiți lui Dumnezeu ca să aduceți roadă. Cât de mică, dar să aduceți.

Cuvinte vii 191

jP ilda talanților

Așa spune Evanghelia: a dat fiecăruia după puterea lui. Unuia dintre noi i-a dat cinci talanți. Presupunem că acesta e summum-ul de calitate pe care Dumnezeu poate să-l ofere cuiva, la limita noastră omenească. Altuia i-a dat doi talanți, mai puțin, altuia i-a dat un talant. Dar fiecare a primit ceva. Nu e nimeni în lumea aceasta care să nu fi primit ceva de la Dumnezeu. Oricât ne-am socoti, ne-am umili și am spune noi că n-avem nici un fel de har ori dar de la Dumnezeu, totuși daruri avem. Iar un talant nu înseamnă un singur dar, pentru că un talant era o monedă de o valoare foarte mare. Adică fiecare are un dar destul de mare. Sigur, unii au mai mult, alții au mai puțin.

Ce înseamnă înmulțirea talanților? Acolo, în parabolă spune să-i fi neguțătorit, să fi luat dobândă. Aceasta înseamnă a folosi darul tău pentru treburile pe care Dumnezeu ți le-a încredințat ție. Fiecare dintre noi trăiește într-o societate, într-o biserică. Fiecare dintre noi face ceva pentru biserică, pentru comunitate, pentru aproapele său. Aceste acțiuni pe care le facem cu darurile pe care Dumnezeu ni le-a dat, ne câștigă nouă dublu.

Dar sunt unii între noi care spun: „Dumnezeu mi-a dat un dar, ce să fac cu el? Îl țin și îl restitui la Judecată, pentru că atunci ce e al Lui va fi al Lui”. Aceștia sunt oamenii care trăiesc în neutralitate. În concepția noastră creștină, răul nu are ființă. Ființă are binele. Acolo unde binele lipsește, se instalează răul. Nimeni nu poate să spună: nu fac bine, nu fac rău, nu mă interesează ce face vecinul meu, nu intru în nici un fel de comerț spiritual cu el, nu-l ajut și nu-i cer niciodată ajutorul. A nu face bine înseamnă a fi părtaș răului, căci unde lipsește binele, se înstăpânește răul. Dacă nu-ți pasă că vecinul tău este bolnav, ești rău și faci voia satanei. Dacă nu-ți pasă că vecinul tău trăiește în sărăcie și poate un mic ajutor din partea ta l-ar salva, ai făcut voia celui rău. În materie de bine și de rău, de mântuire și de pierzanie, nu există zonă neutră, zonă gri, pentru că toți suntem făcuți cu darul lui Dumnezeu și Dumnezeu ne cere să fim lucrători. Creștinismul e religie activă. Iisus Hristos a fost activ. El a venit în lume pentru că a vrut să ne mântuiască pe noi toți. Și a făcut tot ceea

192 Părintele Qheorghe Calciu

ce trebuie: S-a îngrijit de cele spirituale, dar și de cele materiale. A vindecat pe cei bolnavi, a dat vedere orbilor, a curățat pe leproși, a înviat morți, a ridicat din patul durerii pe cel păcătos și pe cel care era paralizat, a stat de vorbă cu femeile pierdute, a stat de vorbă cu păcătoșii și cu vameșii. Pe toți i-a chemat la mântuire. Aceasta înseamnă că nu există nici măcar un singur om în lumea aceasta care să nu aibă nici un talant de la Dumnezeu, prin care să fie chemat de Dumnezeu la mântuire. Dacă nu se mântuiește, este pentru că el nu vrea să se mântuiască.

La slujirea Bisericii și la slujirea lui Dumnezeu fiecare este chemat. Fiecare a primit un talant și Dumnezeu îți cere să folosești talantul acesta spre înmulțirea faptelor bune, spre sporirea ta duhovnicească, spre înălțarea ta, spre mântuire, ca să câștigi iubirea lui Hristos, Care a venit în lume și S-a răstignit pentru noi. De aceea, vă cer tuturor să contribuiți la bunul mers al Bisericii cu fapta, cu cuvântul, cu prezența la rugăciune, cu propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu în afara Bisericii, cu lupta împotriva sectelor care caută să distrugă adevărata Biserică a lui Hristos, cu iubirea față de ceilalți și cu harul unității între noi. Să lăsăm deoparte vrajba! Să lăsăm deoparte ura! Să lăsăm deoparte critica! Fiecare este criticabil și fiecare este lăudabil, dar noi nu căutăm nici lauda, nici critica. Noi căutăm să-L slujim pe Hristos într-o unitate deplină pentru că, așa

cum spune Sfântul Apostol Pavel, Biserica este Trupul mistic al lui Hristos. Capul Bisericii este Hristos și noi suntem mădularele. Dacă un mădular suferă, tot Trupul suferă. Dacă un mădular se bucură, întreaga Biserică se bucură.

Acesta este talantul nostru, aceștia sunt cei cinci talanți pe care i-am primit de la Mântuitorul și pe care trebuie să-i înmulțim. Biserica este a dumneavoastră, nu este a preotului, și vă cer să jertfiți pentru Biserică, să folosiți talantul pe care Dumnezeu vi l-a dat ca această Biserică să sporească, să crească, să se afirme în fața lumii ca o Biserică în care Duhul lui Dumnezeu sălășluiește, faptele bune rodesc, credința se înalță și noi toți ne mântuim.

Cuvinte vii 193

'Nunta Fiului de împărat

Împăratul acesta despre care e vorba în parabolă a pregătit o nuntă pentru fiul său și a invitat dinainte persoane care erau vrednice să vină la ospăț. Și a venit vremea nunții fiului său și a trimis pe slujitori la cei care fuseseră chemați. Și ei i-au răspuns: „Nu putem veni!”. Erau prinși cu griji lumești, cu cumpărări de terenuri în loc de țarine, erau cu mașini frumoase în loc de boi, și n-au venit. Aceștia suntem noi.

Această parabolă are o interpretare istorică și o interpretare personală.

Interpretarea istorică este următoarea: Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său și a pregătit dinainte o nuntă. Nunta aceasta este una duhovnicească. Este nunta viitoare a Mântuitorului cu toți cei care îl vor iubi. El este Mirele mistic. El vine înainte în odaia de nuntă și ușile se închid. Dacă fecioarele neînțelepte n-au untdelemn în candelă, ele rămân pe-afară. Dacă noi nu răspundem la chemarea Tatălui să venim la nunta Fiului Său, suntem oameni pierduți.

Dar cei chemați pe vremea aceea erau iudeii. Pe toți i-a chemat prin sute și sute de slujitori, de proroci, de învățători ai Legii și de cărturari. Prin toți i-a pregătit pe iudei ca să vină la nunta lui Iisus Hristos. Și ei n-au venit, ci au prefăcut nunta aceasta într-o moarte tragică și o înmormântare. Și au pierdut harul lui Dumnezeu, și pierdut va fi până când nu vor recunoaște cele făcute împotriva lui Iisus. Pentru că la Răstignire, atunci când Pilat s-a spălat pe mâini înaintea mulțimii și a zis: „Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia, voi veți vedea!” (Matei 27,24), iudeii au strigat: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!” (Matei 27, 25). Acesta este un blestem pe care ei și l-au cerut singuri.

După aceea Mântuitorul, la învierea Sa, i-a trimis pe Apostoli la toate neamurile, ca să-i cheme pe toți. Și Apostolii au împărțit pământul și au propovăduit: în Africa, în Abisinia în deosebi, în Asia, în Tracia, în Grecia, în zona geto-dacă și tracă până în Crimeea (unde a fost Apostolul Andrei). Toți au propovăduit. Iar în casa Domnului încă mai era loc la masă. Putea să mai vină oricine.

194 Părintele Qheorghe Calciu

Atunci s-a adresat Dumnezeu celor simpli, celor bolnavi, pe care i-a vindecat, celor cu probleme mari, pe care i-a liniștit sufletește, celor care aveau demoni în ei, pe care i-a izbăvit, și tuturor acestora: șchiopi, orbi și celor care nu știau multe lucruri, care locuiau prin peșteri sau prin case sărăcăcioase sau prin colibe. Cu toată dragostea pe toți i-a chemat! N-a existat nici unul care sanu fie chemat! Toată lumea a fost chemată, pentru că mai era loc. Și așa s-a umplut casa Domnului. Atunci Mântuitorul nostru, Dumnezeu a zis așa: cei care n-au venit și Eu i-am chemat, în veci nu vor gusta din cina Mea!

Iar interpretarea duhovnicească e că azi, pentru noi, chemarea la nuntă înseamnă chemarea la Sfânta împărtășanie. Această chemare este pentru noi. Suntem chemați toți la Biserica lui Hristos, la nunta lui Iisus Hristos. Cea mai mare nuntă a Sa nu este atât învierea, care este mântuitoare, cât nunta aceasta despre care se vorbește acum și care este Cina Domnului. Ea este ceea ce facem noi aici, în Altar, când, prin rugăciunea preotului, care are harul de la episcopul său, Duhul Sfânt coboară peste Sfânta Masă și preface pâinea, adică prescura și vinul în Trupul și Sângele Domnului.

Pe prescura mare este în centru un fel de sigiliu. E o cruce care o împarte în patru și pe care scrie: Is, Hs, Ni, Ka. Ni înseamnă victoria și Ka înseamnă biruitorul, deci Iisus Hristos Biruitorul. Pecetea se taie în patru și se pune pe Sfântul Disc în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Vă împărtășiți din ea cei care vă spovediți, care ați postit și v-ați curățit sufletul ca să puteți lua parte la Cina Mântuitorului.

Să nu se întâmple cu voi ceea ce s-a întâmplat cu cei din parabolă, care în veci nu vor gusta din Cina Mântuitorului! Nimeni nu este lipsit, decât dacă el se lipsește pe sine, nerăspunzând chemării lui Hristos. Adică nu-și curățește inima și sufletul de păcate prin mărturisire și nu reușește să se facă vrednic de împărtășire prin post și rugăciune. Sfântul Apostol Pavel spune așa: cine bea Paharul acesta și mănâncă Trupul acesta cu nevrednicie, își ia singur sieși osândă.

Așa că vă rog să luați asupra dumneavoastră toată parabola

Cuvinte vii 195

aceasta. Nu să o citiți ca pe o poveste, ca pe un Făt-Frumos care vine, ci să vi-o însușiți, să vă identificați cu cei ai lui Iisus, sau cu cei care L-au respins pe Hristos și cu cei care au fost chemați oarecum forțat la Iisus. Majoritatea ortodocșilor suntem, să spun așa, printr-o „forțare” încreștinați prin Botez... La naștere copilul nu știe nimic. El este o ființă neștiutoare, ca un neștiutor de pe stradă. Pe copil îl botezăm și îl facem creștin. Dar el trebuie să se încreștineze apoi prin părinți, prin nași, prin educația care se face în școală și prin el însuși. Atunci este chemat cu adevărat și vine la Hristos ca un copil care știe ce e păcatul, știe că trebuie să se mărturisească, să se împărtășească, care știe că există un ritual, o taină a nunții Fiului de împărat. Această lucrare s-o facem cu toții.

„Pespre haina de nuntă

Ce înseamnă haina de nuntă? Ce înseamnă haina de nuntă pentru noi, care venim la biserică? Pe unii îi vedem că se îmbracă mai frumos. Alții nu se îmbracă frumos pentru că nu au haine sau nu au tragerea de inimă pentru veșmintele exterioare. Dar toți trebuie să ne îmbrăcăm în haina slăvirii lui Dumnezeu. Toți trebuie să ne îmbrăcăm în haina pocăinței, să punem peste sufletul nostru un veșmânt curat, alb, care reprezintă purificarea sufletului nostru prin rugăciune pentru venirea la biserică.

Când vii la biserică nu-i ca la serviciu, nu este ca la restaurant. Când vii la biserică te pregătești sufletește cu o zi înainte sau chiar cu o săptămână înainte. Spui: „Duminică viitoare mergem la biserică”. Se întâmplă ceva în suflet, un tremur, sufletul capătă altă vibrație decât cea din lumea de toate zilele. În fiecare zi te duci la serviri și ești sătul de el, dar trebuie să muncești ca să-ți câștigi viața ta și a copiilor tăi. Din când în când te duci la mare, sau la munte, sau la restaurant. Și ce-ai făcut cu Asia? Te duci să-ți odihnești sufletul și trupul sau să-ți desfătezi privirea.

La biserică vii să-ți îndulcești privirile spirituale. Aici vezi biserica plină de Sfinți, ei sunt prietenii noștri. Toți acești Sfinți pe care-i vedeți zugrăviți sunt prietenii mei și ai dumneavoastră. Ei se

196 Părintele Qheorghe Calciu

roagă cu noi, îi chemăm în ajutor și ei ne răspund. Noi spunem: „Rugați-vă pentru noi!” și ei se roagă pentru noi. Dacă te cheamă Vasile, spui: „Sfinte Vasile, roagă-te pentru mine păcătosul!”. Și el se roagă pentru tine. Aici venim cu altă vibrație sufletească. Ieșim din dimensiunea umană și intrăm într-o dimensiune cerească. Aici luăm contact cu adevăratul împărat.

Dacă venim însă la biserică așa cum mergem la restaurant sau într-o excursie, nu avem haină de nuntă. Venim în haina de toată ziua, plină de păcate, cu tot ceea ce în decursul săptămânii am adunat. Venim în inima noastră cu răutăți, cu insulte, cu vorbiri de rău, cu alte păcate mai grave, cu desfrânări, cu beții. Nu poți să aduci sufletul așa la biserică, trebuie să-l curățești puțin. Așa cum atunci când te duci la serviri îți pui o haină mai frumoasă, o cămașă mai curată, așa trebuie să vii în biserică, la slujbă, cu un suflet purificat și împodobit. Să fie ceva în tine care radiază în afară sfințenie, bucurie și

iertare, prin care și tu ierți și ceri iertare tuturor. Aceasta este haina de nuntă.

Dacă vii la biserică fără haină de nuntă, împăratul, Care este aici de fiecare dată, Iisus Hristos știe ce aduce fiecare cu dânsul, dacă aduce o inimă pocăită sau măcar o inimă îndurerată pentru păcatele făcute. Știe dacă cineva vine cu sfidare în biserică, fără să-i pese de Dumnezeu, dacă vine doar de ochii lumii sau fiindcă a auzit că dacă are nevoie de ceva și se roagă, Dumnezeu îi ajută... Nu se intră în împărăția lui Dumnezeu pentru că ai venit la biserică. Nu se intră în împărăția lui Dumnezeu pentru că te-ai închinat și ai aprins lumânări. Se intră în împărăția lui Dumnezeu atunci când vii pregătit cu haina de nuntă, cu haină de Cină. Haina aceasta de Cină este o haină spirituală, duhovnicească. Este tot ceea ce facem noi ca să ne rupem de păcat.

Încercați deci să vă pregătiți sufletul pentru biserică. Încercați să lăsați la ușa bisericii toate patimile lumești. Dacă aveți vrăjmășie cu cineva, lăsați-o afară! Împăcați-vă! Dacă v-a tulburat cineva cu ceva, iertați-1! Dacă ați tulburat pe cineva cu ceva, cereți iertare! Și mai presus de orice, cereți iertare lui Dumnezeu, ca atunci când intrați în biserică, să intrați cu sufletul împăcat.

Cuvinte vii 197

Femeia gârbovă și sabatul

Minunea aceasta e o minune de vindecare. Femeia era bolnavă de doisprezece ani și Iisus a vindecat-o numai cu cuvântul. Minunile sunt de ordin material și spiritual: ni se vindecă trupul, ni se luminează mintea, se îndreaptă gârbovirea, ni se dă credință, demonii sunt aruncați din noi, când harul Său coboară peste noi și ne luminează mintea spirituală ca să vedem lucrurile bine. Toate acestea sunt vindecări.

Dacă s-ar întâmpla minunea aceasta aici, în biserica noastră, în zi de duminică, ce s-ar întâmpla? Cel vindecat s-ar bucura, noi ne-am bucura cu el și nimeni dintre oameni, nici preoții nu l-ar întreba de ce nu l-a vindecat în altă zi, căci duminica este ziua lui Dumnezeu. Pentru că i s-ar răspunde: „Dar tu nu mergi cu mașina duminica, nu dezlegi boul sau calul duminica?”. Iisus a făcut minuni în ziua sâmbetei, în special, pentru că a vrut să desființeze concepția iudaică potrivit căreia sâmbăta este o zi sacră, în care Dumnezeu S-a odihnit după creație și nimeni nu are voie să facă nimic. Singurul lucru pe care avea voie să-l facă un evreu era să meargă pe apă. Mi-aduc aminte de când am fost în Israel că sâmbăta ascensoarele se opreau automat la fiecare etaj, pentru ca evreul să nu muncească, apăsând pe buton în ziua sâmbetei. Când eram copil, evreii care mergeau la Tulcea cu căruțele sâmbăta își puneau sub căruță o sticlă cu apă, ca să creadă că merg pe apă. Nu-L înșelăm pe Dumnezeu, ci pe noi înșine.

Femeia prinsă în adulter

La un moment dat, iudeii au adus la Iisus Hristos o femeie desfrânată, adulteră și ca să-L prindă în cuvânt, L-au întrebat cu viclenie: „Învățătorule, această femeie a fost prinsă asupra faptului de adulter. Iar Moise ne-a poruncit în Lege ca pe unele ca acestea să le ucidem cu pietre. Dar Tu ce spui?” (Ioan 8,4-5). Iar Mântuitorul S-a aplecat și scria pe pământ. Este singura dată când se menționează faptul că Iisus scria, deci știa să scrie.

198 Părintele Qheorghe Calciu

Ei stăruiau ca Iisus să-și spună părerea, pentru că dacă El o ierta, însemna că admite toate păcatele, însemna că face pe bunul și pe milostivul. Și atunci El a spus așa: „Cel fără de păcat dintre voi să arunce cel dintâi piatra asupra ei!” (Ioan 8,7). Și S-a aplecat din nou și scria. Spune Evanghelistul că s-au simțit mișcați și muștrați în sufletul lor iudeii și au plecat toți, de la cel dintâi până la cel din urmă. Atunci a ridicat Hristos ochii în sus și a văzut femeia singură și a întrebat-o: femeie, unde sunt părâșii tăi? Nu te-a osândit nici unul? Iar ea a răspuns: Nici unul, Doamne. Și Iisus i-a zis: Nu te osândesc nici Eu. Mergi, de-acum să nu mai păcătuiești!” (Ioan 8,10-11).

De fiecare dată Iisus nu a condamnat pe nimeni. Este extraordinar! Noi în fiecare clipă judecăm, dăm sentințe foarte grave, până la moarte, până la excludere, până la

alungare, dăm tot felul de sentințe. Vedem pe cineva și imediat îl condamnăm, că am văzut că a făcut ceva rău sau ni s-a părut. Chiar și în biserică, în fiecare clipă judecăm și condamnăm. Iisus n-a condamnat pentru că Și-a asumat toată suferința omenească. De aceea a venit, nu ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască prin El întreaga lume.

Stăruința cananeienții

Stăruința în rugăciune este tema acestei parabole.

Noi de multe ori spunem către Dumnezeu: "Ajută-mă!" și Dumnezeu nu ne ajută. Și mai zicem o dată: "Ajută-mă!" și Dumnezeu tot nu ne ajută. Atunci zicem că Dumnezeu nu ne iubește sau Dumnezeu nu vrea să ne ajute, sau nu există... Și toate acestea sunt lucruri împotriva lui Dumnezeu. Ne pierdem în păcatele noastre și cădem mai adânc decât am fost înainte. Pentru că ne închipuim că Dumnezeu este un servitor care așteaptă rugăciunea noastră.

Însă relația noastră cu Dumnezeu, unirea cu El este un lucru care depășește limitele rațiunii umane. Degeaba umbli tu cu rațiunea ta, degeaba încerci să-ți explici, degeaba spui că dacă te-ai rugat de cineva, trebuie să-ți răspundă, că dacă te-ai rugat cuiva, trebuie să-ți

Cuvinte vii 199

dea. Ani de zile ai făcut păcate, ai călcat toate poruncile lui Dumnezeu, nu ai trecut pe la biserică, ani de zile ai fost pierdut în lume și o dată strigi către Dumnezeu și te superi că Dumnezeu nu-ți răspunde...

Ați văzut cum a făcut cananeianca? A strigat cu stăruință către Mântuitorul. Chiar a trebuit să intervină Apostolii pentru ea și i-au zis: "Ajut-o, răspunde-i!", iar Mântuitorul nu i-a răspuns.

Câteodată Dumnezeu ne încearcă și noi spunem că Dumnezeu nu ne răspunde. Nu ne răspunde pentru că încearcă temeinicia cererii noastre, a rugăciunii și a credinței noastre. Dar dacă tu stăruiești, atunci și Dumnezeu Se întoarce către tine. Dumnezeu te încearcă uneori, ca pe cananeianca și-ți spune: "Sunt în lumea aceasta milioane de copii ai Mei care se roagă în fiecare zi, cum să le iau pâinea lor și să ți-o dau ție? Tu, care Mi-ai cerut o singură dată pâine, vrei să iau pâinea fiilor Mei și să ți-o dau ție?". Dar dacă tu zici ca femeia cananeiancă: "Doamne, nu pâinea lor, ci fărâmiturile care cad de la masa lor dă-mi-le mie, păcătosului, ca să știu că Ți-ai întors fața către mine", aceasta este dovada celei mai mari credințe. Temeinicia și mărturia credinței noastre aceasta este: știu că sunt păcătos, știu că nu sunt vrednic să primesc pâinea de la masa fiilor Tăi, dă-mi măcar fărâmiturile Tale.

Dacă această Evangheliie de astăzi a avut un răsunet în inima dumneavoastră, dacă ați înțeles ce a spus Mântuitorul despre femeia cananeiancă: "Adevărat grăiesc vouă, la nimeni în Israel n-am găsit atâta credință" (Matei 8,10), vă veți întări credința, vă veți întări duhul vostru ca să păstrați exact ce a vrut Dumnezeu și să fiți cu adevărat fiii lui Dumnezeu.

Doresc să pătrund inima dumneavoastră cu aceste cuvinte, doresc să vă cutremurați de aceste cuvinte pe care Mântuitorul le-a spus femeii: "Mare este credința ta, fiica ta s-a mântuit". Și așa vă va spune Dumnezeu și vouă, dacă inima dumneavoastră va fi cu adevărat întoarsă spre Dumnezeu și nu va fi o bucată de carne insensibilă la cele duhovnicești.

Trebuie să te doară sufletul tău, să te doară acea parte a inimii în care se sălășluiește iubirea, toată iubirea, iubirea pentru soț,

200 Părintele Qheorghe Calciu

iubirea pentru soție, pentru copii, iubirea pentru Dumnezeu și iubirea pentru aproapele. Toată inima aceasta duhovnicească se găsește deasupra celei de carne, iar deasupra tuturor și învăluită în aceasta rămâne dragostea noastră către Dumnezeu și dragostea lui Dumnezeu către noi.

Femeia samarineancă

Între Iisus și femeie este un fel de luptă la nivel spiritual și intelectual. Iisus vorbește de lucruri spirituale, iar femeia trage în jos. El încearcă să o ridice, dar ea nu poate să urce deasupra propriei înțelegeri. El îi vorbește de apă vie, ea înțelege că este vorba de o apă cu care nu mai însetezi, apă pe care poate să o capete. Mai mult decât atât: dacă îmi dai mie apa aceasta de care mă satur și nu mai am niciodată sete, scap de corvoadă să vin până aici de fiecare dată când am nevoie să iau apa aceasta obișnuită.

Ca să pricepem această convorbire în care Iisus încearcă să o înalțe pe femeie la o altă treaptă de înțelegere, să ne întoarcem puțin la convorbirea cu Nicodim. Acesta vine pe înnoptate la Iisus și are o discuție cu El. Iisus îi spune așa: „Adevărat îți spun ție: dacă nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3, 3). Nicodim însă îl întreabă: „Cum poate omul să se nască fiind bătrân? Oare poate să intre a doua oară în pântecele mamei sale și să se nască?” (Ioan 3,4). Nicodim era un învățător, un foarte bun învățător, el avea cunoștința lucrurilor spirituale, dar nu era obișnuit cu ideea de a te naște din nou. Și Iisus îi spune încă o dată: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3, 5). Nicodim tot nu înțelege. Și atunci Iisus îi spune așa: „Vântul suflă unde voiește și tu auzi glasul lui, dar nu știi de unde vine și încotro se duce” (Ioan 3, 8-9). Nicodim întreabă: „Cum pot să fie acestea?” (Ioan 3,9). Și Iisus folosește ironia: „Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea?” (Ioan 3,10). Iar mai mult nu-i dezvăluie, nici nu mai încearcă să îi explice lui Nicodim.

Aici s-a oprit cu Nicodim, aici trebuia să se oprească și cu Cuvinte vii 201

femeia samarineancă. Acum însă, cu samarineanca, Hristos nu se oprește aici, ci încearcă să o oblige la saltul acesta în duh. Când ea l-a cerut apa cea pentru totdeauna, El îi spune: „Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici!” (Ioan 4,16). Și ea răspunde: „N-am bărbat!”. Iar Mântuitorul își descoperă puterea Lui de cunoaștere și îi spune așa: „Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus” (Ioan 4, 17-18). Fără îndoială că Hristos se referea la un anumit lucru de taină al femeii, pe care nimeni nu-l știa și pe care i-l descoperă, arătând că știe cele ascunse ale inimii și deci că este Profet. Și femeia începe să urce cu înțelegerea: „Știm că va veni Mesia care Se cheamă Hristos; când va veni Acela, ne va vesti nouă toate” (Ioan 4,25).

Era discuție între samarineni și evrei despre locul unde trebuia să te închini. Și Iisus îi spune: „Femeie, crede-mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. Dar vine ceasul și acum este, când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și adevăr, că și Tatăl astfel de închinători își dorește” (Ioan 4,21-23).

Iisus îi descoperă femeii samarinence lucruri pe care nu i le-a descoperit lui Nicodim. Sfântul Apostol Pavel spune în Epistola I către Corinteni că Dumnezeu a ales pe cele bune, de răs sau proaste ale lumii ca să facă de răs pe înțelepții lumii acesteia. Este nebunia Crucii și Mântuitorul descoperă acestei femei mai mult decât atât, pentru că atunci când femeia spune: „Va veni Mesia și ne va învăța”, El zice: „Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine!” (Ioan 4, 26). Pentru prima dată Iisus Se descoperă ca Mesia și o face celei mai simple și mai necredincioase dintre femei.

Înțelegem de aici, în primul rând, că Iisus a venit pentru toată lumea. El a părăsit hotarele iudeilor și a intrat în ținutul Samariei. Nu a ținut cont de necredința sau de rătăcirea lor. El nu ține cont de păcatele celorlalți, El alege vasul. Și face un vas de cinste sau un vas de necinste, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel. Dar dincolo de această voință a lui Dumnezeu, El adesea îl folosește pe cel slab, pe cel leproș, ca să-i facă de răs pe cei tari ai lumii acesteia.

202 Părintele Qheorghe Calciu

Vameșul și fariseul sau o inimă care plânge

Umilința este primul lucru pe care trebuie să-l facem. Ne umilim în fața lui Dumnezeu pentru că știm că săvârșim fapte rele în fiecare zi: cu lucrul, cu cuvântul și cu gândul. Aproape în fiecare minut. Și nu exagerez când spun că în fiecare minut facem o faptă răg. Gândim ceva rău, chiar dacă nu facem fapta, totuși gândim. Iar gândul, spune Sfântul Apostol Iacov, odrăsește fapta cea rea care, odată săvârșită, introduce păcatul în noi.

În același timp, de multe ori suntem ispitiți ca și fariseul să facem câteva fapte pentru ochii lumii și nu pentru Dumnezeu. Cel care face fapta pentru ochii lumii va avea o atitudine vizibilă, ca și fariseii. Când posteau se îmbrăcau în sac, își puneau cenușă în cap, aveau fața tristă și nebarbierită, ca să se arate tuturor că postesc. Și spune Mântuitorul: pentru lume postesc! Își vor lua răsplătă în lumea aceasta! În Cer nu mai au nici o plată! Dacă făceau o faptă bună, ieșeau la răscrucea drumurilor, puneau să sune din trâmbițe și veneau săracii ca să primească bani sau mâncare.

Adeseori și noi suntem tentați să facem lucrul acesta. De altfel toată literatura, îndeosebi cea de azi, vorbește despre lume ca un teatru. Toți ne comportăm ca niște actori pe scenă. Una este viața noastră intimă și alta este viața cu care ne expunem în fața lumii. Acesta este fariseismul. Așa de general este fariseismul nostru, încât numai când intrăm în biserică ne dăm seama cine suntem, cât de păcătoși suntem.

Dacă te-ai pătruns de rugăciune, de cuvintele Mântuitorului, când intri în biserică te simți deodată copleșit de propriul tău păcat, îți dai seama că toate faptele tale le-ai făcut pentru lume și nu pentru Dumnezeu. De aceea măcar la biserică să nu venim pentru lume. Dacă veniți în biserică, faceți aceasta pentru Dumnezeu! Nu stați ca fariseii! Nu vă comparați cu cel pe care-l socotiți păcătos. Poate că cel păcătos face mai bine decât tine, căci se pocăiește. Ci asemenea vameșului bateți-vă cu pumnul în piept și strigați: „Dumnezeule, milostivii mie, păcătosul!” (Luca 18,13).

Rugăciunea inimii sau rugăciunea lui Iisus, „Doamne, Iisuse
Cuvinte vii 203

Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” de aici are luat textul: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosul!”. Spun Sfinții Părinți și cei care practică rugăciunea inimii sau rugăciunea isihastă, că aceasta este cea mai completă rugăciune. Ea te așează în raportul real cu Dumnezeu.

Oricum ai fi și orice ai face în lumea aceasta, ești păcătos. Totdeauna diavolul te asaltează și tu nu poți să rezisti, pentru că diavolul e numai duh, iar noi suntem trup și suflet. El te asaltează cu ispite, cu tot felul de imagini, cu mirosul, cu gustul, cu pipăitul, cu imaginația, cu nebunia. El te asaltează în toate chipurile și dacă găsește inima ta deschisă pentru ispite, atunci pune stăpânire pe tine și te demonizează. Numai așa alungăm pe diavol din inima noastră, spunând: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Accentuezi cuvântul păcătos, pentru că știi că ești păcătos. Suntem păcătoși prin naștere, pentru că moștenim păcatul strămoșesc. Psalmul 50 spune „că întru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea”. Suntem păcătoși prin faptul că adeseori gândim rău în inima noastră împotriva aproapelui și împotriva tuturor. Suntem păcătoși pentru că de multe ori depășim gândirea și intrăm în verbalitate și spunem prin cuvinte lucruri rele, care jignesc și rănesc și săvârșim păcatul bârfei. Multe sunt căile prin care păcatul intră în sufletul nostru. Iar singurul nostru scut împotriva păcatului este să spunem: „Doamne, Iisuse Hristoase, milostivii mie, păcătosul!”.

Noi suntem oameni supuși păcatului. Fie că ești arhiereu, preot, om de rând, intelectual, muncitor sau un gunoi al societății, toți păcătuim într-un fel sau altul. Evanghelia ni l-a arătat pe fariseu, care nu avea o așezare a mărturisirii și a inimii, ci credea că el a făcut numai bine în viața lui. Dar el de fapt n-a avut o legătură reală cu Dumnezeu. Inima lui nu s-a mișcat, ci era ca un mecanism care spunea: „Acum fă bine! Acum dă milostenie! Acum du-te în templu! Acum dă zeciuială!”. Avea un mecanism, nu

era o inimă vie. Pe când a vameșului era o inimă vie, care măcar plângea! O inimă care plânge este o inimă pe care Dumnezeu o iubește.

Încercați să plângeți! Încercați să vă pocăiți!

204 Părintele Qheorghe Calciu

Suntem păcătoși, păcătuim în fiecare clipă, păcatele noastre sunt nenumărate, dar există o posibilitate de a fi iertați. Dumnezeu ne-a lăsat pocăința.

.Despre fiul risipitor

N

Poate că această pericopă evanghelică spusă de Mântuitorul este cea mai dramatic construită. Sunt numai trei personaje care joacă un rol în ea, iar acțiunea este rapidă. Personajele sunt bine conturate, caracterele sunt absolut extraordinare, dar nu asta este important. Ea ne solicită sensibilitatea, pentru că punem în cântar pe tatăl, pe fiul cel rătăcit și pe fiul care a rămas lângă tatăl său, dar care este formalist ca și fariseul. Știm că fiul cel mic și-a luat averea și a plecat, și a cheltuit-o în desfrânări. Spune Evanghelistul că acolo unde s-a dus el, în țara unde și-a cheltuit averea, a venit apoi o secetă.

Aceasta este realitatea: cine pleacă de la Biserica lui Hristos secătuiește în scurtă vreme, indiferent de averea pe care o are, indiferent dacă înmulțește această avere sau dacă o pierde și sărăcește. Viața lui spirituală este săracă, este în secetă. Pentru că nimeni nu este fericit atâta vreme cât nu are un suport moral. Să faci numai avere, să aduni avere la infinit fără nici un fel de alt scop, te preface într-un fel de mecanism automat care să producă bani și încolo nu are nimic. Or, nimeni în lumea aceasta nu poate să fie așa de mecanizat și așa de dominat de demonul banului, încât să nu rămână în el o parte îngerească prin care să simtă seceta. El va simți că-i lipsește harul lui Dumnezeu, va simți că-i lipsește autenticul uman.

Așa și fiul din parabolă, a ajuns în secetă sufletească. Acesta este sensul: a simțit că a secătuit sufletul lui complet. Și se spune că nici măcar roșcovele pe care le mâncau porcii nu le avea. Adică nu-l mai sătura și nu-l mai satisfăcea nimic, nici cele mai de jos decăderi pe care le-a avut el, nici cele mai de jos patimi ale trupului sau ale sufletului nu mai constituiau pentru dânsul o mâncare. Și și-a venit în fire, și-a venit întru sine. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă că noi

Cuvinte vii 205

toți suntem făcuți pentru Dumnezeu. Noi toți suntem făcuți pentru credință. Atâta vreme cât rămânem în credință suntem cu adevărat în lumina divină și în starea noastră naturală. În momentul în care am ieșit din lumină, am ieșit din starea noastră naturală. Numai pocăindu-ne revenim la starea noastră adevărată.

Fiul cel mare însă se consideră curat, dar în fond el este plin de invidie. Demonul lui este demonul invidiei. El nu acceptă să se bucure atunci când fratele lui s-a întors din lumea păcatului, pentru că simte că ceva a fost luat de la el. Ca și cum mila lui Dumnezeu se micșorează pentru cineva fiindcă a mai dat și altuia. Acesta este fariseul, care face toate actele credinței, dar credință nu are. Acesta este omul mecanic, care acționează ca un computer programat, dar inima lui nu vibrează.

În istoria mântuirii lumii, poporul evreu a fost anunțat mereu și ținut prin proroci și prin învățătură alături de Dumnezeu, pregătindu-l pentru venirea lui Iisus Hristos. Fiul cel mic reprezintă neamurile care au uitat paradisul, au uitat relația cu Dumnezeu și au plecat în lume, adică au rătăcit în lumea materială și au pierdut toate darurile. Dar a venit Mântuitorul și i-a chemat pe toți: și pe evrei și pe neamuri. Evreii au venit, erau deja în casa Domnului, dar au venit cu tot formalismul lor. Le lipsea duhul credinței, și de aceea nu L-au primit pe Mântuitorul. Neamurile s-au întors pocăite și prin credință, prin fapte bune, prin Tainele Bisericii, treptat-treptat au fost curățite cu toate aceste leacuri.

Poporul evreu s-a simțit subminat, ca și cum i s-ar fi luat întâietatea dinaintea lui Dumnezeu, de aceea nu a recunoscut întoarcerea neamurilor, n-a primit credința, n-a

acceptat pe Hristos și a rămas izolat în singurătatea lui, ca fiul cel mare care nici nu mai voia să intre în casa tatălui său. Nici nu se spune dacă a intrat! Ne mai spune tatăl: „Fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat” (Luca 15, 32). Dar nu ni se spune dacă fiul cel mare a intrat în casă sau nu. Ceea ce în fapt s-a și întâmplat cu poporul evreu: nu a intrat în casa lui Iisus Hristos.

206 Părintele Qheorghe Calciu

Mergerea pe apă

Ce înseamnă corabia? Corabia este Biserica. Ea este construită în formă de navă sau în formă de cruce. Nava te scoate din valurile mării, precum Biserica din valurile vieții acesteia. Iar Crucea te salvează din toate încercările grele, pentru că pe ea S-a răstignit Iisus Hristos și pentru că pe ea a fost fondată Biserica, în mod mistic, prin sângele Mântuitorului vărsat pe Cruce. Deci cine iese din Biserică, nu mai este în Biserică și nu mai este în Hristos.

Petru a vrut să iasă din Biserică, să fie mai mult decât ceilalți ucenici, chiar alături de Mântuitorul, pe valuri. A fost o ispitire, în sensul că a cerut de la Iisus să-i dea puterea de a merge pe apă. Mântuitorul i-a dat această putere, iar el a mers atâta vreme cât nu s-a îndoit și credința i-a fost puternică. Biserica este singura salvatoare a sufletelor noastre. Cine este în afara Bisericii, este un om pierdut. Ne salvăm numai în Biserică. Ne mântuim numai în Biserică. Suntem curățiți de păcate numai în Biserică, nu în afara ei. Cine își permite să iasă din corabie, ca Petru, adică să meargă mai sus, pe ape, după măsuri dumnezeiești, trebuie să aibă o credință foarte tare, ca valurile să nu-l îndoie și să nu-l tulbure în orice împrejurare ar fi, atâta vreme cât mintea și inima lui sunt îndreptate spre Iisus. Oare câți dintre noi pot să fie în afara corăbiei, adică să aibă o relație directă cu Dumnezeu?

Protestanții spun toți: „Eu am relația mea cu Dumnezeu și mie nu-mi trebuie nici preotul, nici Biserica, nu-mi trebuie nici Taine, eu stau de vorbă cu Dumnezeu însuși”. Nu știi cât stau ei de vorbă cu Dumnezeu, dar din ce-am văzut eu, nu prea stau de vorbă cu Dumnezeu, stau mai mult de vorbă cu interesele lor. Mântuitorul te salvează atunci, în anumite împrejurări. Te scoate din apă și te mustră: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” (Matei 14,31).

De multe ori călătorim pe apele acestei vieți și ispitele sunt multe. În lumea aceasta tulburată de ispite, de războaie, de groază, de tot ceea ce duce spre un sfârșit al lumii, cine poate, în afara Bisericii fiind, să vină până la Hristos? Cine poate să strige în ultima clipă atât

Cuvinte vii 207

de tare către Mântuitorul, încât să întindă mâna Iisus și să-l scoată? Pentru mântuirea noastră cel mai bine este să stăm în Biserică.

Vindecarea unui orb și rugăciunea „Doamne Iisuse”

Orbirea e de mai multe feluri. Sigur, pe noi ne impresionează orbirea fizică, dar orbirea spirituală este mai rea. Orbind fizic poți să te interiorizezi mai mult, să pricepi mai adânc decât cel care vede și este ispitit de privire, de toată lumea aceasta. Dar orbirea spirituală este cu adevărat pierzătoare de suflet. A nu vedea pe Dumnezeu în toată lumea aceasta, a nu accepta ceea ce Sfânta Biserică ne spune, a nu crede în tot ceea ce Sfânta Scriptură învață și a face tot felul de elucubrații pentru ca să hulești adevărul mântuitor al Scripturii, este pierzător. Așa se întâmplă acum cu toate filmele acestea care se fac peste tot cu Iisus Hristos, sau Codul lui Da Vinci, care este cea mai mare blasfemie care se aduce lui Iisus Hristos și pentru care probabil în trecut Dumnezeu ne-ar fi trăsniț. Astăzi Dumnezeu însă nu mai trăsnește, pentru că spre deosebire de cum îl vedeau iudeii, Dumnezeu este iubitor, iartă multe și așteaptă întoarcerea noastră.

Noi putem spune că suntem orbi nu pentru că avem o cataractă sau o desprindere de retină, ci pentru că nu vedem adevărul. Și dacă în orbirea noastră am striga așa cum striga orbul din Capernaum: "Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine,

păcătosul!", peste tot tumultul lumii acesteia, peste toate ispitele lumii, peste toate cântările desfrânate și peste toate iluziile pe care ți le arată această lume ca o cântare sirenică, Dumnezeu ne-ar chema la El. Dar dacă noi ne lăsăm prinși în această plasă de sirenă, înseamnă că am orbit duhovnicește, că ne-am pierdut vederea. Să strigăm și să nu ne intereseze dacă lumea spune "Taci!", dacă Europa Unită spune: "Taci! Nu este Dumnezeu! Noi suntem care conducem!", dacă America spune: "Taci! Noi suntem stăpânii lumii!". Dacă tu strigi peste tumultul acestei lumi și peste toate interdicțiile care vin asupra ta, Dumnezeu te cheamă la El și spune: „Aduceți-l la Mine!”. Și te întreabă: „Ce vrei?”. „Să văd, Doamnel!”. Și-ți va spune: "Vezi!". Și vei

208 Părintele Qheorghe Calciu

vedea minunea dumnezeiască. Vei vedea credința împlinită și minunile credinței. Vei vedea că nimic din lumea aceasta nu trăiește prin sine însuși. Noi zicem: „Măine voi face și mă voi duce, voi neguțători, voi cumpăra sau voi vinde”. Dar îngerul morții poate spune că în noaptea aceasta sufletul se va lua de la tine. Poți să fii rănit, poți sădi mort, sau poți să faci tu accident și să moară celălalt. Toate acestea sunt rânduiala lui Dumnezeu și dacă ai ochii închiși zici: „eu mă duc” și „eu fac”. Dar dacă ai ochii deschiși și nu ești orb, zici: „Cu ajutorul lui Dumnezeu voi merge și voi face și mă voi întoarce” și atunci Dumnezeu îți ajută. Acesta e sensul vederii spirituale.

Iisus trece prin lume mereu, iar cei care au urechi de auzit, aud tumultul pe care Biserica îl face în jurul Lui. Aud zgomotul acela sfânt al lumii nevăzute și al lumii văzute. Toate vorbesc despre Iisus, toate ne anunță că trece Iisus, dar noi suntem orbi și nu vedem. Dacă orbi fiind și auzind totuși cuvântul acesta al Bisericii vorbind despre Iisus și lăudându-L, și îngerii care îi cântă slava Lui, dacă încercăm să strigăm către El: „Iisuse, Fiul lui David, miluiește-ne, deschide-ne ochii duhului să vedem!”, vom vedea că lumea, mulțimea ne oprimă tot timpul. Lumea aceasta ne împiedică, ne oprește să strigăm. Lumea spune: „Taci! Fii liniștit, nu tulbura lumea, sau nu tulbura pe Dumnezeu, sau nu tulbura Biserica!”. Toate acestea sunt încercări ale diavolului de a ne opri de la rugăciune și de a stopa ascensiunea noastră către Dumnezeu.

Și deseori ascultăm lumea și tăcem. Deseori ne rușinăm de lume și nu-L mărturisim pe Dumnezeu! Nu venim la biserică pentru că lumea spune: „Ce cauți tu la biserică? Biserica este pentru cei înapoiați mintal, bolnavi. Tu ești om sănătos, deștept”. Unde este deșteptăciunea ta? Sfântul Apostol Pavel spune: „Dumnezeu a ales pe cele bune ale lumii acesteia ca să le facă de răs pe cele înțelepte”. „Unde este înțeleptul veacului acestuia?”, întreabă Sfântul Apostol Pavel. Pentru că toate întrebările lumii acesteia rămân fără răspuns. Cine a răspuns întrebărilor lumii? Nimeni n-a răspuns niciodată. Avem niște experiențe, niște fenomene, niște realizări științifice, dar nimeni nu știe „ce”, fiecare spune numai „cum”. Dar ceea ce este dedesubtul acestui fenomen, stofa aceea ascunsă și nepricepută de

Cuvinte vii 209

noi, nimeni nu o cunoaște decât numai Dumnezeu. Toată înțelepciunea lumii e deșertăciune, dacă nu este stabilită pe adevărul credinței și pe Dumnezeu. Să nu ne rușinăm niciodată să-L mărturisim pe Dumnezeu!

Să nu iubim lumea aceasta! Să nu iubim poziția noastră, bunul nostru trai, mintea noastră. Strălucirea noastră lumească să n-o iubim mai mult decât pe Dumnezeu. Și să strigăm din toată inima: „Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Să fiți siguri că o rugăciune stăruitoare, o chemare neîncetată către Dumnezeu primește răspuns. Și vei auzi poate glasul lui Iisus care spune: „Vezi, credința ta te-a mântuit!”. Așa de puternică este rugăciunea lui Iisus! Ea sparge zidurile, rupe granițele, ne pune în legătură cu Dumnezeu, ne face să vedem lumea nevăzută. Nu-s halucinații, ci este adevăr.

Cei cărora Dumnezeu le-a dat un simț deosebit, pot să vadă cele nevăzute. Dostoievski a scris în Jurnalul său: „N-aș fi văzut niciodată adâncul omenesc, dacă în

clipa morții (el a fost condamnat la moarte și înainte de a fi executat, când era pe eșafod, i-a venit grațierea), îngerul Domnului nu mi-ar fi deschis o altă pereche de ochi, cu care pot să văd cele nevăzute ale omului”. Și într-adevăr nici un psiholog, romancier sau literat n-a putut cunoaște așa de adânc sufletul omului ca Dostoievski. A strigat cu toată inima lui: „Iisuse, ajută-mă, miluiește-mă!”. Și Dumnezeu l-a miluit. De două ori l-a miluit: o dată pentru că l-a salvat de la moarte și o dată pentru că i-a deschis ochii spirituali cu care să vadă adâncul sufletului omenesc.

Istoria mântuirii este plină de astfel de minuni și unii dintre dumneavoastră ați fost martori ai acestor minuni. Când ai ajuns la marginea prăpastiei, când simțai că totul se sfârșește și că te prăbușești, atunci ai strigat cu durere: „Doamne, ajută-mă!” și Dumnezeu te-a ridicat. A întins mâna și te-a prins înainte să te prăbușești. Toți am avut astfel de experiențe. Fie că am trecut prin închisori, fie că am trecut în lumea aceasta prin necazuri, toți am încercat experiența aceasta. Și întotdeauna, în momentul în care am strigat ca Bartimeu orbul: „Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă!”, Dumnezeu ne-a miluit.

210 Părintele Qheorghe Calciu

J[^]espre vindecarea lunaticului și îndoială

Când spunem: „Doamne, ridică-mă din patul durerii!” și îți aduci aminte că a ridicat pe paralytic, că a ridicat pe fiica mai marelui sinagogii, că a ridicat bolnavii din pat, în sinea ta totuși te gândești oare poate Mântuitorul să facă lucrul acesta și pentru mine? Sau dacă ești mai puțin îndoielnic, te gândești oare merit eu ca Mântuitorul să mă ridice din patul durerii pe mine? Pentru că inima noastră este plină de îndoieli.

Îndoiala este dată de diavoli. Diavolul este acela care a fost îndoielnic. El se îndoiește de ceea ce vede el însuși și pe noi ne îndeamnă să ne îndoim. Pentru că el, de câte ori a vorbit Mântuitorului, a spus așa: „Dacă Tu ești, dacă Tu poți”, deci punea condiționarea înainte, dubiul înaintea întrebării sale, pentru că el însuși se îndoia. El știa foarte bine că va fi prins în cuvânt, el știa bine că va fi izgonit, că va fi biruit, dar totuși, îndoindu-se, gândindu-se că poate nu va fi așa, a făcut tot ce a putut împotriva Mântuitorului. Astfel i-a împins pe evrei să-L răstignească, să-L omoare, crezând că a ucis pe Dumnezeu, pentru că el se îndoia că Dumnezeu este Cel ce este. Această îndoială este mereu vina noastră, fraților. Și îndoiala aceasta ne face nevrednici de cererile noastre.

Dacă Dumnezeu n-ar avea o dragoste deosebită, o dragoste așa de mare, dacă n-ar fi mai presus de păcatele noastre, ne-am prăpădi. Avem de la El mai mult decât cerem noi. El este mai îndurător decât suntem noi rugători. Și atunci sigur că în viața aceasta a noastră totdeauna îndoiala există și singurul lucru pe care putem să-l spunem cu sinceritate este: „Doamne, cred că Tu mă vei salva!”. Dacă ai această credință, poți să afirmi, dar dacă nu ai credința aceasta că „Tu mă vei mântui”, înseamnă că ești un mincinos. De aceea răspunsul cel mai bun la această întrebare este: „Cred, Doamne - atât cât pot eu - ajută necredinței mele!”. Pentru că dacă credința mea nu este nici cât un bob de muștar înseamnă într-adevăr că nu cred. N-am atins nici măcar dimensiunea unui bob de muștar...

Cuvinte vii

211

Credința sutașului și tămăduirea inimii

Credința nu este o atitudine interesată, condiționată. Sutașul a raportat relația dintre el și subalternii săi la relația cu Dumnezeu: dacă eu spun „Du-te!”, se duce, spun „Fă!” și el face. Cu atât mai mult a socotit el că dacă Dumnezeu zice duhului: „Ieși!”, duhul va ieși, sau dacă spune: „Să nu mai intri în omul acesta!”, duhul nu va mai intra.

Sutașul a avut credință înainte de a se săvârși fapta, minunea. De multe ori noi ne ghidăm după fapte. Am auzit ceva, că a apărut o imagine a Maicii Domnului pe cer sau în nu știu ce loc. Mergem acolo și vedem, și poate credem. Dar nu știu de ce țin

credința noastră...

Eu am fost la Chicago, la o icoană a Maicii Domnului care plângea. Era în 1987. Am fost trei preoți români și am slujit o Sfântă Liturghie pentru poporul românesc. În timpul acestei Liturghii, Maica Domnului a plâns cu trei rânduri de lacrimi. Veșmântul ei era ud de lacrimi. Am văzut acolo oameni care veneau. Și noi am fost acolo și am văzut. Și am uitat. Pentru că o credință care se sprijină numai pe minune nu este una autentică.

Sigur că dacă te lovește Dumnezeu acum, strigi: "Doamne!". Dacă începe acum un cutremur sau un război, spui: „Dumnezeule, scapă-mă!". Dar după ce trece cutremurul, ai uitat. Însă altceva este o credință care este bazată pe relația duhovnicească strânsă cu Dumnezeu, în care tu știi că ești nimic în fața lui Dumnezeu și că totul este în mâna Lui, că El poate să te doboare sau poate să te înalțe, poate să te vindece sau poate să te lase morții, poate să te scoată din nenorocire sau poate să te lase în nenorocire. Învățătura este aceasta: nu vă stabiliți, nu vă orientați pe minuni! Mântuitorul se ducea, spunea un cuvânt și bolnavul se vindeca. Sutașul nu a avut nevoie ca Domnul să săvârșească întâi minunea ca să creadă în El. A avut nevoie doar ca Dumnezeu să-i confirme că într-adevăr o va vindeca pe slugă. A venit la Dumnezeu ca la Cineva despre care știa că o va vindeca, în Care credea cu adevărat, deși nu era evreu, ci era un păgân oarecare, un roman.

Când vreți ca o minune să se facă, obișnuiți să ziceți: "Doamne, dacă exiști, fă minunea aceasta!". Dar Dumnezeu nu o va face. Sau o

212 Părintele Qheorghe Calciu

va face doar dacă sufletul tău va avea nevoie. Credeți în Dumnezeu înainte de a se întâmpla orice minune! Nu așteptați minuni, cea mai adâncă relație cu Dumnezeu este aceea spirituală. Să te rogi lui Dumnezeu, să fii în prezența Lui, să ai prezența lui Dumnezeu în tine! Și Dumnezeu îți va răspunde prin lucruri nevăzute, prin tăria duhului, prin pogorârea lui într-o înțelegere deosebită a judecăților Lui. Nu cum înțelegem noi istoricește și materialicește, ci într-un sens adânc spiritual, în care vezi mâna lui Dumnezeu în fiecare lucru.

Sunt Sfinți Părinți care au trăit o viață duhovnicească foarte înaltă, iar Dumnezeu i-a răsplătit cu daruri mari. Făceau minuni, dar când venea cineva să le mulțumească pentru minune, ziceau: „Nu eu, ci Dumnezeu a făcut aceasta. Mulțumește-I lui Dumnezeu". Dar Dumnezeu îi scotea pe ei la lumină: fie că aveau o aureolă în jurul capului lor, așa cum avea la Cernica părintele Benedict Ghiuș, fie că puteau să plutească, fie că puteau să se deplaseze cu viteză extraordinară dintr-un loc în altul: acum erau aici, iar în câteva minute erau la nu știu câți kilometri. Toate acestea erau minuni pe care le făcea Dumnezeu cu ei, dar numai pentru ei, nu pentru ceilalți, fiindcă aveau cu Dumnezeu o relație de adâncă duhovnicie.

Aceasta este o relație filială, în care tu îi dai lui Dumnezeu sufletul tău și El îți trimite Duhul Său cel Sfânt, Care lucrează în tine. Or, aceasta este dincolo de orice răsplătire. Ce înseamnă că s-a stricat mașina și Dumnezeu îți trimite pe cineva care îți dă o mașină? Sunt niște lucruri mărunte... Dar duhovnicia, relația cu Dumnezeu care sălășluiește adânc în sufletul creștin, și prezența Duhului Sfânt în inima ta, Care te face să fii bun, să fii iertător, să nu porți mânie împotriva cuiva, să n-aduci mânie în tine, să fii un far de lumină pentru toți, așa mărunț cum ești tu, acestea sunt adevăratele minuni la care ne cheamă Dumnezeu.

Păstrați relația cu Dumnezeu așa cum a păstrat-o sutașul și veți primi răsplata lui Dumnezeu. Gândiți bine, nu lăsați duhurile rele să vă acopere. Nu-L cercetați pe Dumnezeu, nu-L spuneți: „Doamne, vino aici și stai în inima mea", din moment ce tu discuți cu diavolul, chiar dacă ți se pare că te lupti. Ci ca sutașul spuneți Domnului: „Zi numai cu cuvântul și se va tămădui inima mea!".

Cuvinte vii 213

Vindecarea paralizicului de 38 de ani

și singurătatea omului contemporan

Ceea ce e mai dramatic în toată această pericopă evanghelică este singurătatea bolnavului.

Ați auzit? „Doamne, n-am pe nimeni care să mă arunce în apă și până să mă cobor eu, altul intră înaintea mea”. Cea mai tragică postură a omului este singurătatea, izolarea lui totală. Sfântul Ciprian al Cartaginei spune că fiecare cade singur, dar ne mântuim în comunitate, în comunitatea Bisericii. A fi singur înseamnă a cădea, a te pierde. A fi singur înseamnă a nu te gândi decât la tine, și nici măcar a te gândi la tine, pentru că ești copleșit de suferința în care zaci. Ești copleșit de inutilitatea vieții. Pentru că o viață trăită singuratic, dacă n-ai pe Dumnezeu cu tine, este o viață inutilă, pierdută. O viață al cărei sens a dispărut din clipa în care te-ai însingurat.

Acest bolnav n-avea măcar o rudă, un prieten care să-l ia în clipa în care apa s-a tulburat să-l arunce în apă ca să se vindece. De câte ori nu suntem noi în aceeași situație? De câte ori nu suntem singuri și bolnavi și nu putem, și nu avem pe nimeni să ne ajute să ne vindecăm, să ne scape din suferința noastră? Sau în singurătatea și durerea noastră nu avem pe nimeni cu care să facem părtășie, căci, așa cum spune un proverb german, o durere împărtășită este înjumătățită, iar o durere neîmpărtășită e o durere dublă. Așa era cu omul acesta.

Dar cu multă milostivire, Hristos l-a întrebat: „Vrei să te vindeci?”. O întrebare în acest sens, adresată unui bolnav, pare inutilă. Firește că vrea să se vindece. Dar aluzia Mântuitorului era la altceva. Omul acesta era bolnav pentru păcatele lui, și când a fost întrebat: „Vrei să te vindeci?”, Mântuitorul l-a întrebat în fond: „Vrei să te vindeci de păcatele tale?”. Dovadă că așa este, vedem mai târziu, când Mântuitorul l-a întâlnit în templu și i-a spus: „Iată, te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu ți se întâmple ție ceva și mai rău!”.

Ceea ce este iarăși tulburător, și pentru noi și pentru alții, este
214 Părintele Qheorghe Calciu

că în clipa aceea când Iisus a vindecat un bolnav de 38 de ani, în loc ca cei care-l vedeau să se bucure că un om și-a recăpătat sănătatea, fariseii și cărturarii s-au supărat și au spus: „De ce umbli, de ce îți ridici patul sâmbăta?”. N-au spus: „Ne minunăm că ești vindecat! Da, mergi și îi mulțumește lui Dumnezeu!”. I-a interesat nuri formalismul Legii, care zicea că în zi de sâmbătă să nu lucrezi. Ei sacrificau ființa umană pentru respectul acestei Legi.

Și l-au întrebat: „Cine te-a făcut sănătos?”. Prima dată cel vindecat n-a știut să spună. Dar când Iisus l-a întâlnit în templu, el s-a dus la iudei și le-a spus: „Iată, Iisus este Cel care m-a făcut sănătos!”. Nu era un denunț prin care îi pune pe iudei pe urmele lui Iisus, ci era numai dorința cuiva de a spune în fața tuturor: „Acest Om m-a ajutat! Acesta m-a vindecat! Acesta a stat lângă mine în nenorocire!”. Simțim nevoia să spunem lucrul acesta când cineva ne-a ajutat. Simțim nevoia să mărturisim minunea. Nu pentru laude, ci pentru că am scăpat din singurătate, din boală și din durere! Simt nevoia să spun cine m-a ajutat, cine m-a adus la credință, cine m-a scăpat din păcate și din ticăloșia inimii mele. Un preot, un credincios, un prieten... Simt nevoia să spun: „El m-a salvat!”. Așa a fost și cu acest bolnav.

Iubiți credincioși, din ce în ce societatea contemporană ne izolează tot mai mult. Din ce în ce autoritățile, toate, nu numai cele comuniste, toate autoritățile încearcă să ne izoleze. Să ne facă mai singuratici, să fim mai puțin legați unii de alții, să nu comunicăm, pentru că toate autoritățile încearcă să fie totalitare, să te poată conduce. Comunitățile se conduc mult mai greu decât indivizii izolați, de aceea autoritățile încearcă să ne izoleze. Comuniștii au făcut-o prin violență. Occidentalii nu o fac prin violență, ci prin această formă de a te declara pe tine unic, că ai toate drepturile, că ești independent. Să fii izolat, să nu fii legat de părinții tăi, să nu ascuți de ei dacă ești copil, să nu te supui nimănui, pentru că tu ești o ființă liberă. O libertate înțeleasă greșit este o revoltă

împotriva lui Dumnezeu, este nihilism. De aceea s-a ajuns la formele la care s-a ajuns, la toate crimele care bântuie în lume. Sunt atâtea orașe în care copii de 14 ani și-au ucis profesorii, colegii, părinții. S-a rupt legătura

Cuvinte vii 215

umană cu cei lângă care trăim. S-a rupt relația sufletească dintre mine și frate, dintre mine și părinți, dintre părinți și copil, dintre prieten și prieten. Suntem tot mai singuri în această exacerbare a personalității, care are la bază demonizarea societății.

Să încercăm să rămânem uniți. Să rămânem uniți prin credință și prin dragostea unuia față de altul, prin Iisus Hristos. Să rămânem uniți în comunitatea Bisericii, pentru că Biserica este singura grupare socială pozitivă. Toate celelalte grupări duc la autodistrugere. Toate încearcă să distrugă ființa umană, să facă din ea un instrument, un simplu șurub în mecanismul acesta complicat al societății umane.

CUVINTE LA SĂRBĂTORI

La prăznuirea unor Sfinți

La Sfântul Arhidiacon Ștefan întâiul Mucenic,
despre responsabilitatea denunțului

Sfânta Scriptură spune așa: „Și îl băteau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea: Doamne iisuse, primește duhul meu! Și îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând acestea a murit” (Fapte 7,59-60).

După legea iudaică, dacă cineva era acuzat, martorii acuzării trebuiau să fie și executorii, dacă era vorba de o condamnare la moarte. Adică nu era un călău plătit și care nu avea nici un fel de conștiință. În cazul lui Ștefan, martorii care l-au acuzat și care, probabil, se întemeiau pe credința lor iudaică, au trebuit să-și dezbrace hainele lor, să le pună la picioarele unui tânăr iudeu foarte zelos, dar care fiind minor nu putea să participe la această execuție. Acest tânăr se numea Saul, care va deveni Sfântul Apostol Pavel de mai târziu, prin convertire. Era un dușman al creștinilor. Și pentru că
216 Părintele Qheorghe Calciu
nu putea să participe la ucidere, a fost fericit să poată păzi măcar hainele celor care-l ucideau pe Ștefan.

Mă gândeam la aceasta, făcând comparație cu ce se petrece în zilele noastre. Dacă în zilele noastre, în timpurile de persecuție, și acum sub comunism și în alte dăți, când creștinii au fost denunțați autorităților care i-au condamnat și i-au trimis la închisoare, mă gândeam că cei care i-au denunțat n-au fost chiar ei executanți. Dacă s-ar fi păstrat această lege iudaică - „Cei care ați mărturisit împotriva lui, omorâți-1!” - eu cred că foarte mulți ar fi ezitat și ar fi evitat să mai denunțe. Dar pentru că denunțul avea un caracter anonim, cel care denunța părea că n-are nici o responsabilitate. Și astfel, fiindcă nimeni nu știa, aceste denunțuri și ticăloșii omenești s-au înmulțit. Cred că din acest punct de vedere legea iudaică era foarte bună: tu l-ai denunțat, tu omorâ-1! Și mulți ar fi dat înapoi.

Să luăm aminte!

Cuvânt la Sfântul Mare Mucenic Qheorghe

Biserica numără printre Sfinți și Mucenici o serie întreagă de Sfinți militari care au făcut parte din armata romană. Creștinismul se răspândise foarte mult, iar în timpul persecuțiilor împotriva creștinilor, ei au preferat în locul gloriei militare lumești slava veșnică, cununa cea neveștejită a martirajului, mărturisind în fața tuturor credința în Hristos și nerenunțând la ea, cu prețul vieții lor.

Sfântul Qheorghe a mărturisit la începutul secolului al IV-lea și este cinstit și de către catolici, numai că în Biserica noastră Ortodoxă cultul Sfinților este mult mai dezvoltat decât la catolici. Noi avem zile speciale pentru acești Sfinți, canoane și cântări speciale pentru ei, ceea ce catolicii nu au. Legătura lor cu viața de dincolo este mult mai firavă decât legătura noastră. Legătura lor chiar cu morții este mai firavă decât la noi. Știți câte pomeniri se fac la noi pentru cei adormiți, la trei zile, la nouă zile, la patruzeci de zile,

șase luni, și celelalte, mereu, mereu încercând să ținem neștearsă legătura noastră cu cei morți prin rugăciune, pentru că ei fac parte din Biserica Cuvinte vii 217

nevăzută, iar noi facem parte din Biserica văzută sau luptătoare.

Marele Mucenic Gheorghe a trăit în vremea împăratului Dioclețian, care a domnit între anii 248-305. El a fost un împărat care a fost foarte credincios zeilor păgâni. Din cauza aceasta a avut o atitudine persecutorie față de creștini; poate cea mai cruntă și mai lungă persecuție a fost a lui, până în 305. În acel an se îmbolnăvește psihic și începe să fie urmărit și persecutat de asasinatele lui. Era mereu îngrozit că va fi omorât. Se retrage de pe tron într-un palat al său de pe malul Dalmației și acolo trăiește izolat, neprimind pe nimeni, fără numai garda lui; dar se temea și de ea, ducând o viață foarte chinută. Se presupune că a murit în anul 313, când a încetat și persecuția creștinilor. A murit în singurătate, îngrozit de toate spaimele care îl înconjurau. Toate informațiile acestea le aflăm de la Lactanțiu, care a fost profesor în casa lui Dioclețian, om foarte învățat. La început Dioclețian nu-i persecuta pe creștini chiar așa mult, adică nu în mod criminal. Între timp Lactanțiu se creștinează și își pierde slujba, el însă scrie toate cronicile timpului de pe vremea lui Dioclețian, iar în cartea lui Despre pedeapsa persecutorilor arată cum toți prigonitorii care au prigonit Biserica lui Hristos au sfârșit rău, și cel mai mare exemplu este Dioclețian, pe care l-a cunoscut în epoca lui cea mai bună și în epoca lui de nebunie. Dioclețian a avut o nebunie întunecată, era un om care a fost persecutat de spaimele lui interioare. Tot timpul avea impresia că vor veni creștinii, că va veni Iisus și-l va pedepsi pentru crimele pe care le-a făcut, iar din cauza aceasta tot mai mult prigonea pe creștini.

La început, cum am spus, persecuția nu a fost așa de grea. Prima formă de persecuție a fost că a dat ordinul ca toți cei din armată să jertfească zeilor, dacă vor să mai rămână în armată, iar dacă nu, să fie dați afară. Aceasta a fost persecuția lui inițială. Între timp însă, prin anul 302 el cercetează oracolele păgâne, care dădeau tot timpul răspunsuri încâlcite. Și aceste oracole i-au spus lui că trebuie să persecute pe creștini. Și atunci, în anul 303, dă un decret de persecuție foarte dur, în care se spunea că toate Bibliile existente la creștini trebuie predate autorităților, ca să fie arse în piețele publice, în această situație ginerele său, Galeriu, a simulat două incendii în

218 Părintele C/heorghe Calciu

palatul imperial de la Nicomidia unde era Dioclețian, dând vina pe creștini. Și atunci Dioclețian a ordonat arestarea tuturor clericilor, preoți și diaconi și i-a silit să jertfească zeilor. Așa au fost torturați, dați la fiare, omorâți mulți creștini și atunci creștinismul a dat un număr extraordinar de mare de martiri. Această persecuție s-a întins în tot Imperiul. Așa s-a întâmplat până la noi, când au fost uciși la Niculițel acei martiri: Zotic, Atalos, Filipos, Camasis... A fost o persecuție generală. Apoi a poruncit ca toți ostașii, nu numai ofițerii, care au credință creștină să și-o mărturisească pentru a-și lua pedeapsa.

În această împrejurare, Sfântul Gheorghe a hotărât să-și mărturisească credința lui în Hristos. El făcea parte dintr-o familie sus-pusă, avea o anumită educație, părinții săi erau creștini. Avea o înfățișare frumoasă, era unul din cei mai viteji ostași, și fiind așa dotat și remarcându-se în războaie, Dioclețian l-a avansat foarte repede și l-a numit comandantul gărzii imperiale. În această poziție l-a prins decretul lui Dioclețian, care deja se extinsese asupra tuturor cetățenilor romani, care erau obligați să jertfească o dată pe lună zeilor păgâni, în piețele publice. Și atunci s-au descoperit foarte mulți creștini, probabil zeci de mii, sute de mii care au avut de suferit. În această împrejurare Sfântul Gheorghe s-a hotărât să-și mărturisească credința lui față de Dumnezeu și față de Hristos înaintea împăratului și a Senatului. Pe când împăratul era în Senat și se luau niște decizii, a intrat la ei Sfântul Gheorghe și a vorbit despre credința lui și despre Hristos ca împărat. A spus că decât să slujească unui împărat și unui imperiu păgân, el preferă să slujească lui Hristos, iar slujba lui față de Hristos nu va consta în sabie sau în

întreceri de luptă, ci va consta în sacrificarea lui pentru Hristos. A mărturisit în fața tuturor că este gata să primească martirajul. Această mărturisire a Sfântului Gheorghe, care era foarte iubit de împărat și admirat de Senat, a stârnit tulburare, întristare dar și mânie. Împăratul a poruncit ca Sfântul Gheorghe să fie arestat. A fost pus în temniță și i s-a cerut să-și renege credința. Fiindcă a refuzat, a fost supus la toate chinurile posibile, fiind poate unul din cei mai chinuiți martiri: a fost încălțat în sandale înroșite în foc, cu cuie, a fost tras pe roată, a fost aruncat în mare cu o piatră de gât dar, așa cum spune și Acatistul, a

Cuvinte vii 219

stat pe mare ca pe uscat, a fost aruncat în groapa cu var trei zile și nu a pățit nimic.

Dumnezeu dă Mucenicilor Săi o anumită forță duhovnicească, iar lucrul acesta l-am văzut și în închisoare. Adică oameni foarte slabi, oameni bolnavi, abia suflând, cum a fost Gafencu, aveau o forță extraordinară, fie că erau chinuiți, fie că erau flămânziți, nu simțeau suferința și continuau să mărturisească pe Dumnezeu, să binecuvânteze pe cei care-i torturau. Așa a fost Gafencu, cel care a murit ca un sfânt, așa se întâmplă cu toți martirii. Dumnezeu le dă o tărie și adeseori ei nu simt suferința fizică. Li se sfâșia carnea cu gheare de fier, li se băteau cuie în mâini și picioare, erau arși cu făclii și ei nu simțeau durerea. Dumnezeu le dădea această putere de a-și depăși suferința. Dar faptul că nu renegau pe Dumnezeu, că după ce erau arși apăreau întregi în fața oamenilor, a făcut ca mulți dintre cei care asistau la chinurile lor să se pocăiască și să intre în rândurile creștinilor. Acesta a fost marele merit al martirilor. De aceea Biserica noastră spune că sângele martirilor este sămânța creștinilor. Cu cât mai mulți martiri erau chinuiți și omorâți, cu atât mai mulți creștini răsăreau din sângele lor, pentru că vedeau forța lor, puterea lui Dumnezeu, minunile care se săvârșeau și se pocăiau. Chiar atunci, în timpul chinurilor, ieșeau și mărturiseau în fața împăratului spunând că și ei sunt creștini. Adesea erau aruncați cu zecile în arene, sfâșiați de fiare sau omorâți de ostași.

Sfântul Gheorghe a fost patronul Armatei române. Iată cât de cinstit era Sfântul la noi, încât și Sfântul Ștefan cel Mare l-a avut ca ocrotitor. Un drapel trimis de Ștefan la Mănăstirea Zografu, în Sfântul Munte, îl are înfățișat pe Sfântul Gheorghe omorând balaurul. Iar pe steag se găsește această inscripție: O, luptătorule și biruitorule, mare Gheorghe, în nevoi și în nenorociri grabnic ajutor și cald sprijinitor, iar celor întristați bucurie nespusă, primește de la noi această rugămintă a smeritului tău rob, a domnului Io Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu domnul țării Moldove, păzește-l pe el neatins în lumea aceasta și în cea de apoi, pentru rugăciunile celor ce te cinstesc pe tine, ca să te preamărim în veci, Amin. Și aceasta a făcut-o în anul 7008, adică 1500, la 43 de ani a domniei sale, Io Ștefan Voievod, domnul Țării Moldove. Am

220 Părintele Gheorghe Calciu

vrut să vă aduc la cunoștință această mărturie istorică pentru a ști cât de cinstit a fost Sfântul Gheorghe în tot trecutul nostru, cum însuși Voievodul Ștefan cel Mare și Sfântul i-a dedicat această rugăciune scrisă de el, care a rămas pusă pe steagul lui de biruință.

Între mine și Sfântul Gheorghe a fost o legătură foarte strânsă. Când am fost în închisoare, îl chemam mereu și în multe împrejurări m-a ajutat. De atunci și până acum nu încetez în fiecare zi să-i adresez o rugăciune specială. Sunt convins că între Sfânt și cel care se roagă lui se stabilește o legătură strânsă și că adeseori multe din caracteristicile Sfântului, dacă ai o legătură duhovnicească apropiată cu el, se manifestă și în tine. În cazul meu, de pildă, precum Sfântul Gheorghe a trecut prin închisori, așa am trecut și eu, așa cum Sfântul Gheorghe a fost întărit de Dumnezeu în împrejurări grele, așa am fost și eu întărit în momentele cele mai grele când puteam să pier, nu numai fizic, dar puteam să pier sufletește. Dar prezența Sfântului m-a întărit, pentru că el transmite celui care i se roagă și-i poartă numele o tărie a credinței lui și o protecție spirituală pe care Dumnezeu ne-o dă nouă prin el.

Adresați-vă Sfântului al cărui nume îl purtați și el vă va ajuta, adresați-vă lui la vreme

de necaz, de boală, în împrejurări grele și în clipele de bucurie: Sfinte Ioane, ocrotitorul meu, sau Sfinte Gheorghe, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul! Adresați-vă lui și el va asculta rugăciunea voastră! El este avocatul nostru, al celor care-i purtăm numele în fața lui Dumnezeu. El duce rugăciunea noastră înaintea lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi. Și la sfârșitul vieții, când mergem dincolo, alături de noi va sta și patronul nostru, dacă l-am cinstit și ne-am rugat lui, va sta alături de îngerul păzitor, ca să ne apere în fața acuzațiilor satanei. Aceasta pentru că la Judecata particulară diavolul scoate toate păcatele noastre, pe care noi nici nu ni le mai amintim, le aduce la iveală, le aruncă în balanță, și trebuie să avem un avocat al apărării care să aducă și faptele noastre cele bune. Căci noi vom fi atât de umiliți, încât poate nici nu ne mai amintim de faptele bune, așa cum am uitat și de păcatele noastre. Dar vin îngerul păzitor și Sfântul protector și pun în balanță toate faptele noastre bune. Și adeseori o lacrimă

Cuvinte vii 221

cântărește cât toate răutățile pe care le-am făcut o viață întreagă. Așa că vă rog, aduceți-vă aminte de Sfinții ale căror nume le purtați și rugați-vă să vă apere, să apere familia, neamul nostru și toată lumea.

JLa Patimile și învierea Domnului

Rugăciunea din Qrădina Qhetsimani

Poeții și scriitorii (uneori și preoții) au dramatizat momentul rugăciunii și al singurătății lui Iisus, ca un preludiu la singurătatea de pe Cruce. Unii din ei se întreabă retoric: De ce n-a răspuns Dumnezeu la rugăciunea lui Iisus?

Dacă ne uităm cu atenție la pasajul respectiv din Evanghelie, observăm o modificare între întâia și a doua rugăciune a Mântuitorului: în prima parte, Iisus Se roagă Tatălui ca să treacă paharul de la El. După ce îi găsește pe ucenici adormiți și îi mustră, Mântuitorul schimbă conținutul rugăciunii și nu mai spune: „Dacă este cu putință, treacă paharul acesta de la Mine”, ci spune: „Părintele Meu, de nu este cu putință să treacă paharul acesta, facă-se voia Ta! ”.

Ce s-a întâmplat între cele două momente ale rugăciunii? Mântuitorul a ales din lume doisprezece Apostoli, cei buni. Dintre ei a ales apoi numai trei - Petru, Iacov și Ioan - cei mai buni dintre cei buni. Când S-a rugat să treacă paharul de la El și apoi S-a dus să vadă ce fac ucenicii, i-a găsit dormind. Sensul acestei neputințe l-a revelat că acesta era răspunsul Tatălui: lumea avea nevoie de jertfa Lui. Fără această jertfă ar cădea în somnul pieirii. Nici cei mai buni trei din lume nu au putut priveghea un ceas cu Iisus. Înțelegând răspunsul Tatălui, Iisus schimbă conținutul și spune că dacă nu este cu putință ce ceruse, facă-se voia Tatălui. Mai vine o dată la ei și iar îi găsește dormind și nu-i mai trezește, ci le spune: „Dormiți de acum și vă odihniți...”, iar apoi: „Sculați-vă să mergem. Iată, s-a apropiat cel ce M-a vândut!” (Matei 26,45-46).

222 Părintele Qheorghe Calciu

Procesul Mântuitorului

Cei care L-au arestat pe Iisus L-au dus la casa arhiereului anului, Caiafa. Sfântul Evanghelist Ioan spune că mai întâi L-au dus la casa lui Ana, care era socrul lui Caiafa și prin el ajunsese acesta mare arhiereu. Ana avea mare autoritate asupra ginerelui său. De la Ana, L-au dus pe Iisus la Caiafa, probabil cu anumite instrucțiuni către arhiereu, privind pe Iisus. Partea aceasta a judecății este numită procesul religios al Mântuitorului. Iudeii voiau aprobarea poporului ca să-L condamne pe Iisus. Dar poporul nu ar fi putut fi convins că Iisus era un răufăcător. Trebuia convins că Iisus era un eretic, un stricător de lege iudaică. De aceea, arhiereul îl întreabă despre învățătura Lui. Aici Iisus a fost bătut și batjocorit. Martorii aduși la proces împotriva Lui nu erau deloc convingători. La urmă au venit doi care au mărturisit că Iisus vrea să strice Legea și să dărâme templul iudaic, referindu-se la ceea ce spusese El: „Dărâmați templul acesta și în trei zile îl voi reclădi!”. Dar Iisus vorbise despre templul Trupului Său. Această blasfemie era suficientă pentru a-L condamna la moarte. La întrebarea arhiereului, care și-a sfâșiat hainele în semn de

spaimă pentru blasfemia lui Iisus, Care se numea pe Sine Fiul al lui Dumnezeu, poporul a răspuns că este vinovat de moarte.

După obținerea verdictului de la popor, Caiafa l-a trimis pe Iisus la Pilat, acuzându-l de răzvrătire împotriva Cezarului. Acum începe procesul politic al lui Iisus. Câtă vreme Iisus a fost judecat de Caiafa, Petru, care fusese adus de Ioan în curtea arhierelui (pe cât se pare, Ioan era bine cunoscut la casa lui Caiafa), s-a lepădat de Iisus de trei ori, în mod gradat, și nu în fața preoților, ci în fața slugilor. Când o slujnică l-a întrebat dacă nu este și el ucenic al lui Iisus, el a răspuns evaziv: „Nu știu ce zici!” (Matei 26, 70). Apoi portăreasa l-a întrebat același lucru și el a răspuns cu jurământ: „Nu cunosc pe Omul acesta” (Matei 26,72). Iar când l-a întrebat un alt servitor, pentru a treia oară, Petru „a început a se blestema și a se jura: nu-l cunosc pe Omul acesta!” (Matei 26,74). Atunci a cântat cocoșul iar Petru, aducându-și aminte de ceea ce îi spusese Iisus, a plâns cu amar, căindu-se.

Procesul lui Iisus la Pilat a fost cea mai caricaturală procedură

Cuvinte vii 223

juridică romană. Fiind un adept al filozofiei sceptice, Pilat se temea de orice adevăr, dar cel mai tare se temea de adevărul puterii iudeilor la curtea imperială romană. Știa că Iisus este nevinovat și atunci a uzat de tot felul de șiretlicuri ca să nu-l condamne. Iudeii strigau însă mereu: „Răstignește-L!”. Prima încercare a lui Pilat de a-l salva pe Iisus a fost tactica lui de a se debarasa de proces spunând iudeilor: „Luați-L voi și judecați-L după legea voastră!”. Iudeii însă erau hotărâți să-l condamne la moarte pe Iisus prin mâna lui Pilat, căci ei nu aveau dreptul de a condamna la moarte. A doua încercare a fost propunerea lui Pilat de a-l grația pe Iisus folosindu-se de o veche tradiție iudaică de a elibera, de Paștele lor, un condamnat la moarte. El spune evreilor: „Este la voi obiceiul ca la Paști să vă eliberez pe unul. Voiți deci să vă eliberez pe Regele iudeilor?” (Ioan 18,39). Iudeii au strigat că nu pe Iisus, ci pe Baraba, care era un tâlhar. Această încercare a făcut-o Pilat fiindcă soția sa, Claudia Procula, care era catehumenă pentru a trece la iudaism, i-a trimis printr-un servitor o scrisoare în care îi spunea: „Nimic să nu-l faci Dreptului aceluia, că mult am suferit azi în vis pentru El” (Matei 27,19). Atunci Pilat a pus ostași să-l bată pe Iisus. Apoi, însângerat, îmbrăcat într-o mantie roșie și cu cunună de spini pe cap, l-a adus în fața iudeilor, crezând că le va înduioșa inima și le-a spus: „Ecce Homo!”, adică: „Iată Omul!”. Dar iudeii mai tare strigau: „Răstignește-L!”. El i-a mai întrebat iar dacă nu vor să-l elibereze pe împăratul iudeilor. Ei însă au strigat: „Dacă-L eliberezi, nu ești prieten al Cezarului. Oricine se face pe sine împărat este împotriva Cezarului!”. Pilat, auzind, s-a speriat că ar putea fi acuzat la curtea romană, unde evreii aveau mare putere. A luat un vas cu apă, s-a spălat pe mâini și a spus: „Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia”. Iudeii au strigat: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!” (Matei 27,25).

Treizeci și opt de ani mai târziu (71 d.Hr.), împăratul Titus a cucerit Ierusalimul din cauza unei răcoale și iudeii au fost împrăștiați în toată lumea, ei și copiii lor, așa cum și-au cerut ei înșiși ca blestemul sângelui Domnului să cadă peste ei și peste copiii lor. Iar Pilat a intrat în Crez cu lașitatea lui. După moartea și învierea Domnului, Pilat, care ajunsese procurator al Palestinei prin protecția la curtea împăratului Tiberius a nobilului Sejanus, s-a găsit desco

Despre înviere

Cu siguranță, Iisus a înviat înainte ca femeile mironosițe să fi ajuns la mormânt, iar piatra mormântului a fost răsturnată de înger după învierea Sa, așa cum se vede din relatarea Sfântului Evanghelist Matei care spune că femeile, venind dis-de-dimineață, au văzut îngerul ca un fulger oprindu-se la mormânt, apoi a răsturnat piatra și a șezut pe ea.

Într-adevăr, Mântuitorul S-a sălășluit în pânțele Sfintei Fecioare și S-a născut fără a strica cheile fecioriei; după pogorârea de pe Cruce, Iisus a fost pus într-un mormânt nou, în care nimeni niciodată nu mai fusese pus (cf. Ioan 19, 41), simbol al nașterii din Fecioară. Și așa cum a ieșit din pânțele Sfintei Sale Maici, tot așa a ieșit din mormânt fără a sfărâma piatra de la intrare. Îngerul a prăvălit piatra pentru ca femeile mironosițe să vadă că mormântul era gol și, de asemenea, ca Petru și Ioan, care vor veni la mormânt după vestirea învierii de către femeile mironosițe, să poată vedea mormântul gol și giulgiul nedesfăcut. În Ardeal există icoane care îl arată pe Iisus triumfător, ieșit din mormânt și stând pe piatra nerăsturnată a mormântului, însemnând că a ieșit prin piatră înainte de răsturnarea ei. Simbolistica aceasta mi se pare foarte importantă și țin să o subliniez și în momentele următoare.

După toate aparențele, următoarea arătare a lui Iisus a fost către Maria Magdalena, care venise cu femeile mironosițe, dar nu plecase cu ele. Neîncrezătoare în ceea ce văzuse (din ea Iisus scosese șapte demoni și știa cât de înșelător este diavolul) s-a întors la mormânt, căutând dovezi pentru înviere. Avea o stare de pustiire care îi cuprinsese inima și plângea la mormânt. Atunci a văzut doi îngeri înăuntru, unul la cap și altul la picioarele locului unde zăcuse Iisus,

Cuvinte vii 225

care au întrebat-o de ce plânge. Ea le-a răspuns cu întristare mare: „Pentru că au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus” (Ioan 20,13). Fără îndoială că a auzit un zgomot, nu a mai așteptat răspunsul îngerilor, s-a întors și L-a văzut pe Iisus aproape, dar nu L-a recunoscut. Ca și îngerii, Mântuitorul a întrebat-o de ce plânge, pe cine caută. Maria a crezut că este grădinarul și L-a întrebat dacă el a luat trupul lui Iisus, rugându-l să-i spună unde L-a pus ca ea să se ducă să-L ia. Atunci Iisus a chemat-o pe nume: „Mărie!”. În clipa aceea L-a recunoscut și a strigat: „Rabuni!” și s-a aruncat la picioarele Lui, dar El a oprit-o: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu. Mergi la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru” (Ioan 20,17).

Această întâlnire e plină de tâlcuri și de simboluri. Cu puține minute mai înainte, Iisus îngăduise femeilor mironosițe să se arunce la picioarele Lui și să-L atingă. De ce acum nu-i permite Măriei să se atingă de El până ce nu se va înălța la cer? Mai târziu se va duce la Apostoli, care stăteau încuiați de frica fariseilor și-i va întreba: „De ce sunteți tulburați și pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeți mâinile și picioarele Mele, că Eu însumi sunt. Pipăiți-mă și vedeți că duhul nu are carne și oase, așa cum Mă vedeți pe Mine că am” (Luca 24,39). Fără îndoială că ucenicii L-au pipăit și totuși au continuat să se îndoiască. Spre a-i convinge, Iisus i-a întrebat dacă au ceva de mâncare. Ei i-au dat un fagure de miere și pește și El a mâncat. Așadar, fără să Se fi înălțat mai întâi la cer, cum i-a spus Măriei Magdalena, Mântuitorul a îngăduit femeilor mironosițe să-L sărute picioarele și, mai mult, i-a îndemnat pe Apostoli să-L pipăie mâinile și picioarele pentru a-l încredința că nu era duh, ci El însuși. Același lucru îl va face și cu Toma la arătarea către ucenici, după o săptămână. Atunci de ce a oprit-o pe Maria Magdalena, spunându-i să nu-L atingă pentru că încă nu S-a suit la Tatăl Său? Aici trebuie să ne înălțăm cu duhul și să ne gândim la o anumită simbolistică.

Mântuitorul a folosit întotdeauna simbolurile pentru a arăta o relație dintre oameni sau dintre oameni și Dumnezeu. Când a fost însă vorba de adevăruri divine, care nu pot fi închipuite cu mintea noastră, ci doar acceptate prin credință, atunci nu a mai folosit

226 Părintele Qheorghe Calciu
simbolul, ci afirmația directă și susținută. Când a spus că El este Fiul lui Dumnezeu, a făcut afirmația clară, nedisimulată sub simboluri și a acceptat moartea fără să tănuiască adevărul în simbol. Când a spus că Trupul Lui e adevărată mâncare și Sângele Lui adevărată băutură (cf. Ioan 6,55) și că cine nu mănâncă Trupul Lui și nu bea Sângele Lui nu va intra în împărăția Cerurilor, nu a folosit nici un simbol, ci afirmația clară, căci Dumnezeu nu este mincinos, cum este diavolul. Iisus face această afirmație neumbrită în capitolul șase de la Ioan - și era gata să moară pentru ea și să-Și piardă ucenicii - și o reia la Cina de Taină, într-un cadru ritual. Așa că atunci când protestanții afirmă că Cina de Taină și pâinea și vinul erau doar simboluri ale Trupului și Sângelui, îl fac mincinos pe însuși Dumnezeu și urmează până astăzi calea înșelăciunii lor.

Simbolul Măriei Magdalena închipuia atunci neamurile care vor veni la credință abia după ce Iisus Se va înălța la cer și va trimite Duhul Sfânt ucenicilor, care vor pleca în lume la propovăduire. Mai este un aspect tulburător în această întâlnire dintre Iisus și Maria Magdalena. Ea îl văzuse pe Domnul ultima oară vineri seara, la punerea Lui în mormânt. Trăise mereu pe lângă El vreme de, probabil, doi ani sau mai mult, aproape zi de zi. Trupul Lui fusese neatins de stricăciune și totuși, chiar atunci când s-a uitat la El, lângă mormânt, nu L-a recunoscut. De ce? Presupunem că Iisus, ieșit proaspăt din mormânt prin înviere, trecând prin piatra mormântului fără a o sparge, avea o anumită descărcare materială, o străvezime care îl îndepărta oarecum de la ochii omenești. Și totuși, când Iisus a strigat-o pe nume - „Maria!” - ea L-a recunoscut fulgerător și s-a aruncat la picioarele Lui. Iisus spusese: „Nimeni nu poate să vină la Mine dacă nu-l va trage Tatăl Meu” (Ioan 6,44).

De aceea nu venim la Dumnezeu dacă Iisus nu ne cheamă pe nume, pe fiecare. Odată chemați, reacția noastră nu poate fi decât ca a Măriei - ne aruncăm la picioarele Lui - sau ca a lui Iuda - ne ducem la pierzare. Chemată pe nume, Maria L-a recunoscut și L-a numit „Rabuni!”. Chemat fiind și Toma, a zis: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”. Fiecare suntem atrași și chemați de Iisus pe multe căi, până ce mintea ni se luminează și, înțelegând chemarea, ne aruncăm la

f

Cuvinte vii 227
picioarele Lui.

Emaus era o localitate la șaiszeci de stadii de Ierusalim, ceea ce înseamnă cam unsprezece kilometri. Întâmplarea aceasta ne este semnalată numai de Sfântul Evanghelist Luca, deși credem că ea se găsește redată, în două versete, și de Sfântul Marcu (6,12-13), atunci când spune că Iisus S-a arătat altor doi ucenici pe țarină. Vestea învierii lui Iisus tulburase cetatea Ierusalimului, unii o contestau, alții o credeau, fariseii și cărturarii o blestemau ca pe o minciună, însă nimeni nu rămânea indiferent față de acest eveniment care depășea dimensiunea naturală a vieții.

Doi ucenici pleaseră spre Emaus. Unul dintre ei, menționat cu numele în relatarea Sfântului Luca, era Cleopa; celălalt, așa cum e și firesc, trebuie să fi fost însuși Evanghelistul Luca, deoarece numai el menționează evenimentul detaliat. Erau și ei tulburați, dezamăgiți de veștile contradictorii care circulau pe seama învierii Domnului, dar mai ales erau îndurerați de neputința lor de a crede. La un moment dat, Iisus a apărut lângă ei, mergând și El spre Emaus. Îi întreabă de ce sunt tulburați și după ce ei îi spun, îi ceartă pentru necredința lor și le tălmăcește din Scriptură tot ceea ce era despre El. Ajung la Emaus, la gazda celor doi și Mântuitorul se face că vrea să meargă mai departe, iar cei doi încearcă să-L determine să rămână cu ei și El acceptă. Gazda le oferă o cină și Iisus ia pâinea și o frânge; atunci li se deschid ochii și îl recunosc, dar El

se face nevăzut de la fața lor. Cei doi ucenici își dau seama că focul din inima lor, când le vorbea pe cale, le spusese cine era Cel care le vorbea.

Au alergat înapoi la Ierusalim și au relatat ucenicilor că au întâlnit pe Domnul și ce le-a spus. Cei doi ucenici nu l-au recunoscut pe Iisus, probabil din cauza aceleiași transfigurări spirituale, dar poate că autorul nu aceasta a înțeles când spune că ochii lor erau ținute ca să nu-l cunoască. Poate că Mântuitorul a vrut mai întâi să le talmăcească scrisul sfânt despre El, lucru pe care nu l-ar mai fi putut face în liniște dacă le-ar fi spus de la început Cine era. Importanța impresionantă a evenimentului constă în aceea că ei l-au recunoscut la frângerea pâinii.

Trebuie să ținem cont de faptul că Iisus nu-și proclama
228 Părintele Qheorghe Calciu

identitatea cu ușurință; a făcut-o mai puternic după înviere, văzând necredința apostolilor. De data asta, li s-a revelat celor doi printr-un gest: frângerea pâinii. Mulți din teologi cred că Mântuitorul avea un fel inimitabil de a frânge pâinea, gest care a devenit sacru pentru Apostoli după ce l-au văzut la Cina de Taină. Acest gest inimitabil a fost proclamarea identității lui Iisus față de cei doi ucenici.

Arătarea Mântuitorului Hristos unora dintre ucenicii Săi la Marea Tiberiadei, la cea de-a doua pescuire minunată, este de o frumusețe mistică inegalabilă și de o semnificație ascunsă tulburătoare. Șapte ucenici: Petru, Toma, Natanail, Iacov și Ioan și încă doi nenumiți, s-au dus să pescuiască pe Marea Galileii, dar în noaptea aceea nu au prins nimic. Începea să se crape de ziuă, era o liniște nefirească, marea, de obicei tulburată, se întindea ca o apă moartă, străvezie și luminată de stele, încât îi puteai număra pietrele de pe fund. Barca se îndrepta încet spre țărm. Deodată acolo, pe mal, a apărut un om. Acesta i-a întrebat: „Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare?”. Ei au răspuns că nu. Fără vreo explicație, Omul de pe țărm le-a spus: „Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei”. Au aruncat mreaja și îndată s-a umplut de pești, de parcă toate pietrele de pe fund s-ar fi prefăcut în pești.

Sfântul Evanghelist Ioan stătea lângă Sfântul Apostol Petru. Privea intens spre Omul de pe țărm și i-a șoptit lui Petru: „Domnul este!” (Ioan 21, 7). Petru era dezbrăcat până la brâu. Auzind că este Domnul, și-a îmbrăcat haina și s-a încins, aruncându-se în apă și venind înot la învățător. După aceea vin și ucenicii cu corabia, o trag la țărm și aleargă la Iisus, căci aflaseră de la Ioan cine era bărbatul care le cerea mâncare. Când au ajuns la El, au găsit focul aprins, și jărat, și pește pus deasupra, și pâine. Iisus văzuse graba lor și le atrage atenția: „Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum!”.

Petru a mers la corabie, a tras mreaja plină la mal, cu o sută cincizeci și trei de pești mari, cu mult peste rezistența mrejei, care totuși nu s-a rupt. S-au întors la foc, pentru că Iisus i-a îndemnat: „Veniți de prânziți!”. Au venit în tăcere și nici unul nu a îndrăznit să-l întrebe: „Tu cine ești?”. Toți știau că este Domnul. Iisus s-a apropiat, a luat pâinea, a frânt și le-a dat-o. Asemenea și peștele. Interesant
Cuvinte vii 229

este faptul că ucenicii au ascultat de Iisus înainte de a-l fi recunoscut și au aruncat mreaja în dreapta corăbiei la îndemnul Lui.

Am fost cu vaporul pe Marea Galileii. Apa era absolut limpede, încât vedeai peștii mișcându-se și pietrele pe fund. Dacă în timpul nopții, când întunericul făcea oarecum invizibilă mreaja, Apostolii nu prinseseră nimic, un pescar versat își putea da seama imediat că în zori, la răsăritul soarelui, nu era nici o speranță de prins vreun pește. Totuși, au ascultat de El fără ezitare. Sunt convins că în mintea lor a fost un declic neconștientizat, amintindu-și când, la primul pescuit bogat, Iisus i-a spus lui Petru, după ținerea predicii de pe lac (Luca 5), să arunce mreaja în partea dreaptă a corăbiei și acesta a protestat: „Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și n-am prins nimic. Dar după cuvântul Tău, voi arunca mreaja”. Și minunea s-a petrecut. Petru a ascultat instinctiv porunca lui Iisus, dar Ioan, luminat de dragostea temeinică prin care era legat

de Domnul, L-a recunoscut și i-a spus lui Petru. Acesta avea firea năvalnică pe care i-am văzut-o în special în timpul Patimilor: la Cina de Taină declară în fața Domnului și a Apostolilor că, chiar dacă toți se vor lepăda de învățător, el nu se va lepăda și chiar de va trebui să moară, tot nu se va lepăda. Iisus îl domolește prevenindu-l că înainte de a cânta cocoșul, Petru se va lepăda de El de trei ori. Într-adevăr, Petru s-a lepădat de Domnul de trei ori: prima dată prin simplă negație, a doua oară prin jurământ, a treia oară prin blestem. A cântat cocoșul, el și-a adus aminte de mustrarea Domnului și a plâns pocăindu-se.

Vedem că, la venirea ucenicilor la țarm, au găsit jărat și pește pus deasupra, deși ei, în graba lor de a-L întâlni pe învățător, nu aduseseră din peștele prins de ei. Probabil că acest pește voia să amintească ucenicilor de îndoiala lor, când Iisus li s-a arătat în noaptea învierii și nu au crezut că este El decât numai după ce a mâncat din peștele lor. Iar focul trebuia să-i amintească lui Petru de lepădarea lui la focul din curtea arhiereului.

Partea a doua a întâlnirii cu Iisus la Marea Galileii este foarte tulburătoare, și în sensul mistic, și în sensul contradicției dintre ortodocși și catolici privind primatul lui Petru și, în consecință, al Papei. Catolicii iau textul desprins de orice contextualitate privind

230 Părintele Qheorghe Calciu

lepădarea lui Petru și ignoră mustrările Mântuitorului pentru graba lui de a face făgăduințe mari pe care nu le respectă, până la a-l numi satană. Dar să urmărim textul lui Ioan: de îndată ce Iisus s-a revelat Apostolilor prin frângerea pâinii, s-a făcut liniște desăvârșită, au mâncat toți în tăcere și fiecare aștepta ceva care trebuia să se întâmple. Percepția mea personală este că atât Petru cât și ceilalți ucenici bănuiau ce trebuie să se întâmple. Un aer grav plutea în atmosfera mistică a întâlnirii. Poziția lui Petru în rândurile Apostolilor era foarte fragilă după lepădarea lui și ei știau că Domnul va trebui să clarifice această poziție în vreun fel.

Petru fusese multă vreme verhovnicul Apostolilor. Vârsta îi dădea o înțâietate între ceilalți și toți îi acordau cinstea cuvenită vârstei și poziției lui în fața lui Iisus. Totuși, în toate împrejurările mai intime, niciodată Mântuitorul nu l-a luat numai pe Petru, ci și pe Iacov și pe Ioan. La Cina de Taină este evidentă o preferință a Domnului față de Ioan, nu numai pentru faptul că a stat cu capul pe pieptul învățătorului - Ioan era un copil și învățătorul îl proteja - ci, mai ales că, atunci când Domnul a spus că unul din ei îl va vinde, Petru l-a rugat pe Ioan să-L întrebe cine e vânzătorul, ceea ce Iisus i-a descoperit lui Ioan în șoaptă și, fără îndoială, acesta i-a spus după aceea lui Petru. Dar Iisus spusese atunci ceva mult mai important pentru mântuirea lui Petru de păcatul lepădării, text pe care îl găsim la Sfântul Evanghelist Luca (22,31-32): „Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu. Iar Eu M-am rugat pentru tine ca să nu piară credința ta. Și tu oarecând, întorcându-te, întărește pe frații tăi!”. Cuvintele acestea puternice răsunau încă în inima lor tot așa de adevărate ca și prorocirea că „înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine”. Cred că pentru aceste cuvinte ale lui Iisus, ucenicii n-au avut nici o ezitare să-l primească din nou pe Petru în rândurile lor. Aceasta e opinia mea și ea nu figurează în comentariile generale ortodoxe referitor la reabilitarea lui Petru.

După ce Domnul Iisus Hristos și ucenicii au terminat prânzul (Ioan 21,15 și urm.), Mântuitorul l-a întrebat pe Petru, fără nici un fel de pregătire; cunoscând gândurile tuturor, această întrebare era continuarea gândurilor lor, pe care Iisus trebuia să le lumineze.

Cuvinte vii 231

Întrebarea lui Iisus se lega direct de afirmația lui Petru făcută la Cina de Taină. Iisus i-a spus acum: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești tu pe Mine mai mult decât aceștia?”. Și firea năvalnică a lui Petru s-a răsfrânt încă o dată în graba răspunsului, uitând, pentru o clipă, de lepădare: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc”. Totuși mi se pare că există o anumită

prudență în răspunsul lui Petru, care nu s-a mai înălțat pe sine deasupra Apostolilor celorlalți; aceasta ne face să credem că amintirea lepădării era vie în mintea lui.

Iisus i-a încredințat păsterea mieluşeilor, fără vreun comentariu sau o aluzie la primatul lui între apostoli. Dimpotrivă, ca într-o judecată unde prima mărturie trebuia întărită pentru a fi acceptată (în astfel de situații se cereau trei mărturii), El îl întreabă a doua oară, fără referire la ceilalți Apostoli: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?”. Petru confirmă fără a mai adăuga nimic, rostind aceleași cuvinte: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc”. Iisus îi încredințează păsterea oilor. Mântuitorul îl întreabă pentru a treia oară, ca o ultimă verificare a primei afirmații: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?”. În ciuda convingerii lui Petru și a Apostolilor că Iisus făcea restaurarea lui Petru în treapta apostoliei, această a treia întrebare l-a întristat adânc pe Petru, fiindcă învățătorul i-a zis a treia oară „Mă iubești ?” și a răspuns cu mare întristare în glas: „Doamne, Tu toate le știi, Tu știi că Te iubesc”. Cu aceasta, Petru afirma indirect că toată această interogație repetată de trei ori se referea la cele trei lepădări ale sale, prin care i se ștergea păcatul comis atunci și era reintegrat printre ceilalți Apostoli.

Este evident pentru orice om de bună credință că nu i se acordau acum lui Petru puteri speciale, fiindcă, în acest caz, de ce s-ar fi întristat el la cea de a treia întrebare ? Când Iisus s-a adresat Apostolilor după înviere și le-a spus: „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura!” (Marcu 16,15), învățătorul nu s-a referit la Petru cu nimic special, astfel că situația lui rămăsese oarecum confuză printre ceilalți. Iisus intenționa să-l reintegreze pe cel lepădat de El printr-o reinstituire solemnă, un fel de primire a unui eretic în Ortodoxie în vremea noastră. Când catolicii afirmă că acum i s-a dat o putere specială, se înșală cu bună

232 Părintele Qheorghe Calciu

știință: lui Petru i s-a dat acum puterea pe care ceilalți Apostoli au avut-o de la început, pe care ei nu o pierduseră ca Petru și care le fusese întărită de Iisus în Duminica învierii. Acum, Petru a fost reprimat în treapta lor și i s-a redat și dreptul de propovăduire la toată făptura: „Paște mieluşei Mei, paște oile Mele! Dacă în toată această tainică perioadă de după învierea Domnului a existat ceva special pentru vreun Apostol, atunci au fost doi privilegiați: Toma, pentru care Iisus a venit în mod special pentru a-l convinge de învierea Sa și Ioan, despre care a spus lui Petru, la această arătare discutată de noi: „Dacă voiesc ca acesta (adică Ioan - n.n.) să rămână până ce voi veni, ce ai tu? Tu urmează Mie !” (Ioan 21, 22). Astfel Iisus mustră încă o dată îndrăzneala lui Petru.

În legătură cu Petru mai este ceva important. După ce Maria Magdalena anunță Apostolii că a vorbit cu Domnul la mormânt și că era viu, aceștia s-au îndoit și numai Petru și Ioan au alergat la mormânt pentru a vedea ce se întâmplase acolo. Ioan, mai tânăr, alerga mai repede, s-a uitat în mormânt, a văzut giulgiul gol, dar nu a intrat, din respect pentru vârsta lui Petru. După puțină vreme, Petru a ajuns și el la mormânt și au intrat pe rând înăuntru. Acolo au văzut giulgiul zăcând pe pământ, dar marama cu care fusese acoperită fața lui Iisus nu era la un loc cu giulgiul, ci era făcută sul și pusă în altă parte. Atunci, adaugă Evanghelistul Ioan, au văzut și au crezut. Dacă giulgiul ar fi fost desfăcut și ar fi zăcut la pământ ca o bucată oarecare de pânză, nu cred că ar fi avut efectul de șoc pe care l-a avut asupra celor doi Apostoli. Fără îndoială că era ceva straniu în modul în care giulgiul zăcea pe pământ, încât Sfântul Ioan să scrie că au văzut giulgiul și au crezut, fiindcă ei încă nu știau Scriptura că „Iisus trebuia să învieze din morți” (Ioan 20,9).

Ținând cont de ceea ce am citit din capitolele anterioare și de tradiția iudaică legată de înmormântări, ne aducem aminte că după moartea pe Cruce a Mântuitorului, iudeii căutau acum să scape de trupurile celor răstigniți, deoarece a doua zi era Paștele și mozaismul nu permitea neîngroparea morților de Paști. Iosif din Arimateia, ucenic în ascuns al lui Iisus, s-a dus la Pilat și i-a cerut să-i dea trupul lui Iisus. Acesta s-a mirat de faptul că învățătorul murise așa curând,

a chemat centurionul și l-a întrebat, iar acesta a confirmat moartea. Probabil era sutașul care strigase la moartea Mântuitorului, văzând fenomenele supranaturale: „Cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu era Acesta” (Matei 27,54).

Știm din relatarea Sfântului Ioan că Pilat a trimis totuși ostași să verifice, că aceștia au văzut că cei doi tâlhari nu muriseră și le-au zdrobit fluierile picioarelor - fapt care crea un șoc și aducea moartea fulgerătoare - iar lui Iisus nu l-au zdrobit fluierile picioarelor, ci numai l-au străpuns inima cu lancea. Iosif Arimateianul a luat trupul lui Iisus de pe Cruce, a venit și Nicodim, cel care mersese noaptea la Iisus să-L întrebe (vezi Ioan cap. 3), care a adus un amestec de smirnă cu aloe, au muiat giulgiul în amestec, apoi au înfășurat trupul Domnului cu giulgiul muiat în mirodenii și L-au pus în mormântul „în care nimeni, niciodată nu mai fusese pus” (Ioan 19, 42). Aceste mirodenii aveau capacitatea de a face pânza giulgiului mai dură, ca un ulei sicativ. Ceea ce au văzut Petru și Ioan a fost giulgiul nedesfăcut, păstrând forma trupului lui Iisus, ceea ce însemna că Domnul ieșise prin giulgiu fără a-i fi stricat forma pe care o luase după trupul Lui.

Coroborând toate fenomenele supranaturale de la Nașterea Mântuitorului și până la învierea Sa, vedem o serie de simboluri care se înlanțuiesc spre o finalitate supremă: dumnezeirea lui Iisus. El S-a născut din femeie fără de bărbat și aceasta era fecioară care nu mai avusese în pântec, așa cum, la îngropare, Iisus fusese pus într-un mormânt nou, în care nimeni nu mai fusese pus; Mântuitorul a ieșit din giulgiu fără a-l sfâșia sau a-l desface și apoi și din groapă, prin piatra neridică, fără a o sparge, așa cum a ieșit din pântecul Maicii Sale fără ca ea să aibă durerile nașterii și fără a-i strica cheile fecioriei. Toate acestea sunt legate de ideea teologică că acolo unde Dumnezeu atinge, toate lucrurile devin vii, ies din ordinea lor naturală și intră într-o altă ordine, divină, superioară, neinteligibilă pentru noi.

Bucuria Praznicului învierii este de altă natură decât cea pe care o simțim la Nașterea lui Hristos, când ne străduim să facem din inima noastră peșteră spirituală în care Pruncul Iisus Se va naște. Acolo, la Crăciun, stăm uimiți în fața minunii prin care Dumnezeu

234 Părintele Cyheorghe Calciu

Cel neîncăput, Cel fără de început, Cel care a făcut lumea aceasta minunată, cerul și pământul, Se mărginește pe Sine într-un Prunc micuț și fragil, culcat într-o iesle, încălzit numai de prezența animalelor și de dragostea Maicii Sale și a Dreptului Iosif.

Parcă la Crăciun încă nu L-am primit în lăuntrul nostru pe Hristos; încă este Pruncul minunat venit din cer și avem un oarecare sentiment de exterioritate față de Dumnezeu-Fiul. De Paști, prin postul de ispășire și prin faptul că L-am văzut pe Dumnezeu între noi, având chipul și statura noastră, suferind ca noi, sângerând, chemându-Și Tatăl din ceruri, rugându-Se pentru cei ce-L chinuiau - printre care, virtual, am fost și noi - bucuria noastră este interioară. Hristos ne-a integrat prin suferință și prin iertare.

Oamenii sunt mai liniștiți de înviere, mai interiorizați. Învierea aduce o bucurie mai liniștită, nu trebuie să alergăm, așa cum încercăm de Crăciun, ca să ajungem la peștera Nașterii. Dumnezeu- Omul este în noi, în suferința noastră, în pocăința noastră, în curățirea noastră prin post și prin reconvertire. Slujbele frecvente și mai lungi, durerea inimii noastre pentru păcatele săvârșite, deniile și privegherile ne înalță treptat spre o apropiere de Dumnezeu. Și duhul nostru este mai râvnitor către pocăință și mai sânguinos spre rugăciune.

Tare aș vrea ca toți din biserică aceasta să ajungă la înviere ca niște îngeri luminoși, curățiți de păcate. Tare aș vrea ca să uitați de toate relele, aș vrea ca mintea voastră să fie îndreptată numai spre Dumnezeu, gura voastră să vorbească, cum spune Sfântul Apostol Pavel, în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești. Nu mă gândesc că veți recita psalmi de acum, dar că veți vedea, cum spune psalmistul, că inima voastră saltă de bucurie pentru învierea Mântuitorului.

Și atunci cu adevărat biserica aceasta va fi un locaș al lui Hristos. Și mi-ar părea foarte bine ca toți să vă ridicați mai sus decât mine, să fiți cu toții sfinți în biserica aceasta.

Cuvinte vii 235

Duminica Sfântului Apostol Toma

Toma reprezintă acele persoane care sunt dominate de raționalitate, care au nevoie de dovezi. Nu sunt necredincioși, dar pentru întărirea credinței au nevoie de dovezi. În clipa când li s-a dat dovada, ei devin total dăruți și credincioși, mergând până la sacrificiul ființei, așa cum a fost Sfântul Apostol Toma.

De ce Toma n-a fost cu ucenicii? Toți ucenicii erau adunați grămadă în prima duminică, a învierii, în casă, de frica iudeilor, spune Evanghelistul. Numai Toma nu era cu ei. Probabil că Toma a fost cel mai curajos dintre dâșii. A ieșit afară fie ca să capete informații, cum se spune, adică să vadă ce se mai spune despre Iisus, fie era plecat ca să aducă hrană, pentru că ceilalți n-aveau curajul să iasă. De aceea când a venit Iisus, el nu era acolo. Când ei i-au spus: „Am văzut pe Domnul!”, Toma a zis: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede!” (Ioan 20, 25). Dar tot în ziua aceea, când Iisus S-a arătat ucenicilor și Toma nu era, ucenicii s-au îndoit și nu credeau că e Iisus. Deci Mântuitorul fiind cu ei și spunându-le „Pace vouă!”, ei s-au îndoit, spune Apostolul, și atunci Mântuitorul „le-a arătat mâinile și coasta Sa” (Ioan 20, 20), zicându-le: „Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele, că Eu însumi sunt; pipăiți-Mă și vedeți, că duhul nu are carne și oase, precum mă vedeți pe Mine că am” (Luca 24, 39). Deci cine este mai necredincios: Toma, care n-a văzut și s-a îndoit, sau ucenicii care L-au văzut și se îndoiu?

Mântuitorul, Care știa toate, a cunoscut îndoiala lui Toma și a venit în mod special pentru el. Hristos vine în lumea aceasta nu numai pentru cei credincioși sau numai pentru cei păcătoși, ci vine și pentru cei care trăiesc în îndoială.

Îndoiala este o acțiune demonică. Demonul caută totdeauna să insufle sufletului nostru îndoiala. Bine, cred în Dumnezeu, cred că Iisus Hristos a venit în lume, a murit și S-a răstignit pentru a noastră mântuire, dar dacă n-a fost Fiul lui Dumnezeu? Cred că s-a făcut minunea cutare, dar dacă nu s-a făcut totuși minunea? Aceasta este îndoiala, care e cea mai tulburătoare și mai distrugătoare boală a

236 Părintele Qheorghe Calciu
sufletului.

În Apocalipsă, îngerul Domnului, adresându-se Bisericilor din Asia Mică, spune celei din Laodicea: „Pe tine te scuipe din gura Mea pentru că nu ești nici cald, nici fierbinte, nici rece, ci căldică”. Dumnezeu nu iubește pe cei căldice. Cel care este înfocat „pentru”, acela primește harul lui Dumnezeu, iar cel care e înfocat „împotriva”, Dumnezeu știe că poate fi întors. Sfântul Apostol Pavel a fost persecutorul creștinătății, dar când I S-a arătat Mântuitorul pe drum, s-a întors la credință și a devenit cel mai mare apostol. Mai curând întorci la credință pe un adversar, decât pe un căldicel. Cel căldicel trăiește în apa lui căldică: nici nu fierbe, nici nu îngheață, dar nici nu aduce nimic bun.

Toma nu era un om căldicel, Toma avea credință, dar avea nevoie de dovezi. Mântuitorul i S-a arătat și i-a spus: „Adu degetul încoace și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios!” (Ioan 20, 27). Nu spune Evanghelistul dacă Toma a pus mâna pe rănilor Mântuitorului. Nu se spune nimic, dar știm că Toma a rostit: „Domnul meu și Dumnezeu meu!” înainte de a pune mâna în coasta lui Iisus sau în semnul cuielor, cum ceruse el. Pentru că L-a văzut pe Iisus și a înțeles că dovada era în fața lui. De ce dovadă mai avea nevoie, să pună mâna în coastă și în cuie? Era acolo Mântuitorul întreg, strălucind de lumina învierii, pătrunzând prin ușile încuiate și prin ziduri, un Dumnezeu strălucitor, Care aducea peste tot lumina Sa. Dar Mântuitorul îi spune ceva, nu pentru el, ci pentru noi. Spune așa: „Pentru că M-ai văzut, ai crezut”. Nu spune: „Pentru că M-ai pipăit”, ci „Pentru că M-ai văzut!”... Dar

„fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!”. Această fericire este pentru toată generația de creștini rugători. Această fericire e pentru noi, cei care venim în biserică și mărturisim că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, că a pățimit, S-a răstignit, a murit, a fost îngropat, a înviat a treia zi, după Scripturi și S-a suit la Ceruri. Aceasta este temelia credinței noastre.

Învățătura pe care o tragem din pericopa evanghelică de astăzi este că Hristos a venit pentru toată lumea. N-a venit numai pentru cei care cred, sau numai pentru evrei, sau numai pentru credincioși sau

Cuvinte vii 237

păcătoși. A venit și pentru cei căldicei, dacă ei se încălzesc, se înfierbântă. Și pentru îndoielnici a venit. Și toți suntem îndoielnici, toți avem dubii... Ne îndoim pentru că o dată am cerut ceva de la Dumnezeu și nu ne-a dat. Dar o singură strigare la vreme de nevoie nu arată credință. Ea arată slăbiciune omenească. Trebuie să avem o credință puternică, statornică, care să nu fie îndoielnică. Și toată Evanghelia de astăzi este pentru cei care suntem îndoielnici.

Când S-a arătat Iisus, Toma, care se îndoiește, L-a văzut și a căzut la picioarele Lui și a spus: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”. Și noi să cădem la picioarele lui Iisus și să strigăm: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”.

Duminica Mironosițelor, giulgiurile singure mărturisesc învierea

Mântuitorul, când a înviat din morți a ieșit prin piatră, piatra n-a fost răsturnată. Apostolul Matei ne vorbește la capitolul 28 despre înviere, când după înviere femeile mironosițe au venit la mormânt. Era în zori și se întrebau: „Oare cine ne va prăvăli nouă piatra de pe mormânt?”, pentru că piatra era foarte mare. Și atunci a trecut un înger ca un fulger pe cer și s-a coborât la mormânt și a prăvălit piatra. Iisus nu mai era acolo. Femeile nu L-au văzut când a înviat. El înviase și trecuse gol prin piatră. Ostașii erau căzuți cu fața la pământ, piatra era răsturnată și îngerul stătea deasupra pietrei. Venind, femeile mironosițe s-au speriat. Și îngerul le-a spus: „De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat” (Luca 24, 5-6). Și iarăși: „Iată locul unde L-au pus. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că va merge în Galileea mai înainte de voi; acolo îl veți vedea” (Marcu 16,6-7).

Care a fost sensul acestei întâmplări? De ce Mântuitorul a ieșit înainte de a se răsturna piatra mormântului, de ce vine îngerul și răstoarnă piatra după învierea lui Iisus? Există o simbolistică și o serie de evenimente care leagă pe Mântuitorul de toată activitatea

238 Părintele Qheorghe Calciu

începută la nașterea Sa și continuată până la învierea Sa din morți.

Mântuitorul a fost vestit de Arhanghelul Gavriil Fecioarei Maria, care a luat în pânțe fără să cunoască bărbat și născând, nu a cunoscut durere în naștere. E singura dintre maici care n-a cunoscut durerile nașterii, nici nu și-a pierdut fecioria. Cântările noastre din biserică vorbesc despre această taină a pururea fecioriei Maicii Domnului, că ea a fost Fecioară înainte de naștere, Fecioară la naștere și a rămas Fecioară și după naștere. Mântuitorul S-a născut din Sfânta Fecioară fără a strica cheile fecioriei. Tot așa din mormânt a ieșit fără a strica piatra mormântului. Mormântul a rămas intact. Deși nu era ridicată piatra de pe mormânt, Iisus a ieșit prin ea. Iar îngerul a răsturnat piatra mormântului ca femeile mironosițe venind la mormânt să vadă că Iisus nu era acolo, că înviase, iar ele trebuiau să vestească Apostolilor ce se întâmplase.

Iosif și cu Nicodim au fost cei care, aducând mir de nard, au înfășurat trupul lui Hristos și L-au pus în mormânt. Mirul conținea un amestec complicat și era un ulei sicativ care se usucă repede, dar neventilat rânzește repede. Fața Sa n-a fost înfășurată, ci a rămas descoperită. Numai trupul și mâinile L-au fost înfășurate. În trei zile această pânză nu s-a uscat complet, dar trebuie să fi căpătat o anumită duritate, asemenea unei hârtii mai tari. Femeile mironosițe știau aceasta, căci au fost de față

când Iosif și cu Nicodim L-au pus pe Domnul în mormânt. Deci s-au uitat femeile și au văzut giulgiul. Giulgiul păstra exact forma trupului lui Iisus, ca un cornet. Nu era rupt, sau strâns, sau spart. Arăta ca și cum trupul ar fi înăuntru. Dar trupul nu era înăuntru. Iisus a ieșit întâi din giulgiurile Sale unse cu mir, neatingându-le, nerupându-le, nesfâșiindu-le. A ieșit mai apoi prin piatră. Aceasta e confirmarea adevărului că Iisus, după ce a înviat din morți, avea un trup spiritualizat. Deși avea un trup de carne și oase, avea totuși o anumită spiritualitate, o rarefiere o materiei Sale, care îl făcea să pătrundă prin ușile încuiate, prin pânză.

Când a ajuns la Apostoli, în ziua aceea a învierii, le-a zis: „De ce sunteți tulburați și pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeți mâinile Mele, că Eu însumi sunt, pipăiți-Mă și vedeți, că duhul nu are carne și oase precum Mă vedeți pe Mine că Cuvinte vii 239

am!” (Luca 24,38-39). Cu acest trup de carne și oase pătrunsese prin ușa încuiată. Toate acestea au o simbolică extraordinară care ne arată că Iisus este cu adevărat Dumnezeu, pentru că El putea să străbată lucrurile și obstacolele opace fără să-și descompună trupul și să spargă obiectele prin care trecea. Simbolică aceasta leagă începutul vestirii Arhanghelului Gavriil către Maica Sfântă că va naște prunc care va ieși din pânțele Fecioarei fără să-i strice cheile fecioriei, cu faptul că Mântuitorul a fost pus în groapă și a ieșit din giulgiuri fără să rupă pânza sau să o deformeze, și a ieșit prin piatră, piatra nefiind prăvălită de la ușa mormântului.

«Ca alte Praznice împărătești La Rusalii

Vă doresc ca această zi a Pogorârii Sfântului Duh să fie cu adevărat ziua deschiderii inimilor noastre, să primim Duhul lui Dumnezeu. Chiar dacă nu vorbim în limbi, să vorbim în limba divină, în limba îngerilor, prin care îl slăvim pe Dumnezeu, îl iubim pe Dumnezeu și îl iubim pe aproapele. Eu cred că urmarea pogorârii Duhului Sfânt sau vorbirea în limbi în inimile noastre, acum, după Cincizecime, este iubirea. De aici vine un limbaj universal și prin ea comunicăm. Dacă nu ai iubire, nu comunică. Dacă nu ai iubire poți să fii ca un post de radio, să vorbești douăzeci de ore pe zi: nu te comunică pe tine! Ești un automat care vorbește. De multe ori suntem automate care vorbim. Nu comunicăm. Dar dacă ai iubire, chiar dacă nu spui decât numai trei cuvinte, ai comunicat ceva celuilalt. Să dea Dumnezeu să păstrați această consecință a Duhului Sfânt în inimile dumneavoastră. Să comunicați prin dragoste. Să vă iubiți unii pe alții, să-L iubiți pe Hristos, și în felul acesta vom fi o Biserică așa cum a fost dorită de Iisus Hristos: Biserica iubirii, în care ne vindecăm toți de toate bolile sufletești și trupești.

240 Părintele Qheorghe Calciu

Schimbarea la Față și experiența luminii necreate

În decursul anilor, Sfinții Părinți ai Bisericii lui Hristos, teologii, au încercat să înțeleagă ce înseamnă Schimbarea la Față, ce înseamnă cuvintele lumină strălucitoare ca soarele și alb ca lumina sau ca zăpada. În viața noastră nu putem să găsim ceva care să strălucească ca soarele și ceva mai alb decât zăpada. Și totuși, ceea ce au văzut Apostolii acolo a fost mai alb decât zăpada și mai strălucitor ca soarele. Mântuitorul Și-a arătat acolo strălucirea Lui dumnezeiască și această strălucire care L-a însoțit totdeauna pe Mântuitorul a fost atunci descoperită. Li s-au deschis ochii Apostolilor ca să o vadă. Lumina aceasta extraordinară nu este o lumină fizică, care impresionează retina noastră, ci este o lumină spirituală specifică lui Dumnezeu, o energie necreată, cum o numesc Sfinții Părinți, care îl însoțește totdeauna pe Dumnezeu. Dar numai când Dumnezeu a vrut, le-a deschis ochii Apostolilor ca să o vadă. Lumina taborică este o îngăduință pentru noi toți, pentru cei care nădăjduiesc să vadă slava lui Dumnezeu. Aceasta este slava lui Dumnezeu, Lumina cea necreată, energia cea necreată, care vorbește ochilor inimii.

Experiența luminii necreate au avut-o Sfinții Părinți, asceții, trăitorii în pustie care au practicat rugăciunea inimii. Această rugăciune cere o anumită interiorizare și o ritmică a

respirației, a minții și a inimii. Rugăciunea lucrează asupra inimii, dar nu a inimii de carne, ci a celei duhovnicești, care se află deasupra inimii. Închizi ochii și îți îndrepti mintea cu toată puterea ta, cu toată tăria, spre inimă. Mintea se sfințește prin inimă. Duhul lui Dumnezeu lucrează prin inimă și de aici sfințește mintea, ca să fie o minte curată, care să gândească cele bune, să nu fie o minte întinată. Știi și voi că atunci când vă așezați în genunchi înaintea icoanei și spuneți Tatăl nostru, o mie de gânduri vă străbat mintea; mintea fuge peste tot, este cel mai năzdrăvan alergător și nu o putem stăpâni dacă nu avem trezvie și Duhul lui Dumnezeu. Pentru ca să faci o rugăciune adevărată, trimiți mintea ta spirituală în inimă și spui: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Când rostești:

Cuvinte vii 241

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu”, tragi aer în piept și chemi în inima ta pe Iisus Hristos. Dacă în adevăr îl ai pe „Doamne Iisuse” în inimă, Duhul Sfânt coboară în inima ta. Când rostești: „miluiește-mă pe mine, păcătosul” dai aerul afară, și aceasta este cerința ta către Dumnezeu, după ce L-ai chemat pe Dumnezeu. Dacă te ostenești și faci rugăciunea cu toată tăria sufletească și mentală, Duhul Sfânt începe să te binecuvinteze. Începi să simți o căldură, care poate să vină din inimă, dar poate să vină și de jos, de la stomac și te poate înșela; aceasta este o căldură trupească, care nu are nimic de-a face cu prezența Duhului Sfânt. Dacă vine de sus, de la inimă, atunci este prezența Duhului Sfânt. La început simțirea Duhului Sfânt vine rar, dar pe măsură ce stăruiești și te desăvârșești în rugăciune și în chemarea lui Dumnezeu, prezența Lui devine mai frecventă și în cele din urmă sălășluiește în inimă. De aceea, oamenii care sunt îmbunătățiți sufletește, care au dobândit Duhul Sfânt prin rugăciunea inimii sunt luminoși, nu sunt mânioși, nu se ceartă, nu urăsc, nu sunt lacomi, ci sunt milostivi cu toată lumea și mai ales au în privire și pe chipul lor o lumină deosebită, lumina harului.

Rugăciunea ne luminează viața noastră, ne aduce o dragoste nemărginită, o milă, o împăcare și acea pace a minții. Rugăciunea are puterea de a aduce toate în prezent: cele trecute și cele viitoare. Rugăciunea e dincolo de spațiu și de timp și împlinește toate. Uneori, în timpul lucrării rugăciunii vine peste capul nostru jăratul grijiilor, al necazurilor, al mâniilor, al supărărilor, care ne iau mintea. Vedem cum adunăm în noi tot felul de imaginații, tulburătoare pentru noi, ne luptă aducerea aminte a răului, dialoguri pe care le facem cu cei pe care i-am urât, sau i-am certat, îi condamnăm și încercăm să refacem dialogul toată noaptea; toate urâciunile se pot coborî într-o clipă în mintea și în viața noastră. Însă acela care are Duhul lui Dumnezeu în el nu își amintește lucrurile rele, ci numai pe cele bune, acela nu urăște, ci iubește.

Dumnezeu m-a învrednicit să cunosc pe cineva care era un lucrător al rugăciunii inimii și care avea experiența luminii necreate. Acesta era călugăr la Mănăstirea Cernica, Părintele Ghiuș. Părintele fusese îndrumătorul duhovnicesc al mișcării Rugului Aprins de la

242 Părintele Qheorghe Calciu

Mănăstirea Antim, care era un grup de oameni dedicat rugăciunii, format din călugări, cu sprijinul celor mai importanți intelectuali ai Bucureștiului. Părintele Ghiuș a fost și el arestat și s-a eliberat în același an cu mine, în 1964. După eliberare a intrat în Mănăstirea Cernica, unde lucra în smerenie Rugăciunea lui Iisus. Poate că era cel mai iubit de Dumnezeu... Niciodată nu l-am văzut trist sau mânios. După ce am ieșit din a doua închisoare am fost la Mănăstirea Cernica, la Părintele Argatu. Deoarece era foarte bătrân, Părintele Ghiuș nu slujea. În timp ce noi slujeam Liturghia, el stătea pe un scaun într-un colț din Altar, fără a se mișca. Era semi-întuneric, nu era decât candela de pe Sfânta Masă care lumina și Părintele aproape dispăruse... La un moment dat am simțit ceva... M-am uitat în stânga mea și am văzut în colțul în care stătea Părintele cum o lumină începuse să strălucească. Lumina l-a acoperit în întregime, dar nu s-a răspândit în restul Altarului. Era numai în jurul său. Sunt convins că nu simțea ce se întâmpla cu

el. Și ceilalți călugări vedeau ceea ce vedeam eu, însă nu au dat prea mare atenție, fiind obișnuiți cu aceasta. Văzuseră de multe ori acea lumină și era ceva firesc pentru ei.

Imaginea Proscomidiarului, chipul Mântuitorului, toate luminau fără să rănească privirea noastră. Părintele Argatu sluja și nu s-a uitat deloc la Părintele Ghiuș, era obișnuit. Eu însă am rămas foarte uimit și am înțeles că Părintele era un lucrător al rugăciunii inimii. Duhul Sfânt locuia în el și lumina necreată odihnea în sufletul lui... Am fost foarte mișcat. Lumina a persistat până ce Liturghia s-a încheiat. Când Părintele Ghiuș a venit să ia Sfânta împărtășanie, mâinile sale erau pline de lumină. M-am aplecat în fața lui și s-a simțit rușinat. Cred că s-a simțit nevrednic de un astfel de respect... A ieșit din Altar fără a privi pe nimeni. În timp ce ieșea, am văzut că lumina dispăruse și Părintele devenise din nou o persoană normală, un om obișnuit. Stătuse în Altar nemișcat. Chiar dacă te-ai fi uitat la el, fără să fi știut nimic despre lumina taborică, despre lumina necreată, tot puteai să-i vezi fața plină de lumină...

Acești oameni văd lumina necreată, văd ceea ce Apostolii au văzut pe muntele Taborului, această lumină mai puternică decât soarele, mai albă decât zăpada. Ei sunt oameni pe care Dumnezeu îi Cuvinte vii 243

împodobește cu multe daruri: fac minuni cu puterea rugăciunii lor, vindecă oameni de la distanță, se pot deplasa cu viteză foarte mare. Toate acestea sunt făgăduințe pe care Iisus ni le-a făcut nouă pe muntele Taborului, când S-a luminat mai tare ca soarele și hainele Lui au devenit mai albe ca zăpada. Atunci Iisus ne-a arătat că putem să vedem lumina necreată și pe Dumnezeu. Însă numai dacă inima noastră se deschide pentru a primi pe Duhul Sfânt să locuiască în ea, numai dacă mintea ni se curățește prin pogorârea limbilor de foc.

Aceasta este, fraților, lumina necreată, pe care Iisus Hristos a lăsat-o Apostolilor Săi, pentru că ea se arată cu voia lui Dumnezeu, iar noi nu putem forța cu nimic pe Dumnezeu. El se uită la inima noastră, citește gândurile noastre, știe cât suntem de devotați sau cât suntem de chinuiți. El are în vedere nu numai ce realizăm, ci și strădania noastră. Chiar dacă nu facem ce trebuie, chiar dacă nu lărgim iubirea noastră către El, totuși El ne dă răsplata Lui, căci vede strădania.

Aceasta este învățătura din pericopa evanghelică de astăzi: să ne îmbunăm. Toată vremea suntem mânâți de resentimente față de ceilalți și de alte patimi interioare. Veniți la mine și îmi spuneți că aveți anumite resentimente față de părinții voștri, că vă aduceți aminte de anumite lucruri rele care s-au întâmplat; că ați fost copii care au trecut printr-un divorț, plecați de acasă, sau alte răutăți... Luați aminte la toate acestea și foarte rar luați aminte la bucuriile care s-au întâmplat și la lucrurile bune din viața voastră. Bucuria nu rănește, ci mângâie sufletul, dar durerea, distrucția sau răutatea fac o rană care rămâne.

Omul care are pe Iisus Hristos și Duhul Sfânt în inima lui nu mai vede lucrurile rele, nu-și mai aduce aminte răul, pentru că acolo, în inima lui, este o lumină mai albă decât zăpada și mai strălucitoare decât soarele.

Epilog

f>ă mergem pe urma pașilor Lui

N-am urmărit să fac niște predici teologice. Am vrut să intru în inima voastră. Și nu eu, ci să deschid inima voastră, și urechile, și mintea pentru învățătura lui Hristos. Nu atât predica Lui, cât faptele lui Hristos. Ce a făcut, cum a trăit și cum a murit pentru ceea ce a spus... N-am văzut nici un predicator musulman, sau mai știu eu cum, care să moară cum a murit Hristos. La musulmani, pentru Mahomed marea lui bucurie a fost că a fost în stare să sară douăzeci- treizeci de metri... Iar Buda, un alt mare predicator, a spus și lucruri bune, adică predica trăirea în asceză, să te supui legilor lui Dumnezeu, să reflectezi și a murit intoxicat cu carne de porc, deși el nu mânca porc... Aceștia sunt marii predicatori!

Singurul Predicator Care și-a dat viața pentru învățătura Lui a fost Iisus. Și-a dat-o nu așa, că l-au tăiat capul sau l-au împușcat, sau a venit cineva cu o bombă, ci Și-a dat-o într-un chin înspăimântător. Prin chinul pe care l-a suferit, prin Crucea Lui, prin suferința Maicii Sale văzând pe Fiul său ajuns la cea mai de jos treaptă a tâlharilor, prin Sângele Lui a întemeiat Biserica, în mod spiritual întâi, iar apoi în mod vizibil și istoric a înființat-o la Cincizecime, la Pogorârea Sfântului Duh. Toate într-o umilință și într-o dragoste și o iertare desăvârșită...

Eu nu zic să fim ca El, căci cine poate fi ca El, ca Mântuitorul? Dar măcar, cât de cât, să mergem pe urma pașilor Lui.

CUPRINS

Lămurire asupra ediției.....	5
Cuvânt înainte	7
Partea I: Despre viața duhovnicească.....	17
Partea a II- a: Biserica și ispitele veacului	73
Partea a III - a: România creștină și martiră	121
	169

Partea a IV-a: Cuvinte de sărbătoare

DIFUZARE:

Editura Bonifaciu

Tel. :0755276934; 0747110212

Tipografia (Huttenberg

Tel.: 021.345.09.26

r